

2019 Entegre Faaliyet Raporu

**BORSA
İSTANBUL**

Yönetim Kurulunun Yıllık Faaliyet Raporuna İlişkin Bağımsız Denetçi Raporu

Borsa İstanbul Anonim Şirketi Genel Kurulu'na,

Görüş

Borsa İstanbul Anonim Şirketi'nin ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 1 Ocak 2019 – 31 Aralık 2019 hesap dönemine ait tam set konsolide finansal tablolarını denetlemiş olduğumuzdan, bu hesap dönemine ilişkin yıllık faaliyet raporunu da denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan konsolide finansal bilgiler ile Yönetim Kurulunun Grup'un durumu hakkında denetlenen finansal tablolarda yer alan bilgileri kullanarak yaptığı irdelemeler, tüm önemli yönleriyle, denetlenen tam set konsolide finansal tablolara ve bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bilgilerle tutarlıdır ve gerçeği yansıtmaktadır.

Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartlarına ("BDS"lere) uygun olarak yürütülmüştür.

BDS'ler kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Yıllık Faaliyet Raporunun Bağımsız Denetimine ilişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar ("Etik Kurallar") ve bağımsız denetimle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Tam Set Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Denetçi Görüşümüz

Grup'un 1 Ocak 2019 – 31 Aralık 2019 hesap dönemine ilişkin tam set konsolide finansal tabloları hakkında 3 Mart 2020 tarihli denetçi raporumuzda olumlu görüş bildirmiş bulunuyoruz.

Yönetim Kurulunun Yıllık Faaliyet Raporuna İlişkin Sorumluluğu

Grup yönetimi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun ("TTK") 514 ve 516 ncı maddelerine göre yıllık faaliyet raporuyla ilgili olarak aşağıdakilerden sorumludur:

a) Yıllık faaliyet raporunu bilanço gününü izleyen ilk üç ay içinde hazırlar ve genel kurula sunar.

b) Yıllık faaliyet raporunu; Grup'un o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle konsolide finansal durumunu doğru, eksiksiz, dolambaçsız, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtabilecek şekilde hazırlar. Bu raporda finansal durum, konsolide finansal tablolara göre değerlendirilir. Raporda ayrıca, Grup'un gelişmesine ve karşılaşması muhtemel risklere de açıkça işaret olunur. Bu konulara ilişkin yönetim kurulunun değerlendirmesi de raporda yer alır.

c) Faaliyet raporu ayrıca aşağıdaki hususları da içerir:

- Faaliyet yılının sona ermesinden sonra Grup'ta meydana gelen ve özel önem taşıyan olaylar,
- Grup'un araştırma ve geliştirme çalışmaları,
- Yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilere ödenen ücret, prim, ikramiye gibi mali menfaatler, ödenekler, yolculuk, konaklama ve temsil giderleri, ayni ve nakdi imkânlar, sigortalar ve benzeri teminatlar.

Yönetim kurulu, faaliyet raporunu hazırlarken Ticaret Bakanlığının ve ilgili kurumların yaptığı ikincil mevzuat düzenlemelerini de dikkate alır.

Bağımsız Denetçinin Yıllık Faaliyet Raporunun Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumluluğu

Amacımız, TTK hükümleri çerçevesinde yıllık faaliyet raporu içinde yer alan konsolide finansal bilgiler ile Yönetim Kurulunun Grup'un durumu hakkında denetlenen finansal tablolarda yer alan bilgileri kullanarak yaptığı irdelemelerin, Grup'un denetlenen konsolide finansal tablolarıyla ve bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bilgilerle tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtip yansıtmadığı hakkında görüş vermek ve bu görüşümüzü içeren bir rapor düzenlemektir.

Yaptığımız bağımsız denetim, BDS'lere uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar, etik hükümlere uygunluk sağlanması ile bağımsız denetimin, faaliyet raporunda yer alan konsolide finansal bilgiler ve Yönetim Kurulunun Grup'un durumu hakkında denetlenen finansal tablolarda yer alan bilgileri kullanarak yaptığı irdelemelerin konsolide finansal tablolarla ve denetim sırasında elde edilen bilgilerle tutarlı olup olmadığına ve gerçeği yansıtip yansıtmadığına dair makul güvence elde etmek üzere planlanarak yürütülmesini gerektirir.

KPMG Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of KPMG International Cooperative

Alper Güvenç, SMMM
Sorumlu Denetçi

23 Mart 2020
İstanbul, Türkiye

GÜÇLÜ

ALTYAPI

Hızlı ve güvenli teknolojik altyapısı BISTECH
ile Borsa İstanbul küresel piyasalarda
gücüne güç katıyor.

1 RAPOR HAKKINDA

4 YÖNETİM KURULU BAŞKANI'NDAN MESAJ

6 GENEL MÜDÜR'ÜN DEĞERLENDİRMESİ

8 ÇALIŞANLARIMIZIN GÖRÜŞLERİ

2019 PERFORMANSI

12 FİNANSAL VE OPERASYONEL ÖZET

DEĞER ÜRETİMİ VE STRATEJİ

22 FAALİYET ÇEVRESİ VE DIŞ ETKİLER

24 ÖNCELİKLİ KONULARIMIZ

28 NASIL DEĞER ÜRETİYORUZ

30 BORSA İSTANBUL TAM ENTEGRE İŞ MODELİ

32 STRATEJİMİZ

35 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YAKLAŞIMIMIZ

RİSK YÖNETİMİ

40 BORSA İSTANBUL'DA RİSK YÖNETİMİ

PAYDAŞ İLİŞKİLERİ VE KURUMSAL YÖNETİM

50 PAYDAŞLARIMIZ

64 KURUMSAL YÖNETİM

65 ORGANİZASYON YAPISI

66 YÖNETİM KURULUMUZ

68 YÖNETİM KURULU KOMİTELERİMİZ

69 ÜST YÖNETİMİMİZ

71 FİNANSAL TABLolar VE BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

128 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK PERFORMANS VERİLERİ

132 BORSA İSTANBUL - GRI İÇERİK ENDEKSİ - TEMEL

Güncel gelişmelerden haberdar olmak için lütfen Borsa İstanbul internet sitesini ziyaret edin ve bizi sosyal medya hesaplarımızdan takip edin.

<https://www.borsaistanbul.com/>

<https://twitter.com/borsaistanbul>

<https://www.linkedin.com/company/borsaistanbul/>

<https://www.youtube.com/borsaistanbul>

Rapor Hakkında

RAPORUN DÖNEMİ VE KAPSAMI

Borsa İstanbul A.Ş. (Borsa, Borsa İstanbul, Şirket) entegre rapor olarak üçüncüsünü yayımladığı yıllık faaliyet raporunda, kullandığı ve etkilediği kaynaklar ve ilişkiler hakkında paydaşlarını bilgilendirmekte, finansal, çevresel ve sosyal tablolarını sunmaktadır.

2019 ENTEGRE FAALİYET RAPORU

2019 Entegre Faaliyet Raporu, Borsa İstanbul'un "faaliyetlerini finansal, çevresel ve sosyal açıdan sorumlu bir şekilde yürütme, toplum için katma değer yaratma ve ekonomik büyümeyi destekleme" hedefini yansıtmakta, aynı zamanda şirketin performansı, ilerlemesi ve stratejik girişimleri hakkında kapsayıcı bir genel bakış sağlamaktadır.

Rapor, Borsa İstanbul'un stratejisi ve iş modeli, Borsa İstanbul'u etkileyen faktörler, önemli riskler, fırsatlar, yönetim ve 1 Ocak 2019-31 Aralık 2019 tarihleri arasındaki finansal ve operasyonel performans ile ilgili bilgiler sunmaktadır. İlgili yerlerde Borsa İstanbul Grubu'nu oluşturan iştiraklerimiz İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. (Takasbank, Takas İstanbul) ve Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. (Merkezi Kayıt İstanbul, MKK) hakkında da konu bazında bilgi ve açıklamalara yer verilmektedir. Rapor, Borsa İstanbul'un finansal ve finansal olmayan performansına ait bilgileri bütünsel bir yaklaşımla ele almaktadır. Borsa İstanbul'un 31 Aralık 2019 tarihli bağımsız denetimden geçmiş finansal tabloları ve açıklayıcı dipnotları, bu raporun tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçasıdır.

Rapor'un içeriğini oluştururken International Integrated Reporting Council (Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi - IIRC)'nin Uluslararası <ER> Çerçevesinden yararlanılmıştır.

ÖNEMLİLİK YAKLAŞIMI

Rapor, Borsa İstanbul'un kısa, orta ve uzun vadede değer üretme kabiliyeti hakkında mevcut ve potansiyel yatırımcılara ve bilinçli bir değerlendirme yapmak isteyen diğer tüm paydaşlara önemli nitelik taşıdığını değerlendirdiğimiz bilgiler sunmaktadır. Faaliyetlerimizin, performansımızın ve iş modelimizin değer üretimindeki etkileri, ortaya çıkan risk ve fırsatlara şirket stratejimiz bağlamında verilecek yanıtlara ilişkin değerlendirmelerimiz, üst yönetimimiz ve kurumsal yönetim uygulamalarımız raporda yer almaktadır.

GELECEĞE YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER

Rapor, Borsa İstanbul'un finansal durumu, faaliyet sonuçları ve faaliyetleri ile ilgili geleceğe yönelik bazı ifadeler içermektedir. Bu ifadeler ve tahminler, olaylarla ilgili olduğu ve gelecekte ortaya çıkacak koşullara bağlı olduğu için riskler ve belirsizlikler de içermektedir. Gerçek sonuçların veya gelişmelerin, söz konusu geleceğe yönelik değerlendirmelerden farklılık göstermesine neden olabilecek çeşitli faktörler bulunmaktadır.

BORSA İSTANBUL GRUBU

Tarihi 1873 yılına dayanan Borsa İstanbul, 2012 yılında şirketleşerek altın ile vadeli işlem ve opsiyon borsalarını bünyesine katmış, Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul'da pay sahipliği oranını artırmıştır. Böylelikle geniş bir finansal hizmet yelpazesi ile gelişen Türk sermaye piyasalarına verimli erişim sağlayan Borsa İstanbul Grubu yapılanması oluşturulmuştur. Borsa İstanbul Grubu, pay senetleri, türev ürünler, sabit getirili menkul kıymetler, kıymetli madenler ile taşlar ve İslami finans ürünleri başta olmak üzere sermaye piyasası araçlarının kotasyonu, alım-satımı, takas ve saklanması işlemlerini entegre bir iş modeli ile sunmaktadır.

Rapor Hakkında

SERMAYE ÖGELERİ

Raporumuzda Borsa İstanbul olarak uzun vadeli değer yaratma kabiliyetimiz, kullandığımız çoklu sermaye ögeleri ve katma değer yaratan operasyonlarımız sonucu sunduğumuz çıktılar ve sonuçlarla açıklanmaktadır. Sermaye ögelerimize ilişkin açıklamalar aşağıda sunulmaktadır.

FİNANSAL SERMAYEMİZ

Güçlü nakit üretme kapasitesine ve kaynak çeşitliliğine sahip faaliyetlerimiz ve yatırımlarımızdan sağlanan getiriler finansal sermayemizi oluşturmaktadır.

ÜRETİLMİŞ SERMAYEMİZ

Yatırımcıların alım satım işlemlerini daha hızlı ve kesintisiz bir biçimde gerçekleştirmelerini sağlayan ve teknoloji güvenliği açısından en yüksek standarttaki Birincil Veri Merkezi (BVM), kolokasyon altyapısı, Ankara'da yer alan Olağanüstü Durum Merkezi (ODM), kıymetli maden saklama kasası ve grup şirketlerinin entegre bir şekilde faaliyet gösterdiği yerleşkemiz üretilmiş sermayemizdir.

İNSAN SERMAYEMİZ

Güçlü liderlik ekibi ve uzmanlık gerektiren faaliyetleri yürütmek için nitelikli çalışanlar, teknolojiye uzman ekipler ve destek personeli insan sermayemizi oluşturmaktadır.

SOSYAL VE İLİŞKİSEL SERMAYEMİZ

Faaliyetlerimizi etkili şekilde gerçekleştirmek ve geliştirmek için gerekli, olumlu çalışan ilişkileri ve yatırımcı güveni yanında kamu ve düzenleyici kurumlar ile etkili iletişim, STK'lar ile ortaklıklar, yerel ve küresel iş birlikleri sosyal ve ilişkisel sermayemizi oluşturmaktadır.

FİKRİ SERMAYEMİZ

Sermaye piyasası araçları için işlem platformu sağlama lisansı, kaynak kodları ile dünyanın önde gelen işlem teknolojisi (BISTECH), ürün geliştirme faaliyetleri, öz düzenleyici bir kurum olarak oluşturulan kurallar ve düzenlemeler fikri sermayemizi oluşturmaktadır.

DOĞAL SERMAYEMİZ

İstinye ve Kuyumcukent yerleşkelerindeki etkin elektrik ve su kullanımı yanında BVM için kullanılan enerji doğal sermayemizi oluşturmaktadır.

YÖNETİM KURULU'NUN ENTEGRE FAALİYET RAPORUNA DAİR SORUMLULUĞU

2019 yılı Entegre Faaliyet Raporumuzda, Borsa İstanbul'un raporlama döneminde faaliyetlerini sürdürürken ürettiği değer ile finansal, insani, fikri, üretilmiş, doğal ve sosyal kaynaklarını nasıl kullandığı anlatılmaktadır.

Borsa İstanbul Yönetim Kurulu olarak, uluslararası entegre raporlama çerçevesine uygun olarak hazırlanan bu raporun ilgili tüm konuları ele aldığına inanmaktayız ve raporun bütünlüğünün sağlanmasına ilişkin sorumluluğu kabul ediyoruz.

Raporu, Borsa İstanbul'un siz değerli paydaşlarına sunuyor, finansal performansımız ve sunulan değer hakkında sizleri geri bildirim sağlamaya davet ediyoruz.

Yönetim Kurulu adına,

Mehmet Hakan ATILLA
Genel Müdür,
Yönetim Kurulu Başkan Vekili
Mart 2020

Prof. Dr. Erişah ARICAN
Yönetim Kurulu Başkanı
Mart 2020

Yönetim Kurulu Başkanı'ndan Mesaj

Değerli Paydaşlarımız,

Borsa İstanbul Grubu olarak 2019 yılı içindeki faaliyetlerimiz, ülkemizin 2019-2021 dönemine ait “Yeni Ekonomi Programı” hedeflerine uyumlu şekilde devam etmiştir. Borsa İstanbul Grubu olarak, ülkemizin önceliklerini de dikkate alarak ana temamız olan dönüşüm çerçevesinde en önemli hedefimiz sermaye piyasalarının derinleştirilmesine ve bu minvalde finansal ekosistemin sağlıklı işleyişine azami katkıyı sunmaktır. 2019 yılına ait ana stratejilerimize uyumlu olarak ülkemizde faaliyet gösteren finansal kurumların risklerinin yönetilmesini mümkün kılmak adına yeni ürünler ve pazarlar geliştirilmiştir. Özellikle döviz kuru ve faiz göstergelerine yönelik oluşturulan yeni piyasa ve ürünler finansal risklerin yönetimi konusunda ekosisteme önemli derecede katkı sağlamaktadır. Dünya borsalarıyla uyumunu ve etkileşimini artıran Borsa İstanbul, yabancı ülkeler ve kuruluşlarla stratejik iş birliği çalışmalarını devam ettirmektedir.

Borsa İstanbul’un artan piyasa ve ürün çeşitliliğiyle birlikte verimliliği artmış, yükselen piyasa değerleri ve işlem hacimleriyle bölgenin en büyük borsası ve dünyanın en likit işlem platformlarından birisi haline gelmiştir. İstanbul Uluslararası Finans Merkezi vizyonu çerçevesinde yürütülen yenilikçi faaliyetler Borsa İstanbul’un 2019 yılında finansal sonuçlarına da olumlu yansımıştır.

**İstanbul Uluslararası
Finans Merkezi vizyonu
çerçevesinde yürütülen
yenilikçi faaliyetler Borsa
İstanbul’un 2019 yılında
finansal sonuçlarına da
olumlu yansımıştır.**

Saygıdeğer Paydaşlarımız,

Borsa İstanbul Grubu, sermaye piyasalarındaki paydaşlarıyla süregelen yakın iş birliğine önem vermekte ve iş birliğinin devamını hedeflemektedir. Borsa İstanbul 2020 yılında da ekosisteme kazandıracığı yeniliklerle ekonomik kalkınmaya ve finansal istikrara katkı sağlamaya devam edecek, hızlı finansal büyümesini sürdürecektir. Borsa İstanbul Grubu önümüzdeki dönemde de atacağı yenilikçi adımlarla piyasaları derinleştirmeye ve Türk Lirasının sermaye piyasaları ekosistemindeki ağırlığını artırmaya, siz kıymetli paydaşlarımızın da katkılarıyla devam edecektir.

Borsa İstanbul Grubu, önceki yıllarda olduğu gibi 2019 yılında da sunduğu yeni piyasa ve ürünleriyle Türk finans ekosisteminde finansal ürün yelpazesini genişleterek yenilikçi adımlar atmakta ve kazan kazan yaklaşımı içinde paydaşlarıyla birlikte büyümesine hızla devam etmektedir.

Prof. Dr. Erişah ARICAN
Yönetim Kurulu Başkanı

Genel Müdür'ün Değerlendirmesi

BORSA İSTANBUL GRUBUNUN DEĞERLİ PAYDAŞLARI,

2019 yılının son çeyreğinde Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Başkan Vekili olarak göreve başladığım Borsa İstanbul'un değerli personeli ve paydaşlarının özverili çalışmaları ile elde edilen başarıları önceki görevlerim sayesinde takip edebilme imkânım olmuştu. Görevi devraldıktan sonra, Borsa İstanbul Grubunun küresel rekabet gücü ve gelişim potansiyeline ilişkin önceki izlenimlerim katlanarak arttı. Önümüzdeki dönemi, Grubun daha etkin ve daha etkili olabilmesi için elimden gelen gayreti göstererek değerlendireceğimden emin olmanızı istiyorum.

PİYASALARDA ARTAN TALEP

2019 yılı, son yıllarda hızlı bir büyüme elde eden Borsa İstanbul'un finansal anlamda en iyi performans gösterdiği yıl oldu ve 1,9 milyar TL konsolide gelir, 1 milyar TL konsolide net kâr elde edildi. Önceki yıl küresel piyasalara hakim olan olumsuz hava, belirsizliklerin azalması ve parasal genişleme hamleleriyle dağıldı. Ülkemizde de enflasyonda sağlanan gerileme ve faiz indirimleri sonrası yaşanan parasal genişleme, tasarrufların sermaye piyasalarına yönelişini hızlandırdı ve BIST 100 endeksi daha çok yerli yatırımcıdan gelen talep ile rekor düzeylere ulaştı.

Yılın son ayında pay, vadeli işlemler ve kıymetli madenler piyasalarımızda tüm zamanların işlem hacmi rekorları kırdı ve yakalanan bu ivme, 2020 başında yine işlem hacminde büyüme ve kaydedilen rekorlar ile devam etti. Yurtdışı yatırımcıların elinde bulunan portföy büyüklüğü 2018 yılına göre %33 artarak 272 milyar TL'ye ulaştı ve pay piyasasının halka açık kısmındaki yabancı payı yıl boyunca %60'ın üzerinde seyretti. Ülkemizin en önemli finansal altyapı kuruluşlarından birisi olan grup şirketimiz Takasbank, organize ve organize olmayan piyasalara yönelik olarak sunmuş olduğu takas, teminat ve risk yönetimi hizmetlerini etkin bir şekilde sunmaya devam etti. Takasbank, özellikle merkezi karşı taraf olarak hizmet verdiği piyasalardan kaynaklı risklerin ve teminatların yönetimine yönelik etkin bir bilanço yönetimi gerçekleştirdi.

PİYASANIN İHTİYAÇLARI DOĞRULTUSUNDA YENİ ÜRÜN VE HİZMETLER

2018'in ikinci yarısı ve 2019 yılı boyunca attığımız adımlar, bir taraftan Türk finans piyasalarına katkıda bulunurken diğer taraftan Türk Lirası finansal mimarinin oluşturulmasına ve ulusal paramızın dışsal finansal şoklara karşı kırılganlığının azaltılmasına hizmet etmiş oldu.

Yerli finansal kuruluşların faiz ve vade risklerini yönetmek için yurtdışı swap piyasalarında önemli miktarda kaynak tutmalarının önüne geçen Döviz Swap Piyasasını, finansal kurumların risklerini güvenilir bir şekilde yürütebilmeleri amacıyla Ekim 2018'de hizmete sunduk.

2019'un ilk yarısında yayımlamaya başladığımız, uluslararası standartlarla uyumlu Türk Lirası referans faiz oranı (TLREF) ile Türk bankaları faiz riskini daha verimli yönetme imkânına kavuştu. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın ihraç ettiği TLREF endeksli tahvile rekor düzeyde (14 milyar TL) talep geldi ve toplam 4,7 milyar TL satış yapıldı. TLREF endeksli özel sektör tahvil ve bono ihracı ise 20 milyar TL'yi aştı. Finansal kuruluşlar tarafından faizi TLREF'e endeksli krediler kullanılmaya başlandı.

Pay piyasasında işlem gören şirketlerin belirlenen yeni kriterlere göre sınıflandırılmasına yönelik yeni pazar yapılanması, paydaşlarla istişare süreci sonrası Kasım ayında devreye alındı. Böylece, benzer büyüklük, derinlik ve likiditeye sahip şirketlerin aynı grup içerisinde yer alması sağlandı.

Bankalarımızın orta ve uzun vadeli TL faiz risklerini, döviz likiditelerini kullanmadan yönetmesine imkan veren TLREF'e dayalı TL Gecelik Faiz Swap (overnight index swap-OIS) kontratlarına yönelik takas, risk ve teminat yönetimi hizmeti Takasbank tarafından verilmeye başlandı. Böylece, bankalar ilave döviz talebi oluşturmaksızın ve yurt içindeki likidite yurtdışına aktarılmadan sabit ve değişken faizlerini takas etme, dolayısıyla faiz ve kur risklerini daha etkin yönetme imkânı elde etti. Takasbank'ın organize piyasalar dışında ilk defa merkezi karşı taraf olarak takas ve risk yönetimi hizmeti vermeye başladığı tezgahüstü piyasada, TL OIS tutarı 5 milyar TL'yi aştı.

Blokzincir çalışmalarının bir sonucu olarak Borsa İstanbul kasalarında saklanan standart altının kaydılaştırılarak transferine olanak veren dijital altın transfer sistemi BiGA, yine grup şirketimiz Takasbank tarafından faaliyete geçirildi.

Sermaye piyasalarımızın yurtdışına açılmasında tamamlanması gereken önemli süreçlerden birisi olan, Takasbank'ın Avrupa Birliği Menkul Kıymet Otoritesi (ESMA) tanınması kapsamında, sürecin sonlandırılmasına yönelik önemli adımlar atıldı.

Merkezi Kayıt Kuruluşu, Ar-Ge merkezi lisansı ile başarılı ürün ve sistemler geliştirmeye devam etti. Kendi kaynaklarıyla geliştirdiği ve 2012 yılından beri halka açık şirketler ve hak sahibi yatırımcılara hizmet veren Elektronik Genel Kurul Sistemi (e-GKS) sonrası, şirketlerin web ve mobil uygulamaları ile yönetim kurulu ve komite toplantılarının elektronik ortamda güvenli bir şekilde yapılabilmesini sağlayan Elektronik Yönetim Kurulu Sistemi (e-YKS) projesi tamamlandı.

Finansal istikrara katkı sağlamayı, ihraççılar ve yatırımcılar başta olmak üzere tüm paydaşlarımızın sermaye piyasalarına ilgisini artırmayı ve Türkiye'nin 2023 vizyonunu sermaye piyasalarımızı derinleştirerek desteklemeyi hedefliyoruz.

ULUSLARARASI PİYASALARLA ENTEGRASYON

Küresel yatırım kuruluşlarının sahip oldukları sabit getirili menkul kıymetleri yabancı piyasalarda teminat olarak kullanmalarına imkân tanıyan omnibüs (toplu) hesap açılmasına yönelik mevzuat altyapısı tamamlandı. Yine uluslararası sermaye piyasalarına entegrasyon kapsamında VIOP'ta 19.00-23.00 saatleri arasında devreye aldığımız akşam seansı uygulaması ile yabancı piyasaların gündüz seansında işlem yapan yatırımcılara, aynı anda VIOP'ta da işlem yaparak risklerini daha iyi yönetme imkânı sağlandı. Zaman entegrasyonu sonrası endeks değeri açısından da uyumu sağlayacak olan ve ülke ekonomisinin güçlü duruşunu destekleyen bir adım olarak, BIST endekslerinden iki sıfır atılmasına yönelik çalışmalara başladık. Bu sürecin hazırlıklarını, üyelerimiz ve veri yayın kuruluşları dâhil tüm paydaşlarımızla birlikte yapıyoruz. Borsa İstanbul Grubu olarak, finansal istikrara katkı sağlamayı, ihraççılar ve yatırımcılar başta olmak üzere tüm paydaşlarımızın sermaye piyasalarına ilgisini artırmayı ve Türkiye'nin 2023 vizyonunu sermaye piyasalarımızı derinleştirerek desteklemeyi hedefliyoruz.

DEĞERLİ PAY SAHİPLERİMİZ,

Borsa İstanbul'un piyasaların derinleşmesi odaklı ve ürün ve hizmet çeşitliliğine dayalı stratejisinin uzun vadeli şirket değerini artıracığından eminim. Geçtiğimiz yıl pay sahiplerine 180 milyon TL kâr payı dağıtan Borsa İstanbul'un uzun vadeli büyüme beklentileriyle uyumlu olarak pay sahiplerine sürdürülebilir ve istikrarlı kâr payı dağıtmayı hedefliyoruz.

KIYMETLİ PAYDAŞLARIMIZ,

Önümüzdeki süreçte de tüm paydaşlarımızla iletişimi ve fikir alış verişini en üst düzeyde tutarak müşterek akıl uygulanması ve kaynakların en verimli şekilde kullanılması yönünde hareket etmeye devam edeceğiz.

Borsa İstanbul Grubu'nun 1.000'den fazla çalışanın yeteneklerine güveniyorum ve önümüzdeki dönemde de ülkemizin ekonomi vizyonunu gerçekleştirmede önemli paya sahip olacağımıza ve sermaye piyasamızın ülkemizin ekonomik gücünü yansıtacak derinliğe ulaşacağına yürekten inanıyorum.

Bugüne kadar Borsa İstanbul Grubu olarak YEP kapsamında, sorumluluğumuzun bilinciyle hareket ederek üzerimize düşen bütün görevleri yerine getirmeye gayret ettik ve önümüzdeki dönemde de bu yaklaşımla hareket etmeye devam edeceğiz.

Güveniniz ve bu yolculukta yanımızda yer aldığınız için siz değerli hissedarlarımıza, üyelerimize ve iş ortaklarımıza teşekkür ederim.

Mehmet Hakan ATILLA

Genel Müdür, Yönetim Kurulu Başkan Vekili

Çalışanlarımızın Görüşleri

“Tarihsel süreci içerisinde; Türkiye ekonomisinin stratejik gücü ve uluslararası konumu ile kendisini çağın gelişimlerine ayak uyduran, uluslararası ekonomik ilişkilerde, etik değerlerde, vizyonun ve ahlaksal değerlerin gücünü hissettiren Borsa İstanbul’da çalışmaktan gurur duyuyor ve kendimi şanslı kişilerden görüyorum.

1995 yılında çalışma hayatına başladığım Borsa İstanbul; ekonomik, sosyal, kişisel gelişim, yaratıcılık, hayal gücü ve yenilik/inovasyon gelişimime katkı sağlamış, kendimi değerli hissettirmiştir.

Ayrıca; sağladığı aidiyet duygusu, iyi çalışma saatleri, saygın bir çevre, birlikte çalışan yönetici, dürüstlük, saygı, eşitlik, itibar, güvenirlilik, şeffaflık, sanatsal ve sosyal sorumluluk ilkeleri olan, insana değer veren bir kurumun bayrağını taşımak güzel bir duygu. Borsada çalışmaya başladıktan sonra evlendim ve iki kız çocuğum oldu. Yukarıda sıralamış olduğum değerler aileme de yansımış olup çocuklarım da iş hayatına atıldıklarında, ideallerinin Borsada çalışmak olduğunu söylemektedirler.

Bilgi ve becerilerimi kullanarak, kurumun yararına katkıda bulunmak için gayret göstermeye devam etmekteyim. Hayatımdaki güzel katkılarından dolayı; Borsa İstanbul’a, yöneticilerime ve çalışma arkadaşlarıma ayrıca teşekkür ederim.”

Olgun ÖZKAN

Güvenlik Şefi, Destek Hizmetleri Direktörlüğü

“Borsa İstanbul’un bir parçası olmak, ardı ardına gerçekleştirilen başarılı projelerde yer almak gurur verici. Bu kadar köklü ve saygın bir kurumda yer almak ulusal ve uluslararası bir prestiji de beraberinde getiriyor. Son yıllardaki benzersiz teknolojik dönüşümün yanı sıra kurum kültürünü kaybetmeden ilerlemeye ve günümüzde geçerli olan insan kaynakları yönetimi kurallarına evrilme çalışmaları ile çalışanlara verilen değer ve sağlanan gelişme alanlarının artırılması memnuniyet verici. Bu anlamda Borsa İstanbul’da her günün, ileriye dönük bir adım olduğunu söyleyebilirim.

Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası’nda çalışmak ise devamlı piyasa gerekliliklerinin takibi ve uluslararası yeniliklere adaptasyonu gerektirdiği için dinamizmi de beraberinde getiriyor. VİOP’ta amacımız, her gün mevcut operasyonun güvenilir ve şeffaf bir şekilde hiç aksamadan devam etmesini sağlamanın yanı sıra sistemdeki yeni geliştirmelerle sürekli değişen ihtiyaç ve beklentileri doğru anlayıp hızlı, sorunsuz ve piyasa dinamiklerine uygun çözümler sunarak, sermaye piyasalarımıza katkıda bulunmak. Bu anlamda Borsa İstanbul’un değerli çalışanlarının uyumlu ekip çalışması ise arkamızdaki en büyük güç.”

Tuğçe Tokem GÜRSÖZ

Türev Piyasalar Sistem Geliştirme Servisi Yöneticisi, Türev Piyasalar Operasyon Direktörlüğü

“Hepimiz günümüzün büyük bir kısmını iş yerimizde çalışarak geçiriyoruz. Bu büyük zaman dilimini insanın bir rutinden ziyade, arkasında durabileceği, yürekten inandığı bir görev ile geçirmesi gerçekten çok büyük bir hazine.

Huzurla uyanarak, ayaklarınız geri gitmeden, hafta sonunu iple çekmeden, severek iş yerinize gitmek ve beraberinde ülkenizin finansal mimarisine hizmet etmek inanılmaz bir mutluluk.

İçinde bulunduğu yerleşke eşsiz bir konfor alanına sahip. Sabah işe gelirken ağaçlık yoldan yürümek sizi kısa bir doğa ziyaretine götürüyor. Ardından sıcak bir çalışma ortamına giriyorsunuz. Yaptığınız işler, projeler fazlasıyla dinamik. Gelişen piyasalara hızlıca tepki vermek, uyum sağlamak, çoğu zaman öncü olmak zorundasınız. Bu sizi düzenli olarak diri tutuyor. Öğrendikçe gelişiyor, geliştikçe daha çok öğrenmek istiyorsunuz. Yapılan çalışmaların, araştırmaların bulunduğu kurumun ve beraberinde ülke ekonomisinin gelişmesine, kalkınmasına katkı sağlayacağını motivasyonu sizi daha çok çalışmaya yönlendiriyor. Bu amaç çerçevesinde kurumunuza bağlılığınız başka hiçbir yer olmayacak kadar sağlam temellere dayanıyor.

Borsa İstanbul’da çalışmak işte böyle tarifsiz bir mutluluk...”

Serhat YILDIZ

Uzman

Spot Piyasalar Ürün Geliştirme Direktörlüğü

“Ülkemizin saygın kurumlarından olan Borsa İstanbul’da çalışmak bana birçok açıdan katkı sağlamakta, çalışma sürecim bir o kadar da keyifli geçmektedir.

2010 yılında başlamış olduğum Borsa İstanbul’daki çalışma hayatımın büyük bölümünde, veri yayını üzerine lisanslama ve iş geliştirme çalışmalarında bulundum. Yaptığım işin doğası gereği yurt içinde ve yurt dışındaki birçok kurum ile iletişim kurmakta, birçok kişiyle tanışma fırsatı bulmakta, kurumların çalışma kültürleri hakkında fikirler edinmekte, yurt içi ve yurt dışındaki birçok etkinliğe katılma imkanı bularak kendimi geliştirebilmekteyim.

Borsamızın faaliyet gösterdiği piyasaların ve çalışmakta olduğum alanın çok dinamik ve hızlı değişim içinde olması sürekli gelişim içinde olmayı ve yeni konular üzerinde çalışmamı zorunlu kılmaktadır. Borsa İstanbul’un özellikle son yıllarda büyük bir atılım içinde olması, yaptığım işten duyduğum memnuniyeti artırmaktadır.

Borsa İstanbul’daki 10 yıllık çalışma hayatımda, farklı yönlerden bana katkısı olan vizyon sahibi yöneticiler ile birlikte çalışmış olduğum için kendimi şanslı hissediyorum. Yöneticilerim ve çalışma arkadaşlarımla adeta bir aile ortamında bulunmam, çalışmama keyif katmakta ve motivasyonumu artırmaktadır. Bu nedenlerle, Borsa İstanbul ailesinin bir parçası olmaktan son derece mutlu ve gururluyum.”

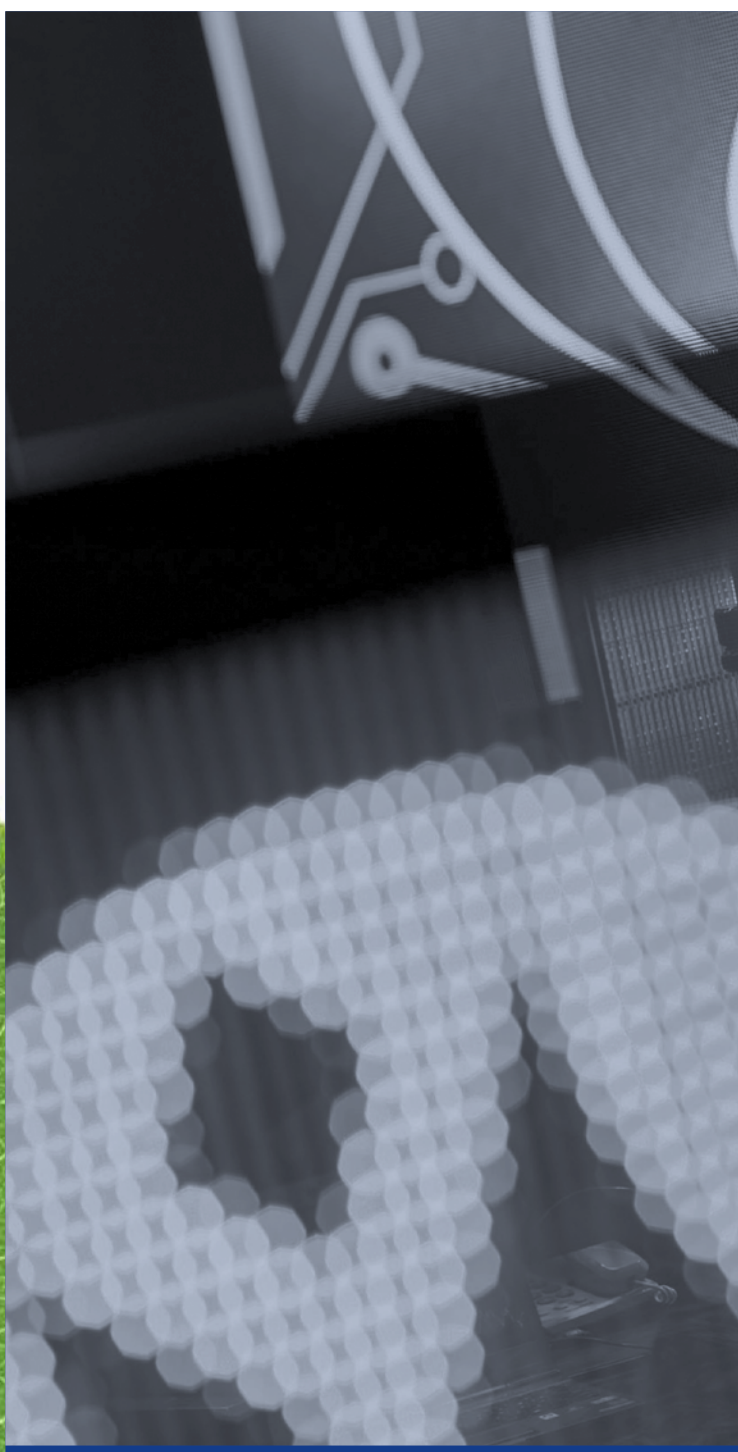
Serkan ZEYTUN

Veri Hizmetleri Satış Servisi Yöneticisi,

Pazarlama ve Satış Direktörlüğü

GELİŞEN

STRATEJİ

Piyasaların derinleştirilmesi, operasyonel etkinlik ve etkin paydaş iletişimi Borsa İstanbul'un stratejik öncelikleridir.

Finansal ve Operasyonel Özet

PAY PİYASASI

2.130

milyar TL
Toplam İşlem Hacmi
(Dünyada 21. Sırada)*

Günlük Ortalama İşlem Hacmi:
8,5 Milyar TL

Pay El Değişirme Hızı:
%227 (Dünyada 3. Sırada)*

BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASI

16.156

milyar TL
Toplam İşlem Hacmi
(Dünyada 8. Sırada)*

Günlük Ortalama İşlem Hacmi:
64,6 Milyar TL

VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI

1.457

milyar TL
Toplam İşlem Hacmi
Günlük Ortalama İşlem Hacmi:
5,9 Milyar TL

KIYMETLİ MADENLER VE KIYMETLİ TAŞLAR PİYASASI

74,3

milyar TL
Toplam İşlem Hacmi
Günlük Ortalama İşlem Hacmi:
0,3 Milyar TL

*Dünya Sıralamalarında Dünya Borsalar Federasyonu (World Federation of Exchanges) istatistiklerinden

402

Pay Piyasasında Halka
Açık Şirket

%61

Halka Açık Piyasa
Değerindeki Yabancı
Oranı

19,8

Trilyon TL

Piyasalarda Toplam İşlem
Hacmi

SERMAYE PİYASALARI ARACILIĞIYLA EKONOMİYE SAĞLANAN KAYNAK

206,4

milyar TL

6 adet halka arz ile 264 Milyon TL
Borçlanma Aracı İhracı ile
206,1 Milyar TL

ÖZET FİNANSAL BİLGİLER (Milyon TL)

	2017	2018	2019	Ortalama Büyüme
Gelirler	1.047	1.539	1.924	%36
Faaliyet Kârı	532	1.184	1.161	%48
Vergi Öncesi Kâr	542	1.359	1.294	%55
Net Dönem Kârı	420	1.174	1.009	%55
Toplam Varlıklar	11.882	13.286	18.374	%24
Toplam Yükümlülükler	10.319	10.620	14.914	%20
Toplam Özkaynaklar	1.563	2.666	3.460	%49
FAVÖK Marjı	%55	%81	%64	
Faaliyet Kâr Marjı	%51	%77	%60	
Net Kâr Marjı	%40	%76	%52	

2019 FAALİYET GELİR KIRILIMI

İŞLEM SONRASI GELİRLERİ

%53

İşlem Sonrası Hizmetler	İşlem Sonrası Finans
%22	%31

İŞLEM VE KOTASYON GELİRLERİ

%34

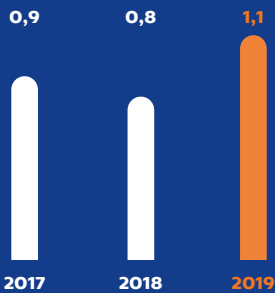
Borçlanma	Pay	Türev	Kotasyon	Para	KMKT
%13	%7	%6	%5	%2	%2

VERİ VE TEKNOLOJİ GELİRLERİ

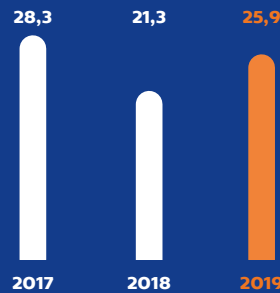
%8

Veri Dağıtım	Kolokasyon	Üyelik, Terminal, Lisans
%5	%1	%2

PAY PİYASASI PİYASA DEĞERİ 1,1 TRİLYON TL (187 MİLYAR USD)

PİYASA DEĞERİ/GSYH (%)

%40,22

Pay Piyasası Halka Açıklık Oranı

Finansal ve Operasyonel Özet

PİYASA İŞLEMLERİ VE KOTASYON

Borsa İstanbul'da Pay Piyasası, Borçlanma Araçları Piyasası, Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası ile Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası olmak üzere dört ana piyasa bulunmaktadır. Takas İstanbul bünyesinde Para Piyasası, Ödünç Pay Piyasası ve Türkiye Elektronik Fon Alım Satım Platformu (TEFAS) hizmet vermektedir.

PAY PİYASASI	BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASI	VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI	KIYMETLİ MADENLER VE KIYMETLİ TAŞLAR PİYASASI	KOTASYON
Paylar, yeni pay alma hakları, borsa yatırım fonları, yatırım kuruluşu varantları ve sertifikaları, sahipliğe dayalı kira sertifikaları, gayrimenkul yatırım fonları, gayrimenkul sertifikaları ve girişim sermayesi yatırım fonlarının işlem gördüğü piyasadır.	Borçlanma Araçları Piyasası hem kesin alım-satım işlemleri hem de repo-ters repo işlemleri için tek organize piyasadır. Piyasada ayrıca 2018 yılı Ekim ayından beri döviz swap işlemleri yapılmaktadır.	Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda pay, endeks ve dövizle dayalı opsiyonlar ile pay, endeks, döviz, elektrik, emtia, kıymetli madenler, yabancı endeksler, metal ve TLREF üzerine vadeli işlem sözleşmeleri işlem görmektedir.	Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası'nda altın, gümüş, paladyum, platin, kıymetli taşlar işlem görmekte, altın ve gümüş saklama hizmeti verilmektedir.	Halka arz edilen payların ve ihraç edilen özel sektör borçlanma araçlarının kotasyon işlemleri gerçekleştirilmektedir.

Gelir 118 Mn TL Konsolide gelire katkısı %7	Gelir 225 Mn TL Konsolide gelire katkısı %13	Gelir 101 Mn TL Konsolide gelire katkısı %6	Gelir 34 Mn TL Konsolide gelire katkısı %2	Gelir 81 Mn TL Konsolide gelire katkısı %5
5 Aralık'ta 1.720.506 adet ile sözleşme sayısı, 13 Aralık'ta 4.258.753.671 lot ile işlem miktarında tüm zamanlar rekoru kırılmıştır. - BIST 100 endeksi yılı 114.424,96 seviyesinden tamamlamıştır. - Pay Piyasası'nda yeni pazar yapısına geçilmesine ilişkin Pay Piyasası Yönergesi ve Prosedürü güncellenerek 4 Kasım'da yayınlanmıştır.	17 Haziran'da hesaplanmaya başlayan TLREF'e endeksli banka bonosu ve özel sektör tahvil ihracı yılsonunda 17,8 milyar TL'ye ulaşmıştır. Sermaye benzeri tahvil ihracı 1,5 milyar TL olmuştur.	- İşlem sayısı 20 Haziran tarihinde 210.924 adet ile tüm zamanlar rekorunu kırmıştır. - Kullanım fiyatı ve vade tarihi yatırımcılar tarafından belirlenebilen esnek opsiyon sözleşmeleri 24 Mayıs'ta işlem görmeye başlamıştır. - TLREF'e dayalı vadeli işlem sözleşmeleri 2 Ağustos'ta işlem görmeye başlamıştır. 119 milyon TL işlem hacmi oluşmuştur.	İşlem hacmi 30 Aralık'ta 3,1 milyar TL ile tüm zamanlar rekorunu kırmıştır.	2019 yılında toplam 264 milyon TL büyüklüğünde halka arz gerçekleştiren 6 şirketin payları ile 206,1 milyar TL büyüklüğünde 1.330 adet özel sektör borçlanma aracı kota alınmıştır.

ÜYELİK, VERİ VE TEKNOLOJİ

Borsa İstanbul veri satışı, lisans, üyelik, piyasa erişim ve kolokasyon hizmetleri sunmaktadır.

VERİ DAĞITIMI	ENDEKS LİSANSLAMA	İŞLEM YAPMA YETKİSİ VERİLMESİ, ÜYELİK VE PİYASA ERİŞİMİ	TEKNOLOJİ HİZMETLERİ
Borsa İstanbul piyasalarında oluşan veriler Borsa İstanbul'un lisanslı veri dağıtım kuruluşları üzerinden eş anlı, gecikmeli ve gün sonu verisi şeklinde yatırımcılara ulaştırılmaktadır. Bu kapsamda, Borsa İstanbul'un farklı düzeydeki veri paketleri 200'e yakın veri dağıtım kuruluşu tarafından yurtiçi ve yurtdışı kullanıcılara iletilmektedir. Borsa İstanbul kendi verisi yanında, Takasbank ve MKK, yurtdışında ise Saraybosna, Karadağ, Makedonya, Pakistan Borsalarıyla birlikte Londra Metal Borsası verilerini de dağıtmaktadır.	Borsa İstanbul, yatırımcıların piyasada oluşan hareketleri takip edebilmeleri amacıyla piyasalara ilişkin farklı nitelikte endeksler hesaplamaktadır. Borsa İstanbul'a ait endeksler finansal kuruluşlarca ürünlerinde dayanak veya karşılaştırma ölçütü olarak kullanılabilir. Ayrıca, Borsa İstanbul verilerini kullanarak endeks hesaplamak isteyen kurumlara lisans verilmektedir.	Borsa İstanbul üyeleri, sermaye piyasasında faaliyet göstermek üzere yetkilendirilmiş yatırım kuruluşlarından ve Kıymetli Madenler Piyasasında faaliyet göstermek üzere yetkilendirilmiş kıymetli madenler aracı kuruluşlarından oluşmaktadır. Piyasa özelliğine göre diğer gerçek ve tüzel kişilere de üye olmaksızın işlem yapma yetkisi verilebilmektedir. Piyasa erişimi, Borsa İstanbul üyelerinin faaliyette bulundukları piyasalara uzak erişim noktalarından, eş yerleşimden (kolokasyon) ve seans salonundan bağlantı sağlayarak işlem yapması ve bilgi alışverişinde bulunması için gerekli tüm sistem, yazılım ve donanım hizmetlerinden oluşmaktadır.	Borsa İstanbul, piyasa katılımcılarının sistemleriyle Borsa sistemlerinin aynı lokasyonda bulunmasına, kolokasyona, imkân vermektedir. Bu hizmetin yanında, üyelerin işlem öncesinde risk yönetimi yapmasına imkân sağlayan PTRM uygulaması, yüksek hızlı emir ve veri iletimi için geliştirilmiş OUCH ve ITCH protokolleri, zaman bilgisine senkronize olarak erişim sağlayan zaman sunucusu gibi teknoloji hizmetlerini piyasa katılımcılarının kullanımına sunmaktadır.

Gelir 87 Mn TL Konsolide gelire katkısı %5	Gelir 9 Mn TL Konsolide gelire katkısı %1	Gelir 29 Mn TL Konsolide gelire katkısı %2	Gelir 24 Mn TL Konsolide gelire katkısı %1
- Borsa İstanbul verileri için dağıtım yetkisine sahip kuruluşlarının sayısı 200'e yakındır. - Veri dağıtım kuruluşlarıncı Borsa İstanbul'a raporlanan veri paketi abonelik sayısı 2019 Aralık ayında 700.000'e yakın olmuştur.	- Borsa İstanbul'da 2019 sonu itibarıyla, paya dayalı 59'u anlık toplam 354 endeks, borçlanma araçları, altın, mevduat, fon gibi farklı yatırım araçlarına dayalı 50 endeks, 20 adet risk kontrol endeksi ve ayrıca BIST 30 ve BIST 100 Endeksleri'ne bağlı 4 adet kısa ve 2 adet kaldıraçlı endeks hesaplanmaktadır. - BIST KYD Endeksleri kapsamında T+1 valörlü fiyatlardan hesaplanan borçlanma araçları ve kira sertifikaları endeksleri 28 Haziran'dan itibaren hesaplanmaya başlamıştır. - BIST Likit Banka, BIST Banka Dışı Likit 10, BIST GIP ve BIST Aracı Kurumlar endeksleri 4 Kasım'dan itibaren hesaplanmaya ve yayınlanmaya başlamıştır.	2019 yılında 1 banka, 9 kıymetli madenler aracı kuruluşu olmak üzere toplam 10 kuruma üye olarak işlem yapma yetkisi verilmiştir. - Aynı dönemde Elmas ve Kıymetli Taş Piyasasında üye olmaksızın işlem yapma yetkisi verilen gerçek/tüzel kişi sayısı ise 40 olmuştur. - Üyelerimizin piyasalara erişim kanallarının (terminal, kullanıcı) kullanım kapasitesi 2019 yılında önceki yıla göre %5 oranında artış kaydetmiştir.	2019 yılı içinde müşterilerimize tahsis edilen kabinet adedi 5 kabinet artırılarak 39 kabinete çıkarılmıştır. Teknoloji hizmetleri müşteri sayısı ise 32'den 39'a çıkmıştır. - Üyelerimize 2019 yılı içinde ilave 5 bin emir/sn OUCH kapasite tahsis yapılmış ve toplam OUCH kapasite tahsis 17 bin emir/sn'ye ulaşmıştır. PTRM tahsisatı 4 kurum ve zaman sunucusu tahsisatı 3 kurum artırılarak bu hizmetlerimizden faydalanan müşteri sayısı sırasıyla 24 ve 12'ye çıkarılmıştır. - ITCH verisi dağıtılan kurum sayısı 18'den 21'e çıkarılmıştır.

Finansal ve Operasyonel Özet

İŞLEM SONRASI

İşlem sonrası hizmetler Borsa İstanbul'un iştirakleri Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul tarafından gerçekleştirilmektedir. Takas İstanbul sahip olduğu 'merkezi takas' ve 'bankacılık' lisansları ile Türkiye sermaye piyasalarında, üyelerine, takas, mutabakat, saklama, merkezi karşı taraf ve bankacılık hizmetleri sunmaktadır.

Merkezi Kayıt İstanbul, Türkiye sermaye piyasası araçları için hak sahibi bazında (direct model) tam kaydıleştirme (full dematerialization) modelini uygulayan merkezi saklama kuruluşudur.

TAKAS	SAKLAMA VE HESAP YÖNETİMİ	İŞLEM SONRASI FİNANS (BANKACILIK HAZİNE OPERASYONLARI)
Borsa İstanbul üyelerinin alım satım işlemlerinden doğan menkul kıymet teslim etme ve teslim alma taahhütleri ile alım satıma konu olan menkul kıymet karşılığında ödeme taahhütleri Takas İstanbul aracılığıyla yerine getirilmektedir.	Merkezi Kayıt İstanbul, kaydıleştirilmiş sermaye piyasası araçları ve elektronik ürün senetleri için saklama hizmeti vermektedir. Borsa İstanbul saklama kasalarında ise kıymetli maden saklaması yapılmaktadır. Takas İstanbul, yurtdışı piyasalarda işlem gören sermaye piyasası araçları için ve BES (Bireysel Emeklilik Sistemi) için saklama hizmeti sağlamaktadır.	Güçlü bilançosunu etkin bir risk yönetimi ile verimli bir şekilde kullanan Takas İstanbul, temel bankacılık faaliyetlerinden olan hazine operasyonları gerçekleştirmektedir.

Gelir 96 Mn TL

Toplam konsolide gelire katkısı %5

- Takasbank nezdinde 19 Aralık tarihinde TLREF OIS (Overnight Index Swap) takası yapılmaya başlanmıştır.
- BiGA-Dijital Varlık Transfer Platformu, Takasbank ve ilgili bankalar tarafından Aralık ayında hizmete alınmıştır.

Gelir 302 Mn TL

Toplam konsolide gelire katkısı %17

- MKK'nın sahip olduğu ISO 22301 İş Sürekliliği Yönetim Sistemi ve ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi sertifikalarının geçerlilik süresi uzatılmıştır.
- 26 Haziran'da ilk nohut Elektronik Ürün Senedi'nin (ELÜS) kayden ihracı gerçekleştirilmiştir.
- MKK ve Takasbank'ın da katkı sunduğu Paya Dayalı Kitle Fonlaması Tebliği SPK tarafından Ekim ayında yayınlanmıştır. Kitle fonlaması platformları ve MKK, altyapı konusunda görüşmelere devam etmektedir.
- 2019 yılında borsada işlem gören şirketler tarafından gerçekleştirilen toplam 417 genel kurul toplantısına 17.298 pay sahibi, MKK'nın geliştirdiği Elektronik Genel Kurul Sistemi e-GKS üzerinden katılım sağlamıştır. Bu toplantılara toplam 4.798 pay sahibi ise bizzat katılmıştır.

Gelir 548 Mn TL

Toplam konsolide gelire katkısı %31

Takasbank temel olarak, sahip olduğu 'merkezi takas' ve 'bankacılık' lisansları ile Türk sermaye piyasalarında, üyelerine, takas, merkezi karşı taraf ve bankacılık hizmetleri sunmaktadır

YENİ ÜRÜN VE HİZMETLER

Türk Lirası Referans Faiz Oranı (TLREF)

2019 yılı Borsa İstanbul için TL finansal mimari çalışmalarına ağırlık ve öncelik verilen bir yıl olmuştur. Bu kapsamda, TLREF'in oluşturulmasına yönelik çalışmalar hassasiyetle ve hızlı bir şekilde yürütülmüştür.

Sürecin ilk adımı olarak, düzenleyici ve denetleyici kurumlarla sürdürdüğümüz yakın iletişim ve sıkı işbirliği çerçevesinde TCMB tarafından BİST Bankalararası Repo-Ters Repo Pazarı'nda uygulanan zorunlu karşılık yükümlülüğü 28.12.2018 tarihinde kaldırılmıştır. Bu adımın devamında, Borsamız tarafından Bankalararası Repo-Ters Repo Pazarı, Repo-Ters Repo Pazarı ile birleştirilmek suretiyle kapatılmış, böylece likidite konsolidasyonu sağlanmıştır. Böylece, 2019 yılında BİST Repo-Ters Repo Pazarı'nda toplamda 14,11 trilyon TL, günlük ortalama 56,67 milyar TL likiditenin olduğu bir pazar elde edilmiştir.

Sürecin ikinci adımında, ulusal referans faiz oranı oluşturulması kapsamında dünya örnekleri incelenmiştir. Bu kapsamda, Repo-Ters Repo Normal Emirler Pazarı'nda saat 15.30'a kadar gerçekleşen, aynı gün başlangıç valörlü ve sadece TL cinsi DİBS teminatlı gecelik repo işlemlerinin kullanılarak, alt ve üstteki %15'lik uçlar atılarak TLREF'in hesaplanmasına karar verilmiştir.

Sürecin sonunda ise, 17.06.2019 tarihinde TLREF yayınlanmaya başlanmıştır. TLREF, BİST repo piyasalarının birleşme tarihi olan 28.12.2018 tarihine kadar geriye gitmektedir. Ek olarak, TLREF oranı getirisinin takip edilebilmesi amacıyla BİST TLREF Endeksi yayınlanmaktadır.

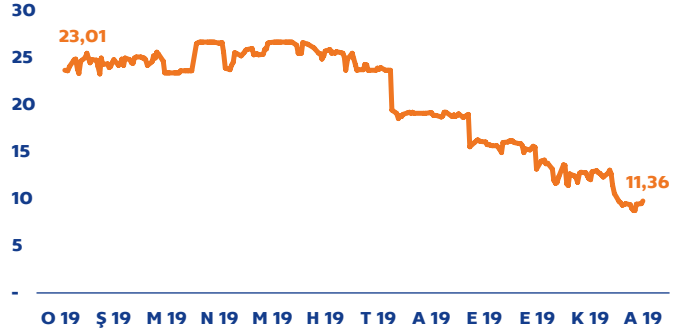
Ayrıca, TLREF'in hesaplanması ve yayınlanmasına yönelik faaliyetlerin gözetimi için Borsa İstanbul, TCMB, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği ile İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. temsilcilerinden oluşan TLREF Komitesi oluşturulmuştur.

TLREF'in yayınlanmasıyla birlikte, dayanak bir piyasada oluşan işlemlerden hesaplanan ve TCMB politika faizini takip eden bir faiz oranı oluşturulmuştur.

Esnek Sözleşme Oluşturma Özelliği

Piyasa katılımcılarının hareket alanını genişletmek üzere VIOP'ta Borsa tarafından belirlenen limitler dâhilinde en fazla 180 güne kadar vade tarihi ve kullanım fiyatı üyelerce belirlenecek esnek vade tarihli opsiyon sözleşmeleri 24.05.2019 tarihinde işleme açılmıştır.

2019 YILINDA TLREF'İN GELİŞİMİ

2019 yılında BİST Repo-Ters Repo Pazarı'nda toplamda 14,11 trilyon TL, günlük ortalama **56,67 milyar TL** likiditenin olduğu bir pazar elde edilmiştir.

Aylık Referans Faiz Kontratları

17.06.2019 tarihinde TLREF'in yayınlanmasıyla birlikte TL finansal mimari çalışmaları kapsamında sürecin ilk aşaması tamamlanmıştır. İkinci aşamada, TLREF'in alınabilir-satılabilir hale getirilmesini temin etmek üzere aylık vadeli referans faiz vadeli işlem sözleşmeleri 02.08.2019 tarihinde işleme açılmıştır. Aylık referans faiz vadeli işlem sözleşmelerinde, aynı anda içinde bulunan ay ve bu aya en yakın 6 vade ayı olmak üzere toplam 7 vade ayına ait sözleşmeler işlem görmektedir. 2019'da toplam 120 Milyon TL işlem hacmi gerçekleşmiştir.

Finansal ve Operasyonel Özet

Pay Piyasasında Yeni Pazar Yapılanması

Aracı kurumlar ile bireysel ve kurumsal yatırımcıların, karar verme süreçlerinin kolaylaştırılması için pay piyasasında yer alan mevcut pazar yapılanması ele alınmıştır. Bu çalışma ile yatırımcılara büyüklük, likidite vb. kriterlere göre rehberlik yapacak sınıflandırmanın sağlanması amaçlanmıştır.

Piyasa değeri, fiili dolaşımdaki payların piyasa değeri, halka açıklık oranı, yatırımcı sayısı, likidite ve yerli yatırım fon tutarı gibi kriterlerin temel alındığı çalışma sonucunda mevcutta yer alan pazarlar yeniden yapılandırılarak Yıldız Pazar Grup 1, Yıldız Pazar Grup 2, Ana Pazar Grup 1, Ana Pazar Grup 2, Gelişen İşletmeler Pazarı, Yakın İzleme Pazarı, Piyasa öncesi İşletim Platformu, Yapılandırılmış Ürünler ve Fon Pazarı, Nitelikli Yatırımcı İşlem Pazarı şeklinde düzenlenmiştir.

İş Sürekliliği

Temel önceliklerimizden biri olan seans sürekliliğinin kesintisiz sağlanmasına yönelik çalışmalar kapsamında, canlı ortam ve raporlama yapılan veri tabanları ayrılmıştır. Ek olarak, piyasa verilerinin tutulduğu disklerin de yedeklemesi yapılmıştır. Bu çerçevede, iş sürekliliğinin kesintisiz olarak sürdürülmesine yönelik aksiyonlar alınmakta ve söz konusu hususlardaki riskler etkin bir şekilde yönetilmektedir.

Tezgahestü (OTC) Türev Takası (Overnight Index Swap-OIS)

TL finansal mimari çalışmalarında bir sonraki adım, yurtiçi finansal kuruluşların yurtdışı bankalarda döviz teminatı tutmalarını gerektiren çapraz döviz swapları (cross currency swaps) yerine yurtiçinde TL faiz risklerini orta ve uzun vadeli yönetmelerine imkân sağlanmasıdır. Bu kapsamda, yurtiçi bankaların TLREF'e dayalı gecelik swap (OIS) anlaşmaları ile sabit ve değişken faizlerini takas etmelerine yönelik olarak altyapı 19.12.2019 tarihinde kullanıma açılmıştır. Takasbank tarafından tezgahestü türev kontratlarına merkezi karşı taraf güvencesi altında takas, risk ve teminat yönetimi hizmeti verilmektedir.

Altına Dayalı Dijital Varlık Platformu (BiGA Dijital Altın)

BiGA, dayanağı fiziksel altın olan ve dijital bir varlığa çevrilebilen altının blokzincir teknolojisi ile zaman kısıtı olmaksızın kişiden kişiye transferine imkân tanıyan yeni nesil bir transfer sistemidir. 1 BiGA'nın 1 gram altına denk geldiği ve ihrac, itfa ve transfer olarak 3 ana özellik bulunan BiGA'da fiziksel dayanak varlığı esas alınmakta ve altın karşılığı Borsa İstanbul kasalarında fiziksel olarak saklanmaktadır. 30.12.2019 tarihinde işleme açılan BiGA platformunda 2019 yılında 165 BiGA ihracı, 115 BiGA itfası ve 160 BiGA transferi yapılmıştır.

Elektronik Yönetim Kurulu Sistemi

MKK elektronik genel kurul sistemindeki tecrübelerini, Ar-Ge Merkezi altında yürüttüğü çalışmaları ile birleştirerek kendi iç kaynaklarıyla geliştirdiği Elektronik Yönetim Kurulu Sistemi'ni (e-YKS) şirketlerin hizmetine sunmuştur. e-YKS sistemi ile; ülkemizin yaşadığı dijital dönüşüm sürecine katkıda bulunarak şirketlerimizin yönetim kurulu toplantılarının elektronik ortamda güvenli bir şekilde yapılabilmesinin yanı sıra, bu toplantılara dünyanın herhangi bir yerinden uzaktan bağlantı ile görüntülü ve sesli katılım imkanı tanınmış ve toplantı kararlarının yasal mevzuata uygun şekilde e-imza ile imzalanmasının mümkün hale gelmesiyle şirketlere operasyonel süreçlerinde maliyet avantajı sağlanmıştır.

OMNIBUS (Toplu Hesap)

Geride bırakılan yıl içerisinde yabancı yatırımcıların Türkiye'de ihrac edilen DİBS'lere doğrudan ulaşımının kolaylaştırılması, bu menkul kıymetlerin uluslararası işlemlerde teminat olarak kullanımının sağlanması ve sermaye piyasalarımızın uluslararası piyasalarla entegrasyonunun artırılması hedeflerine yönelik olarak yürütülen Omnibus Hesap Projesi ile ilgili çalışmalarda önemli aşama kaydedilmiştir. Yabancı Merkezi Saklama Kuruluşları (YMSK) ile doğrudan üye ilişkisi kurularak MKK altında bu kurumlar adına, yurt dışında yerleşik hak sahiplerine ait sermaye piyasası araçlarının toplu olarak izlendiği "omnibus" saklama hesabı açılmasını içeren projenin hukuki altyapısı, Kaydileştirme Tebliği Madde 12/A'nın ve Gelir Vergisi Genel Tebliği'nin 2019 yılında yürürlüğe girmesiyle tamamlanmıştır. Omnibus hesap yapısı YMSK'ların takas, saklama ve teminat hizmetleri gibi faaliyetlerindeki operasyonel ihtiyaçlarına uyumlu olup, bu hesap sisteminin ülkemiz sermaye piyasası araçları için de kullanılabilir hale gelmesiyle önümüzdeki dönemde YMSK'ların MKK'ya üyelik başvurusunda bulunmaları beklenmektedir.

Kitle Fonlaması

2019 yılı içerisinde yayınlanan SPK Tebliği ile Kitle Fonlaması faaliyetinin hukuki düzenlemeler ile sağlamlaştırılmış bir altyapı üzerinden yerine getirilmesi mümkün hale getirilmiştir. MKK nezdinde, “Paya Dayalı Kitle Fonlaması Tebliği” çerçevesinde, Kitle Fonlama Platformları, Emanet Yetkilileri, girişimci veya girişim şirketleri ile yatırımcılara kitle fonlaması süreçlerinde destek vermek üzere web servisler üzerinden entegrasyonların sağlanacağı “MKK Kitle Fonlaması Sistemi Projesi” çalışmaları başlatılmıştır. Fon toplama süreçlerine ilişkin Tebliğ uyarınca getirilen işlem limitlerinin kontrolü, Kitle Fonlaması Sistemi üzerinden yerine getirilecektir. Belirlenen ihtiyaçlar çerçevesinde mutabakat işlemleri yapılarak sistemin sağlıklı bir şekilde çalıştığına ilişkin kontroller sağlanacaktır. Platformların kurulması ile birlikte yatırımcıya arz olacak yenilikçi/girişimci fikirlere ait fon toplama süreci başarılı olarak gerçekleşen projeler için girişim şirketlerinin ortaklık bilgilerinin MKS uygulamasında kayden oluşturulması ve ortaklara ait payların saklanması temin edilecektir. MKS uygulamasında kitle fonlaması yapan şirketin ortaklarına pay aktarımlarının gerçekleşmesi ile kitle fonlaması sürecinin tamamlanacağı bir yapı kurulmaktadır.

e-VEDO: ELEKTRONİK VERİ DEPOSU PROJESİ

SPK’nın 03.04.2015 tarih ve 2015/427 sayılı toplantısında alınan karar çerçevesinde, SPKn. 87’nci maddesi uyarınca MKK “Veri Depolama Kuruluşu” olarak yetkilendirilmiştir. 2018 yılında ilgili mevzuat çalışmaları tamamlanmış olup; 19.09.2018 tarihinde “Veri Depolama Kuruluşu’nun Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmelik” ve 27.10.2018 tarihinde “Veri Depolama Kuruluşuna Yapılacak Raporlamalara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ” (IV 87.1) Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Organize ve tezgahüstü piyasalarda gerçekleşen türev işlemlerin bildirimlerinin sözleşme taraflarınca uluslararası standartlarda yapılabilmesine olanak sağlayan e-VEDO platformu 30.11.2018 itibarıyla devreye alınmıştır. Yatırım kuruluşları ve tüzel kişiler; yurt içi ve yurt dışı tezgahüstü piyasalar ile yurt dışındaki organize piyasalarda gerçekleştirdikleri türev sözleşmelerini e-VEDO Platformu’na ilgili tarihten itibaren raporlamaya başlamışlardır. Borsa İstanbul bünyesinde yer alan “Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası” ve “SWAP Piyasası”nda gerçekleştirilen türev işlemleri ise Merkezi Karşı Taraf (MKT) olan Takasbank tarafından e-VEDO Platformu’na raporlanmaktadır. 31.12.2019 tarihi itibarıyla; future, opsiyon, SWAP ve fark sözleşmelerini e-VEDO Platform üyesi 111 yatırım kuruluşu ve tüzel kişilik tarafından günlük olarak raporlanmaktadır. Emtia, faiz oranları, hisse senedi, kredi, para birimi ve diğer türev araç sınıflarına dayalı fark sözleşmeleri, forward sözleşmeleri, future sözleşmeleri, opsiyon ve SWAP sözleşmeleri e-VEDO Platformu’na raporlanmaktadır. 2019 yılı içerisinde tüzel kişilerin geriye dönük türev işlemlerinin de raporlanmasına başlanmıştır. Veri kalitesini iyileştirmeye ve üyelere gelen talepleri karşılamaya yönelik olarak Nisan ve Eylül aylarında sistemde geliştirmeler yapılarak hayata geçirilmiştir.

e-Yatırımcı Web Sitesi ve Mobil Uygulama

2020 yılı Haziran ayı içerisinde yatırımcıların internet kanalı üzerinden hizmet aldığı e-YÖNET portalı MKK tarafından yenilenecektir. “e-Yatırımcı Web Sitesi” ismi ile yatırımcılara hizmet verecek yeni internet sitesi; kullanıcı deneyiminin iyileştirilmesi, üyelik süreçlerinin kısaltılması, menü sayfalarının azaltılarak kullanımın kolaylaştırılması, çağdaş ve modern bir tasarım ile devreye alınması hedeflenmektedir. 2020 yılı içerisinde, Yatırımcıların MKK’da kayıtlı hesap bakiyeleri ile hesap hareketlerini raporlayacağı, yatırımcı blokajı işlemlerini gerçekleştirebileceği ve bunlara bağlı çeşitli bilgilendirme hizmetlerinden yararlanabileceği yeni bir mobil uygulamanın hazırlanması planlanmaktadır. Bu uygulama, cep telefonlarında ve tabletlerde kullanılmak üzere Google Play Store ve Apple Store platformlarından kullanıma sunulacaktır.

ENTEĞRE

HİZMET AĞI

BORSA
İSTANBUL

Borsa İstanbul, Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul, entegre hizmet yapılanması ile yerli ve uluslararası yatırımcılara hizmet veriyor.

FAALİYET ÇEVRESİ VE DIŞ ETKİLER

KÜRESEL FİNANSAL PİYASALAR

BELİRSİZLİKLER

Küresel makroekonomik politikalar ve jeopolitik iklimdeki gelişmeler Borsa İstanbul ve halka açık şirketler üzerinde etkili olmaktadır.

Bu etkideki en önemli faktörlerden birisi, yurtdışında yerleşik yatırımcıların Borsa İstanbul pay piyasasındaki sahiplik oranının istikrarlı olarak %60'ın üzerinde seyretmesidir.

Geçtiğimiz yıl piyasalarımız, yatırımcıların gösterge faiz oranlarında beklenen politika değişikliklerine, yavaşlayan küresel ekonomiye ve ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşına tepki verme biçiminden etkilenmiş olsa da 2019 başında endişe yaratan bu konuların piyasalar üzerindeki etkisi kısıtlı kalmıştır.

Piyasalar, parasal genişlemeden olumlu yönde etkilenmiştir. 2018 yılında 4 kereden toplam 100 baz puan faiz artırımı yapan Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Merkez Bankası (FED), 2019 yılında 3 kereden toplam 75 baz puan faiz indirimi yapmıştır. Benzer şekilde diğer gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomilere de genişleyici para politikaları hâkim olmuştur. Böylece, 2018 yılının zorlu küresel ortamı, 2019 yılında kısmen gevşemeye başlamıştır.

Düşen faiz oranları yatırımcıları getiri arayışına sokmakta, onları, değer kazanması muhtemel olan veya kâr payı dağıtan hisselerle yönlendirmektedir. Bu süreçte gelişmekte olan ekonomilerin sermayeye ulaşımının kolaylaştığı bir döneme girilmiştir.

FED'in önümüzdeki yıl faiz oranlarını sabit tutacağı beklentisi ile normalleşmenin ötelenmiş olması gelişmekte olan ekonomilerin risk primleri açısından olumlu olmuş ve merkez bankalarının büyümeyi destekleyici yönde adımlar atmalarına olanak tanımıştır. Bununla birlikte, ticaret gerilimi ile ilgili geleceğe dair belirsizliklerin ve jeopolitik risklerin sürmesi küresel büyüme üzerinde geçen yıl olduğu gibi önümüzdeki dönemde de baskı oluşturmakta ve beklentilerin bu ülkelerde gevşeme sürecinin sonuna yaklaşıldığı yönünde şekillenmesine neden olmaktadır.

İş performansımız, sermaye piyasalarındaki faaliyet düzeyinden ve ülkenin içinde bulunduğu makroekonomik koşullardan doğrudan etkilenmektedir.

Finansal dalgalanmalar ve kur atakları nedeniyle zorlayıcı geçen 2018 yılının ardından, alınan tedbirlerin de etkisiyle 2019 yılı kayıpların bir kısmının telafi edildiği bir yıl olmuştur.

Ülke piyasalarındaki dönüşüm ve artan büyüme hedefleri, yeni halka arzlar ve yeni ürün ihracı açısından kilit faktörlerdir.

Ekonomi yönetimi tarafından 2018 yılında uygulamaya konulan 2019-2021 dönemi orta vadeli programına (YEP) ek olarak, 2019 yılında 2020-2022 dönemine ilişkin program açıklanmıştır. Ekonomide dengelenme, dönüşüm ve disiplinin odak alındığı YEP’le birlikte Türk ekonomisi 2019 yılında 1. çeyrekte -%2,3; 2. çeyrekte -%1,6; 3. çeyrekte %0,9 ve son çeyrekte ise %6 büyüyerek 2019 yılını %0,9 büyüme ile tamamlamıştır. **2018 yılında başlayan dengelenme süreci, 2019 yılında dönüşüm aşamasına geçmiştir.**

Söz konusu büyüme fırsatlarını finanse etmek için sermaye arayan şirketler ve ihracılar sermaye piyasası ürün arzı açısından ana oyuncular olmaya devam edecektir.

Ekonomideki dengelenme ve dönüşüm süreci, fiyat istikrarının sağlanmasına katkı sağlamaktadır. TCMB, 2019 yılında tüketici enflasyonunun %11,84 seviyesinde yılı tamamlanmasına paralel olarak politika faizlerinde yıl boyunca yaptığı indirimlerle toplamda 1200 baz puan faiz indirimi yapmıştır. Ayrıca, politika faizinin belirlenmesinde enflasyon gelişmelerinin yakından takip edileceği ortaya konulmuştur.

Sunduğu geniş ürün yelpazesi Borsa İstanbul’u finansal risk yönetimi ve Türk Lirası pazarlarına erişim ihtiyacını karşılamada ideal bir pazar yeri haline getirmiştir.

Önceki yılda enflasyonda ve döviz kurlarında görülen tarihi zirve noktalardan geri dönüş sağlanmış ve Türk Lirası’nda kaybedilen değer geri kazanım süreci devam etmiştir.

Cari işlemler dengesinde 2019 yılında görülen iyileşme, para ve maliye politikalarının artan uyumu ve diplomatik ilişkilerde gelişen pozitif ortam gibi faktörler ekonomiye olumlu şekilde yansımaktadır.

Dengelenme ve dönüşüm süreçlerinden geçen ülke ekonomisinin yanı sıra dayanak varlıklar, para birimleri ve emtia piyasalarındaki oynaklıklar yatırımcıların portföy risklerini koruma isteğini artırmaktadır ve vadeli işlem piyasalarımıza olan talebi desteklemektedir.

Yerli yatırımcı tabanının büyümesi için yatırım kültürünün gelişmesi yanında artan yurtiçi tasarrufların sermaye piyasalarına yönelmesi gerekmektedir. Gelişen Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) ile sermaye piyasalarımızın talep yönü güçlenmektedir. 2010 yılında yaklaşık 3 milyon kişi BES’e dâhilken 2019 yılında 6 milyondan fazla yatırımcı sistemde yer almıştır. Yönetilen varlıkların büyüklüğü ise 100 Milyar TL’ye ulaşmıştır.

Artan talep ile endeks ve işlem hacmi rekorları kırılmış, borsa payı gelirleri ile Borsa İstanbul’un finansal sermayesi daha da güçlenmiştir.

2019 yılı endeksler açısından önemli gelişmelerin yaşandığı bir yıl olmuştur. BIST 100 endeksi yılın son işlem günü 31.12.2019 tarihinde 115.312,01 ile seans içinde, 30.12.2019 tarihinde ise 114.753,97 ile gün sonunda tüm zamanların tarihi rekorlarını kırmıştır. Diğer taraftan, BIST 100 endeksi 2019 yılını 114.424,96 seviyesinden tamamlayarak 2018 yılsonuna kıyasla %25,4 artış kaydetmiştir.

2019 yılı işlem hacimleri açısından da önemli gelişmelerin yaşandığı bir yıl olmuştur. 13.12.2019 tarihinde 15,86 milyar TL ile pay piyasasında, 30.12.2019 tarihinde ise 3,1 milyar TL ile kıymetli madenler ve kıymetli taşlar piyasasında tüm zamanların işlem hacmi rekoru kırılmıştır.

Toplumun daha sürdürülebilir tüketim biçimlerini tercih etmeye başlaması ve küresel iklim krizine verilen tepki pek çok geleneksel üretim ve finansman yönteminin değişeceği ve daha sürdürülebilir üretim yöntemlerinin ortaya çıkacağını işaretidir.

Çevresel, sosyal ve toplumsal konuların küresel riskler sıralamalarında ön planda yer alması ve bu risklere atfedilen ağırlık, kısa vadede geçmişe göre daha hızlı ileteneceğinin kanıtıdır.

Paydaşların, özellikle de yatırımcıların ilgisi, şirketlerin iş amacını ve uzun vadede nasıl değer yarattığını tüm iletişim kanallarında daha güçlü bir şekilde iletmelerini sağlamıştır. Kurumsal raporlamada iklim en çok dikkat çekilen hususlardan biri olmakla birlikte yönetim kurulu dâhil şirketin organizasyon yapısındaki her seviyede çeşitlilik ve kapsayıcılık, genel çalışan refahı, sağlık ve güvenlik, insan hakları ve etik gittikçe önem kazanan konular arasındadır. Sürdürülebilirlik verilerinin açıklanması yönündeki bölgesel ve küresel düzeydeki düzenlemeler son 10 yılda önemli ölçüde artmıştır ve bu artış eğiliminin sürmesi beklenmektedir.

Yatırımcılar ve finans/kredi çevreleri yatırım ve finansman kararlarında sürdürülebilirliğe ilişkin bilgileri, çevre, sosyal ve kurumsal yönetime ilişkin finansal olmayan verileri her geçen gün daha fazla kullanmaktadırlar. Nihayetinde bu kararlar, sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmek ve ekonominin, toplumun ve yaşadığımız gezegenin çıkarlarının uyumlu olduğu bir geleceğin inşasını desteklemek için en iyisini yapan işletmeleri ödüllendirme gücüne sahiptir.

Yatırımcılarla sermaye arayanlar arasında köprü görevi gören Borsa İstanbul bu gelişmeleri yakından takip etmekte, farkındalık, teşvik ve düzenleme çalışmaları yapmaktadır.

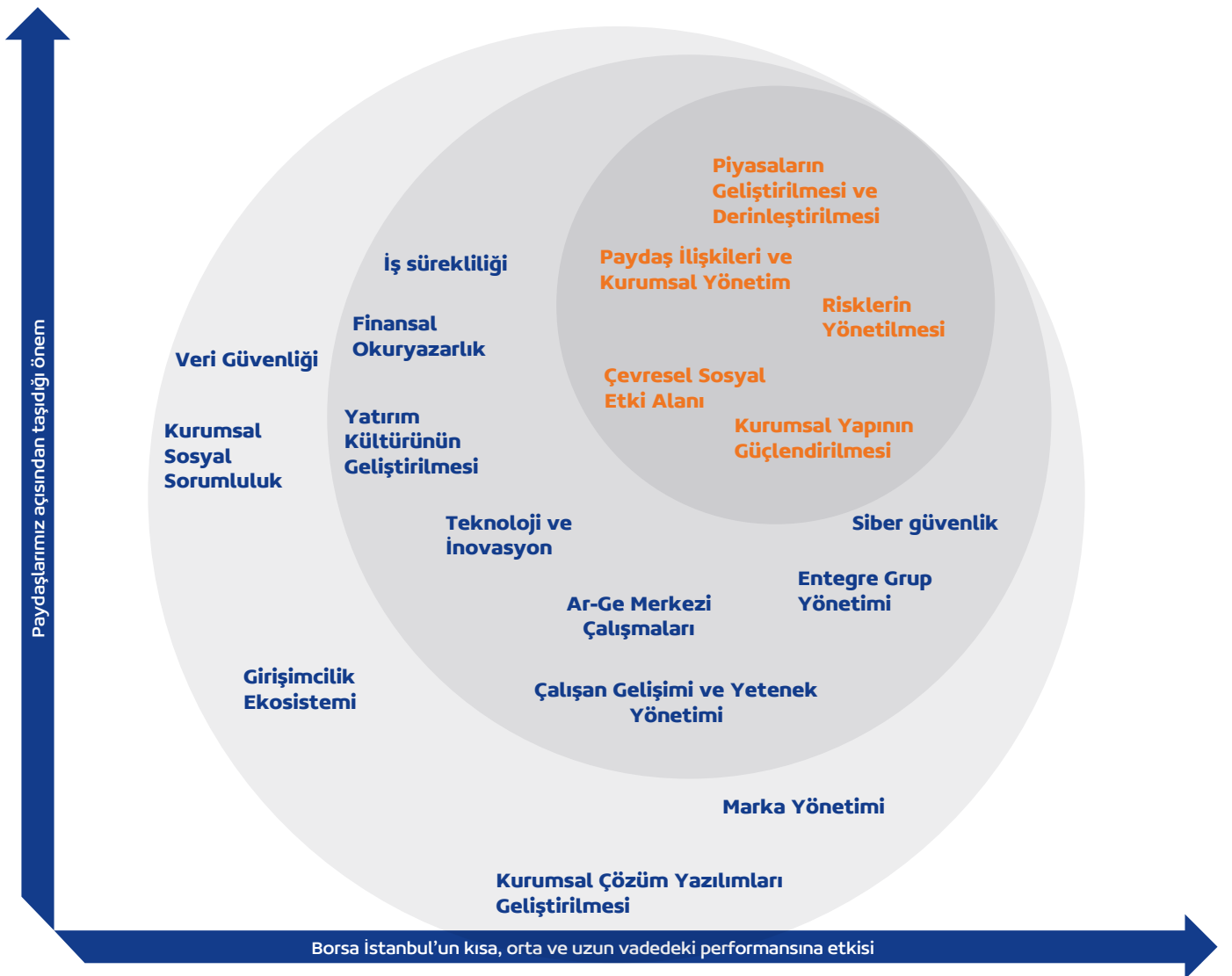
Borsada işlem gören şirketlerin sürdürülebilirlik raporlaması ve entegre raporlama yeteneklerinin gelişmesi finans ekosistemini doğrudan etkilemektedir.

Yerel ve uluslararası STK ve girişimlerle devamlı iletişim içinde olarak ve iş birlikleriyle geliştirerek, paydaş farkındalığı ileri seviyeye taşınacaktır. Borsa İstanbul çevresel, sosyal ve toplumsal konuları somut projelerle desteklemeye devam edecektir.

Öncelikli Konularımız

Borsa İstanbul faaliyetleri için önem taşıyan ekonomik, politik, sosyal ve çevresel konular ile stratejisinin temelini oluşturan ana konular yıllık olarak gözden geçirilmektedir. Borsa İstanbul'un kısa, orta ve uzun vadede değer üretimini etkileyen ve stratejisi kapsamında odaklandığı öncelikli konular, paydaşlar açısından önemi de göz önünde bulundurulmak suretiyle belirlenmiştir.

ÖNCELİKLİ KONULAR MATRİSİ

Öncelikli konularımız, Borsa İstanbul ve kilit paydaşları açısından etkisi yüksek olan ve değer yaratma kapasitesini etkileyen konulardır. Öncelikli konularımız stratejimiz, paydaşlarımızın beklentileri ve faaliyet gösterdiğimiz ekonomik, sosyal ve çevresel bağlamın etkisiyle zaman içerisinde farklılaşmaktadır.

ÖNCELİKLI KONULAR	DEĞER ÜRETİMİNE ETKİSİ	SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI İLE İLİŞKİSİ	STRATEJİ BAĞLANTISI
PIYASALARIN GELİŞTİRİLMESİ VE DERİNLEŞTİRİLMESİ Sermaye piyasalarında ihraççı ve yatırımcı tabanının genişletilmesine yönelik çalışmalar, riskten korunma enstrümanları başta olmak üzere yeni ürün ve hizmetlerin devreye alınması	Şirket, sermaye piyasalarında ihraççı ve yatırımcı tabanının genişletilmesine yönelik çalışmalar yapmakta, riskten korunmayı sağlayan ürünler başta olmak üzere yeni ürün ve hizmetleri devreye almaktadır. Daha fazla şirketin halka arz yoluyla sermaye piyasalarına dâhil olması, büyük şirketlerin sermaye piyasası aracı ihraç etmeye teşvik edilmesi, küçük ölçekli şirketlerin kurumsal yapılarının sağlamaştırılması amaçlarına yönelik faaliyetler yıl boyunca devam etmektedir. Şirketlerin yatırım yaparken ihtiyaç duydukları finansmanı sermaye piyasaları aracılığıyla sağlamaları, ekonomik büyümeye olan katkının genişlemesini beraberinde getirmektedir. Sermayenin tabana yayılması, ekonomik büyümeye daha geniş kitlelerin yararlanmasını sağlamaktadır.	 8.3 İş yaratmayı ve işletmelerin büyümesini destekleyen politikaların artırılması 8.10. Banka, sigorta ve finansal hizmetlere evrensel erişimin olması 9.2 Kapsayıcı ve sürdürülebilir sanayileşmenin desteklenmesi 9.3 Finansal hizmetler ve piyasalara erişimin artırılması	 Piyasaların Derinleştirilmesi Sağlıklı fiyat oluşumunu destekleyen derin sermaye piyasalarının geliştirilmesi Borsa İstanbul Stratejisinin önemli bir parçasıdır. Etkin Paydaş İletişimi Piyasanın ihtiyaçlarına yönelik etkili ürün portföyünün geliştirilmesi piyasa oyuncularıyla etkin iletişimi gerektirmektedir.
RİSKLERİN YÖNETİLMESİ Mevcut ya da gelecekte ortaya çıkabilecek potansiyel risklerin sürekli olarak, aralıksız ve zamanında tanımlanması, ölçülmesi ve izlenmesi	Şirket, sunduğu finansal ürünlerle yatırımcıların ve ihraççıların risklerini yönetmelerine yardımcı olmaktadır. Şirket, sermaye piyasalarındaki en geniş paydaş kümesini oluşturan bireysel yatırımcıların maruz kaldığı risklerin asgariye indirilmesi amacıyla düzenlemeler çıkarmakta ve düzenleyici kurul olan SPK'nın mevzuat oluşturma süreçlerine dâhil olmaktadır. Öte yandan Şirket, faaliyetlerini sürdürülebilir bir şekilde yürütmek amacıyla kendi risklerini de yönetmektedir. Bu kapsamda, risk yönetimi birimi kurulmuştur. Birim, şirket bünyesindeki risklerin tespitine ve yönetilmesine yönelik çalışmalar yürütmektedir. Bu çalışmalar sayesinde, hem Borsa İstanbul'un hem paydaşlarının maruz kaldığı riskler azaltılmaktadır.	 8.1 Sürdürülebilir ekonomik büyüme 10.5 Küresel finans piyasaları ve kurumların daha iyi düzenlenmesi	 Operasyonel Etkinlik Risk süreçlerinin belirlenerek etkin izlenmesi operasyonel mükemmellik ve kurumsal yapının sürdürülebilirliği ile bağlantılıdır.

Öncelikli Konularımız

ÖNCELİKLI KONULAR	DEĞER ÜRETİMİNE ETKİSİ	SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI İLE İLİŞKİSİ	STRATEJİ BAĞLANTISI
PAYDAŞ İLİŞKİLERİ VE KURUMSAL YÖNETİM Şeffaf ve etkin iletişim yoluyla paydaşlarıyla olan güçlü ilişkilerin sürdürülmesi, uluslararası standartlarda kurumsal yönetim uygulamalarının benimsenmesi	Şirket, tüm paydaşlarıyla devamlı ilişki halindedir ve faaliyetlerini yürütürken mümkün olduğu ölçüde paydaşlarının görüşlerini dikkate almaktadır. Piyasanın risklere karşı dayanıklı, etkin ve adil biçimde işlemesi için güçlü kurumsal yapı ve kurumsal yönetim uygulamaları önemlidir. Bu unsurlar Borsa İstanbul'un kurumsal stratejisinin yapı taşlarını oluşturmaktadır. Gerek üniversite öğrencilerine eğitim ve staj olanakları sunularak gerekse farklı kurumların düzenlediği eğitim ve etkinliklere ev sahipliği yapılarak finansal okuryazarlığın gelişmesine destek verilmektedir. Öte yandan, 1999 yılında başlayan süreç kapsamında farklı illerdeki okulların (bilgisayar, kitaplık, donanım gibi) fiziksel ihtiyaçlarının karşılanmasına katkıda bulunmaktadır. Sermaye piyasalarının önemli oyuncularından olan aracı kurumlar ve bankalar ile düzenli görüşmeler yürütülmektedir. Sermaye piyasasının düzenleyici kurulu olan SPK, hâkim hissedar Türkiye Varlık Fonu, Cumhurbaşkanlığı'nın ilgili ofisleri, iştirakler gibi paydaşlarla düzenli olarak görüşmeler yürütülmektedir. Şirket, çeşitliliğin sağlanması amacıyla en az bir bağımsız yönetim kurulu üyesinin kadın olması hükmünü esas sözleşmesine eklemiştir.	5.5 Liderlik ve karar almada tam katılımın güvence altına alınması 8.6 Gençlerin istihdamı ile genel ve mesleki eğitimlerin desteklenmesi 10.3 Fırsat eşitliğinin sağlanması ve ayrımcılığın bitirilmesi 17.9 Gelişmekte olan ülkelerde SKA kapasitesinin geliştirilmesi 17.16 Sürdürülebilir kalkınma için küresel ortaklıkların geliştirilmesi 17.17. Etkili ortaklıkların teşvik edilmesi	 Etkin Paydaş İletişimi Piyasaların derinleştirilmesi ve operasyonel etkinliğin artırılması süreçleri iç ve dış paydaşlarla etkin iletişim yoluyla sağlanabilmektedir.
ETKİN ORGANİZASYON YAPISI Verimlilik ve etkililik prensipleri çerçevesinde organizasyonun yapılandırılması	Verimlilik ve etkililik prensipleri çerçevesinde çalışma ortamı sağlamak ve sürekli kılmak için gerekli olan organizasyon ve yapılanma süreçlerini yürütmektedir. İhtiyaç duyulan insan kıymetinin kazanılması, motive edilmesi ve geliştirilmesi insan kaynakları yönetiminin temelidir. Borsa çalışanları, görevlerinin gerektirdiği iç ve dış mevzuat ile görevleri için gerekli bilgileri bilmek, görevlerinin gerektirdiği teknolojileri kullanabilmek, iç ve dış mevzuata ve etik kurallara uygun davranmak, tüm yöneticilerle, çalışma arkadaşlarıyla ve diğer paydaşlarla ilişkilerini, saygı, iyi niyet, dürüstlük ve uyum içinde sürdürmek ve Şirket menfaatlerini gözetmekten sorumludur. Yönetici çalışanlar ise ayrıca; çalışanlarının motivasyon ve gelişimini sağlamakla yükümlüdür. Çalışanlara sunulan kapsamlı sağlık hizmetleri, çalışanların ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlığını korumalarına yardımcı olmaktadır. Çalışan memnuniyeti ölçülmekte, çalışma ortamının iyileşmesi için gerekli görülen adımlar atılmaktadır. Bu sayede çalışanlar, şirket yönetiminde söz sahibi olmaktadır.	3.8. Evrensel sağlık güvencesine ulaşılması 8.6 Gençlerin istihdamı ile genel ve mesleki eğitimlerin desteklenmesi 16.8 Küresel yönetimde katılımcılığın güçlendirilmesi	 Operasyonel Etkinlik Operasyonel etkinliğin artırılması için optimal organizasyon yapılanması ve süreç iyileştirmeleri

ÖNCELİKLİ KONULAR	DEĞER ÜRETİMİNE ETKİSİ	SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI İLE İLİŞKİSİ	STRATEJİ BAĞLANTISI
ÇEVRESEL VE SOSYAL ETKİ ALANI Sürdürülebilirlik konusunda örnek olmak, sürdürülebilirliğe katkı sağlayan piyasa tabanlı çözümler, ürün ve hizmetler geliştirmek, piyasa katılımcılarını ve paydaşları, sürdürülebilirlik bakış açısını faaliyet döngülerine entegre etmeleri konusunda teşvik etmek	Şirket, yurtdışında Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Borsalar İnisiyatifi (SSE) ve Dünya Borsalar Federasyonu (WFE), yurtiçinde ise birçok farklı kuruluşun içinde yer aldığı sürdürülebilirlik çalışmalarına katılım sağlamaktadır. Bu kapsamda paydaşlarla mutabakata varılan konular, ilgili kamu otoritelerine aktarılmaktadır. Borsa İstanbul, 2017 yılından itibaren yayınladığı yıllık faaliyet raporlarını entegre rapor formatında hazırlamaktadır. Şirketlerin sürdürülebilirlik raporlamasını yapmalarını teşvik etmek ve raporlama sürecini kolaylaştırmak amacıyla 2014'te hazırlanan raporlama rehberinin güncelleme çalışmaları sürmektedir. Söz konusu çalışma, Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu'nun bilgisi dâhilinde ve diğer paydaşların desteğiyle yürütülmektedir.	12 SÜRDÜRÜLEBİLİR VE TUTULUM 17 AMAÇLARA ORTAKLIK 12.6 Şirketlerin sürdürülebilir uygulamalar ve sürdürülebilirlik raporlaması için teşvik edilmesi 17.16 Sürdürülebilir kalkınma için küresel ortaklıkların geliştirilmesi	Operasyonel Etkinlik Sürdürülebilirliği içselleştirme ve öncü uygulamaların hayata geçirilmesi operasyonel verimlilik ile bağlantılıdır. Etkin Paydaş İletişimi Sürdürülebilir finansal sistem vizyonuna ulaşmak, ilgili tüm paydaşların aktif katılımını ve güç birliğini gerektirmektedir.

Nasıl Değer Üretiyoruz

Borsa İstanbul, faaliyetlerini paydaşları için uzun vadeli değer üreten sürdürülebilir bir biçimde yürütmeyi taahhüt eder. Bu entegre rapor, stratejik önceliklerin, risk ve fırsatların, sürdürülebilirlik yaklaşımının, hedeflerin ve organizasyonun bu hedefler doğrultusunda nasıl yapılandırıldığını açıklar.

Ayrıca şirketler için sermaye sağlama ve yatırımcılar için alternatif ürünler sağlama, risk yönetimi ve sağlıklı fiyat oluşumu açısından lider bir merkez olma taahhüdümüze yatırım yapmaya ne surette devam ettiğimizi de açıklamaktadır.

Hızlı ve güvenilir işlem platformu ile yatırımcılara geniş bir yelpazede yatırım araçları sunan, risklerden korunma (hedge) imkanı sağlayan, uzun vadeli kaynak ihtiyacında olan reel sektöre ise finansman imkanları sunan Borsa İstanbul'un üçüncü entegre faaliyet raporuyla sürdürülebilir iş modeli ve paydaşları için ürettiği değer sunulmaktadır. Raporda sermaye piyasalarını etkileyen dış faktörler ve risklere Borsa İstanbul'un stratejik yanıtı uzun vadeli bakış açısıyla anlatılmakta, öncelikli konular çerçevesinde 2019 faaliyetleri üzerinde durulmaktadır.

MÜŞTERİ DEĞER ÖNERMESİ

En iyi teknolojik altyapı ile piyasa katılımcılarına güvenilir, şeffaf, etkin ve yenilikçi işlem platformu sağlamak

ÇALIŞAN DEĞER ÖNERMESİ

Çalışanlara kendilerini sürekli geliştirebilecekleri sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı sağlamak

PAY SAHİBİ DEĞER ÖNERMESİ

Derin sermaye piyasalarının sonucu olarak güçlü finansal performans, sürdürülebilir gelir akışı ve yapısı sağlamak

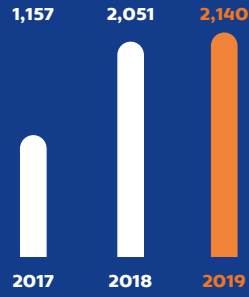

TOPLUMSAL DEĞER ÖNERMESİ

Finansman imkânlarının geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi ile istihdamı ve ekonomik büyümeyi desteklemek

ÜRETİLEN DEĞER

Gelirler (Milyon TL)

DAĞITILAN DEĞER

İşletme Giderleri (Milyon TL)

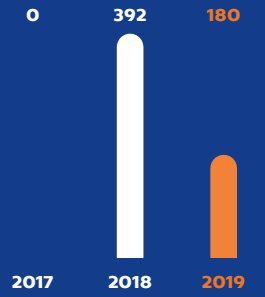
Çalışan Ücretleri ve Yan Haklar (Milyon TL)

Devlete Yapılan Ödemeler (Milyon TL)

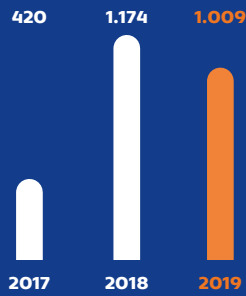

Kâr Payı (Milyon TL)

ELDE TUTULAN DEĞER

Sermayeye eklenen Değer (Milyon TL)

Borsa İstanbul Tam Entegre İş Modeli

GİRDİLERİMİZ

FİNANSAL SERMAYE

Güçlü nakit üretme kapasitesine ve kaynak çeşitliliğine sahip faaliyetlerimiz ve yatırımlarımızdan sağlanan getirilerden oluşur.

Ödenmiş Sermayemiz: 423 milyon TL
2019 Faaliyet Giderimiz: 731 milyon TL

İNSAN SERMAYESİ

Güçlü liderlik ekibi ve uzmanlık gerektiren faaliyetleri yürütmek için nitelikli çalışanlar, teknolojiye uzman ekipler ve destek personelinin oluşur.

Çalışan Sayımız: 584
Toplam 1.096 çalışan
(Takasbank: 298 ve MKK: 213)

FİKRİ SERMAYE

Sermaye piyasası araçları için işlem platformu sağlama lisansı, kaynak kodları ile dünyanın önde gelen işlem teknolojisi (BISTECH), ürün geliştirme faaliyetleri ile öz düzenleyici bir kurum olarak oluşturulan kurallar ve düzenlemelerden oluşur.

ÜRETİLMİŞ SERMAYE

Yatırımcıların alım satım işlemlerini daha hızlı ve kesintisiz bir biçimde gerçekleştirmelerini sağlayan ve teknoloji güvenliği açısından en yüksek standarttaki Birincil Veri Merkezi (BVM), kolokasyon altyapısı, Ankara'da yer alan Olağanüstü Durum Merkezi (ODM), kıymetli maden saklama kasası ve grup şirketlerinin entegre bir şekilde faaliyet gösterdiği yerleşkemizden oluşur.

1.500 m² alan üzerine kurulu BVM
1.600 ton altın saklama kapasitesi
1.400 m² BISTECH Ar-Ge Merkezi

SOSYAL VE İLİŞKİSEL SERMAYE

faaliyetlerimizi etkili şekilde gerçekleştirmek ve geliştirmek için gerekli, olumlu çalışan ilişkileri ve yatırımcı güveni yanında kamu ve düzenleyici kurumlar ile etkili iletişim, STK'lar ile ortaklıklar, yerel ve küresel iş birliklerimizdir.

DOĞAL SERMAYE

İstinye ve Kuyumcukent yerleşkelerindeki elektrik ve su kullanımı yanında BVM için kullanılan doğal kaynaklardır.

13,1 milyon kWh Enerji
25.966 m³ su tüketimi

ÖNCELİKLİ 10 RİSKİMİZ

- Konjonktürel riskler
- Bilgi teknolojileri riskleri
- İş sürekliliği ve operasyonel riskler
- İtibar riski, paydaşların güven kaybı
- Mevzuata uyumun eksiksiz/tam sağlanamaması
- Bilgi güvenliği, siber saldırı riski
- Strateji riski
- İnsan kaynağı riski
- Likidite riski
- Finansal araçların değerini etkileyebilecek riskler

DIŞ FAKTÖRLER

Küresel Finansal
Piyasalarda
Belirsizlikler

Türkiye Finansal
Piyasalarında
Dönüşüm

ÖNCELİKLİ KONULAR

ANA SÜREÇLER

KOTASYON

2019 yılında sağlanan finansman

- Halka arzlarla 264 milyon TL
- Özel sektör borçlanma araçlarıyla 206,1 milyar TL

PIYASA İŞLEMLERİ

2019 yılında toplam işlem hacmi

- 19,8 trilyon TL

VERİ VE TEKNOLOJİ

- Veri dağıtımı
- Endeks lisanslama
- Kolokasyon hizmetleri

**BISTECH
TEKNOLOJİ
ALTYAPISI**

İŞLEM SONRASI (TAKASBANK, MKK)

- Takas ve saklama
- Merkezi karşı taraf hizmeti
- Kamuyu aydınlatma

Çevresel ve Sosyal
Etki Alanı

Kurumsal Yapının
Güçlendirilmesi

Çevresel, Sosyal
ve Yönetişim Faktörleri
Paydaş Farkındalığı

Kurumsal Yönetim

Piyasaların
Geliştirilmesi ve
Derinleştirilmesi

Risklerin
Yönetilmesi

Paydaş ilişkileri
ve Kurumsal
Yönetim

FAALİYETLERİMİZİN ÇIKTILARI

Milyon TL	2019	2018
Gelirler	1.924	1.539
Faaliyet Kârı	1.161	1.184
Net Kâr	1.009	1.174

	2019	2018
Yeni İstihdam	87	82
Gönüllü Personel Devir Hızı	4	2,6

- Bugüne kadar tamamlanan 37, yürütülmekte olan 14 Ar-Ge projesi
- Modern yazılım mimarisi ve teknolojisi, blokzincir, yüksek kullanılabilirlikte ürünler
- Finans ve yazılım teknolojileri alanlarında yenilikçi ve yüksek teknoloji ürünler
- Sermaye piyasası mevzuatına katkı
- 165 adet sunucu/network kabineti ve data, fiber optik kablolama altyapısı
- YDM aracılığıyla cevaplanan yıllık yaklaşık 2.000 yatırımcı başvurusu
- Sponsorluklar, bağış ve yardımlar

	2019	2018
Toplam Atık (Ton)	195,5	192,1
Geri Dönüştürülen Kağıt	40,44	66,4

STRATEJİ VE HEDEFLER

Yeni ürün ve hizmetlerin devreye alınmasının yanında yatırımcı ve ihracçı tabanının genişlemesi yoluyla sermaye piyasalarının derinleştirilmesi hedeflenmektedir. Grup sinerjisi ve entegre iştirak yönetimi, etkin risk yönetim mekanizmaları ve kurumsal gelişim odakta tutularak operasyonel etkinlik artırılacaktır.

FAALİYETLERİMİZİN SONUÇLARI

PAYDAŞLAR İÇİN YARATILAN DEĞER

FİNANSMAN VE RİSK YÖNETİMİ PLATFORMU SAĞLIYORUZ

Türkiye'nin tek menkul kıymet borsası olarak şirketlerimizin uzun vadeli finansman ihtiyacını karşılayan ve paylar için adil fiyat oluşumu sağlayan dünyanın en likit piyasalarından birini sunuyoruz. Riskten korunmak isteyen yatırımcılara vadeli işlem piyasamızda pozisyon alma imkânı sağlıyoruz.

FİNANSAL ALTYAPIYI İYİLEŞTİRİYORUZ

İstanbul'un finans merkezi statüsünü desteklemek için yeni ürün ve hizmetlerle yatırımcıların işlem yapabileceği ürün yelpazesini genişletiyoruz. Sürekli gelişen piyasa gözetim sistemi ile işlemlerin adil, dürüst ve rekabetçi bir şekilde gerçekleşmesini sağlıyoruz.

FİNANSAL OKURYAZARLIĞI GELİŞTİRİYORUZ

Finansal okuryazarlığın gelişmesini sağlıyoruz. Ortaklık kültürünü yaygınlaştırarak sermaye piyasası yatırımlarının toplumun tabanına yayılmasına katkı veriyoruz.

ULUSLARARASI SERMAYE AKIMLARI, BORSAMIZ ÜZERİNDEN ÜLKEMİZE GELİYOR

Ülke ekonomisinin, şirketlerimizin halka açık kısımlarındaki yatırımın yarısından fazlasını sağlayan yabancı sermaye akımlarından yararlanmasını sağlıyoruz. İşlem gören şirketlerin uluslararası görünürlüklerini artırıp imajlarına katkı sağlıyoruz.

SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR GELECEK İÇİN ÇALIŞIYORUZ

Çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim önceliklerinin şirketlerde yaygınlaştırılması için farkındalık artırıcı faaliyetler yapıyoruz, endeksler hesaplıyoruz. Şirketlerin halka açık olarak şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkelerini benimsemelerini, karar verme mekanizmalarını ve iş süreçlerini iyileştirmelerini sağlıyoruz.

PAY SAHİPLERİMİZE DEĞER VERİYORUZ

Dönem kârının en az %50'sinin dağıtılmasını hedefleyen kâr dağıtım politikası çerçevesinde yıl içinde elde ettiğimiz kârı pay sahiplerimizle paylaşıyoruz.

ÇALIŞANLARIMIZA DEĞER VERİYORUZ

Çalışanlar, sağladığı yan haklar konusundaki güçlü odağı ve finansal teknoloji alanındaki öncü duruşuyla ve çalışan gelişimine verdiği önem nedeniyle Borsa İstanbul'u işveren olarak seçer. Çalışanlarımıza ve genel olarak topluma fayda sağlayan çalışan gelişimine büyük yatırım yapıyoruz.

Stratejimiz

Entegre yapısı ve ürün/hizmet çeşitliliğine dayanan iş modeli ile Türkiye'nin sermaye piyasalarında hizmet veren tek organize borsası olan Borsa İstanbul, sermaye piyasalarını derinleştirmek, sorumlu, sürdürülebilir büyümeye katkıda bulunmak için kalkınma stratejileri yürütmektedir. Borsa İstanbul paydaşları ve hissedarları, müşterileri, çalışanları,

kamu yetkilileri, sivil toplum ve bir bütün olarak toplum için geleceğin sermaye piyasalarını inşa etmektedir.

- Vizyon: Geleceğin sermaye piyasalarında, Türk ve bölgesel finansal varlıklar için küresel entegre pazar yeri olmak
- Misyon: Tüm yatırımcılar için güvenilir, şeffaf, etkin, adil, yenilikçi, rekabetçi ve sürdürülebilir bir işlem platformu sağlamak

2019-2021 HEDEFLERİ

PİYASALARIN DERİNLEŞTİRİLMESİ

**Yeni Ürün ve Hizmetlerin Devreye Alınması
Yatırımcı ve İhraççı Tabanında Büyüme
Teknolojik Dönüşüm**

OPERASYONEL ETKİNLİK

**Grup Sinerjisi ve Entegre İştirak Yönetimi
Operasyonel Mükemmellik ve Etkin Risk Yönetimi
Kurumsal Gelişim**

ETKİN PAYDAŞ İLETİŞİMİ

GÜÇLÜ FİNANSAL PERFORMANS SÜRDÜRÜLEBİLİR BÜYÜME

Borsa İstanbul müşterilerine ve ortaklarına operasyonel ve finansal anlamda en iyi sonuçları sunmayı ve bir bütün olarak toplum üzerinde olumlu bir etkiye sahip olmayı amaçlamaktadır. 2018 yılında oluşturulan ve güncel şartlara göre gözden geçirilen Borsa İstanbul stratejik Planı piyasaların derinleştirilmesi, operasyonel etkinlik ve etkin paydaş iletişimi olmak üzere üç temel üzerine inşa edilmiştir. Bu temel hedefler için oluşturulan somut adımlar yıllık iş planları ile takip edilmekte ve gerçekleştirmeler performans sisteminde dikkate alınmaktadır.

1. PİYASALARIN DERİNLEŞTİRİLMESİ

Sermaye piyasalarının gelişmesi ve derinleşmesi ile Türkiye ekonomisini daha istikrarlı hale getirirken, sermayenin tabana yayılması ile paylaşımcılık ve kapsayıcılık artacaktır. Bu doğrultuda, Türkiye'de sermaye piyasası gelişimine öncülük ederken Borsa İstanbul'un ilk önceliği piyasanın derinliğini artırmaktır.

Pay Piyasasında, halka arzların arttırılmasında büyük potansiyel bulunmaktadır. 2019 yılsonu itibarıyla Türkiye'de kote olmuş şirketlerin toplam piyasa değerinin gayrisafi milli hasılaya (GSYH) oranı yaklaşık yüzde 26 iken, bu oran Euro bölgesi ülkelerinde yüzde 60'lara ve dünya ortalamasında da yüzde 90'lara ulaşmaktadır. Bu durum piyasalarımızın gelişim potansiyeli olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda, Onbirinci Kalkınma Planı'nda da halka açık şirketlerin piyasa değerinin

GSYH'ye oranının 2023 yılında yüzde 39 seviyelerinde olması hedeflenmektedir. Borsa Sermaye piyasalarının sahip olduğu potansiyelin ortaya çıkarılması, ülke ekonomisini temsil edecek büyüklüğe ulaşmasını sağlayacaktır.

2019-2021 dönemine ilişkin, dengelenme, disiplin ve değişim odaklı Yeni Ekonomi Programı (YEP) kapsamında Borsa İstanbul finansal varlıkların riske karşı korunmasında ağırlıklı kullanılan döviz alımı yöntemine alternatif ürünlerin (döviz swap, faiz swap) hayata geçirilmesi, TL varlıkların faiz riskinden korunmasında ve değişken faizli enstrümanların fiyatlamasında kullanılabilecek referans faizler oluşturulması ve kısa vadeli referans faize dayalı türev ürünler ve endeks oynaklığının alım-satımını mümkün kılan yapılandırılmış ürünler oluşturulması konularında sorumluluk üstlenmiştir.

Piyasaların geliştirilmesi, ürün ve hizmetlerin çeşitlendirilmesi

Borsa İstanbul, yeni ürün ve hizmet geliştirme faaliyetlerine ağırlık vererek piyasanın ihtiyaç duyabileceği sermaye piyasası araçlarını sunmayı, mevcut araçlarda ise yine ihtiyaçlara göre geliştirme faaliyetleri yapmayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda aktif olarak finansal ekosistemin ve müşterinin ihtiyaçlarına odaklanma ve geniş bir yelpazedeki talepleri karşılayan ürün ve hizmetler geliştirme stratejisini sürdürmektedir.

Piyasaların derinleştirilmesi kapsamında ekonomik refaha katkı sağlayacak olan finansal ürün çeşitliliği artırılmakta, yatırımcıların risklerden korunmalarına yönelik mekanizmalar sunulmaktadır.

Yatırımcı ve ihraççı tabanının genişletilmesi

Ürün ve hizmetlere yönelik ilginin artırılması, yatırımcı ve ihraççı tabanının genişletilmesi çalışmaları da Borsa İstanbul'un öncelikleri arasındadır. Bu kapsamda Borsa İstanbul, kamuoyu, yatırımcılar ve şirketler nezdindeki algısını güçlendirmek,

paydaşları ile birlikte hareket etmek, yenilikçi ve teknolojik yaklaşımlar ile verimli ve katma değerli işler üretmek için girişimlerine devam edecektir. Bu doğrultuda yurt içi tasarrufların sermaye piyasalarına yönlendirilmesi ve Borsa İstanbul'da büyük ölçekli halka arzların gerçekleştirilmesi amacıyla farkındalık ve finansal okuryazarlık çalışmaları sürdürülmektedir.

Teknolojik dönüşüm

Teknolojinin, sermaye piyasalarını şekillendiren bir olgu haline gelmesi sebebiyle günümüzde birçok borsa ve takas kuruluşu blokzincir (blockchain) teknolojisi gelişmelerini takip etmekte ve söz konusu teknolojinin özellikle takas süreçlerindeki uygulamasını çalışmak üzere ortaklıklara girmektedir. Borsa İstanbul Grubu bu doğrultuda blokzincir çalışmaları ile ürün geliştirme ve veri analitiği süreçlerine devam etmektedir.

BISTECH Projesinin Kazanımları		BISTECH Öncesi	BISTECH Sonrası
	FIX Protokolü ile Emir İletim Hızı	1 milisaniye	100 mikrosaniye
	OUCH Protokolü ile Eş-yerleşim Emir İletim Hızı		60 mikrosaniye
	ITCH Protokolü ile Emir Bazında Veri Yayını	10.000 mesaj/sn	75.000 mesaj/sn
	Saniyede Maksimum Emir İşleme Sayısı	10.000 emir/sn	100.000 emir/sn
	Saniyede Sürdürülebilir Emir İşleme Sayısı	5.000 emir/sn	10.000 emir/sn
	Saniyede Sürdürülebilir Veri Yayını Mesaj Sayısı	4.000 mesaj/sn	10.000 mesaj/sn
	Günlük Maksimum Emir Sayısı	3.500.000	10.000.000
	Günlük Maksimum İşlem Sayısı	1.200.000	5.240.000
	Piyasalar için Platform Bilgisi		Tek platformda 4 piyasa
	Kullanıcı Emir Limiti Mekanizması	Limiti aşan emirler reddedilir.	Limiti aşan emirler kuyruğa alınır.
	Satış Hakkı		23 ülkede satış hakkı

Borsa İstanbul teknolojik dönüşümünü 2018 yılında tamamlamıştır ve BISTECH sistemi ile hızlı ve güvenli teknolojik bir altyapı kurulmuştur. 2019 yılı Mayıs, Ağustos ve Aralık aylarında üç adet Service Release canlıya alınarak BISTECH sistemine TLREF Referans Faiz Hesabı, After Hours Trading, Tezgahüstü Türev Takası (OTC OIS, OTC IRS), Oynaklık endeksi, SWAP piyasasının BISTECH üzerinden veri yayınlanması gibi önemli fonksiyonlar eklenmiştir. Mevcut BISTECH Endeks Hesaplama Sisteminin artan performans ihtiyaçlarını karşılayacak teknolojilerle geliştirilmesi için yeni bir uygulamanın (BEHS) yazılmasına devam edilmiştir. Bu önemli BT projelerinin dışında 2019 yılında 155 adeti büyük olmak üzere toplam 800 adet proje tamamlanmıştır.

Önümüzdeki dönemde sistem geliştirmelerine devam edilmesi, BISTECH ve ilgili ürünlerin geliştirilmesi, ticarileştirilmesi ve Borsa İstanbul Grubu sinerjisinin ürün geliştirme süreçlerine yansıtılması planlanmaktadır.

Borsa İstanbul'un sunduğu kolokasyon hizmeti ile piyasa katılımcıları kendi sistemlerini Borsa sistemleri ile aynı lokasyonda bulundurma ayrıcalığına sahip olmaktadır. Sistemlerini Borsa İstanbul Birincil Veri Merkezi'ne taşıyan kolokasyon kullanıcıları en hızlı ve en güvenli şekilde Borsaya doğrudan erişebilmektedir.

Müşteri ihtiyaçlarını adresleyecek şekilde yeni emir iletim kapasite paketleri oluşturulmuş ve ürün çeşitliliği arttırılmıştır. Sunucu/bağlantı/erişim problemlerine karşı aktif bir yedekliliğe sahip olunabilmesi için yedek emir iletim kullanıcıları ilave bir hizmet olarak tahsis edilmeye başlanmıştır.

Önümüzdeki dönemde sistem hizmetleri ürün portföyünün zenginleştirilmesi, müşteri sayısının arttırılarak gelir hedeflerinin gerçekleştirilmesi ve Borsa İstanbul'un uluslararası erişilebilirliğinin artırılması hedeflenmektedir. Veri merkezi alanının müşteri ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde genişletilmesi ve veri merkezindeki yeni alana kolokasyon müşterilerinin taşınması da planlar arasındadır.

Stratejimiz

2. OPERASYONEL ETKİNLİK

Operasyonel etkinliğin geliştirilmesi ile iş verimliliği ve maliyet etkinliğinin artırılması amaçlanmaktadır. “Borsa İstanbul Grubu” yaklaşımı ile Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul’u da kapsayacak şekilde organizasyonel yapılanmada etkinliğin sağlanması, iş süreçlerinin optimize edilerek kurumsal kaynak planlaması yapısının uygulanması ve tüm uygulamalarda küresel kurumsal yönetim standartlarının benimsenmesi ana öncelikler arasındadır. Kurumsal altyapının geliştirilmesi amacıyla organizasyon yapısında iyileştirmeler ve grup şirketleri ile mevcut entegrasyonun artırılması hedeflenmektedir.

Grup Sinerjisi ve Entegre İştirak Yönetimi

Borsa İstanbul, Merkezi Kayıt İstanbul ve Takas İstanbul, sermaye piyasalarımızın üç temel kurumu olarak hem Borsa İstanbul Grubu markası altında güç birliği yapmakta hem de aynı yerleşkede tek çatı altında operasyonlarını yürütmektedir. Grup şirketleri başta olmak üzere etkin iştirak yönetimi ve grup içi entegrasyonun artırılması ile yaratılan sinerji maliyet etkinliği başta olmak üzere operasyonel gelişime katkıda bulunmaktadır.

Operasyonel Mükemmellik ve Etkin Risk Yönetimi

Sermaye Piyasası Kanunu’na göre Borsamızın, işlemlerin adil, dürüst ve rekabetçi bir şekilde gerçekleşmesinin sağlanması ve Kanuna aykırı şekilde gerçekleştirilen işlemlerin tespiti amacıyla gözetim sistemi kurma görev ve sorumluluğu bulunmaktadır. Borsamızca yürütülen piyasa gözetim faaliyetleri “ön gözetim” ve “ayrıntılı gözetim” faaliyetlerinden oluşmaktadır. Ön gözetim faaliyetleri, Borsa piyasalarına iletilen emirler ve gerçekleşen işlemlerin Borsa nezdinde kurulmuş olan elektronik gözetim sistemi üzerinden gerçek zamanlı olarak izlenmesi ile sistemin ürettiği sinyal ve uyarıların denetçiler tarafından değerlendirilmesi ve incelenmesi süreçlerinden oluşmaktadır. Ayrıntılı gözetim faaliyetleri şüpheliye ilişkin delillerin toplanması, faillerin tespit edilmesi, suç kastının ispatlanması, elde edilen menfaatin hesaplanması için yapılan analiz, inceleme ve raporlama faaliyetlerinden oluşmaktadır. Söz konusu gözetim faaliyetleri çerçevesinde proaktif olarak alınan tedbirlerin piyasa katılımcılarının Borsamıza duyduğu güveni artırdığı yönünde geri bildirimler alınmaktadır.

Gözetim faaliyetlerinin geliştirilmesi amacıyla;

- 2019’da, Gözetim Tedbirleri Yönergesi yürürlüğe girmiş ve Tedbirler Yönetim Sistemi (TYS) devreye alınmıştır,
- Tedbir Yönetim Sistemi ve Volatilité Bazlı Tedbir Sistemi (VBTS) uygulamalarında paydaşlardan gelen görüşler de dikkate alınarak geliştirme çalışmaları yapılmaktadır,
- Gözetim sistemi (SMARTS) tarafından üretilen sinyal ve uyarıların çeşitlendirilmesi, Borsa piyasalarının etkin ve sağlıklı işleyişinin sağlanmasına yönelik tedbir mekanizmalarının geliştirilmesi, uyarı parametrelerinin etkinliğinin ölçülerek gerekli iyileştirmelerin yapılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Kurumun karşı karşıya kaldığı riskleri yönetmek amacıyla Kurumsal Risk Yönetimi çerçevesi benimsenmiştir. Detaylı bilgi Risk Yönetimi başlığı altında bulunmaktadır.

Kurumsal Gelişim ve Sürdürülebilirlik

Borsa İstanbul, 2019 yılında Kurumsal Kaynak Planlama (ERP) sistemine geçmiş, entegre olmayan sistemler bu sayede tek bir kaynak üzerinde birleştirilerek süreçler optimize edilmiştir. Farklı sistemler üzerinde manuel ilerleyen birçok süreç otomatik hale gelmiştir ve sürece uyum çalışmaları devam etmektedir.

Bireysel ve kurumsal performansın geliştirilmesi, terfi süreçlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesinin sağlanması, yetenek havuzlarının oluşturulmasına temel olabilecek sağlıklı bir gösterge elde edilmesi amacıyla kurum içi performans yönetimi sisteminin geliştirilmesi çalışmaları yürütülmektedir. Diğer yandan Borsamızda, kurumsal yönetim ve sürdürülebilirlik alanlarında yenilikçi çalışmalar yapılması hedeflenmektedir. Tüm şirketlerde sürdürülebilirlik bilincinin artırılmasına yönelik olarak 2014 yılında Sürdürülebilirlik Rehberi yayınlanmıştır. Söz konusu rehberin raporlama süreçlerini kapsamlı bir şekilde ele alacak şekilde ve güncel gelişmelere uyumlu olarak yenilenmesi çalışmaları devam etmektedir.

3. ETKİN PAYDAŞ İLETİŞİMİ

Gerek piyasaları derinleştirmeye yönelik ürün geliştirme, yatırımcı ve ihraççı tabanını genişletme gerekse de operasyonel etkinliği sağlamada iç ve dış paydaşlarla etkin iletişimin gerekli olduğuna inanıyoruz. Borsa İstanbul’da paydaşlar ile eşitlik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk prensipleri üzerine kurulan etkili ve sürekli diyalog ve iletişim kanalları geliştirilmeye devam edilmektedir.

Sürdürülebilirlik Yaklaşımımız

Çevresel, Sosyal ve Yönetişim (ESG) faktörlerinin, şirketlerin ve piyasaların uzun vadede sağlayacağı getiriler üzerinde ciddi riskler oluşturabileceği kabul edilmektedir. Yatırımcıların, ihraççıların ve diğer piyasa katılımcılarının sürdürülebilirlik hakkında daha geniş kapsamlı düşünmeleri, riskler ve fırsatlar konusunda bilinçlenmeleri, finansal ekosistemin daha sağlıklı olmasını sağlayacaktır.

Borsalar, finansal piyasalardaki merkezi rolleri göz önüne alındığında, şirketler arasında sürdürülebilirlik uygulamalarının gelişmesinde öncülük etme imkanına sahiptir. Borsa İstanbul, sürdürülebilirliği karar alma mekanizmalarına ve iş modellerine entegre ederek ve sürdürülebilir bir finansal sistem için küresel riskleri ve fırsatları göz önünde bulundurarak sermaye piyasası araçlarının geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi çalışmalarında öncü bir rol üstlenmeyi hedeflemektedir.

Bu hedef doğrultusunda sürdürülebilirlik yaklaşımımızın temel noktaları;

- Kurum olarak sürdürülebilirliği içselleştirme ve sahiplenme seviyesi ile farklılaşmak, bu alanda hayata geçirilen uygulamalar ile tüm şirketlere örnek teşkil etmek
 - Sürdürülebilirliğe katkı sağlayan piyasa tabanlı çözüm, ürün ve hizmetler geliştirmek
 - Piyasa katılımcılarını ve paydaşları, sürdürülebilirlik bakış açısını faaliyet döngülerine entegre etmeleri konusunda teşvik etmek
- olarak özetlenebilir.

**Sustainable
Stock Exchanges
Initiative**

Sermaye piyasalarında sürdürülebilirlik kavramının pratik uygulama boyutu ile ilgili olarak Birleşmiş Milletler'in desteklediği Sürdürülebilir Borsalar Girişimi (Sustainable Stock Exchanges, SSE) 2009 yılında hayata geçmiştir. Borsa İstanbul, bu inisiyatifin 2012 yılında yapılan RIO+20 Zirvesinde gerçekleşen kuruluşunda imzası bulunan beş borsadan (Brezilya Borsası B3, Mısır Borsası, Johannesburg Borsası ve ABD'den Nasdaq ile birlikte) birisi olmuştur ve bu bağlamda SSE tarafından "Çığır Açan Borsalar" ödülüne layık görülmüştür. SSE'ye üye olan borsa sayısı 2019 sonu itibarıyla 93'e yükselmiştir.

SSE'nin borsalar açısından giderek artan öneminin farkında olan Borsa İstanbul, 2019 yılında başlatılan programa dâhil olarak girişimin resmi destekçilerinden birisi olmuştur ve "SSE Official Supporter" unvanını kullanma hakkını elde etmiştir.

Sürdürülebilirlik Yaklaşımımız

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİMİZ

Eğitimler ve etkinlikler yoluyla farkındalık	Çevresel, sosyal ve yönetim faktörlerinin finansal piyasaların uzun vadeli performansı üzerindeki etkisi ve piyasaların daha adil ve sürdürülebilir bir dünyaya ulaşmada oynayabileceği önemli rol hakkında piyasa katılımcılarına yönelik eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri ile farkındalığı artırmak hedeflenmektedir.	- Geçtiğimiz yıl Borsa İstanbul, çok sayıda sürdürülebilirlik konulu eğitim ve etkinliğe ev sahipliği yapmıştır. Bunlar arasında; - Cumhurbaşkanı Sn. Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Sn. Emine Erdoğan Hanımefendi, T.C. Hazine ve Maliye Bakanı Sn. Berat Albayrak, T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sn. Zehra Zümrüt Selçuk ve çok sayıda davetlinin katılımıyla gerçekleşen "Dünya Kadınlar Günü Gong Töreni" (8 Mart 2019) - International Integrated Reporting Council (IIRC) Onursal Başkanı Prof. Judge Mervyn King ve IIRC Önceki Dönem CEO'su Paul Druckman ve SPK Başkanı Ali Fuat Taşkesenlioğlu'nun katılımıyla yapılan "Kurumsal Raporlama ve Yatırımcı Beklentileri Konferansı" (18 Haziran 2019) - Entegre Raporlama İyi Uygulama Paylaşım Atölyesi (18 Haziran 2019) - İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD Türkiye), BM Çevre Programı Finans Girişimi (UNEP FI) ve Global Compact Türkiye (Küresel İlkeler Sözleşmesi Türkiye Ağı) iş birliğiyle gerçekleşen "6. Sürdürülebilir Finans Forumu" (31 Ekim 2019) - Yatırımcılar ve şirket temsilcilerinin katılımıyla yapılan "Sermaye Piyasalarının Gelişimi ve Yatırımcı Perspektifinden Entegre Raporlama Paneli" (19 Aralık 2019) yer almaktadır.
Paydaşlarla güç birliği	Sürdürülebilir finansal sistem vizyonuna ulaşmak, ilgili tüm paydaşların aktif katılımını ve etkin bir politika ve düzenleyici çerçevenin varlığını gerektirir. Borsalar geniş paydaş gruplarıyla etkileşim halinde olduklarından ortaklaşa verimli çalışmalar yapılabilir.	- Borsa İstanbul, Dünya Borsalar Federasyonu (World Federation of Exchanges, WFE) nezdinde oluşturulan sürdürülebilirlik çalışma grubu aracılığıyla borsaların sürdürülebilir bir toplum yaratmadaki rolünü belirlemeye dönük çalışmalar yürütülmektedir. Borsa İstanbul, aynı zamanda Sürdürülebilir Borsalar Girişimi (Sustainable Stock Exchanges, SSE) üyesidir. - Borsa İstanbul; Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) Eylem Planı çerçevesinde, Vergi, Finansman ve Teşvikler Çalışma Grubu sorumluluk alanları içerisinde yer alan "Küresel sürdürülebilir yatırım akımlarından firmalarımızın daha fazla pay almasının teşvik edilmesi" eyleminden sorumlu kurum olarak belirlenmiştir. Başta Sürdürülebilirlik Platformu Üyeleri (SPK, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği, İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği, Global Compact Türkiye, Carbon Disclosure Project (CDP) Türkiye, Türkiye Sanayici ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD), Türkiye Yatırımcı İlişkileri Derneği (TÜYİD), Sürdürülebilirlik Akademisi, Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumu, Argüden Yönetişim Akademisi ve Finans, Kurumsal Yönetim ve Sürdürülebilirlik Araştırma ve Uygulama Merkezi, Entegre Raporlama Türkiye Ağı (ERTA)) olmak üzere ilgili kurumlarla (Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu, Türkiye İhracatçılar Meclisi, İstanbul Sanayi Odası, Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş., Uluslararası Yatırımcılar Derneği, Merkezi Kayıt Kuruluşu) birlikte görev güçleri oluşturulmuş olup, eylem maddesine ilişkin belirlenen program doğrultusunda çalışmalar yapılmaktadır. - Paydaşlarla oluşturulan 3 ayrı görev gücü (Farkındalık, Teşvik, Düzenleme) kapsamında toplantılar düzenlenmekte, ayrıca rehber, anket, eğitim ve düzenlemeye yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Bilgiye erişim	Yatırım kararları oluşturmak ve sermayenin uygun şekilde tahsis edilmesini sağlamak için, yatırımcıların şirketlerin önemli ÇSY risklerini (ve potansiyel fırsatları) nasıl yönettikleri hakkında kaliteli bilgilere erişmeleri gerekir. Şirketlerin kurumsal stratejilerine ve finansal olmayan performanslarına daha fazla görünürlük sağlanması, paydaşların daha bilinçli karar almasını sağlayabilir.	- Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat uyarınca, halka açık şirketler kurumsal yönetim ilkelerine uyum durumlarını soru-cevap formatında yayınlamakla ve Kamuyu Aydınlatma Platformu vasıtasıyla duyurmakla yükümlüdür. 2017 yılından itibaren kendi faaliyetlerini entegre rapor formatında paylaşan Borsa İstanbul, şirketlerin entegre raporlama yapmasını desteklemektedir. Bu amaçla IIRC ile iş birliği anlaşması imzalamış olup yerel ağ statüsünde olan Entegre Raporlama Türkiye Ağı çalışmalarına aktif olarak katılmaktadır. - Borsa İstanbul, sürdürülebilirlik bilincinin kote şirketlerle sınırlı kalmaması ve Türkiye’deki tüm şirketlere yayılması amaçlarıyla, 2014 yılında” Şirketler İçin Sürdürülebilirlik Rehberini” hazırlamıştır. Bu rehber ile şirketlerin sürdürülebilirlik konusundaki sorularını cevaplamak ve onlara takip edebilecekleri bir yol haritası sunmak amaçlanmıştır. Söz konusu rehber, güncellenmektedir.
Finansal altyapı - Sürdürülebilirlik ve Kurumsal Yönetim Endeksleri	Borsa İstanbul, sürdürülebilirlik odaklı yatırım araçlarının genişletilmesini ve teşvik edilmesini amaçlamaktadır.	2007 yılından beri hesaplanan BIST Kurumsal Yönetim Endeksi, Yıldız Pazar, Ana Pazar ve Gelişen İşletmeler Pazarı’nda işlem gören ve kurumsal yönetim ilkelerine uyum notu 10 üzerinden en az 7, her bir ana başlık itibarıyla 10 üzerinden en az 6,5 olan şirketlerin fiyat ve getiri performansının ölçülmesi amacıyla oluşturulmuştur. - BIST Sürdürülebilirlik Endeksi ise 2014 tarihinden itibaren hesaplanmaya başlanmıştır. Amacı, Borsa İstanbul’da işlem gören ve kurumsal sürdürülebilirlik performansları üst seviyede olan şirketlerin yer alacağı bir endeks oluşturulması, Türkiye’de ve özellikle Borsa İstanbul şirketleri arasında sürdürülebilirlik konusundaki anlayış, bilgi ve uygulamaların artmasıdır.
Sürdürülebilirliğin operasyonlara entegrasyonu	Sürdürülebilir finans gündemini desteklemede etkili olmak için sürdürülebilirliğin yönetim, strateji ve organizasyon yapılarına yerleştirilmesi gerekmektedir.	- Borsa İstanbul, kendi faaliyetlerini duyurmak için 2014-2016 yılları arasında Sürdürülebilirlik Raporları hazırlamıştır. 2017 yılından itibaren ise çevresel, sosyal ve yönetim performans ve hedeflerine ilişkin bilgiler entegre faaliyet raporları ile paydaşlarımıza sunulmaktadır. - Borsa İstanbul Sürdürülebilirlik Komitesi, Borsa İstanbul’da sürdürülebilirliğin bütüncül ve etkin şekilde uygulanması, sürdürülebilirlik stratejisi ile performansının takibinin sağlanması ve sürdürülebilirliğin karar alma mekanizmalarına ve iş modellerine entegre edilmesine yönelik çalışmalar yapmak amacıyla 2015 yılında kurulmuştur. - Sürdürülebilirlik alanında yapılan çalışmaların sonuca dönük ve etkili bir şekilde gerçekleştirilmesi konusunda değerlendirmeler yapmak ve sürdürülebilirlik konusunda atılacak müşterek adımların tartışılmasına imkân sağlayacak bir paylaşım ağı yaratmak amacıyla Borsamız liderliğinde ve ilgili kuruluşların katılımıyla “Sürdürülebilirlik Platformu” oluşturulmuştur.

ETKİN

PAYDAŞ İLETİŞİMİ

Borsa İstanbul, geliştirdiği bölgesel işbirlikleri ile İstanbul Finans Merkezi'nin gelişmesine katkısını ortaya koyuyor.

Risklerin etkin bir şekilde yönetilmesi, Borsa İstanbul kurumsal stratejisinin temel bir bileşenidir ve faaliyetlerin başarılı bir şekilde yürütülmesi için kritiktir. Borsa İstanbul tarafından belirlenen stratejik hedeflere ulaşmada etkisi olabilecek mevcut ya da olası risklerin sürekli olarak ve zamanında tanımlanması, değerlendirilmesi, ölçülmesi ve izlenmesi amacıyla kurumsal risk yönetimi metodolojisi benimsenmiştir.

Risklerin etkilerini en aza indirebilecek risk yönetim uygulamalarının oluşturulması ve tüm kritik süreçlerde kurumsal risk yönetimi politikalarının uygulanması yönetim kurulunun sorumluluğu ve gözetiminde yürütülmektedir. Borsa İstanbul'da entegre risk yönetimine yönelik bu çalışmalar, Yönetim Kurulu bünyesindeki Riskin Erken Saptanması Komitesi tarafından takip edilmektedir.

Risk yönetimi faaliyetleri, 2018 yılı sonunda yapılandırılan ayrı birim tarafından koordine edilmeye başlanmıştır. Birim 2019 yılında iç kontrol ve uyum faaliyetlerini de kapsayacak şekilde genişlemiş ve doğrudan Genel Müdür'e bağlı olacak şekilde yeniden yapılandırılmıştır.

Borsa İstanbul, kurumsal risk yönetimi, iç kontrol, bilgi riski ve bilgi güvenliği ve uyum fonksiyonlarına ilişkin faaliyetlerin etkin bir şekilde yürütülmesini ve risk yönetiminin kurum kültürünün ve karar alma süreçlerinin bir parçası olmasını sağlamayı amaçlamaktadır. 2019 yılında, risk yönetimi faaliyetlerinin etkinlik ve verimliliğinin artırılması ve kurum bünyesinde risk kültürünün oluşturulması amaçlarıyla, kurumsal risk yönetimi konusunda danışmanlık hizmeti alınmıştır. Danışmanlık desteği ile potansiyel riskler iş birimlerinin de katılımı ile belirlenmiş ve risk envanteri oluşturularak söz konusu risklere ilişkin kontrol matrisi ve aksiyon planları oluşturulmuştur.

RİSK
YÖNETİMİ

Borsa İstanbul'da Risk Yönetimi

KURUMSAL RİSK YÖNETİMİ

Borsa İstanbul'da Kurumsal Risk Yönetimi (KRY) programı tesis edilmesi, risk farkındalığı kültürünün artırılmasını, gelişen ve değişen dinamik iş ortamına ve önemli düzenleyici değişikliklere risk farkındalığı daha yüksek bir şekilde yanıt verilmesini ve paydaşlarımız için yaratılan değerlerin arttırmasını sağlayacaktır. Risk yönetimine ilişkin ayrı bir birim oluşturulması ile kurumsal risk yönetimi, iç kontrol, bilgi riski ve bilgi güvenliği, iş sürekliliği ve mevzuata uyum yönetimi

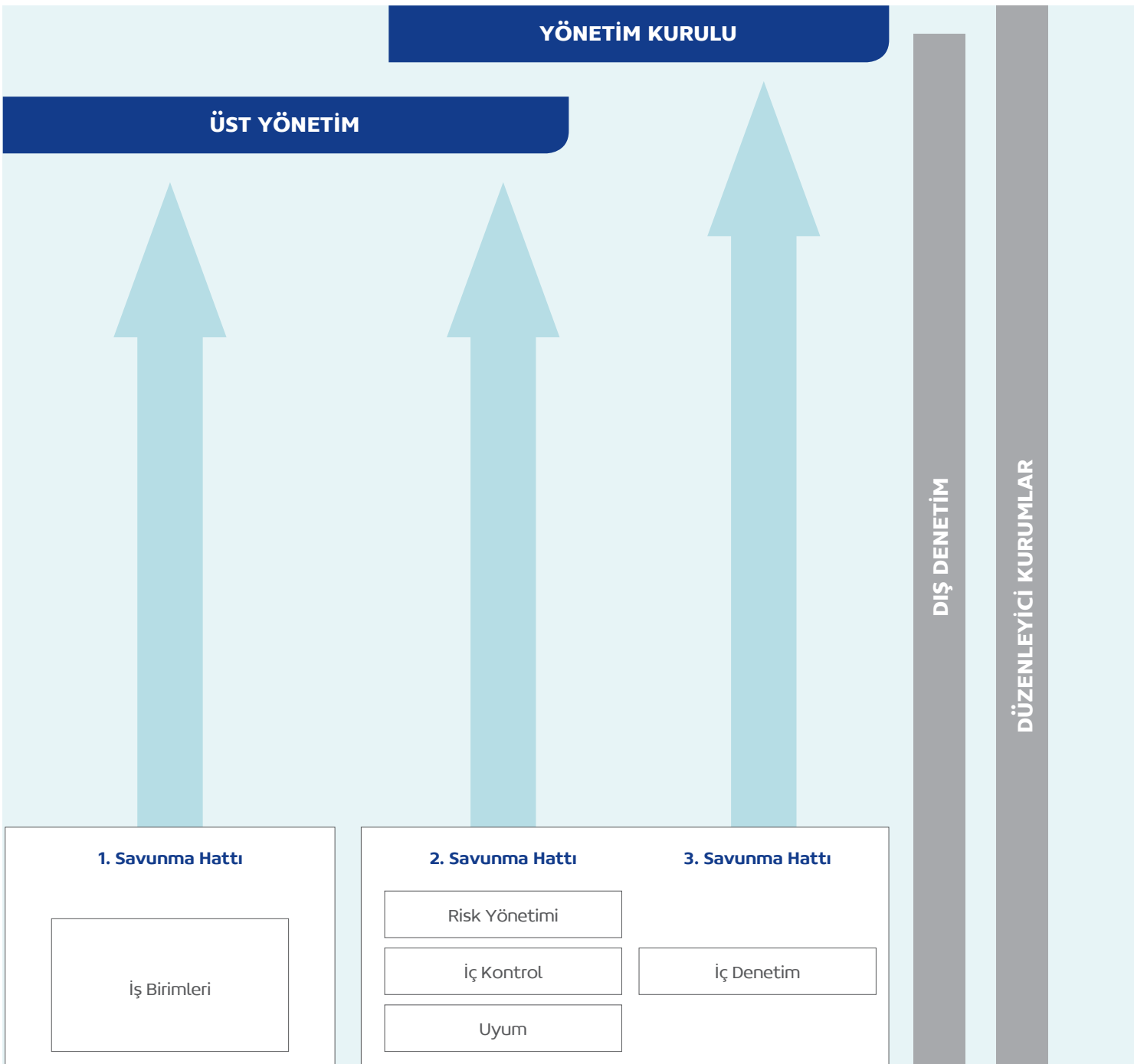
konularında uzmanlaşmış bir ekip tarafından risk yönetimi faaliyetleri koordine edilmektedir.

Borsa İstanbul tarafından belirlenen kurumsal strateji ve hedeflere ulaşılmasına engel olabilecek risklerin etkin bir şekilde yönetilmesi ve kontrol edilebilmesi, üst yönetime makul güvence sunarak yönetim, risk ve iç kontrol sistemlerinin optimizasyonu ve etkinliğinin sağlanması amacıyla Üçlü Savunma Hattı modeli benimsenmiştir.

Risk Yönetimi

Borsa İstanbul tarafından belirlenen kurumsal strateji ve hedeflere ulaşılmasına engel olabilecek risklerin etkin bir şekilde yönetilmesi ve kontrol edilebilmesi, üst yönetime makul güvence sunarak yönetim, risk ve iç kontrol sistemlerinin optimizasyonu ve etkililiğinin sağlanması amacıyla Üçlü Savunma Hattı modeli benimsenmiştir.

Borsa İstanbul'da Risk Yönetimi

RİSK İŞTAHININ BELİRLENMESİ

Borsa İstanbul, misyonu, vizyonu, amaç ve hedefleri doğrultusunda herhangi bir zaman diliminde taşımaya hazır olduğu risk seviyesi olan risk iştahını belirlemiştir. Risk iştahı yıllık bazda gözden geçirilir ve onaylanır.

RİSK İŞTAHINI BELİRLEME ESASLARIMIZ

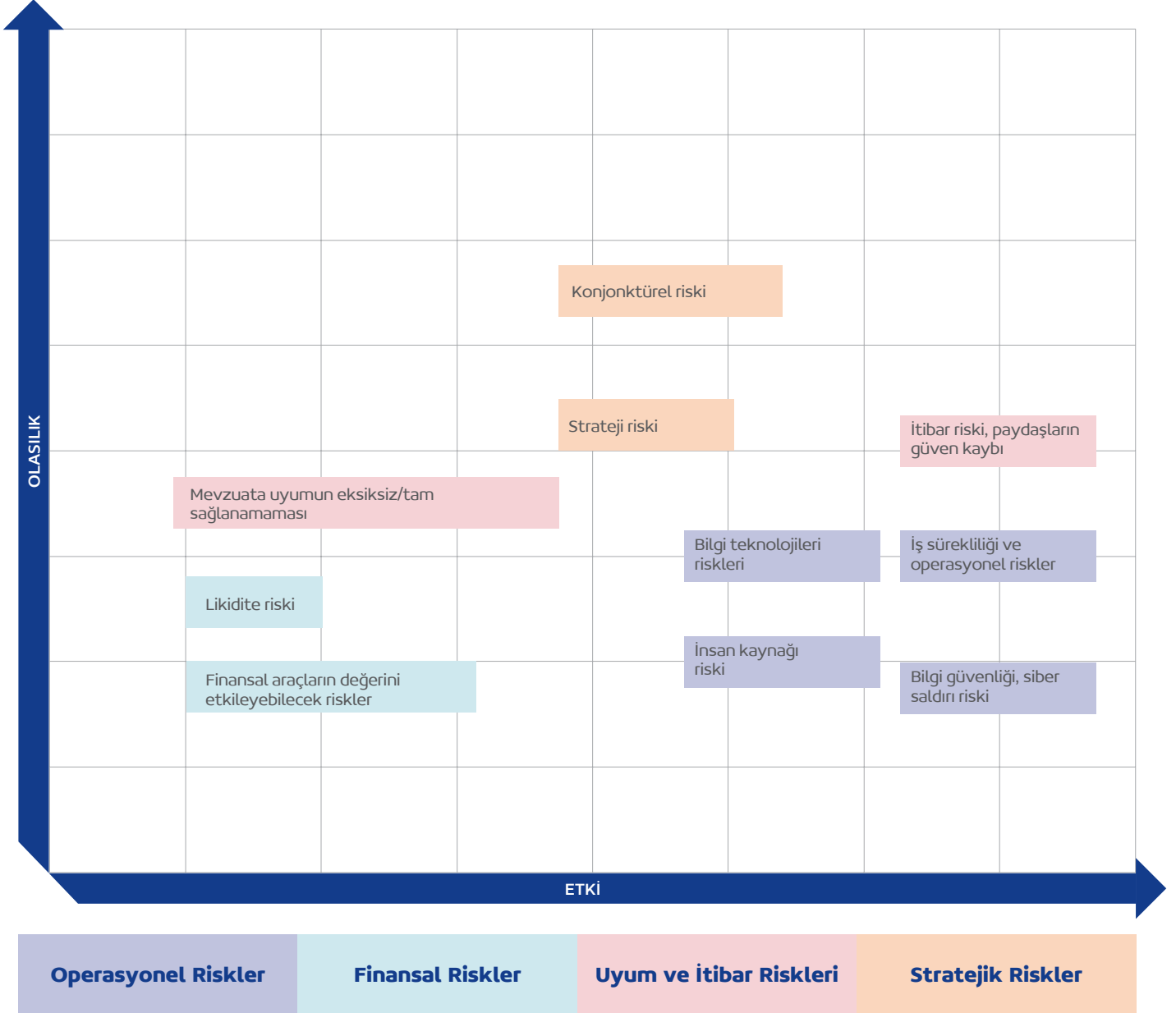
Borsa İstanbul'un kurumsal hedeflerine ulaşmasında söz konusu olabilecek stratejik, itibari, operasyonel, finansal ve uyum risklerinin etkin yönetiminin sağlanması	Yasal ve düzenleyici gereklilikleri karşılamak, adil, etik ve sorumlu bir pazar yönetimi hedefini sürdürülmesi	Yeni katılımcılar için cazibe merkezi olma yolunda sürdürülebilirliğin korunması, paydaşlara operasyonel sağlamlık ve kesintisiz hizmet sunarak güçlü itibarın korunması
---	--	--

Borsa İstanbul, etkin bir risk yönetimi gerçekleştirebilmek amacıyla kurum stratejilerini de gözetenek her bir risk kategorisi bazında, risk iştahını oluşturur ve aksiyonlarını risk iştahını dikkate alarak belirler. Borsa İstanbul'un temel finansal, hukuki ve insani konulara ilişkin risk toleransı sıfırdır. Bunlar haricindeki risk kategorilerinde ise kurumun risk iştahı orta seviyededir.

RİSK KONUSU	RİSK TANIMI	SIFIR TOLERANS
Finansal	Borsa İstanbul'un uzun dönem finansal sürdürülebilirliğini olumsuz yönde etkileyecek kararlar	
Uyum	Mevzuata ve düzenleyici otoritelerden gelen yükümlülöklere uymama	
İnsan Kaynakları	İnsan kaynakları politikaları açısından ırk, dil, din ve cinsiyet ayrımı yapılması	
	Personelin bilgi eğitim ve tecrübe eksikliği ya da iyi kurgulanmamış iş süreçleri nedeni ile şirketin esas faaliyetlerinin etkilenmesi sonucunu doğuran hususlar	
	Personelin iş güvenliğini ve sağlığını tehlikeye atmak	
Operasyonel	İşlemlerin güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil, dürüst ve rekabetçi bir şekilde gerçekleşmesine engel iş ve işlemler Sistem hataları ya da bilgi ve veri güvenliği ihlalleri Faaliyetlerimiz kapsamında, başta piyasalara hizmet veren sistemler olmak üzere verdiğimiz hizmetlerde yaşanabilecek kesintiler, beklemler, yavaşlamalar ve gecikmeler Hizmet alınan üçüncü taraf iş ortağı başarısızlığı kaynaklı piyasa faaliyetlerinde kesintiler Anahtar stratejik planların ve değişikliklerin uygulanmasında ortaya çıkan ve dış müşteriye etkileyen operasyonel riskler Rüşvet, yolsuzluk, zimmet, suistimal ve usulsüzlük ve buna bağlı itibar riski Borsa üyelerine olan taahhütlerimizi yerine getirememekten kaynaklanan operasyonel riskler	
Çevresel	Çevreye, ekolojik denge ve topluma zarar verebilecek kararlar	

Temel Riskler ve Önleme Stratejileri

Borsa İstanbul için bu süreç sonunda oluşan risk değerlendirme matrisi aşağıdaki gibi özetlenebilir;

Borsa İstanbul'da Risk Yönetimi

RİSK İŞTAHININ BELİRLENMESİ

Borsa İstanbul risklerin değerlendirmesinde finansal, operasyonel, itibar ve uyum etkilerini ve olasılık değerlerini dikkate alır. Belirlenen risk kategorileri bazında olası etkiler ve riskleri önlemeye yönelik stratejilerimiz aşağıda belirtilmiştir:

RİSKLER		POTANSİYEL ETKİSİ	RİSK TANIMLARI VE ÖNLEME STRATEJİLERİ	ETKİLENEN SERMAYE ÖGESİ
Operasyonel Riskler	Bilgi Teknolojileri Riskleri	Gelir Kaybı İtibar Kaybı	Borsa İstanbul büyük ölçüde teknoloji bağımlı bir şirkettir. Alım-satım, takas ve saklama sistemlerinin işlemesi konusunda standartlara yüksek uyum gözetilmektedir. Bu noktalarda herhangi bir hizmet kesintisi, itibar ve gelir kaybına neden olacağı için sistemler sürekli olarak izlenmekte ve belirli kritik durumlar için öngörülebilir yanıt süreleri gibi performans kriterleri takip edilmektedir. Sistemsel riskler için kontrol ve uyarı mekanizmaları oluşturulmuş, piyasa işletim durumundan en kısa sürede haberdar olunması için bilgilendirme kanalları kurulmuştur. Veri merkezi ve yedekleme sistemleri aktif ve hataya dayanıklı koşullarda, her zaman çalışacak şekilde tasarlanmıştır.	 Finansal Fikri İnsan
	İş Sürekliliği ve Operasyonel Riskler	Gelir Kaybı İtibar Kaybı	Finansal piyasa altyapısı olarak, operasyonel devamlılık işimizdeki başarı için kilit önemdedir. Borsa İstanbul, başarılı bir şekilde devamlılığını operasyonel risklerini yöneterek ve iş sürekliliğini sağlayarak sürdürür. Şirketimizde iş sürekliliğinde kesinti yaşanmaması için faaliyet, altyapı, süreç ve ürünlerde operasyonel risk yönetimi çerçevesi etkin bir şekilde uygulanmakta, personel politikaları, iş süreçleri ve kontrol noktaları gözden geçirilerek önleyici tedbirler alınmaktadır.	
	Bilgi Güvenliği ve Siber Saldırı Riskleri	Gelir Kaybı İtibar Kaybı	Yetkisiz üçüncü kişilerin gizli ve hassas bilgilere erişimini önlemek amacıyla, bilgi güvenliği politikası kapsamında, kurum içinde bilgi güvenliği farkındalığının artırılmasına yönelik olarak periyodik eğitimler yapılmaktadır. Siber saldırı, sızma vb. girişimlere karşı alınan tedbirler periyodik olarak gözden geçirilmektedir. Bu çerçevede tüm piyasalarda dışarıdan teknolojik sızmalara ve içeriden yetkisiz erişimlere karşı farklı kuruluşlara düzenli olarak sızma (penetrasyon) testleri yaptırılmakta ve gerekli önlemler alınmaktadır. Yaşanan problemler ve alınan tedbirler, Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul ile düzenli olarak paylaşılmakta, ilişkili taraflarla bilgi ve tecrübe paylaşımı konusunda koordinasyona özel önem verilmektedir. 2018'de SPK tarafından uygulamaya konulan Bilgi Sistemleri Yönetimi Tebliği kapsamında Borsa İstanbul'un bilgi sistemlerinin işletimine yönelik olarak yılda bir kez olmak üzere bilgi sistemleri bağımsız denetimi yaptırma yükümlülüğü bulunmaktadır. 2019 yılında Tebliğ hükümleri çerçevesinde öncelikle kurum içi BT denetimi yapılmış, sonrasında da borsa bilgi sistemlerinin bağımsız denetimi gerçekleştirilmiş olup "olumlu görüş" alınmıştır.	
	İnsan Kaynağı Riski	Gelir Kaybı İtibar Kaybı	İnsan kaynağı kaybı riski yüksek olmamakla birlikte, piyasa beklentilerine hızlı cevap verebilen ve yetkinlik odaklı insan kaynağının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda kariyer ve yetenek yönetimi, piyasalar arası rotasyon ve organizasyon yapısı iyileştirmeleri yapılmakta ve eğitim faaliyetleri yürütülmektedir.	

RİSKLER		POTANSİYEL ETKİSİ	RİSK TANIMLARI VE ÖNLEME STRATEJİLERİ	ETKİLENEN SERMAYE ÖGESİ
Finansal Riskler	Likidite Riski	Finansal Kayıp	Finansal risk yönetimi kapsamında karşı taraf riski değerlendirilmekte ve herhangi bir bankadan kaynaklanabilecek likidite riskinin olumsuz etkilerinden korunmayı sağlayacak Fon Yönetimi Politikası bulunmaktadır. Politika kapsamında belirlenen kısıtlar dâhilinde fonlar değerlendirilmekte ve riskin dağıtılması için portföy çeşitlendirilmesi yapılmaktadır. Fonlar, risklere karşı duyarlı olan varlık ve yükümlülükleri dengelemek ve maruz kalınabilecek risklere karşı gerekli tedbirleri almak suretiyle yönetilmektedir. 2019'da güncellenen Fon Yönetim Politikası kapsamında döviz açık pozisyonunun döviz cinsinden yükümlülüklerle oranının %5'i aşamayacağı düzenlenmiştir.	 Finansal
	Finansal Araçların Değerini Etkileyebilecek Riskler	Finansal Kayıp	Finansal durum tablomuzda yer alan kısa veya uzun vadeli varlıklar ve yükümlülüklerin faiz veya vade açılarından, açık pozisyon verilmeyecek şekilde yönetilmesi sağlanmaktadır.	
Uyum ve İtibar Riskleri	Mevzuata Uyumun Eksiksiz / Tam Sağlanamaması ve Paydaşların Güven Kaybı Riski	İtibar Kaybı Finansal Kayıp	Sermaye Piyasası Kanunu, SPK düzenlemeleri, suç gelirlerinin aklanmasıyla mücadele, terörizmin finansmanının engellenmesi, yolsuzluğun önlenmesi, rüşvet ve benzeri ekonomik suçlarla mücadele ve sair konulardaki mevzuata uyulmaktadır. Borsa İstanbul, SPK başta olmak üzere düzenleyici kurumlara yakın temasta bulunmakta, piyasaların geliştirilmesi ve derinleştirilmesi için düzenlemelerin geliştirilmesinde rol almaktadır. Borsa İstanbul'da işlem gören sermaye piyasası araçlarının güven ve istikrar içinde alınıp satılabilmesini teminen, pazar ve piyasaların açık, düzenli, adil ve şeffaf çalışmasını engelleyen fiillerin tespitine yönelik olarak, başta Pay Piyasası olmak üzere tüm piyasalarda meydana gelen olağan dışı fiyat ve miktar hareketleri elektronik gözetim sistemi ile izlenerek raporlanmaktadır.	 Finansal Sosyal ve ilişkisel
Stratejik Riskler	Konjonktürel Riskler	Rekabet Gücü Kaybı Finansal Kayıp	Olumsuz makroekonomik koşullar ve düşük küresel risk iştahı Borsa İstanbul piyasalarına olan ilgiyi azaltabilir. Bu sebeple, Borsa İstanbul ekonomik konjonktürü yakından takip ederek ülke ekonomisine ilişkin değer yaratılması yönünde stratejiler izlemektedir. Piyasanın ihtiyaçlarına yanıt vermek ve sürdürülebilir gelir akışı sağlamak amacıyla gelirlerin çeşitlendirilmesine ve yenilikçi yaklaşımlarla yeni gelir kaynaklarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmaktadır. Finansal okuryazarlık ve piyasaların işleyişi konularında eğitim programları düzenlenmekte, yatırımcı tabanının genişletilmesi amacıyla projeler yürütülmektedir.	 Finansal
	Strateji Riski	Rekabet Gücü Kaybı Finansal Kayıp	Borsa İstanbul Yönetim Kurulu 2019-2021 Stratejik Planı'nı onaylamıştır. Bu kapsamda, stratejik hedefler belirlenmiş ve takip edilmesi gereken anahtar performans göstergeleri tanımlanmıştır. Stratejik hedeflere ulaşılmasını temin etmek üzere iş planı oluşturulmuştur.	

Borsa İstanbul'da Risk Yönetimi

Borsa İstanbul Şirketler Grubu'nun Kurumsal Risk Yönetimi Gelişim Hedefleri

KURUMSAL RİSK YÖNETİMİNİN ODAK NOKTALARI

Borsa İstanbul, kurumsal risk yönetimi kapsamındaki çerçeveyi daha da güçlendirmek için önümüzdeki dönemde aşağıdaki konulara odaklanacaktır:

1

Şirket genelinde katılımın kapsamını ve derinliğini, planlanan aşamada, genişletmek

2

Kurumsal risk yönetimi uygulamalarının iş süreçlerine daha iyi entegrasyonunu sağlamak

3

Kurumsal risk yönetimi sürecinin otomasyonunu başlatmak

4

Risk bilinci ve kültürünün oluşması amacıyla farkındalığı artırmak için eğitim programları/ oturumları düzenlemek

Borsa İstanbul'un faaliyetleri sırasında maruz kaldığı risklerin sistematik ve etkin bir şekilde belirlenmesi, değerlendirilmesi ve en uygun şekilde yönetilmesi için makul derecede güvence sağlamak, risk yönetimini kurum kültürünün ve stratejik karar alma sürecinin vazgeçilmez bir parçası haline getirmek takip eden yıllarda kurumsal risk yönetimi stratejimizin temeli olacaktır.

PAYDAŞ İLİŞKİLERİ VE KURUMSAL YÖNETİM

PAYDAŞ İLİŞKİLERİ VE KURUMSAL YÖNETİM

PAYDAŞLARIMIZ

Borsa İstanbul, şeffaf ve etkin iletişim yoluyla paydaşlarıyla olan güçlü ilişkilerini sürdürmeyi hedeflemektedir. Paydaşlarıyla iletişimini birçok farklı platform vasıtasıyla gerçekleştirmektedir. Ana paydaşları, Borsa İstanbul faaliyetlerinden etkilenen ve kurum üzerinde önemli derecede etkisi bulunan bireyler, gruplar ve kuruluşlar oluşturmaktadır. Pay sahipleri, müşteriler, sermaye piyasası yatırımcıları, SPK başta olmak üzere düzenleyici kurumlar, çalışanlar ve iştirakler ana paydaşlardır.

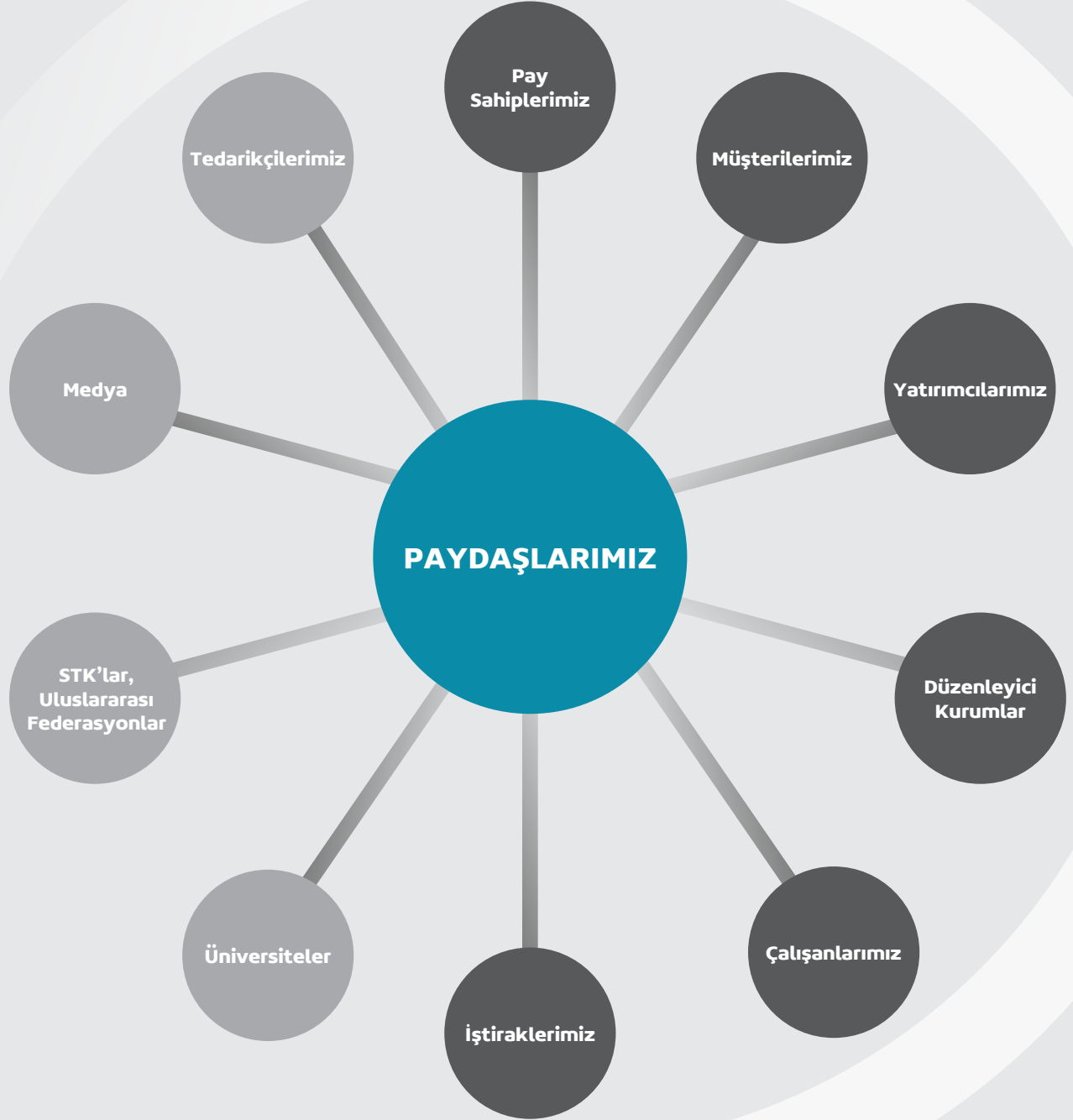
Paydaşlarımız arasında finansal okuryazarlığı geliştirmek üzere iş birlikleri kurduğumuz üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, üyesi olduğumuz ve çalışma gruplarında rol aldığımız uluslararası federasyon ve girişimler, medya ve mal/hizmet sağlayıcı tedarikçilerimiz de yer almaktadır.

Borsa, paydaşlarıyla etkili ve devamlı iletişim halinde olmaya önem vermekte, iletişim kanallarının geliştirilmesi çalışmalarını sürdürmektedir. Paydaşlar ile iletişim sonucunda alınan geri bildirimler stratejik önceliklerin belirlenmesi, proje ve politikaların oluşturulması gibi birçok alanda yol gösterici olmaktadır.

Borsa İstanbul Bilgilendirme Politikası ve Etik Kuralları gereği bilgilendirmede gerçek veya tüzel kişi yatırımcılara öncelikli, ayrıcalıklı, taraflı ve eşitlik ilkesine aykırı uygulama yapılmaz. Borsa İstanbul, medyaya ve kamuoyuna doğru, güvenilir ve tarafsız bilgiler vermek konusunda sorumludur. Yatırımcı Danışma Merkezi, ihraç ettikleri ürünler Borsa'da işlem gören şirketlerin yatırımcılarına, internet sitesindeki form üzerinden hizmet vermektedir.

Buna ek olarak, internet sitesinde yer verilen ve düzenli olarak güncellenen bilgiler, entegre faaliyet raporu, basın duyuruları ve odak noktası şeffaflık olan bilgilendirme politikası kapsamındaki uygulamalar, sadece pay sahiplerine değil tüm menfaat sahiplerine yönelik olumlu uygulamalardır.

2019 yılı içerisinde SPK ile yakın iletişim ve etkileşim içerisinde çalışılmıştır. Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği ve borsa üyeleriyle toplantılar organize edilmiş, sektörün talep ve beklentileri dikkate alınmıştır.

● Önemli Etki

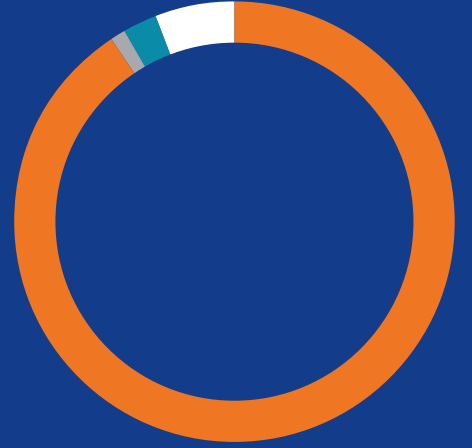
Paydaşlarımız

PAY SAHİPLERİ	
Türkiye Varlık Fonu Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği Aracı kurumlar, bankalar, kıymetli maden aracı kuruluşları	STRATEJİ İLE BAĞLANTISI OPERASYONEL ETKİNLİK GÜÇLÜ FİNANSAL PERFORMANS VE SÜRDÜRÜLEBİLİR BÜYÜME
İLETİŞİM KANALLARI Pay sahiplerinin telefon e-posta ve yazılı olarak gelen soruları yatırımcı ilişkileri ekibi tarafından cevaplanmaktadır. Yatırımcı ilişkileri ekibine yatirimciliskileri@borsaistanbul.com ve investorrelations@borsaistanbul.com e-posta adreslerinden ulaşılabilir. Gerçekleştirilen doğrudan görüşmeler sonucunda stratejide güncellemeler yapılabilir. Pay sahiplerimizin bir araya geldiği genel kurullarda dile getirilen görüş ve öneriler üst yönetim tarafından değerlendirilmektedir. Pay sahiplerinin haklarını kullanabilmelerini etkileyebilecek nitelikteki bilgi ve açıklamalar güncel olarak internet sitesinde pay sahiplerinin ve tüm kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır. Pay sahipleri arasında bilgi alma ve inceleme hakkının kullanımında ayırım yapılmamakta olup ticari sır niteliğinde olanlar dışında Şirket faaliyet ve politikalarına ilişkin tüm bilgiler talepleri halinde pay sahipleri ile paylaşılmaktadır.	İLETİŞİM KONULARI Kurumsal performans, kâr payı, strateji, riskler, kurumsal yönetim ve sürdürülebilirlik, pay devirleri
2019'DAKİ BAŞLICA KONULAR VE GELİŞMELER 12 Nisan 2019 tarihinde gerçekleştirilen Olağan Genel Kurul Toplantısında esas sözleşme değiştirilerek pay grupları lağvedilmiş, A ve C grubu paylara tanınan yönetim kurulu üyesi aday gösterme imtiyazları kalkmıştır. Ayrıca, yönetim kuruluna seçilecek üyelerin sayısı ondan dokuza düşürülmüş ve bağımsız üyelerden en az birinin kadın olma zorunluluğu getirilmiştir. Yönetim kurulu üyeleri ve çalışanlar ile bunların eşleri ve velayeti altındaki çocuklarının Borsa İstanbul piyasalarında alım satım işlemlerine ilişkin usul ve esasları düzenleme yetkisi, SPK tarafından onaylanmak üzere yönetim kuruluna verilmiştir. Esas sözleşmeye ayrıca hakim hissedar Türkiye Varlık Fonu'nun elinde bulunan payların sermayeye oranının %51'in altına düşmeyeceği eklenmiştir. 2018'de Yönetim Kurulunca oluşturulan ve hesaplanan dağıtılabilir dönem kârının en az %50'sinin dağıtılmasını hedefleyen kâr dağıtım politikası çerçevesinde pay sahiplerine 1-TL nominal değerli pay karşılığı brüt 0,4344 TL temettü dağıtılmasına karar verilmiştir. Ödemeler, 11 Haziran 2019 tarihinde gerçekleştirilmiştir. TVF, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası'na (EBRD) ait olan %10'luk Borsa İstanbul payını 30 Aralık 2019 tarihinde satın alarak ortaklık oranını %90,60'a çıkarmıştır. Borsa İstanbul halka açık olmadığından yatırımcı konferansı ve toplantısı düzenlenmemiştir. Şirketin esas sözleşmesinde bireysel bir hak olarak özel denetçi talep hakkı düzenlenmemiştir ve 2019 yılı faaliyet döneminde pay sahiplerinin bu yönde bir talebi olmamıştır. Genel Kurul Genel kurul toplantısına dair ilanlar ve gündeme ilişkin bilgiler, kurumsal internet sitesinde, gazetelerde, www.kap.org.tr'de, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ve Merkezi Kayıt Kuruluşu'nun Elektronik Genel Kurul Sistemi'nde (e-GKS) toplantı gününden en az üç hafta önce Türkçe ve İngilizce olarak yayımlanmaktadır. Genel kurul toplantıları pay sahiplerinin yeterince bilgilenebilmesi ve geniş katılımına imkân sağlayacak şekilde e-GKS'den de yararlanılarak gerçekleştirilmektedir. Borsa İstanbul'da her payın bir oy hakkı bulunmaktadır. Borsa İstanbul'da oy hakkının kullanılmasını zorlaştıran uygulamalar bulunmamakta ve her pay sahibine, oy hakkını en kolay ve uygun biçimde kullanma fırsatı sağlanmaktadır. Tüm pay sahipleri tüzel kişilik olduğundan, asaleten katılım ve oy kullanma söz konusu olmamaktadır.	

31.12.2019 İTİBARIYLA PAY SAHİPLERİMİZ

- %90,60 Türkiye Varlık Fonu (TVF)
- %1,30 Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB)
- %2,27 Borsa İstanbul A. Ş.*
- %5,83 Diğer**

Güncel sermaye yapısı için: <https://www.borsaistanbul.com/yatirimcilar/kurumsal-yonetim>

*08.06.2017 ve 27.09.2018 tarihli Olağan Genel Kurul toplantılarında alınan kararlar uyarınca Borsa İstanbul A.Ş. tarafından pay sahiplerinden iktisap edilen paylardan oluşmaktadır. Borsa İstanbul'un iktisap ettiği paylar Genel Kurul nisabında dikkate alınmamakta ve oy hakkı vermemektedir.

**Aracı kurumlar, bankalar, kıymetli maden aracı kuruluşları ve diğer şirketler

Paydaşlarımız

MÜŞTERİLERİMİZ

BORSA İSTANBUL'UN MÜŞTERİLERİ

- Halka açık veya sermaye piyasası araçları Borsa İstanbul'da işlem gören şirketler
- Üyeler (aracı kurumlar, ticari bankalar, katılım bankaları, kalkınma ve yatırım bankaları, Takasbank, kıymetli madenler aracı kurumları, kıymetli maden üretimi veya ticareti ile iştigal eden anonim şirketler, yetkili müesseseler)
- Üye olmayan kuyumculuk sektörü şirketleri
- TCMB
- Veri dağıtım kuruluşları
- Özel Pazar üyeleri
- Yazılım firmaları/telekom operatörleri
- BIST endekslerini finansal ürünlerinde kullanan kuruluşlar

STRATEJİ İLE BAĞLANTISI

PIYASALARIN DERİNLEŞTİRİLMESİ

İLETİŞİM KANALLARI

İhraç ettikleri ürünler piyasalarda işlem gören şirketlerle ve başvurulara aracılık yapan aracı kurumlarla sürekli iletişim sağlanmaktadır.

Piyasalar, ürünler ve hizmetler hakkındaki gelişmeler duyurular yoluyla iletilmektedir.

Piyasaların ve ürünlerin tanıtılması kapsamında aracı kurumların borsamızda etkinlik, seminer, konferans düzenlemesine destek verilmekte ve bu sayede potansiyel yatırımcılara ulaşılmaktadır.

Borsada işlem gören şirketlerin yatırımcı ilişkileri birimleriyle birebir temas kurularak hizmet ve ürünlere ilişkin gelişmeler paylaşılmaktadır.

Paydaş memnuniyetini artırmak ve ekonomi basınında farkındalık yaratmak amacıyla payları işlem gören şirketlerin yöneticileri ve çalışanları ile birlikte gong törenleri düzenlenmektedir.

Sermaye piyasalarında ürün ihracını değerlendiren şirketlerin yöneticilerine yöntem ve süreç konularında bilgiler verilmektedir.

Üyelerle ve TSPB ile düzenli toplantılar yapılmaktadır.

Ürün ve hizmetlerin tanıtılması amacıyla paydaşların katılımı ile organizasyonlar düzenlenmekte ve toplantılar, ziyaretler gerçekleştirilmektedir.

Borsamızda işlem yapma yetkisi bulunanların ve/veya Borsamız piyasalarında işlem yapma yetkisi almak isteyenlerin soru, bilgi talepleri ve önerilerinin iletebileceği miy@borsaistanbul.com e-posta adresi bulunmaktadır. Halka arz, piyasalarda işlem yapma, farklı iş birlikleri konularında soru, bilgi talepleri ve önerilerinin iletebileceği halkaarz@borsaistanbul.com, gong@borsaistanbul.com e-posta adresleri bulunmaktadır. Telefonla gelen talepler de karşılanmaktadır.

Veri yayın, endeks ve teknoloji hizmetleri müşterileri ile sıklıkla toplantılar ve telefon görüşmeleri yapılmaktadır. Söz konusu birimlerin e-posta adresleri vyk-marketing@borsaistanbul.com ve colocation-marketing@borsaistanbul.com şeklindedir.

Özel Pazar üyelerine girişimcilik ekosistemindeki önemli yenilikler, etkinlikler e-posta (info@bistozelpazar.com) yoluyla duyurulmaktadır.

Paydaşlar, piyasa ortak telefonu üzerinden ya da piyasa personeli telefon/e-posta adresinden de erişim sağlayabilmektedir. Aracı kurumlar, yazılım şirketleri ve veri yayın kuruluşları sorularını bistechsupport_autoticket@borsaistanbul.com e-posta adresi üzerinden iletmekte ve sistem üzerinde kaydedilen bu sorular ilgili kişilere aktarılmakta, cevaplanmakta ve takip edilmektedir.

İLETİŞİM KONULARI

Kotasyon şartları ve diğer düzenlemeler, ücret modelleri ve piyasa uygulamaları, ürün ve hizmetler, kurumsal çözümler

2019'DAKİ BAŞLICA KONULAR ve GELİŞMELER

Kotasyon Yönergesi ve Pay Piyasası Yönergesi'nde değişiklik yapılarak, Borsada işlem görecektir şirketler için aranan kotasyon koşullarından halka arz edilen payların asgari piyasa değeri şartı değiştirilmiş ve yatırım ortaklıklarına ait paylar Ana Pazar veya Yıldız Pazar'da işlem görmeye başlamıştır. İşlem gören şirketlerin Yıldız Pazar ve Ana Pazar arasında geçişinde toplam piyasa değeri, halka açık kısmın piyasa değeri, halka açıklık oranı, pay sahibi yatırımcı sayısı, pay sahibi fon sayısı gibi büyüklük, derinlik ve likidite kriterleri dikkate alınarak gruplandırılmaya başlanmış, işlem görme esasları da bu yeni pazar yapısına uygun olarak belirlenmiştir.

04/10/2019 tarihinden itibaren Pay Piyasasında sürekli işlem yöntemi ile işlem gören kıymetlerde 13:00 – 14:00 saatleri arasında uygulanan “gün ortası tek fiyat” ve gün ortası “ara” bölümleri kaldırılarak, bu kıymetlerde 10:00 – 18:00 saatleri arasında kesintisiz sürekli işlem yöntemi uygulamasına başlanmıştır.

Teknoloji ve piyasalar erişim hizmet ücretleri güncellenmiştir (1 Şubat 2019). Üyelerden gelen talepler doğrultusunda daha fazla endeksin varant ihracında kullanılmasını teşvik etmek amacıyla varantlar için uygulanan endeks lisanslama ücretlerine genel toplam üst sınırı getirilmiştir (3 Nisan 2019).

İstanbul Tahkim Merkezi ile birlikte kote şirketlere yönelik olarak Borsamız yerleşkesinde tahkim yargılamasını tanıtan bir seminer düzenlenmiştir (17 Ekim 2019).

Borsa İstanbul Ana Pazarları ile ilgili olarak “Borsa İstanbul Özel Pazar B2B” etkinliği düzenlenerek Özel Pazar üyesi 14 adet girişim Borsa'da işlem gören halka açık firmalarla bir araya getirilmiştir. Kurumsal firmalar için çözüm üreten girişimciler ürün ve hizmetlerini Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlere tanıtmaya imkânı bulmuştur.

Borsa İstanbul ve Koç Üniversitesi iş birliği ile gerçekleştirilen ve şirketlere kurumsallaşmaları yönünde destek sağlayan BISTEP-Şirketler için Kurumsal Dönüşüm Programı 2019 yılında biri genel biri bölgesel olarak iki kez gerçekleştirilmiş ve genel programın ikincisi için Aralık 2019'da başvurular alınmaya başlanmıştır. BISTEP programının etki alanının genişletilmesi ve içeriğinin zenginleştirilmesi amaçlarıyla program yapısı geliştirilmiştir.

Paydaş memnuniyetini ölçmek ve paydaşlardan geri bildirim sağlamak adına Borsa İstanbul memnuniyet anketleri çalışması yürütülmeye başlanmıştır.

Paydaşlarımız

YATIRIMCILARIMIZ	
SERMAYE PİYASALARI YATIRIMCILARI Tasarruflarını sermaye piyasası enstrümanlarında değerlendiren gerçek veya tüzel kişi yatırımcılar, yatırım fonları, bireysel emeklilik fonları, borsa yatırım fonları, yatırım ortaklıkları, serbest fonlar, bireysel/kurumsal portföy yönetiminden oluşan kolektif yatırım kuruluşları	STRATEJİ İLE BAĞLANTISI PIYASALARIN DERİNLEŞTİRİLMESİ
İLETİŞİM KANALLARI Yatırımcı Danışma Merkezi Etkinlikler ve eğitimler Sanal seans odaları	İLETİŞİM KONULARI Finansal okuryazarlık, ürün ve hizmetler

2019'DAKİ BAŞLICA KONULAR ve GELİŞMELER

Piyasaların tanıtılması ve geliştirilmesi projesi kapsamında 2019 yılında şirketler, aracı kurumlar ve üniversitelerle 30'a yakın etkinlik ve seminer düzenlenmiş, bu etkinliklerde yaklaşık 5.000 kişiye birebir ulaşılmıştır.

Borsamız ürün/hizmetlerini tanıtmak ve yeni yatırımcı kazanmak amaçlarıyla 2019 yılında Dubai Trading Symposium, TradeTech Europe'19 ve FIA Expo'19 konferanslarına katılım sağlanmıştır.

Yatırımcılar için geniş kapsamlı bilgilendirme etkinlikleri düzenlenmiştir.

Borsamız konferans salonu finansal okuryazarlığın artırılmasına yönelik çalışmalar için üyelerimizin kullanımına ücretsiz olarak sunulmuştur. 2019 yılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi ve İbn-i Haldun Üniversitesi iş birliği ile Bist-Lab Uygulama ve Simülasyon Merkezleri faaliyete geçirilmiştir.

Üniversiteler ve teknoparklar tarafından düzenlenen girişimcilik konulu konferans ve çalıştaylara katılım sağlanmakta ve görüş verilmektedir. Sanayi ve ticaret odaları, melek yatırım ağları, iş adamı dernekleri, teknoparklar ve teknoloji transfer ofisleri ile ortak etkinlikler düzenlenmektedir. Bu çerçevede, 2019 yılında STK'lar ile ortak düzenlenen etkinlikler de dâhil olmak üzere toplam 14 adet etkinliğe katılım sağlanarak söz konusu etkinlikler vasıtasıyla 1.000'den fazla katılımcı Özel Pazar hakkında bilgilendirilmiştir.

VIOP bünyesinde işlem gören elektrik kontratlarının tanıtımı ve reel sektörde farkındalık oluşturulması amacıyla yıl içerisinde sunumlar yapılmıştır.

Habitat Derneği ile finansal okuryazarlık çalışmaları çerçevesinde Borsa İstanbul ve piyasaların tanıtımının yapıldığı podcast çekimi gerçekleştirilmiştir.

TSPB ve Türkiye İhracatçılar Meclisi iş birliğiyle düzenlenen "İhracat yapan şirketler için kur riski yönetimi" seminerlerinde aktif rol alınmıştır. 2019 yılı içerisinde toplamda 7 farklı ilde seminere hem konuşmacı hem de moderatör olarak katılım sağlanmıştır.

Borsa sanal işlem platformu olan BIST-S uygulamaya alınmıştır.

DÜZENLEYİCİ KURUMLAR

Düzenleyici ve denetleyici kamu otoriteleri, SPK, Hazine ve Maliye Bakanlığı, TCMB, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

STRATEJİ İLE BAĞLANTISI

**PIYASALARIN
DERİNLEŞTİRİLMESİ
OPERASYONEL ETKİNLİK**

İLETİŞİM KANALLARI

Doğrudan iletişim, iş birlikleri, raporlama, Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi (FİKKO)

İLETİŞİM KONULARI

Düzenleyici ve yasal altyapı, denetim ve gözetim faaliyetleri

2019'DAKİ BAŞLICA KONULAR ve GELİŞMELER

FİKKO çatısı altında kurumsallaştırılan, ekonomi yönetiminin tüm kurumları arasındaki iletişim ve iş birliği toplantılarına katılım sağlanmaktadır.

SPK tarafından çıkarılan tebliğ ve yönetmeliklere görüş verilmektedir.

Gözetim, üye denetimi ve şirket denetimi faaliyeti kapsamında düzenlenen raporlar gerektiğinde SPK ile paylaşılmakta ve sonrasında SPK'nın ilgili dairesi ile eş güdüm içinde çalışma yürütülmektedir.

TCMB, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Takasbank ve Borsa temsilcilerinden oluşan TLREF Komitesi düzenli olarak toplanmaktadır.

Piyasalarımızda işlem gören ürünlerimiz ve yeni çıkarılacak ürün ve devreye alınacak hizmetler konusunda SPK ile yakın ilişki içerisinde çalışılmaktadır.

Üye İşleri Servisinin faaliyetleri ile ilgili olarak SPK ve Hazine ve Maliye Bakanlığı ile görüşme yapılmıştır.

Paydaşlarımız

ÇALIŞANLARIMIZ	
Etik ilkelere bağlı ve değerlere önem veren, kalifiye insan kaynağı	STRATEJİ İLE BAĞLANTISI OPERASYONEL ETKİNLİK
İLETİŞİM KANALLARI Herhangi bir ekipten herhangi bir çalışan doğrudan yönetim birimleriyle iletişim kurabilmektedir. Diğer başlıca iletişim kanalları performans değerlendirme toplantıları, iç iletişim mecraları, bilgilendirme/paylaşım toplantıları, memnuniyet anketleri ve sendika görüşmeleridir.	İLETİŞİM KONULARI Performans süreçleri, yetenek yönetimi, organizasyonel düzenlemeler, çalışma ortamının iyileştirilmesi, toplu iş sözleşmesi görüşmeleri

2019'DAKİ BAŞLICA KONULAR ve GELİŞMELER

İnsan kaynakları politika ve süreçleri, yeteneklerin kuruma kazandırılması ve geliştirilmesi amaçlarını gütmekte ve sürekli iyileştirilmektedir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından başlatılan çevrim içi envanter çalışmasına katılım sağlanmıştır. 2019 Ocak ayı içerisinde Borsa İstanbul Grubu çalışanları envanter testlerini tamamlamıştır.

2019 yılında çalışanlara memnuniyet anketi düzenlenmiş olup veriler analiz edilerek gereken adımların atılması için raporlamalar yapılmıştır.

Borsa İstanbul Çalışanları Derneği BORÇAD bünyesinde Merkezi Kayıt İstanbul ve Takas İstanbul İnsan Kaynakları birimleriyle ile iş birliği içinde çalışan memnuniyetine yönelik etkinlik çalışmaları başlatılmıştır.

Zorunlu eğitimlerin yanı sıra proje yönetimi ve BT alanındaki teknik eğitimler gibi direktörlüklerin teknik olarak yürüttüğü ve mesleki bilgi gerektiren işleri konusunda daha verimli çalışmaları için talep ettikleri eğitimler sağlanmış; ayrıca yine benzer alanlarda verilen çeşitli seminer ve konferanslara katılım sağlanmıştır.

Çalışanlar, bankacılık ve finans alanında yetkili sendikalardan olan Banka-Finans ve Sigorta İşçileri Sendikası (BASİSEN) bünyesinde örgütlenmiştir. 27 Mart 2019 tarihinde 2019 ve 2020 dönemini kapsayan 6. Dönem Toplu İş Sözleşmesi imzalanmıştır.

Çalışan iş sağlığı ve güvenliği ile işlerin sürekliliğinin temini açısından Borsa İstanbul'da iş güvenliğine büyük önem verilmektedir. Mevzuatın gerektirdiği koşulları sağlayacak şekilde sertifika sahibi bir iş güvenliği uzmanı, iş yeri hekimi sertifikası sahibi bir doktor ve deneyimli bir hemşire şirketin İstinye ve Kuyumcukent yerleşkelerinde hizmet vermektedir. İşveren, çalışan ve güvenlik birimi temsilcileri, iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekiminin üyesi olduğu İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu bulunmaktadır. Kurul, en az üç ayda bir toplanıp durum değerlendirmesi yapmakta, gerekli gördüğü adımların atılmasını sağlamaktadır. Bu kapsamda, 2019 yılı boyunca yerleşkede farklı iyileştirmeler yapılmıştır.

2019 yılında çalışanlardan ayrımcılık konusunda hiçbir şikâyet gelmemiştir.

Cuma günleri çalışanlar için kısa bir mola: 2019 sonunda Tuluyhan Uğurlu'nun piyano resitali ile başlayan kültür-sanat etkinlikleri ile çalışanlara haftalık mesailerinin son saatlerinde müzik ve söyleşi gibi etkinliklerle keyifli vakit geçirme imkânı sunulmaktadır.

Borsa İstanbul, büyümesine ve gelişimine yönelik en önemli katkının çalışanları tarafından sağlandığını düşünmektedir. İnsana saygıyı temel alan insan kaynakları politika ve süreçleri geliştiren Borsa İstanbul, yeteneklerin kuruma kazandırılması ve geliştirilmesi amacıyla çalışmalar yürütmektedir.

37,8

Çalışan Yaş Ortalaması

8,3

Çalışma Süresi Ortalaması (Yıl)

584

Çalışan Sayısı

KADIN-ERKEK ÜCRET ANALİZİ

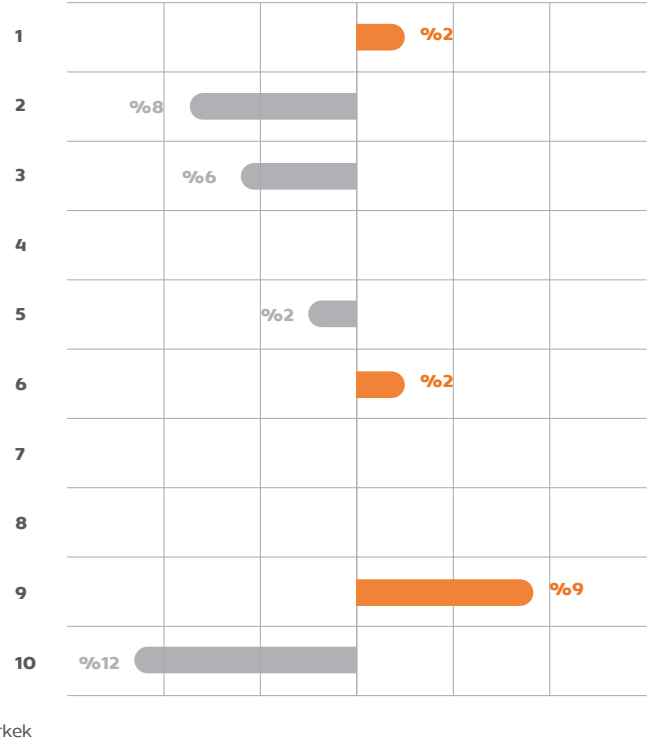
Kurumumuzda ücretler cinsiyete göre belirlenmemektedir. Ücretler Tablosu kadın ve erkek çalışanlar için aynıdır. Yasalardaki düzenlemelerin haricinde, kadın çalışanlara kreş yardımı yapılmaktadır.

Grafikte 1 en kıdemli olmak üzere, çalışanlar kıdeme göre gruplandığında solda kalan bölüm erkeklerin, sağda kalan bölüm kadınların daha yüksek ücret aldığını göstermektedir.

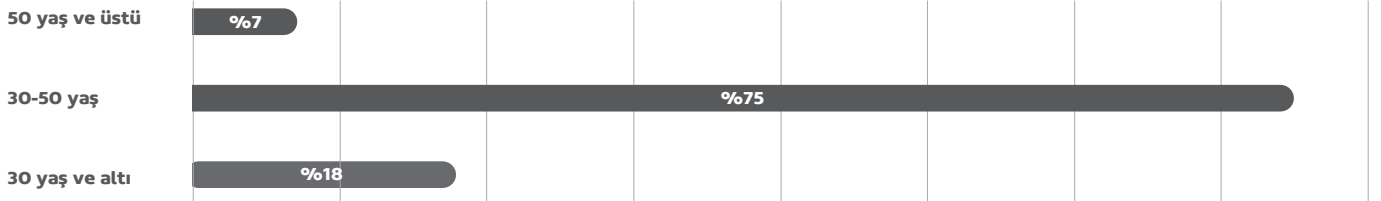
2,8
Gönüllü

4,3
Gönüllü

Personel Devir Oranı

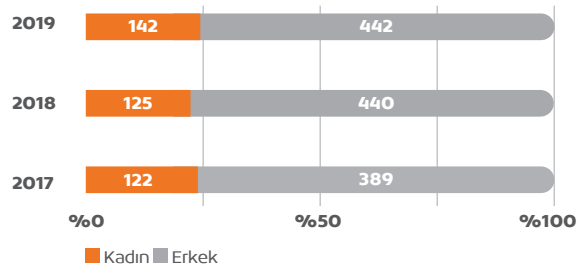

YAŞ ÇEŞİTLİLİĞİ

CİNSİYET ÇEŞİTLİLİĞİ

%24,3
Kadın Çalışan Oranı

Paydaşlarımız

EĞİTİMLER

Son yıllarda özellikle finans sektöründe öne çıkan konulardan biri olan veri bilimine yönelik olarak insan kaynağının yetiştirilmesi yapay zeka, makine öğrenimi, bulut tabanlı işlemlerin yapılması gibi veri bilimi alanında iş geliştirme faaliyetlerinin yapılabilmesi için temel ihtiyaçlardan biridir.

Borsamızda çalışanlarımızın bilgi ve becerilerinin artırılması amacıyla gerek düzenli gerekse çalışanların ve yöneticilerin talebine istinaden eğitimler düzenlenmektedir.

2020 yılında pozisyon bazında görev tanımlarının oluşturulması ile birlikte, bütün pozisyonların gerektirdiği yetkinlikler ve eğitim ihtiyaçları tespit edilerek, performans değerlendirme sonuçları da göz önünde bulundurularak, çalışanlarımız için oluşturulacak eğitim kataloğu üzerinden standart eğitimler ile birlikte teknik ihtiyaçlar çerçevesinde teknik eğitimler düzenlenecektir.

Çalışanların Gözünden Borsa İstanbul

Borsa İstanbul'un performansının ve gelişiminin arkasındaki güç çalışanlardır. Borsa çalışanları yarattıkları katma değer tüm ekonomiye yansıdığının bilinciyle görevlerini sorumlu bir şekilde yerine getirmektedir. Raporumuzda çalışanlarımızın da görüşlerine ve beklentilerine yer vermek istiyoruz. Bu bölüm, çalışanlarımızın isimleri anonim kalarak cevapladığı memnuniyet anketi ve çalışanlarla birebir yapılan görüşmelerden derlenmiştir ve kurum kültürünü paydaşlarımıza doğrudan aktarabilmeyi amaçlamaktadır.

"Borsa İstanbul gibi kurumsal bir şirkette çalışmaya başladığınızda, öğrenmek ve gelişmek için daha fazla alanınız olur. Bu, aynı zamanda yeni beceriler üzerinde çalışmak ve kendinizi geliştirmek ve için iyi bir fırsattır. Size yardımcı olacak başka bir şey, işinde iyi birçok harika insanla tanışmanızdır. Burada, bir topluluğun parçasıyız. Borsamızda iş yapış şekli ekip ortamında yardımlaşma ve katma değer üretme kültürüne dayalıdır; birbirimizden öğreniriz, çalışma arkadaşlarımız bize değer katar."

"Borsa İstanbul piyasalarının en yüksek teknolojiye sahip sistemler ile kesintisiz bir şekilde hizmet vermesini sağlamak bizler için büyük bir motivasyon kaynağıdır. Böylesine büyük bir teknolojik ekosistem içerisinde bilgi, birikim ve yüksek iletişim gücüne sahip çalışma arkadaşlarımız ile Borsa İstanbul üyeleri, HFT/algoritmik işlem yapan firmalar ve veri yayın kuruluşları gibi çeşitli piyasa katılımcılarına en yüksek hız ile gerçek zamanlı erişim sağlayan sistemler sunmaktayız. Son derece dinamik ve sürekli gelişim içerisinde olmayı gerektiren bu motivasyon, biz Borsa İstanbul çalışanlarını mesleki tatmin konusunda şanslı kılar."

"Borsa İstanbul'un çalışanlarına sunmuş olduğu bir diğer avantaj ise, geniş bahçesi ve doğasıyla, İstinye kampüsüdür. Böyle merkezi bir yerde, böyle bir kampüse sahip olmasıyla

17

Çalışan Başına Ortalama Eğitim Saati

Borsa İstanbul, çalışanlarına birçok sosyal imkân sunar. Biz çalışanlar için yoğun bir günün ortasında bahçede yürüyüş yaparak temiz hava almak, hatta sahada basketbol oynamak mümkündür."

"Borsa İstanbul ve grup şirketleri Merkezi Kayıt İstanbul ve Takas İstanbul ülkemiz sermaye piyasalarını oluşturan temel şirketlerdir ve teknoloji yoğun iş modeline sahiptir. Grup şirketlerinin alanlarında tek olmaları diğer finansal sektör kuruluşlarıyla karşılaştırıldığında birçok birimdeki çalışanın şirket değiştirme alternatifleri kısıtlamaktadır. Diğer yandan şirketimiz kendini geliştirme olanakları sunmakta, uygun alanlardaki yüksek eğitimi desteklemektedir. Borsamızın yüksek lisans ve doktora yapan çalışanlarına sağladığı izin ve yönlendirdiği diğer eğitim imkânları bizler için oldukça değerlidir. Yaptığımız işlemler fark yaratma, üretici olma ve yeni şeyler öğrenme isteği her gün yaptığımız işlerin kalitesini artırmaktadır."

"Borsamızın şirketleşme süreci sonrasında çalışanların performans yönetimi sistemi alanında farklı yöntemler kullanmıştır, bir çeşit geçiş süreci yaşanmıştır. Şirketlerin başkanı, sahip oldukları insan gücünü nasıl yönettiği ve yönlendirdiğiyle belirlenir. Yöneticilerimizin vizyoner yaklaşımı ve çalışanlara sağlanan hareket alanı Borsamızın da gelişimini ve büyümesinin devamlılığını sağlayacaktır."

"Grup çalışanları, kişisel yatırımlarını sermaye piyasasında değerlendirememektedir. Hizmet ettiğimiz sektörden belirli bir anlamda uzak kalmamıza neden olan bu konuda belirli uyum kriterlerinin oluşturulması ile işlem yasağının yeniden değerlendirilmesi bizler açısından olumlu bir gelişme olacaktır."

Diğer tüm hak ve menfaatlerin yanında çalışanların değer verildiğini hissetmesi ve görüşlerine önem verilmesi motivasyonun önemli kaynaklarından. Bu nedenle, göreve gelir gelmez memnuniyet anketi düzenleyen, çalışanlarla bir araya gelen ve kapısı her zaman bizlere açık olan Genel Müdürlüme teşekkürümüzü ayrıca burada paylaşmak istiyoruz.

Biliyoruz ki ülkemiz ekonomisine değer katan, şirketlerin kurumsallaşmasına katkıda bulunan bir kurumun çalışanlarıyız. Geçmişte olduğu gibi önümüzdeki yeni dönüşüm süreçlerinde, uluslararası arenada Borsamızın hak ettiği yere gelmesi için elimizden gelen çabayı göstermeye devam edeceğimizi taahhüt ediyoruz.

Borsa İstanbul Grubu Çalışanları

İŞTİRAKLERİMİZ

Grup şirketleri, yurt içi ve yurt dışı ortaklıkları

STRATEJİ İLE BAĞLANTISI

**PIYASALARIN
DERİNLEŞTİRİLMESİ**

**GÜÇLÜ FİNANSAL
PERFORMANS**

OPERASYONEL ETKİNLİK

İLETİŞİM KANALLARI

Doğrudan iletişim, yönetim kurulu üyelikleri, genel kurul toplantıları

İLETİŞİM KONULARI

Grup sinerjisi, yeni projeler, ortak ürün ve etkinlikler

2019'DAKİ BAŞLICA KONULAR ve GELİŞMELER

İşlem gören şirketlerle ilgili olarak Kotasyon Direktörlüğünce alınan kararlar Borsamız iştiraki olan Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. ve İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'ye bildirilmektedir. İhraç edilen sermaye piyasası araçlarına ilişkin bilgiler, ortaklıkların fiili dolaşım oranı bilgisi, paylara ilişkin bazı temel veriler, ortaklıkların yatırımcı sayısı, halka açıklığı vb. bilgiler Merkezi Kayıt İstanbul'dan temin edilmektedir.

Eurasia Data Dissemination Network (EDDN) kapsamında Saraybosna Borsası, Karadağ Borsası, Makedonya Borsası ve Pakistan Borsası'nın verileri Borsamızca dağıtılmaktadır. Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul verileri de Borsamız tarafından dağıtılmakta olup bu kurumlarla ortak veri paketlerinin oluşturulması kapsamında çalışmalar yapılmaktadır.

Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul ile ortak olağanüstü durum tatbikatı düzenlenmiştir.

Grup şirketleri ile Sinerji Komitesi toplantıları düzenlenmekte olup kurumlar arasında sinerji oluşturulması amacıyla ortak satın alımlar toplantılarda değerlendirilmekte, benzer özellikteki talepler fiyat avantajı ve operasyonel kolaylık sağlaması amacıyla topluca ve tek seferde temin yoluna gidilmektedir.

Üye işleri servisinin faaliyetleri ile ilgili olarak Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul ile düzenli toplantı/görüşmeler yapılmaktadır.

Türkiye Ürün İhtisas Borsası (TÜRİB) ile Borsa İstanbul arasında hizmet sözleşmesi imzalanmış ve bu hizmet sözleşmesi kapsamında TÜRİB'e iletilen emirlerin, TÜRİB'e özel olarak oluşturulan BISTECH ELÜS Sisteminde eşleşmesi sağlanmıştır.

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Borsalar Forumu sekreteryası olarak her yıl düzenlenen Forum toplantısının koordinasyonu ve oluşturulan görev güçlerinin çalışmaları kapsamında Takasbank ve MKK ile iş birliği yapılmaktadır.

Paydaşlarımız

İştirakler	Doğrudan Ortaklık Oranı (%)	Toplam Ortaklık Oranı (%)
İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.	64,15	
Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.	30,10	71,73
Sermaye Piyasası Lisanslama, Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş.	20,00	34,27
Borsalar		
Karadağ Borsası	24,43	
Kırgız Borsası	16,33	
Saraybosna Borsası	9,89	16,68
Bakü Borsası	4,76	
Teknoloji		
Finans Teknopark A.Ş.	51,00	
Emtia ve Finansal Piyasalar		
Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.	30,83	
Ege Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş.	17,33	19,97
Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş.	15,00	21,79
JCR Avrasya Derecelendirme A.Ş.*	18,50	

*JCR Avrasya Derecelendirme A.Ş.'ye ortaklık süreci 2019 yılında başlamış ve 17/01/2020'de tamamlanmıştır. Borsa İstanbul A.Ş.'nin %50 ortak olduğu Tasfiye Halinde BİTÜ Teknoloji A.Ş. isimli şirketin tasfiye süreci 2019'da başlamış olup şirketin 2020'de tasfiye edilmesi planlanmaktadır.

ÜNİVERSİTELER, SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI VE FEDERASYONLAR

Üniversiteler, üye olunan dernekler ve federasyonlar, desteklenen vakıf ve girişimler	STRATEJİ İLE BAĞLANTISI PIYASALARIN DERİNLEŞTİRİLMESİ
İLETİŞİM KONULARI Finansal okuryazarlık, kariyer imkânları, iş birlikleri, kurumsal sosyal sorumluluk, kurumsal yönetim ve sürdürülebilirlik	İLETİŞİM KANALLARI Üniversite ziyaretleri ve öğrencilere yönelik etkinlikler kapsamında Üniversite öğrencileriyle iletişim kurulmaktadır.

2019'DAKİ BAŞLICA KONULAR ve GELİŞMELER

Üniversiteler

Üniversitelerde düzenlenen kariyer günlerine katılım sağlanarak sermaye piyasalarındaki kariyer imkânları anlatılmaktadır. Sermaye piyasası kurumları tanıtım seminerlerine de iştirak edilmekte ve öğrencilere sermaye piyasası hakkında genel bilgiler verilerek Borsa tanıtılmaktadır.

Üniversite öğrencileri için öğrenci eğitim programı uygulanmaktadır. Program aracılığıyla gençlere iş hayatına atılmadan önce olası kariyer imkanlarına ilişkin yönlendirici bir vizyon sunulmakta, geleceğin sermaye piyasası çalışanları ile yatırımcılarının yetiştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Program, yıl boyunca her biri 2 hafta süreli 20 ila 22 dönemde gerçekleştirilmektedir.

Üniversiteler tarafından düzenlenen girişimcilik, kitle fonlaması vb. konferans ve seminerlere sponsor olunmakta ve/veya katılım sağlanmaktadır.

Üniversiteler tarafından öğrencilere dönük olarak düzenlenen sanal portföy yarışmalarına ücretsiz veri desteği verilmektedir. Ayrıca, Borsamızın desteğiyle üniversitelerde açılan BISTLAB'larda kullanılan veriler için ücret alınmamaktadır.

Üniversiteler tarafından Borsamıza ziyaretler organize edilmekte ve öğrenciler bilgilendirilmektedir.

4 ayrı eğitim kurumuna finans laboratuvarı kurulumu (BISTLAB) projesi kapsamında 21 adet bilgisayar ve uygulama kurulumu yapılmıştır. 4 Nisan 2019 tarihinde İbn Haldun Üniversitesinde BISTLAB devreye alınmıştır.

Üniversiteler tarafından düzenlenen sanal borsa/portföy yarışmalarına ücretsiz veri desteği sağlanmaktadır.

Finansal okuryazarlığın artırılması amacıyla üniversite öğrencilerine yönelik “Üniversite Buluşmaları” etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Gençlerin ve çocukların finans okuryazarlıklarının artırılması amacıyla tüm dünyada kutlanan “Küresel Para Haftası” (Global Money Week), ülkemizde Borsa İstanbul’da düzenlenen gong töreni ile başlatılmıştır.

Çeşitli üniversitelerde, etkinliklerde ve Borsa İstanbul tanıtım standlarında BIST-S (simülasyon programı) üzerinden piyasalar ve yatırım konularında eğitim ve seminerler verilmektedir.

Üyelikler ve desteklenen girişimler

OICEF (İslam İşbirliği Teşkilatı Borsalar Forumu) - Sekreteryası fonksiyonu tarafımızca yürütülmektedir. Forum toplantılarının koordinasyonu ve oluşturulan görev güçlerinin çalışmaları kapsamında Takasbank, MKK, Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş., QNB Finans Portföy Yönetimi A.Ş., S&P Dow Jones Indices, İİT ülkelerinin borsaları, takas, saklama ve merkezi kayıt kuruluşları, ulusal ve uluslararası kuruluşlar (Hazine ve Maliye Bakanlığı, İSEDAK Koordinasyon Ofisi, BDDK, SPK, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, TKBB Danışma Kurulu, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, İstanbul Üniversitesi, Türkiye Ürün İhtisas Borsası, Albaraka Portföy Yönetimi A.Ş., IIFM (Uluslararası İslami Finans Piyasası), IIRA (Uluslararası İslami Derecelendirme Kurumu), AAOIFI (İslami Finans Kuruluşları Muhasebe ve Denetim Kuruluşu), INCEIF (Küresel İslami Finans Üniversitesi), ICCIA (İslami Ticaret, Sanayi ve Tarım Odası), İslam Kalkınma Bankası (İSDB), ITFC İSDB (Uluslararası İslami Ticaret Finans Kurumu), Durham Üniversitesi, IFSB (İslami Finansal Hizmetleri Kurulu)) ile iş birliği yapılmaktadır.

WFE (Dünya Borsalar Federasyonu), SSE (Sürdürülebilir Borsalar Girişimi), AAOIFI (İslami Finans Kuruluşları Muhasebe ve Denetim Kuruluşu), IIFM (Uluslararası İslami Finans Piyasası), IFSB (İslami Finansal Hizmetleri Kurulu), LBMA (Londra Külçe Piyasası Birliği), WFDB (Dünya Elmas Borsaları Federasyonu), AAOIFI (İslami Finans Kuruluşları Muhasebe ve Denetim Kuruluşu), ISG (Piyasalar Arası Gözetim Grubu), KPCS (Kimberley Süreci Sertifika Sistemi), TÜYİD (Türkiye Yatırımcı İlişkileri Derneği) ve ERTA (Entegre Raporlama Türkiye Ağı) üye olunan ve desteklenen girişimler arasındadır.

Borsa İstanbul, 2019 yılında başlatılan programa dahil olarak Sürdürülebilir Borsalar Girişimi’nin resmi destekçilerinden (SSE Official Supporter) birisi olmuştur.

Bağış ve sponsorluklar

Borsa İstanbul’un Kurumsal Sosyal Sorumluluk Politikası ve bu alanda yapılan çalışmalara ilişkin bilgiler internet sitesinde yer almaktadır. Esas sözleşmenin 3. maddesinde yer alan 8 milyon TL limiti dahilinde Borsa İstanbul tarafından 2019 yılında 1,75 milyon TL yardım ve bağış yapılmış, 0,5 milyon TL sponsorluk desteği verilmiştir.

2019 yılında bağışlar, yardım talebiyle Borsamıza ulaşan ihtiyaç sahibi gerçek kişilere veya kurumlara yapılmıştır. Bağışlar belli bir alana yönelik olarak yapılmamıştır.

Borsa İstanbul’un tüm sponsorlukların amacı, Borsa İstanbul’un bilinirliğini arttırmak, farkındalık yaratmak, akademik çalışmalara destek vermek ve finansal okuryazarlığı desteklemektir. 2019 yılında IV. Sermaye Piyasaları Ödül Töreni; II. Uluslararası İşletme, Ekonomi ve Pazarlama Kongresi; A Para Sohbetleri; Serathon-in Sermaye Piyasası Yazılım Maratonu; Türkiye Sermaye Piyasaları Kongresi 2019; XXIII. Finans Sempozyumu; Blockchain Workshop; Bonds, Loans and Sukuk Turkey; Alternatif Finans ve Yeni Ufuklar; Sustainable Growth Through Capital Markets Conference; Etnospor; Türkiye 2023 Zirvesi; Uluslararası Futbol Ekonomi Forumu; Yeni Nesil Girişimcilik Zirvesi; Vizyoner’19 –MÜSİAD; Blok Zincir Çalıştayı; TÜGVA Genç Yönetici Okulu; YTÜ Kitap Sponsorluğu; İKDER İslam ve Ekonomi Sempozyumu’na sponsor olunmuştur.

Ayrıca, Borsa İstanbul’un 1997 yılından beri Türkiye’nin çeşitli il ve ilçelerinde sürdürdüğü Ulusal Eğitime Fiziksel Katkı Projesi (EFİKAP) kapsamında okul inşaatları için Borsa İstanbul tarafından yönetilen fondan 2019 yılında 36 Milyon TL ödeme yapılmıştır.

Kurumsal Yönetim

Borsa İstanbul, Türk finans piyasalarındaki en önemli kurumlardan biridir. 1985 yılından bu yana, ülkenin önde gelen şirketleri için bir sermaye kaynağı olmasının yanı sıra bir değerlendirme ve performans kıyaslama mekanizması olmuştur. Aynı zamanda bireylerin tasarruflarının reel ekonomiye aktarılmasının önemli bir yoludur. Borsa, finansal piyasa altyapı kuruluşları olan Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul'un da hâkim ortağıdır.

IOSCO ilkeleri'nde belirtildiği gibi finansal piyasa altyapı kuruluşları yüksek kalitede yönetişime sahip olmalıdır. Borsa İstanbul, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 73'üncü maddesi ve SPK tarafından çıkartılan Borsalar ve Piyasa İşleticilerinin Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmeliğin 40'ıncı maddesi uyarınca II-17.1 sayılı "Kurumsal Yönetim Tebliği"ne kıyasen uymakla yükümlüdür.

Kurumsal Yönetim Tebliğinde yer alan gönüllü ilkelere uyum durumunu raporlamak amacıyla Kurumsal Yönetim Uyum Raporu (URF) ve mevcut kurumsal yönetim uygulamaları hakkında bilgi vermek üzere "Kurumsal Yönetim Bilgi Formu" (KYBF) şablonları kullanılmış ve internet sitesinde yayınlanmıştır.

<https://www.borsaistanbul.com/yatirimcilar/kurumsal-yonetim>

"Bir finansal piyasa altyapısı kuruluşunun açık, şeffaf, finansal piyasa altyapısının güvenilirliğini ve verimliliğini artıran ve daha geniş anlamda finansal sistemin istikrarını, diğer ilgili kamu yararı hususlarını ve ilgili paydaşların hedeflerini destekleyen yönetim düzenlemeleri olmalıdır."

İlke 2, Finansal Piyasa Altyapı Kuruluşları için IOSCO ilkeleri, 2012

BORSA İSTANBUL'UN KURUMSAL YÖNETİM YAKLAŞIMI

- Borsa İstanbul'un organizasyonunun ve yönetişiminin stratejik hedeflerine uygun olmasını ve operasyonel ihtiyaçları ile tam uyumlu olmasının sağlamak,
- Yerel düzenlemeleri ve uluslararası en iyi uygulamaları benimseyerek Borsa İstanbul'un dünya çapında önemli bir sermaye piyasası platformu olarak itibarını artırmak,
- Yönetim Kurulu üyeleri, üst yönetim ve çalışanların iyi yönetim içinde organizasyonel hedeflere yönelik uyumlu çalışmasını sağlamak,
- Borsa İstanbul'un pay sahipleri, potansiyel yatırımcıları, düzenleyiciler ve diğer kilit paydaşlarının yönetişime olan güvenini artırmak.

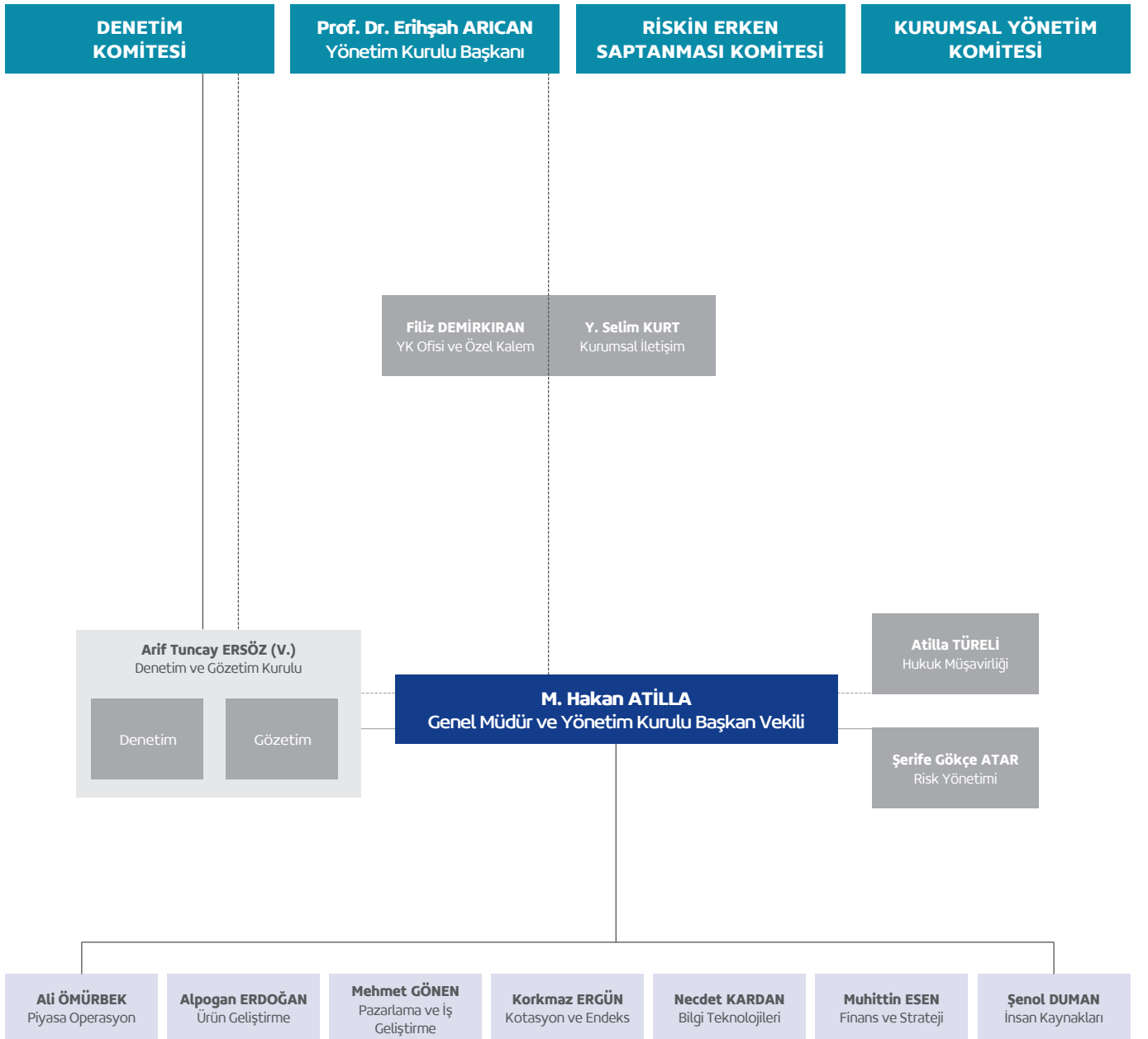
Borsa'nın kurumsal yönetim anlamında şirketlere örnek teşkil etmesi ve şirketleri bu yönde teşvik etmesi, hem yerli hem de uluslararası yatırımcılara Türk piyasalarının yüksek standartlara sahip olduğu ve dolayısıyla diğer gelişmekte olan ülkelere göre düşük yönetim riskine sahip olduğunu göstermenin önemli bir yolu olarak görülmektedir.

Organizasyon Yapısı

Borsa İstanbul yönetim organları büyüme perspektiflerine odaklanan uzun vadeli bir vizyona sahiptir. Yönetim Kurulu, Borsa İstanbul'un stratejisine karar verir. Yöneticiler ise bu stratejiyi uygular ve günlük işleyişi yönetirler. Borsa İstanbul Genel Müdürlüğü ve Yönetim Kurulu, Grubun menfaatlerinin yanı sıra hissedarlarının ve paydaşlarının menfaatlerine korunmasını sağlar.

Organizasyon yapısı verimlilik ve etkinlik prensipleri çerçevesinde çalışılmasını sağlamak amacıyla yapılandırılmaktadır.

YÖNETİM KURULU

Yönetim Kurulumuz

Borsa İstanbul Yönetim Kurulu, şirket vizyonunun garantörüdür. Stratejik yönelimleri belirler ve üst yönetim tarafından uygulanmasını denetler ve destekler. Risk yönetimi, sosyal ve çevresel konuları da dikkate alarak Borsa İstanbul tarafından uzun vadeli değer yaratmayı teşvik etmeye çalışır.

Borsa İstanbul Yönetim Kurulu 9 üyeden oluşmaktadır ve üyeler Genel Kurul tarafından 3 yıl süre için seçilir. 1 üyelik hâlihazırda münhaldir. Çeşitli profillere ve deneyime sahip yönetim kurulu üyeleri, uluslararası bir vizyonun yanı sıra sermaye piyasaları, bankacılık ve finansal konuları, hukuk, dijital dönüşüm ve KSS (kurumsal sosyal sorumluluk) politikasındaki uzmanlıklarını şirkete getirmektedir. Toplu olarak, tüm hissedarları temsil ederler ve sermaye piyasaları ekosisteminde yer alan paydaşların önceliklerini şirket öncelikli konuları arasında değerlendirirler. Yönetim Kurulu bu konuları belirlerken dengeli, istikrarlı ve uzun vadeli bir büyüme stratejisi, risk kontrol kültürü ve verimli ve sürdürülebilir bir iş modeli üzerinde ilerler. Bu bağlamda, Yönetim Kurulu tarafından 2019 yılında risk yönetimi takip sorumlulukları genişletilmiş ve 2019/21 stratejisinin 2019 yılı faaliyet sonuçları izlenmiştir.

	Görevi	Komite Üyeliği	Öğrenim Dalı	Diğer Başlıca Görevleri
Prof. Dr. Erişah ARICAN	Başkan		İktisat, Bankacılık	Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü Müdürü
Mehmet Hakan ATILLA	Genel Müdür Başkan Vekili		İktisat	İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı
Yunus ARINCI	Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi	Denetim Komitesi Başkanı	Kamu Yönetimi	Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu Başkanı
Metin KIRATLI	Yönetim Kurulu Üyesi		Hukuk	Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı Yükseköğretim Kurulu Üyesi
Prof. Dr. Fahrettin ALTUN	Yönetim Kurulu Üyesi		Sosyoloji	Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı
Prof. Dr. Cem DEMİROĞLU	Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi	Halka Arz Komitesi Üyesi	İşletme, Finans	T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Bakan Müşaviri Koç Üniversitesi Öğretim Üyesi
Tevfik ERASLAN	Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi	Denetim Komitesi Üyesi Riskin Erken Saptanması Komitesi Üyesi	İktisat, Sermaye Piyasaları	İş Portföy Yönetimi A.Ş. Genel Müdürü Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği Yönetim Kurulu Üyesi
Gülsevin ÇİPLİ	Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi	Kurumsal Yönetim Komitesi Üyesi Riskin Erken Saptanması Komitesi Üyesi	İktisat	
Nicola Jane BEATTIE*	Yönetim Kurulu Üyesi	Kurumsal Yönetim Komitesi Üyesi Halka Arz Komitesi Üyesi	İşletme	Market Structure Partners Genel Müdürü

*Sn. Nicola Jane Beattie, 30.10.2019 tarihinde Yönetim Kurulu üyeliğinden ayrılmıştır.

Yönetim Kurulu üyelerimizin özgeçmişleri için: <https://www.borsaistanbul.com/kurumsal/borsa-istanbul-hakkinda/organizasyon/yonetim-kurulu>

7

Fiziki toplantı
sayısı

%44

Bağımsız Üye Oranı
(SPK Kurumsal Yönetim
İlkelerine göre, yıl sonu)

%33

Kadın üye
oranı
(yıl geneli)

>%82

Toplantı
katılım oranı

Yönetim Kurulu'nun faaliyet esasları 2018 yılı içerisinde güncellenmiştir ve internet sitesinde yayınlanmaktadır. Toplantılarda alınan kararlar Yönetim Kurulu karar defterine, varsa muhalefet şerhleri ile beraber işlenmektedir. İşlem gören şirketlerle ilgili olarak alınan kararlar sermaye piyasası mevzuatının gerektirdiği hallerde Kamuyu Aydınlatma Platformu vasıtasıyla duyurulmaktadır. Şirketin Yönetim Kurulu üyeleri için "yönetici sorumluluk sigortası", "mesleki sorumluluk sigortası" ve "siber güvenlik" poliçeleri bulunmaktadır.

Yönetim Kurulu, 2019 yılında 7 kez toplanmış olup toplantı yapmaksızın da karar almıştır.

Mali Haklar

Borsa İstanbul A.Ş. Esas Sözleşmesi ve Ücretlendirme Politikası'nda belirtildiği üzere, yönetim kurulu başkanına ve üyelerine verilecek huzur hakkı, ücret, prim, ikramiye gibi malî menfaatler, aynı ve nakdî imkânlar ve yıllık kârdan pay ve sair haklar ile bunların şekli ve tutarının her yıl genel kurulda pay sahiplerince belirlenmesi esastır. Ayrıca Borsa İstanbul tarafından karşılanacak yolculuk, konaklama ve temsil giderleri ile sigorta ve benzeri teminatlar ise yönetim kurulunca tayin ve tespit edilmektedir. Yönetim kurulu başkanı ve üyeleri ile eşleri, çocukları ve bakmakla yükümlü oldukları kimseler, Şirket tarafından uygulanan şartlar dâhilinde, sağlık yardımlarından yararlanabilmektedir.

Ücretlendirme Politikası internet sitesinden kamuya paylaşılmaktadır. Yönetim kurulu üyesine veya şirketin üst düzey yöneticilerine Şirket tarafından doğrudan ya da dolaylı borç verilmesi, kredi kullandırılması, lehlerine teminat verilmesi gibi çıkar çatışmasına yol açacak işlemler söz konusu değildir. 2019 yılında Borsa İstanbul Grubu şirketleri (Borsa İstanbul, Takas İstanbul, Merkezi Kayıt İstanbul) üst yönetim kadrosuna yapılan ücret ve benzeri menfaat ödemeler toplamı 10,6 milyon TL'dir.

Yönetim Kurulu Komitelerimiz

Yönetim Kurulumuzun görev ve sorumluluklarının, ilgili mevzuatın getirdiği yükümlülükler doğrultusunda etkin ve şeffaf bir biçimde yerine getirilebilmesi amacıyla kurulmuş Kurumsal Yönetim Komitesi, Denetim Komitesi ve Riskin Erken Saptanması Komitesi bulunmaktadır.

DENETİM KOMİTESİ	KURUMSAL YÖNETİM KOMİTESİ	RİSKİN ERKEN SAPTANMASI KOMİTESİ
Amacı Denetim Komitesi, Borsanın finansal tablolarının niteliği ve doğruluğu konusunda Yönetim Kurulu tarafından gerçekleştirilen gözetime yardımcı olmak, muhasebe sisteminin uygulanmasını ve verimliliğini izlemek, bağımsız dış denetim şirketinin atamasının ve bu şirketçe verilecek hizmetlerin ön onayını vermek, bağımsız denetçi ile Şirket arasındaki sözleşmeyi hazırlamak ve denetlemek, Şirketin bağımsız denetim sistemini, kontrol ve iç denetim mekanizmalarının işleyişini ve verimliliğini gözetmekle görevli ve yetkilidir. Üyeleri Yunus ARINCI (Başkan) Tevfik ERASLAN (Üye) Prof. Dr. Cem DEMİROĞLU (Üye)	Amacı Kurumsal Yönetim Komitesi, kurumsal yönetim ilkelerinin uygulanıp uygulanmadığını, uygulanmıyor ise gerekçelerini ve bu ilkelere uyulmaması nedeniyle meydana gelen çıkar çatışmalarını tespit eder ve uygulamaları iyileştirici tavsiyelerde bulunur. Yönetim kurulunda ayrı bir komite kurulmadığı için komite, aday gösterme ve ücretlendirme fonksiyonlarını da yerine getirir. Üyeleri Prof. Dr. Cem DEMİROĞLU (Başkan) Gülsevin ÇİPLİ (Üye)	Amacı Riskin Erken Saptanması Komitesi, Borsa İstanbul'un varlığını ve devamını tehlikeye düşürebilecek risklerin erken tespiti, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla çalışmalar yapar. Üyeleri Prof. Dr. Cem DEMİROĞLU (Başkan) Tevfik ERASLAN (Üye) Gülsevin ÇİPLİ (Üye)

DENETİM KOMİTESİ

2019 Yılı Faaliyetleri

Denetim Komitesi 2019 yılında 9 defa toplanmıştır. Komitenin 2019 yılı içinde gerçekleştirdiği faaliyetler aşağıda özetlenmiştir:

+Borsanın 2019 yılı hesap ve işlemlerinin bağımsız dış denetimi hizmetinin KPMG Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.'den alınmasına, Yönetim Kuruluna sevk edilmek üzere ön onay verilmiştir.

+Borsa İstanbul A.Ş.'nin 2018 yıl sonu ve 2019 yılı ara dönem konsolide finansal tabloları ve bağımsız denetim raporları hakkında yıl içinde inceleme ve değerlendirme yapılmıştır.
+Denetim ve Gözetim Kurulunun 2019 yılına ilişkin yıllık iç denetim çalışma planı onaylanmış ve yıl içinde gerçekleşen iç denetim çalışmaları hakkında düzenli aralıklarla bilgi alınmıştır. 2019 yılı içerisinde gerçekleştirilen iç denetim çalışmaları sonucunda hazırlanan iç denetim ve inceleme raporları Denetim Komitesine arz edilerek onaylanmış, verilen onaylar doğrultusunda süreç sahiplerine ve ilgili bölümlere gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır.
+Denetim Komitesi tarafından, Borsanın finansal tabloları hakkında düzenli bilgi alınmış, tablolardaki çeşitli hesap hareketlerinin ayrıntıları hakkında inceleme ve değerlendirmeler yapılmıştır.

+Denetim ve Gözetim Kurulu tarafından Genel Müdüre arz edilen raporların birer özeti Denetim Komitesine sunulmuştur.

KURUMSAL YÖNETİM KOMİTESİ

2019 Yılı Faaliyetleri

Kurumsal Yönetim Komitesi 2019 yılında 7 defa toplanmıştır.

12 Nisan 2019 tarihinde gerçekleştirilen Olağan Genel Kurul Toplantısını takiben başkanlığa Zafer Sönmez yerine Cem Demiroğlu, üyeliğe ise Ertuğrul Altın yerine Gülsevin Çipli seçilmiştir. Nicola Jane Beattie, Yönetim Kurulu üyeliğinden ayrıldığı tarihe kadar 6 toplantıya katılmıştır.

Komitenin 2019 yılındaki faaliyetleri aşağıda özetlenmiştir:

- 2018 yılına ait kurumsal yönetim uyum ve bilgilendirme formları ile komite değerlendirme raporu hazırlanmış ve Yönetim Kuruluna sunulmuştur.
- 2019 yılı kurumsal performans hedefleri belirlenmiş, prim sistemi değerlendirilmiş ve yönetim kuruluna önerilmiştir. Performans hedeflerinin gelişim durumu periyodik olarak takip edilmiş ve yıl sonunda değerlendirme yapılarak üst yönetimin performans primleri yönetim kuruluna önerilmiştir.
- Uzun dönemli teşvik planı alternatifleri ve yan haklar gözden geçirilmiştir.
- Yönetim kurulu üyelerinin bağımsızlık kriterlerine uyumu gözden geçirilmiş, Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeliği Politikası hazırlanarak yönetim kuruluna önerilmiştir.
- Komite, SPK Kurumsal Yönetim İlkeleri, OECD ilkeleri ve en iyi uygulama örnekleri doğrultusunda iyi yönetim için kurumsal bir çerçevenin oluşturulması; teşvikler, kültür ve değerler, aday gösterme ve benzeri alanlarda gelişim olanaklarının belirlenmesi amacıyla kapsamlı bir danışmanlık hizmeti almıştır. Nestor Advisors tarafından verilen danışmanlık sürecinde Borsa İstanbul'un mevcut uygulamaları analiz edilmiş, seçili kıyaslanabilir borsalara göre konumu belirlenmiş, en iyi uygulama örneklerini içeren bir rapor hazırlanmış ve aksiyonlar belirlenmiştir. Pratik ve uygulanabilir öneriler içeren söz konusu aksiyon planına göre kurumsal yönetim yapısında iyileştirmeler sağlanmaktadır.

RİSKİN ERKEN SAPTANMASI KOMİTESİ

2019 Yılı Faaliyetleri

Riskin Erken Saptanması Komitesi 2019 yılında 5 defa toplanmıştır. Komitenin 2019 yılında yaptığı ilk iki çalışmaya, ilgili genel müdür yardımcısı koordinasyonunda Borsa çalışanlarından oluşan bir ekip tarafından destek verilmiştir. Temmuz 2019 itibarıyla komite hazırlık toplantıları, Risk Yönetimi Direktörlüğü koordinasyonunda gerçekleştirilmektedir.

Yapılan toplantılarda iş birimleri bazında iletilen riskler ile bu risklerin diğer iş birimleri ve kurum ölçeğindeki etkileri değerlendirilmiş, risklerin etkin tespiti ve yönetimi ile ilgili yapılan çalışmalar hakkında bilgi edinilmiştir. Toplantılarda ayrıca, Borsamızın piyasalarına ilişkin riskler temel olmak üzere Borsamız faaliyetlerini önemli ölçüde etkileyebileceği düşünülen risklerin gerçekleşme olasılıkları ve etkilerinin kabul edilebilir seviyeye indirilebilmesi için ilgili birimler tarafından yapılması gereken faaliyetler ele alınmıştır. Tüm bölümlerin yakın zamanda ortaya çıkmış riskleri, bunlara yol açan sebepler, kısa ve uzun vadede alınan ya da alınması planlanan tedbirler de toplantıya katılan tüm iş birimlerinin katkılarıyla değerlendirilmiştir. Gerçekleşen ve gerçekleşme ihtimali olan risklere karşı alınan tedbirler tartışılırken yaşanan tecrübeler ışığında iş birimlerini ve kurumu etkileyebilecek başka muhtemel riskler de ele alınmıştır.

Komite hazırlık toplantılarında önemli olduğu değerlendirilen konular Komiteye raporlanmış, Komite de yapılan çalışmalar konusunda yönetim kurulunu bilgilendirmiştir.

Ayrıca,

- Yatırım kuruluşlarının kendi aralarında veya müşterileriyle, emirlerin iletilmesi ve eşleştirilmesi ile gerçekleştirilen işlemlere ilişkin yükümlülüklerin zamanında yerine getirilmesine dair borsa işlemlerinden doğan uyuşmazlıkların çözülmesinde Yönetim Kuruluna yardımcı olmak üzere Uyuşmazlık Komitesi;
- Borsa'da işlem yapma yetkisi verilenler ile temsilcilerinden, Sermaye piyasası mevzuatına, Borsa düzenlemelerine, Borsaca alınan kararlara, ilgili diğer düzenlemelere ve Borsa düzenine ve disiplinine uygun hareket etmeyenlerle ilgili gerekli disiplin süreçlerinin yürütülmesinde Yönetim Kuruluna yardımcı olmak üzere Disiplin Komitesi;
- Borsa İstanbul'un halka arz hazırlık sürecinde atılması gereken adımları tespit etmek ve Yönetim Kuruluna önerilerde bulunmak üzere Halka arz Komitesi bulunmaktadır.

Komite Çalışma Görev ve Çalışma Esasları için <https://www.borsaistanbul.com/urunler-ve-piyasalar/duzenlemeler/yonergeler>

Üst Yönetimimiz

	Görevi	Öğrenim	Mesleki Deneyimi
Mehmet Hakan ATİLLA	Genel Müdür Yönetim Kurulu Başkan Vekili	Gazi Üniversitesi, İktisat Bölümü	25 yıl finansal hizmetler sektörü deneyimi Türkiye Halk Bankası A.Ş. Uluslararası Bankacılıktan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı
Ali ÖMÜRBEK	Genel Müdür Yardımcısı (Piyasa Operasyon)	İstanbul Teknik Üniversitesi, Matematik Mühendisliği	25 yıl yatırım şirketi yöneticiliği deneyimi Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Genel Müdür Yardımcısı
Alpogan Sabri ERDOĞAN	Genel Müdür Yardımcısı (Ürün Geliştirme)	Boğaziçi Üniversitesi, İktisat Bölümü	21 yıl finansal hizmetler sektörü tecrübesi
Arif Tuncay ERSÖZ	Denetim ve Gözetim Kurulu Başkanı (V.)	İstanbul Teknik Üniversitesi, İşletme Mühendisliği Bölümü	28 yıl Borsa İstanbul denetim deneyimi
Dr. Korkmaz Enes ERGUN	Genel Müdür Yardımcısı (Kotasyon ve Endeks)	Ankara Üniversitesi, İşletme Bölümü Marmara Üniversitesi, İktisat Yüksek Lisansı ve Doktorası	22 yıl sermaye piyasaları deneyimi
Mehmet GÖNEN	Genel Müdür Yardımcısı (Pazarlama ve İş Geliştirme)	Boğaziçi Üniversitesi, Endüstri Mühendisliği University of Michigan, İşletme Yüksek Lisansı	Uluslararası yatırım şirketlerinde yöneticilik deneyimi
Muhittin ESEN	Genel Müdür Yardımcısı (Finans ve Strateji)	Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İşletme Bölümü London Business School, Finans Yüksek Lisansı	15 yıl denetim ve finans deneyimi
Dr. Şenol DUMAN	Genel Müdür Yardımcısı (İnsan Kaynakları)	Ankara Üniversitesi, Kamu Yönetimi Carnegie Mellon Üniversitesi, Kamu Yönetimi Yüksek Lisansı Pittsburgh Üniversitesi, Kamu Yönetimi ve Uluslararası İlişkiler Doktorası	25 yıl kamu ve özel sektör yöneticilik deneyimi
	Görevi	Öğrenim	Mesleki Deneyimi
M. Ufuk ÖZDEMİR*	Genel Müdür Yardımcısı (Uygulama Geliştirme)	İstanbul Teknik Üniversitesi Kontrol-Bilgisayar Mühendisliği	30 yıl BT deneyimi
Ali IŞIK*	Genel Müdür Yardımcısı (Sistem ve Altyapı)	Boğaziçi Üniversitesi Bilgisayar Bilimleri Bölümü	22 yıl BT deneyimi
Necdet KARDAN**	Genel Müdür Yardımcısı (Bilgi Teknolojileri)	Augsburg Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği/Görsel İletişim Tasarım Donau Üniversitesi, IT Asset & Inventory Management Yüksek Lisansı	15 yıl yazılım ve BT yönetimi deneyimi

*2019 yılı sonunda Sn. Ufuk Özdemir ve Sn. Ali Işık görevlerinden ayrılmıştır.

**2019 yılı sonunda BT Uygulama Geliştirme ve BT Sistemler ve Altyapı, Bilgi Teknolojileri olarak birleştirilmiş ve Sn. Necdet Kardan Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

Üst yönetim kadromuzun özgeçmişleri için: <https://www.borsaistanbul.com/kurumsal/borsa-istanbul-hakkinda/organizasyon/ust-yonetim>

BORSA İSTANBUL A.Ş.
31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA VE
AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR VE
BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Borsa İstanbul Anonim Şirketi Genel Kurulu'na

A) Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

Görüş

Borsa İstanbul Anonim Şirketi'nin ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2019 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na ("TFRS"lere) uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları'nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine ilişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar ("Etik Kurallar") ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Hasılatın muhasebeleştirilmesi ile ilgili muhasebe politikaları ve kullanılan önemli muhasebe tahmin ve varsayımlarının detayı için Not 2.11.1'e bakınız.

Kilit denetim konusu	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
Grup'un başlıca hasılat elde ettiği gelir unsurları Borsa payları, faiz gelirleri, menkul kıymet tescil ücretleri, takas gelirleri, menkul kıymet kotasyon gelirleri, veri yayın gelirleri ve saklama hizmet gelirlerinden oluşmaktadır. Grup operasyonlarının niteliği gereği hasılat tutarının belirlenmesi sürecindeki işlemlerin çeşitliliği, gerçekleşen işlem sayısının fazla olması ve hasılatın hesaplanmasında farklı yöntem ve parametrelerin kullanılmasından dolayı hasılatın muhasebeleştirilmesi kilit denetim konusu olarak belirlenmiştir.	Bu alanda uyguladığımız denetim prosedürlerimiz aşağıdakileri içermektedir: - Grup yönetiminin uyguladığı muhasebe politikalarının TFRS'ye uygunluğu değerlendirilmiştir. - Grup'un hasılat sürecini anlayarak, Bilgi Teknolojileri uzmanlarımızdan da yardım alınmak suretiyle gelirlerin muhasebeleştirilmesi süreci üzerindeki iç kontrollerin tasarımı, uygulaması ve işleyiş etkinliği test edilmiştir. - Hasılat kalemleri, ilgili gelir çeşidi bazında toplulaştırılmış ve geçmiş dönem tutarları da dikkate alınarak beklenti analizleri gerçekleştirilmiştir ve sonuçları değerlendirilmiştir. - Hasılat tutarının TFRS'ye uygun olarak muhasebeleştirildiğinin değerlendirilmesi için hesap dönemi içerisinde gerçekleşen işlemlerden seçilen örneklem üzerinden işlem bazında alınan destekleyici belgelerle bu işlem detayları karşılaştırılarak test edilmiştir.

Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli bir yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide finansal tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak sağlayacak yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ancak duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ve yapılan muhasebe tahminleri ile ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimce işletmenin sürekliliği esasını kullanılmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız halinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtmayı yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, grup içerisindeki işletmelere veya işletmelerin faaliyetlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmektediriz.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B) Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

1) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 402 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; Grup'un 1 Ocak – 31 Aralık 2019 hesap döneminde defter tutma düzeninin, konsolide finansal tabloların, TTK ile şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.

2) TTK'nın 402 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

KPMG Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi

A member firm of KPMG International Cooperative

Alper Güvenç, SMMM
Sorumlu Denetçi

3 Mart 2020
İstanbul, Türkiye

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU	76
KONSOLİDE KÂR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	78
KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU	79
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU	80
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR	
NOT 1 - KURUMUN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU	81
NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR	83
NOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ	97
NOT 4 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	98
NOT 5 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR	99
NOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR	100
NOT 7 - TİCARİ ALACAKLAR VE DİĞER ALACAKLAR	101
NOT 8 - DİĞER VARLIKLAR	102
NOT 9 - ERTELENMİŞ GELİRLER	102
NOT 10 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER	103
NOT 11 - YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER	103
NOT 12 - MADDİ DURAN VARLIKLAR	104
NOT 13 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	105
NOT 14 - DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI	105
NOT 15 - TİCARİ BORÇLAR VE DİĞER BORÇLAR	106
NOT 16 - TÜREV ARAÇLAR	106
NOT 17 - KISA VADELİ KARŞILIKLAR	107
NOT 18 - KISA VADELİ BORÇLANMALAR	107
NOT 19 - KİRALAMA YÜKÜMLÜLÜKLERİ	107
NOT 20 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	107
NOT 21 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALARA İLİŞKİN KARŞILIKLAR VE ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR	108
NOT 22 - DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	110
NOT 24 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETLERİ	112
NOT 25 - GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	114
NOT 26 - ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER/GİDERLER	115
NOT 27 - YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER/GİDERLER	116
NOT 28 - FİNANSAL GELİRLER/GİDERLER	116
NOT 29 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	116
NOT 30 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	119
NOT 31 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	120
NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLAR	126
NOT 33 - RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	127

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

VARLIKLAR	Dipnotlar	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2019	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2018
DÖNEN VARLIKLAR		17.478.234	12.376.389
Nakit ve nakit benzerleri	4	16.194.350	12.207.937
Finansal yatırımlar	6	942.753	39.754
- İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar		869.416	7.741
- Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar		33.288	-
- Vadeli mevduatlar		40.049	32.013
Ticari alacaklar	7	276.364	76.315
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar		276.364	76.315
Diğer alacaklar	7	373	807
- İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar		373	807
Türev araçlar	16	40.015	-
Peşin ödenmiş giderler	10	14.587	19.184
Diğer dönen varlıklar	8	9.792	32.392
DURAN VARLIKLAR		895.426	909.159
Finansal yatırımlar	6	65.555	81.173
- Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar		11.189	11.193
- İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar		54.366	69.980
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	5	81.581	69.102
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	11	57.775	61.805
Maddi duran varlıklar	12	242.217	202.923
Maddi olmayan duran varlıklar	13	389.253	415.335
Peşin ödenmiş giderler	10	1.335	6.026
Ertelenmiş vergi varlıkları	29	56.904	72.175
Diğer duran varlıklar	8	806	620
TOPLAM VARLIKLAR		18.373.660	13.285.548

**31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
KAYNAKLAR	Dipnotlar	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		14.692.273	10.355.121
Kısa vadeli borçlanmalar	18	4.105.860	3.425.413
Kiralama yükümlülükleri	19	1.519	-
Ticari borçlar	15	947.878	447.958
- İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar		947.878	447.958
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	21	10.228	11.317
Diğer borçlar		88.063	81.439
- İlişkili taraflara diğer borçlar	15,30	87.715	80.292
- İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	15	348	1.147
Ertelenmiş gelirler	9	3.715	2.154
Dönem kârı vergi yükümlülüğü	29	71.406	120.832
Kısa vadeli karşılıklar		70.555	56.756
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	21	50.195	40.656
- Diğer kısa vadeli karşılıklar	17	20.360	16.100
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	22	9.393.049	6.209.252
UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		221.305	264.910
Kiralama yükümlülükleri	19	4.601	-
Ticari borçlar	15	166.840	218.674
- İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar		166.840	218.674
Ertelenmiş gelirler	9	814	1.866
Uzun vadeli karşılıklar	21	34.598	30.244
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar		34.598	30.244
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	29	5.582	5.495
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	22	8.870	8.631
ÖZKAYNAKLAR		3.460.082	2.665.517
Ana ortaklığa ait özkaynaklar	23	2.603.309	1.993.671
Ödenmiş sermaye		423.234	423.234
Geri alınmış paylar		(99.016)	(97.666)
Paylara ilişkin primler		12.418	12.418
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		4.221	7.584
-Yeniden değerlendirme değer artış yedeği		13.677	13.677
-Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları		(9.456)	(6.093)
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		1.397	1.433
-Yabancı para çevrim farkları		1.397	1.433
Kârdan ayrılmış kısıtlanmış yedekler		448.302	392.550
Geçmiş yıllar kârları		1.018.679	260.483
Net dönem kârı		794.074	993.635
Kontrol gücü olmayan paylar		856.773	671.846
TOPLAM KAYNAKLAR		18.373.660	13.285.548

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE KÂR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

		Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak – 31 Aralık 2019	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak – 31 Aralık 2018
	Dipnotlar		
Hasılat	24	1.923.657	1.538.667
Satışların maliyeti (-)	24	(196.657)	(161.847)
Brüt kâr		1.727.000	1.376.820
Genel yönetim giderleri (-)	25	(534.399)	(429.749)
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	26	(101.210)	(101.032)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	26	69.862	338.112
Esas faaliyet kârı		1.161.253	1.184.151
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	27	601	16.983
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	11,27	(4.355)	-
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların kârlarından/ (zararlarından) paylar	5	15.717	20.320
Finansman geliri/(gideri) öncesi faaliyet kârı		1.173.216	1.221.454
Finansman gelirler	28	129.774	137.343
Finansman giderler (-)	28	(9.187)	-
Vergi öncesi kâr		1.293.803	1.358.797
Dönem vergi gideri (-)	29	(268.014)	(252.230)
Ertelenmiş vergi (gideri)/geliri	29	(16.351)	66.976
DÖNEM KÂRI		1.009.438	1.173.543
Dönem kârının dağılımı			
- Kontrol gücü olmayan paylar		215.364	179.908
- Ana ortaklık payları		794.074	993.635
DİĞER KAPSAMLI GELİR			
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar		(3.972)	(168)
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/(kayıpları)	21	(4.965)	(210)
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		993	42
- Ertelenmiş vergi geliri/(gideri)	29	993	42
Kâr veya zarar olarak yeniden sınıflandırılacaklar		(36)	560
-Yabancı para çevrim farkları	5	(36)	560
Diğer kapsamlı gelir/(gider)		(4.008)	392
TOPLAM KAPSAMLI GELİR		1.005.430	1.173.935
- Kontrol gücü olmayan paylar		214.755	179.696
- Ana ortaklık payları		790.675	994.239

Sayfa 81 ile 127 arasındaki açıklama ve dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

Özsermaye değişim tablosu													
Dipnotlar	Ödenmiş Sermaye	Geri alınmış paylar	Kârdan ayrılmış kıstlanmış yedekler	Paylara ilişkin primler	Yeniden değerlendirme değer artışı yedeği	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	Yabancı para çevrim farkları	Geçmiş yıllar kartları	Net dönem kârı	Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Toplam özkaynaklar	
1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla bakiyeler													
Muhasebe politikalarındaki değişikliklere ilişkin düzeltmeler	423.234	(608.873)	278.280	200.450	13.677	(6.137)	873	449.338	305.518	1.056.360	506.237	1.562.597	
	-	-	-	-	-	-	-	11.138	-	11.138	(10.677)	461	
1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla bakiyeler (Düzeltilmenin etkisi)													
	423.234	(608.873)	278.280	200.450	13.677	(6.137)	873	460.476	305.518	1.067.498	495.560	1.563.058	
Net dönem kârı	-	-	-	-	-	-	-	-	993.635	993.635	179.908	1.173.543	
Diğer kapsamlı gelir/(gider)	23	-	-	-	-	44	560	-	-	604	(212)	392	
Toplam kapsamlı gelir/(gider)	-	-	-	-	-	44	560	-	993.635	994.239	179.696	1.173.935	
Transferler	-	-	44.813	-	-	-	-	260.705	(305.518)	-	-	-	
Kontrol gücü olmayan pay sahipleriyle yapılan işlemler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(3.367)	(3.367)	
Bağı ortaklıklarda pay oranı değişikliğine ilişkin artış/(azalış)	-	-	-	-	-	-	-	303	-	303	(43)	260	
Pay sahipleriyle yapılan işlemler	-	580.664	-	(188.032)	-	-	-	-	-	392.632	-	392.632	
Payların geri alım işlemleri nedeniyle meydana gelen artış/(azalış)	-	(69.457)	69.457	-	-	-	-	(69.457)	-	(69.457)	-	(69.457)	
Dağıtılan temettü	-	-	-	-	-	-	-	(391.544)	-	(391.544)	-	(391.544)	
31 Aralık 2018	423.234	(97.666)	392.550	12.418	13.677	(6.093)	1.433	260.483	993.635	1.993.671	671.846	2.665.517	
1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla bakiyeler													
	423.234	(97.666)	392.550	12.418	13.677	(6.093)	1.433	260.483	993.635	1.993.671	671.846	2.665.517	
Net dönem kârı	-	-	-	-	-	-	-	-	794.074	794.074	215.364	1.009.438	
Diğer kapsamlı gider	23	-	-	-	-	(3.363)	(36)	-	-	(3.399)	(609)	(4.008)	
Toplam kapsamlı gelir/(gider)	-	-	-	-	-	(3.363)	(36)	-	794.074	790.675	214.755	1.005.430	
Transferler	-	-	54.402	-	-	-	-	939.233	(993.635)	-	-	-	
Kontrol gücü olmayan pay sahipleriyle yapılan işlemler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(37)	(37)	
Payların geri alım işlemleri nedeniyle meydana gelen artış/(azalış)	-	(1.350)	1.350	-	-	-	-	(1.350)	-	(1.350)	-	(1.350)	
Dağıtılan temettü	23	-	-	-	-	-	-	(179.687)	-	(179.687)	(29.791)	(209.478)	
31 Aralık 2019	423.234	(99.016)	448.302	12.418	13.677	(9.456)	1.397	1.018.679	794.074	2.603.309	856.773	3.460.082	

Sayfa 11 ile 58 arasındaki açıklama ve dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

	Dipnotlar	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak – 31 Aralık 2019	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak – 31 Aralık 2018
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışı			
Net dönem kârı		1.009.438	1.173.543
Düzeltilmeler:			
Dönem vergi gideri	29	284.365	185.254
Amortisman giderleri	12	23.363	20.744
İtfa payları	13	42.734	35.485
Kıdem tazminatı karşılığındaki artış	21	6.907	5.280
Personel prim karşılığındaki artış/(azalış)	21	26.468	21.086
Yatırım amaçlı gayrimenkul değer (azalışı)/artışı	11,27	4.030	(2.450)
Kullanılmamış izin ücreti karşılığındaki artış	21	6.625	1.751
Dava karşılıklarındaki (azalış)/artış	20	4.260	(34.834)
SPK kurul payı gider tahakkuku	15,26	87.544	79.876
Konusu kalmayan karşılıklar	26	(23.630)	(44.891)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların (kârları)/zararları	5	(15.717)	(20.320)
Türev finansal araçlar	28	33.915	-
Finansal gelirler, net	28	(120.587)	(137.343)
Şüpheli ticari alacak karşılık gideri	7	485	131
Gerçekleşmemiş yabancı para çevrim farkı		2.888	(283.860)
İşletme sermayesindeki değişim öncesi faaliyetlerden elde edilen nakit akışı		1.373.088	999.452
Kısa vadeli borçlanmalardaki değişim, net		680.447	246.408
Ticari alacaklardaki azalış/(artış)		(200.557)	170.957
Diğer dönen varlıklardaki azalış/(artış)		22.600	(28.089)
Diğer duran varlıklardaki azalış/(artış)		(186)	(42)
Diğer alacaklardaki değişim		434	(459)
Peşin ödenmiş giderlerdeki değişim		9.288	(3.073)
Diğer borçlardaki değişim		(1.215)	(452.331)
Diğer kısa vadeli yükümlülüklerdeki artış		3.172.422	562.551
Ticari borçlardaki artış		454.377	331.509
Diğer uzun vadeli yükümlülüklerdeki (azalış)/artış		239	1.113
Türev finansal araçlardaki değişim	16	(40.015)	-
Ödenen kurumlar vergisi		(317.440)	(161.768)
Ertelenmiş gelirlerdeki değişim		(284)	2.147
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında değişimler		(1.089)	(7.025)
Ödenen kıdem tazminatları	21	(5.007)	(3.355)
Ödenen hizmet ikramiyesi karşılıkları	21	(2.511)	(2.348)
Ödenen SPK kurul payı		(79.876)	(62.909)
Ödenen personel prim karşılığı	21	(21.462)	(18.934)
Ödenen izin ücreti	21	(2.092)	(595)
Tahsil edilen şüpheli alacaklar	7	23	69
İşletme faaliyetlerinden elde edilen net nakit		3.668.096	573.826
Maddi duran varlık satışlarından alınan nakit	12	90	126
Maddi duran varlık alımlarında kullanılan nakit	12	(64.322)	(41.180)
Maddi olmayan duran varlık satışlarından alınan nakit	13	111	52
Maddi olmayan duran varlık alımlarında kullanılan nakit	13	(15.188)	(85.778)
Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan finansal varlık satış kârı	26	-	265.253
İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlık (alımı)/satışı, net		(846.061)	(875)
Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan finansal varlık (alımı)/satışı, net		(33.288)	-
Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlık (alımı)/satışı, net		4	(6.250)
Vadesi 3 aydan uzun banka mevduatlarındaki değişim	6	(8.036)	(31.291)
İştiraklerin ve/veya iş ortaklıklarının pay satışı veya sermaye azaltımı sebebiyle oluşan nakit girişleri		(37)	(3.367)
Alınan faizler		107.241	116.304
Kiralamaya ilişkin ödemeler		(977)	-
Finansal yatırımlardan alınan temettü	27	276	14.533
Yatırım faaliyetlerinde elde edilen/(kullanılan) net nakit		(860.187)	227.527
Bağlı ortaklıkların kontrol gücü olmayan paylara ilişkin temettü ödemesi		(209.478)	(391.544)
İşletmenin kendi paylarının alımlarında kullanılan nakit		(1.350)	(69.457)
Finansman faaliyetlerinde (kullanılan)/elde edilen net nakit		(210.828)	(461.001)
Nakit ve nakit benzerlerinde meydana gelen net artış		3.970.169	1.339.804
Döviz kurundaki değişimin nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		33.761	83.606
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	4	12.192.329	10.768.919
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	4	16.196.259	12.192.329

Sayfa 81 ile 127 arasındaki açıklama ve dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 1 - KURUMUN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Borsa İstanbul Anonim Şirketi ("BİST" veya "Şirket"), 30 Aralık 2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 138'inci maddesi uyarınca borsacılık faaliyetleri yapmak üzere kurulmuş olup, esas sözleşmenin 3 Nisan 2013 tarihinde tescil ve ilan edilmesiyle faaliyet izni almıştır. BİST ilgili mevzuat çerçevesinde, sermaye piyasası araçlarının, kambiyo ve kıymetli madenler ile kıymetli taşların ve Sermaye Piyasası Kurulu'na ("SPK") uygun görülen diğer sözleşmelerin, belgelerin ve kıymetlerin serbest rekabet şartları altında kolay ve güvenli bir şekilde, şeffaf, etkin rekabetçi, dürüst ve istikrarlı bir ortamda alınıp satılabilmesini sağlamak, bunlara ilişkin alım satım emirlerini sonuçlandıracak şekilde bir araya getirmek veya bu emirlerin bir araya gelmesini kolaylaştırmak ve oluşan fiyatları tespit ve ilan etmek üzere piyasalar, pazarlar, platformlar ve sistemler ile teşkilatlanmış diğer pazar yerleri oluşturmak, kurmak ve geliştirmek, bunları ve başka borsaları veyahut borsaların piyasalarını yönetmek ve/veya işletmek üzere adı geçen Kanun'a dayanılarak kurulmuş özel hukuk tüzel kişiliğine haiz bir kurumdur.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 138'inci maddesi'nin 2'inci fıkrası uyarınca, BİST'in Sermaye Piyasası Kurulu tarafından hazırlanan esas sözleşmesi, ilgili Bakan'ın onayını müteakip, 3 Nisan 2013'te ticaret siciline tescil edilmiştir. Yine aynı Kanun maddesinin 4'üncü ve 5'inci fıkraları uyarınca BİST'in esas sözleşmesinin tescil tarihinde, mülga 91 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre kurulan İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının ("İMKB") ve mülga 2499 sayılı Kanunun 40/A maddesi uyarınca kurulan İstanbul Altın Borsasının ("İAB") tüzel kişilikleri son bulmuş ve bu iki kurumun her türlü varlıkları, borçları ve alacakları, hakları ve yükümlülükleri, elektronik ortamdakiler de dâhil olmak üzere her türlü kayıtları ve diğer belgeleri bir bütün olarak, kanunda yer alan istisnalar dışında, herhangi başka bir işleme gerek kalmaksızın BİST'e devrolmuştur. BİST'in bu tarihten itibaren yaptığı işlemler, 3 Nisan 2013 Şirket'in kuruluş tarihi kabul edilerek muhasebeleştirilmiştir.

BİST'e, SPK tarafından aracılık faaliyetinde bulunmak üzere yetki belgesi verilmiş olan aracı kuruluşlar (aracı kurumlar ve bankalar) üye olabilir. BİST'te işlem yapacak aracı kuruluşların BİST'ten Borsa üyelik belgesi almaları zorunludur.

BİST ve Türkiye'de faaliyette bulunan bağlı ortaklıkları, müşterek yönetime tabi ortaklıkları ve iştirakleri hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır.

BİST'in 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 584 (31 Aralık 2018: 565) çalışanı bulunmakta olup, Grup'un 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 1.096 (31 Aralık 2018: 1.036) çalışanı bulunmaktadır. BİST'in kayıtlı adresi Reşitpaşa Mahallesi, Borsa İstanbul Caddesi, No:4, Sarıyer/İstanbul'dur.

Şirket'in hakim ortağı Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş.'dir. 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla Şirket'in ortaklık yapısı ve ortakların payları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Türkiye Varlık Fonu	%90,60	%80,60
Borsa İstanbul A.Ş.	%2,27	%2,23
Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği	%1,30	%1,30
Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası ^(*)	-	%10,00
Diğer	%5,83	%5,87
	%100,00	%100,00

^(*) Türkiye Varlık Fonu, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası'na (EBRD) ait %10 oranındaki payı satın almış ve ortaklık oranını %90,60'a çıkarmıştır.

Bağlı ortaklıklar

Şirket'in bağlı ortaklıkları ("Bağlı Ortaklıklar"), temel faaliyet konuları ve faaliyet gösterdikleri ülkeler aşağıda belirtilmiştir:

Bağlı ortaklıklar	Kurulduğu yer	Faaliyet konusu	Etkin ortaklık oranı (%)	
			31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. ^(*)	Türkiye	Bankacılık	64,15	64,14
Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.	Türkiye	Saklayıcı Kuruluş	71,73	71,73

^(*) Grup sermayesine %64,14 oranında iştirak ettiği Takasbank'taki hisselerini, 20 Mayıs 2019 tarihinde azınlık paylarını satın alarak %64,15'e yükseltmiştir.

İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.

Takasbank, 2 Ocak 1996 tarihinden itibaren faaliyetlerini mevduat kabul etmeyen bir banka olarak sürdürmektedir. Takasbank saklama, takas ve menkul kıymetlerle ilgili diğer gerekli işlemleri aracı kuruluşlar adına yapmaktadır. Takasbank ayrıca müşteri bazında saklama hizmeti vermektedir. Takasbank'ın merkezi İstanbul'da olup şubesi bulunmamaktadır.

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 1 - KURUMUN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (Devamı)*Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.*

Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketi ("MKK") ihraççılar, aracı kuruluşlar ve hak sahipleri itibarıyla kaydı tutulan sermaye piyasası araçları ve bunlara ilişkin hakları kayden izleyerek, üye grupları itibarıyla tutulan kayıtların birbiriyle tutarlılığını kontrol etmek amacıyla İstanbul, Türkiye'de kurulmuş ve 26 Eylül 2001 tarihinde faaliyete başlamıştır.

Müşterek yönetime tabi ortaklıklar

Şirket'in müşterek yönetime tabi ortaklıklarının temel faaliyet konuları ve faaliyet gösterdikleri ülkeler aşağıda belirtilmiştir:

Müşterek yönetime tabi ortaklıklar	Kurulduğu yer	Faaliyet konusu	Etkin ortaklık oranı (%)	
			31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Finans Teknopark A.Ş.	Türkiye	Teknoloji	51,00	50,00
Tasfiye Halinde Borsa İstanbul İTÜ Teknoloji A.Ş. (*)	Türkiye	Teknoloji	50,00	50,00

(*) 14 Haziran 2019 tarih ve 9848 sayılı Ticaret Sicil Gazetesinde Borsa İstanbul İTÜ Teknoloji Anonim Şirketinin ünvanının Tasfiye Halinde Borsa İstanbul İTÜ Teknoloji Anonim Şirketi olarak değiştirildiğinin 10 Haziran 2019 tarihinde tescil edildiği hususu yayınlanmıştır.

Finans Teknopark A.Ş.

Finans Teknopark A.Ş., araştırma kurum ve kuruluşları ile finans ve üretim sektörlerinin işbirliğini sağlamak suretiyle, ülke finans sektörünün ve sanayiinin uluslararası alanda rekabet edebilir ve ihracata yönelik bir yapıya kavuşturulması maksadıyla teknolojik ve finansal bilgi üretecek teknolojik alt yapıyı sağlamak amacıyla İstanbul, Türkiye'de kurulmuş ve 9 Ocak 2015 tarihinde faaliyete başlamıştır.

Tasfiye Halinde Borsa İstanbul İTÜ Teknoloji A.Ş.

Tasfiye Halinde Borsa İstanbul İTÜ Teknoloji A.Ş., bilişim ve teknoloji sektöründe faaliyet göstermektedir ve başka bir faaliyet alanı bulunmamaktadır.

İştirakler

Şirket'in iştiraklerinin temel faaliyet konuları ve faaliyet gösterdikleri ülkeler aşağıda belirtilmiştir:

İştirakler	Kurulduğu yer	Faaliyet konusu	Etkin ortaklık oranı (%)	
			31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş.	Türkiye	Lisans	34,27	34,27
Enerji Piyasaları İşletme A.Ş. ("EPIAŞ")	Türkiye	Enerji piyasası işletimi	30,83	30,83
Kırgızistan Borsası	Kırgızistan	Borsa	16,33	16,33
Karadağ Borsası	Karadağ	Borsa	24,43	24,43

Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş. ("SPL")

Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş. ("SPL"), Sermaye Piyasası Kurulu ("Kurul") tarafından sermaye piyasası kurumlarında ve halka açık ortaklıklarda çalışanlara lisans verme, lisans sahibi kişilerin sicilini tutma ve lisanslarla ilgili eğitim programları düzenlemekle yetkilendirilmiş ve 2011 yılında faaliyetlerine başlamıştır.

Kırgızistan Borsası

Kırgızistan Borsası temel faaliyet konusu, kurulu olduğu ülkedeki borsacılık faaliyetlerini işletmektir.

Karadağ Borsası

Karadağ Borsası temel faaliyet konusu, kurulu olduğu ülkedeki borsacılık faaliyetlerini işletmektir.

Enerji Piyasaları İşletme A.Ş. ("EPIAŞ")

Enerji Piyasaları İşletme A.Ş. ("EPIAŞ")'ın başlıca amacı ve faaliyet konusu, piyasa işletim lisansında yer alan enerji piyasalarının etkin, şeffaf, güvenilir ve enerji piyasasının ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde planlanması, kurulması, geliştirilmesi ve işletilmesidir.

**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR**2.1 Sunuma ilişkin temel esaslar****2.1.1 Finansal tabloların hazırlanış şekli**

BİST ve Türkiye’de faaliyette bulunan bağlı ortaklıkları, müşterek yönetime tabi ortaklıkları ve iştirakleri (hep birlikte “Grup” olarak anılacaktır) muhasebe kayıtlarının tutulmasını ve kanuni finansal tablolarını, Türk Ticaret Kanunu (“TTK”), Vergi Mevzuatı hükümlerine ve Maliye Bakanlığı’nca yayımlanan Tek Düzen Hesap Planı gereklerine uygun şekilde TL olarak hazırlamaktadır. Yurtdışında faaliyette bulunan iştirakler ise muhasebe kayıtlarını ve yasal finansal tablolarını faaliyette bulundukları ülke kanunları ve düzenlemelerine uygun olarak hazırlamaktadır.

Grup’un konsolide finansal tabloları, TFRS’lere uygun olarak hazırlanmıştır. TFRS’ler; Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu’nun (“KGK”) tarafından Türkiye Muhasebe Standartları (“TMS”), Türkiye Finansal Raporlama Standartları, TMS Yorumları ve TFRS Yorumları adlarıyla yayımlanan Standart ve Yorumları içermektedir.

Konsolide finansal tablolar, KGK tarafından 7 Haziran 2019 tarih ve 30794 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi’nde belirlenmiş olan formatlar ile KGK tarafından yayımlanan Elektronik Finansal Raporlama formatlarına uygun olarak sunulmuştur.

Şirket, ilk olarak 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren TFRS 16 Kiralamalar standardını uygulamaya başlamıştır. Bunun yanı sıra, 1 Ocak 2019’dan itibaren diğer bazı standart değişiklikleri de yürürlüğe girmiştir. Bu değişikliklerin Grup finansal tabloları üzerindeki etkisi not 2.11.22’de açıklanmıştır;

Konsolide finansal tablolar, Türkiye Muhasebe Finansal Raporlama Standartları’na (“TFRS”) uygun ve Türk Lirası olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, aşağıda belirtilen finansal durum tablosundaki önemli kalemler haricinde tarihi maliyetler üzerinden hazırlanmıştır. Aşağıda belirtilen kalemler raporlama tarihinde gerçeğe uygun değerden ölçülmüştür.

Ölçüm esası

Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	Gerçeğe uygun değer
Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar	Gerçeğe uygun değer
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	Gerçeğe uygun değer

Konsolide finansal tabloların hazırlanması, bilanço tarihi itibarıyla raporlanan varlıklar ve yükümlülüklerin tutarlarını, şarta bağlı varlıkların ve yükümlülüklerin açıklamasını ve yıl boyunca raporlanan gelir ve giderlerin tutarlarını etkileyebilecek tahmin ve varsayımların kullanılmasını gerektirmektedir. Bu tahmin ve varsayımlar, mevcut olaylar ve işlemlere ilişkin ulaşılabilen en iyi bilgilere dayanmasına rağmen, fiili sonuçlar varsayımlardan farklılık gösterebilir.

2.2 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

Raporlama tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmasına izin verilmekle birlikte Grup tarafından erken uygulanmayan yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Grup aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra konsolide finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

Kavramsal Çerçeve (güncellenmiş)

Güncellenen Kavramsal Çerçeve KGK tarafından 27 Ekim 2018 tarihinde yayımlanmıştır. Kavramsal Çerçeve; KGK’ya yeni TFRS’leri geliştirirken rehberlik sağlayacak olan temel çerçeveyi ortaya koymaktadır. Kavramsal Çerçeve; standartların kavramsal olarak tutarlı olmasını ve benzer işlemlerin aynı şekilde ele alınmasını sağlamaya yardımcı olmakta ve böylece yatırımcılar, borç verenler ve kredi veren diğer taraflar için faydalı bilgiler sağlamaktadır. Kavramsal Çerçeve, şirketlere, belirli bir işlem için herhangi bir TFRS’nin uygulanabilir olmadığı durumlarda muhasebe politikaları geliştirmelerine ve daha geniş bir biçimde, paydaşların bu standartları anlamalarına ve yorumlamalarına yardımcı olmaktadır. Güncellenen Kavramsal Çerçeve ise önceki versiyonundan daha kapsamlı olup, KGK’ya standartların oluşturulmasında gerekli olan tüm araçların sağlanmasını amaçlamaktadır. Güncellenen Kavramsal Çerçeve finansal raporlamanın amacından başlayarak sunum ve açıklamalara kadar standart oluşturulmasının tüm yönlerini kapsamaktadır. Güncellenen Kavramsal Çerçeve, belirli bir işlem için herhangi bir TFRS’nin uygulanabilir olmadığı durumlarda muhasebe politikalarını geliştirmek için Kavramsal Çerçeve’yi kullanan şirketler için, erken uygulamaya izin verilmekle birlikte, 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinden itibaren geçerli olacaktır.

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)**2.2 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar (Devamı)****TMS 1 ve TMS 8'deki Değişiklikler - Önemlilik Tanımı**

KGK tarafından 7 Haziran 2019'da "önemli tanımlar" değişikliği yayımlanmıştır (TMS 1 ve TMS 8'de yapılan değişiklikler). Değişiklikler, "önemli" tanımının netleştirilmesinde, önemlilik eşiğinin belirlenmesinde ve önemlilik kavramının TFRS'ler açısından uygulanmasında tutarlılığın artırılmasına yardımcı olmak için rehberlik sağlamaktadır. Yenilenen önemli tanıma "bilgilerin gizlenmesi" ifadesi eklenmiş ve bu ifadenin bilgilerin verilmemesi ve yanlış verilmesi ile benzer sonuçlara sebep olabileceği belirtilmiştir. Ayrıca bu değişiklikle birlikte önemli tanımında kullanılan terminoloji, Finansal Raporlamaya İlişkin Kavramsal Çerçeve'de (2018 Sürümü) kullanılan terminoloji ile uyumlu hale getirilmiştir. TMS 1 ve TMS 8'deki Değişiklikler'in yürürlük tarihi 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir.

TFRS 3 İşletme Birleşmelerinde Değişiklikler - İşletme Tanımı

Bir işlemin bir varlık edinimi mi yoksa bir işletme edinimi ile mi sonuçlanacağını belirlemede güçlüklerle karşılaşmakta olup, uzun zamandır önemli bir mesleki yargı konusu olmuştur. UMSK, bu konuyu netleştirmek üzere; şirketlerin edindiği faaliyet ve varlıkların bir işletme mi yoksa yalnızca bir varlık grubu mu olduğuna karar vermelerini kolaylaştırmak amacıyla "işletme" tanımını değiştirmek amacıyla UFRS 3 İşletme Birleşmelerinde değişiklik yapmıştır. KGK tarafından da 21 Mayıs 2019'da İşletme Tanımı (TFRS 3'de Yapılan Değişiklikler) yayımlanmıştır. Söz konusu değişiklikle; bir işletmenin girdiler ve bir süreç içermesi gerektiği teyit edilerek, sürecin asli olmasının yanı sıra süreç ve girdilerin birlikte çıktılarının oluşturulmasına önemli katkıda bulunması gerektiği hususlarına açıklık getirilmiştir. Müşterilere sunulan mal ve hizmetler ile olağan faaliyetlerden diğer gelirler tanımına odaklanarak işletme tanımı sadeleştirilmiştir. Bir şirketin bir işletme mi yoksa bir varlık grubu mu edindiğine karar verme sürecini kolaylaştırmak için uygulaması isteğe bağlı olan bir konsantrasyon testi eklenmiştir. Bu uygulama, varlıkların gerçeğe uygun değerinin büyük bir kısmının tek bir tanımlanabilir varlığa veya benzer tanımlanabilir varlıklar grubuna yoğunlaştırılması durumunda bir varlık edinilmesine yol açan basitleştirilmiş bir değerlendirmedir. Finansal tablo hazırlayıcıları konsantrasyon testini uygulamayı seçmezlerse veya test başarısız olması durumunda yapılacak değerlendirme önemli bir sürecin varlığına odaklanır. TFRS 3'deki değişikliklerin 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan raporlama dönemlerinde elde edilen işletmeler için geçerli olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir.

Grup, TFRS 3'teki değişikliğin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

Gösterge Faiz Oranı Reformu (TFRS 9, TMS 39 ve TFRS 7'de Yapılan Değişiklikler)

Eylül 2019'da yayınlanan TFRS 9, TMS 39 ve TFRS 7'yi değiştiren Gösterge Faiz Oranı Reformu, Bölüm 6.8'i ekledi ve paragraf 7.2.26'yı değiştirmiştir. TMSK 2018 yılında, uluslararası gösterge faiz oranlarının değiştirilmesinden önce ve sonra ele alınacak hususları ayrı olarak belirlemiş ve bunları değişiklik öncesi ve değişikliğe ilişkin hususlar olarak sınıflandırmıştır.

TMSK tarafından yapılan değişiklikler sonucunda TFRS 9 ve TMS 39'da yer alan finansal riskten korunma muhasebesi hükümlerinde dört temel konuda istisna sağlanmıştır. Bu konular:

- İşlemlerin gerçekleşme ihtimalinin yüksek olmasına ilişkin hüküm,
- İleriye yönelik değerlendirmeler,
- Geriye dönük değerlendirmeler ve
- Ayrı olarak tanımlanabilir risk bileşenleridir.

riskten korunma muhasebesine ilişkin diğer hükümlerde bir değişiklik yapılmamıştır. Şirket, yukarıda belirtilen istisnaları, Gösterge Faiz Oranı Reformundan doğrudan etkilenen tüm korunma ilişkilerine uygulayacaktır. Bu değişikliklerin yürürlük tarihi 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir.

2.3 Karşılaştırmalı bilgiler

Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmaktadır. Cari dönem konsolide finansal tabloların sunumuna uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılır ve farklılıklar açıklanır.

TFRS uyarınca konsolide finansal tabloların önceki döneme ait karşılaştırmalı bilgiler ile sunulması gerekmektedir. Grup, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolide finansal durum tablosunu, aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide kâr ve zarar ve diğer kapsamlı gelir, konsolide özkaynak değişim ve konsolide nakit akış tablolarını iki dönem karşılaştırmalı olarak hazırlamıştır.

Grup'un 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla nakit ve nakit benzerleri içinde yer alan 32.013 TL tutarındaki üç aydan uzun vadeli mevduatı, finansal yatırımlar kalemi altında sınıflandırılmıştır. Nakit akış tablosunda da gerekli sınıflandırmalar yapılmıştır.

**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)**2.2 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar (Devamı)****2.4 Netleştirme/Mahsup**

Finansal varlıklar ve yükümlülükler, konsolide finansal durum tablolarında, sadece Grup'un netleştirmeye yönelik bir hakka ve yaptırım gücüne sahip olması veya ilgili finansal varlık ve yükümlülüğü net tutarları üzerinden tahsil etme/ödeme niyetinde olması veya ilgili finansal varlık ve borcu eşzamanlı olarak sonuçlandırma hakkına sahip olması durumlarında net tutarları üzerinden gösterilmektedir.

Gelir ve giderler, sadece muhasebe standartlarına izin verildiği sürece veya Grup'un alım satım işlemleri gibi benzer işlemlerden kaynaklanan kâr ve zararlar için net olarak gösterilmektedir.

2.5 İşletmenin sürekliliği

Grup, konsolide finansal tablolarını işletmenin sürekliliği ilkesine göre hazırlamıştır.

2.6 Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren iştiraklerin finansal tabloları

Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren iştiraklerin finansal tabloları, faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan mevzuata göre hazırlanmış olup Grup'un muhasebe politikalarına uygunluk açısından gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

Grup şirketlerinin geçerli para birimi raporlama para biriminden farklı ise, raporlama para birimine aşağıdaki şekilde çevrilir (hiçbirinin para birimi hiperenflasyonist bir ekonominin para birimi değildir):

- bilançodaki tüm varlık ve yükümlülükler, bilanço tarihindeki döviz kuru kullanılarak çevrilir,
- kâr veya zarar tablosundaki gelir ve giderler ortalama döviz kuru kullanılarak çevrilir ve ortaya çıkan kur çevrim farkları özsermayede ve kapsamlı gelir tablosunda ayrı bir kalem olarak gösterilir.

Yurtdışı operasyonların bir kısmı elden çıkarsa ya da satılırsa özsermayede takip edilmiş kur farkları kâr veya zarar tablosuna satıştan kaynaklanan kâr/zararın bir parçası olarak yansıtılır. Yabancı bir kuruluşun alımından doğan şerefiye ve gerçeğe uygun değer düzeltmeleri, yabancı kuruluşun varlık ve yükümlülükleri olarak düşünülür ve kapanış kurundan çevrilir.

2.7 Konsolidasyon esasları maddesini ekleyelim

Konsolide finansal tablolar, aşağıdaki maddelerde belirtilen esaslara göre hazırlanan Grup hesaplarını içerir. Konsolidasyon kapsamına dâhil edilen şirketlerin finansal tablolarının hazırlanması sırasında, TMS'lere uygunluk ve Grup tarafından uygulanan muhasebe politikalarına ve sunum biçimlerine uyumluluk açısından, gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yapılmıştır. Bağlı ortaklıkların faaliyet sonuçları satın alma veya elden çıkarma işlemlerine uygun olarak söz konusu işlemlerin geçerlilik tarihlerinde dâhil edilmiş veya hariç bırakılmışlardır.

Kontrol, bir işletmenin faaliyetlerinden fayda elde etmek amacıyla finansal ve operasyonel politikaları üzerinde kontrol gücünün olması ile sağlanır.

Bağlı ortaklıklar

Bağlı ortaklıklar, BİST'in (1) doğrudan ve/veya dolaylı olarak kendisine veya şirketlerdeki hisselerle ilgili oy kullanma hakkının %50'den fazlasını kullanma yetkisi kanalıyla (2) oy kullanma hakkının %50'den fazlasını kullanma yetkisine sahip olmamakla birlikte mali ve işletme politikaları üzerinde fiili hakimiyet etkisini kullanmak suretiyle mali ve işletme politikalarını BİST'in menfaatleri doğrultusunda kontrol etme yetkisi ve gücüne sahip olduğu şirketleri ifade eder.

Grup'un başka bir şirketi kontrol edip etmediğinin değerlendirilmesinde dönüştürülebilir veya kullanılabilir potansiyel oy haklarının varlığı da göz önünde bulundurulur.

Etkin ortaklık oranı, Grup'un BİST üzerinden doğrudan ve bağlı ortaklıkları üzerinden dolaylı olarak sahip olduğu pay oranıdır. 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, Şirket'in bağlı ortaklarının etkin ortaklık oranları aşağıdaki gibidir:

	Etkin ortaklık oranı (%)	
	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. (*)	64,15	64,14
Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.	71,73	71,73

(*) Grup sermayesine %64,14 oranında iştirak ettiği Takasbank'taki hisselerini, 20 Mayıs 2019 tarihinde azınlık paylarını satın alarak %64,15'e yükseltmiştir.

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)**2.7 Konsolidasyon esasları (Devamı)****Müşterek yönetime tabi ortaklıklar**

Müşterek yönetime tabi ortaklıklar, Şirket ve bağlı ortaklıkları ile bir veya daha fazla müteşebbis ortak tarafından müştereken yönetilmek üzere, bir ekonomik faaliyetin üstlenilmesi için bir sözleşme dahilinde oluşturulan şirketleri ifade etmektedir. Grup, bu müşterek kontrolü, kendisinin doğrudan ya da dolaylı olarak sahip olduğu hisselerden yararlanarak sağlamaktadır.

Müşterek yönetime tabi ortaklıklar, 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren yürürlüğe giren TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar Standardı hükümleri gereğince özkaynak yöntemi esasına göre muhasebeleştirilmiştir. Özkaynak yöntemi, bir müşterek yönetime tabi ortaklıktaki sermaye payının defter değerinin, iştirak edilen ortaklığın özkaynağından dönem içinde ortaya çıkan değişiklik tutarından, iştirak edene düşen pay kadar artırılıp azaltılmasını ve iştirak edilen ortaklıktan alınan kâr paylarının, müşterek yönetime tabi ortaklık tutarının bu şekilde değiştirilmiş değerinden düşülmesini öngören muhasebeleştirme yöntemidir. İş ortaklığı katılımcısı iş ortaklığındaki payını bir yatırım olarak kaydeder ve TMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar Standardında belirlenen özkaynak yönteminin uygulamasından muaf tutulmadığı sürece söz konusu yatırımı bu Standart uyarınca özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirir.

Grup'un 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilen müşterek yönetime tabi ortaklıkları ve etkin ortaklık oranları aşağıda gösterilmiştir:

	Etkin ortaklık oranı (%)	
	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Finans Teknopark A.Ş.	51,00	50,00
Tasfiye Halinde Borsa İstanbul İTÜ Teknoloji A.Ş. ^(*)	50,00	50,00

(*) 14 Haziran 2019 tarih ve 9848 sayılı Ticaret Sicil Gazetesinde Borsa İstanbul İTÜ Teknoloji Anonim Şirketinin ünvanının Tasfiye Halinde Borsa İstanbul İTÜ Teknoloji Anonim Şirketi olarak değiştirildiğinin 10 Haziran 2019 tarihinde tescil edildiği hususu yayınlanmıştır.

İştirakler

İştiraklerdeki yatırımlar, özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmiştir. Bunlar, Grup'un genel olarak oy hakkının %20 ile %50'sine sahip olduğu veya Grup'un, şirket faaliyetleri üzerinde kontrol yetkisine sahip bulunmamakla birlikte önemli etkiye sahip olduğu kuruluşlardır.

İştirak yatırımı başlangıçta elde etme maliyeti ile muhasebeleştirilir. Edinme tarihinden sonra ise, yatırımcının, yatırım yapılan işletmenin kâr veya zararındaki payı, yatırımın defter değeri artırılarak ya da azaltılarak finansal tablolara yansıtılır. Yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kâr veya zararından alacağı pay, yatırımcının kâr veya zararı olarak muhasebeleştirilir.

Grup'un doğrudan ve bağlı ortaklığı üzerinden dolaylı olarak pay sahibi olduğu iştirakler, Grup'un doğrudan ve dolaylı pay oranının toplamı dikkate alınarak özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirilmektedir.

Özkaynak yöntemine göre değerlendirilen yatırımlar konsolide bilançoda, alış maliyetinin üzerine Grup'un iştirakin net varlıklarındaki payına alım sonrası değişikliklerin eklenmesi veya çıkarılması ve varsa değer düşüklüğü karşılığının düşülmesiyle gösterilmektedir. Konsolide kâr veya zarar tablosu, Grup'un iştiraklerinin faaliyetleri sonucundaki payını yansıtmaktadır. İştirakin kâr veya zararına henüz yansıtılmamış tutarların iştirakin özkaynaklarında ortaya çıkardığı değişiklikler de Grup'un iştirakteki payı oranında iştirakin defter değerinde düzeltme yapılmasını gerekli kılabilir. Bu değişikliklerden Grup'a düşen pay doğrudan Grup'un kendi özkaynaklarında muhasebeleştirilir. Grup ile iştirak arasındaki işlemlerden doğan gerçekleşmemiş kârlar, Grup'un iştirakteki payı ölçüsünde düzeltilmiştir.

Grup'un 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilen iştirakleri ve etkin ortaklık oranları aşağıda gösterilmiştir:

	Etkin ortaklık oranı (%)	
	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş.	34,27	34,27
Enerji Piyasaları İşletme A.Ş. ("EPIAŞ")	30,83	30,83
Kırgızistan Borsası	16,33	16,33
Karadağ Borsası	24,43	24,43

31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.8 Geçerli ve raporlama para birimi

İlişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un geçerli para birimi olan Türk Lirası ("TL") cinsinden sunulmuş olup, tüm finansal bilgiler aksi belirtilmedikçe TL olarak gösterilmiştir.

2.9 Muhasebe politikaları ve muhasebe tahminlerindeki değişiklik ve hatalar

Uygulanan değerlendirme ilkeleri ve muhasebe politikaları sunumu yapılan tüm dönem bilgilerinde tutarlı bir şekilde uygulanmıştır. Muhasebe politikalarında yapılan önemli değişiklikler ve tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem konsolide finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir. Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemde, ileriye yönelik olarak uygulanır.

2.10 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Konsolide finansal tabloların hazırlanması, bilanço tarihi itibarıyla raporlanan varlıklar ve yükümlülüklerin tutarlarını, şarta bağlı varlıkların ve yükümlülüklerin açıklamasını ve yıl boyunca raporlanan gelir ve giderlerin tutarlarını etkileyebilecek tahmin ve varsayımların kullanılmasını gerektirmektedir. Bu tahmin ve varsayımlar, mevcut olaylar ve işlemlere ilişkin ulaşılabilen en iyi bilgilere dayanmasına rağmen, fiili sonuçlar varsayımlardan farklılık gösterebilir.

Tahminler ve tahminlerin temelini teşkil eden varsayımlar sürekli olarak gözden geçirilmektedir. Muhasebe tahminlerindeki güncellemeler, güncellenmenin yapıldığı dönemde ve bu güncellemelerden etkilenen müteakip dönemlerde kayıtlara alınmaktadır.

Özellikle, ilişikteki konsolide finansal tablolarda sunulan tutarlar üzerinde en fazla etkisi olan, önemli tahminlerdeki belirsizliklere ve kritik olan yorumlara ait bilgiler aşağıdaki gibidir:

Yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değer ölçümü

Konsolide finansal tablolarda, yatırım amaçlı gayrimenkul olarak sınıflandırılan taşınmazların gerçeğe uygun değerinin bulunması esnasında kullanılan ekspertiz raporlarının temel varsayımları aşağıda belirtilmiştir:

Akmerkez Büro

Akmerkez büro, yatırım amaçlı gayrimenkulu İstanbul ili, Beşiktaş ilçesi, Nispetiye Mahallesi, 83 ada, 1 no'lu parsel üzerinde bulunan Akmerkez, E3 blok, 10. Normal katında 1.000 m² alan üstünde yer almaktadır.

Lisanslı bir değerlendirme şirketi tarafından emsal karşılaştırma yöntemine göre 4 Aralık 2019 tarihinde hazırlanan ekspertiz raporunda söz konusu gayrimenkulün gerçeğe uygun değeri 23.500 TL olarak belirtilmiştir.

Şişli Hizmet Binası

Şişli Hizmet Binası yatırım amaçlı gayrimenkulu, İstanbul ili, Şişli ilçesi, Şişli Mahallesi, 159 pafta, 1.042 ada, 29 no'lu parsel üzerinde bulunmakta ve 4.544,62 m² alan üstünde yer almaktadır.

Lisanslı bir değerlendirme şirketi tarafından emsal karşılaştırma yöntemine göre 24 Aralık 2019 tarihinde hazırlanan ekspertiz raporunda söz konusu gayrimenkulün gerçeğe uygun değeri 34.275 TL olarak belirtilmiştir.

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar

Grup, mevcut iş kanunu gereğince, emeklilik nedeni ile işten ayrılan veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle işine son verilen ve en az bir yıl hizmet vermiş personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür.

Grup'un önemli bir kısmına ait olan kıdem tazminatı karşılığının varsayımları bağımsız bir aktüeryal Şirket tarafından yapılmaktadır. Grup, ilişikteki finansal tablolarda kıdem tazminatı karşılığını personel hizmet süresini tamamlama ve kıdem tazminatına hak kazanma konularında geçmiş yıllarda kazandığı deneyimlerini baz alarak hesaplamış ve bilanço tarihinde devlet tahvilleri kazanç oranı ile iskonto etmiştir.

Kâr veya zarar tablosuna, personel giderleri olarak yansıtılmış olan, tanımlanmış fayda planlarına ilişkin cari hizmet maliyeti, cari dönemde çalışan tarafından sunulan hizmet sonucunda, tanımlanmış fayda yükümlülüğünün bugünkü değerinde meydana gelen artışı ifade eder. Geçmiş hizmet maliyetleri oluştukları dönemde kâr veya zarar tablosuna kaydedilir.

Net faiz gideri, ilgili faydaların ödenmesine bir dönem yaklaşılması nedeniyle, tanımlanmış fayda yükümlülüğünün bugünkü değerinde bir dönem boyunca meydana gelen artışı ifade etmektedir. Bu maliyet konsolide kâr veya zarar tablosunda, personel giderleri altında muhasebeleştirilir.

Aktüeryal varsayımla gerçekleşen arasındaki fark düzeltmeleri ile aktüeryal varsayım değişikliklerinden doğan tanımlanmış fayda planları yeniden değerlendirme ve ölçüm kazanç ve kayıpları, oluştukları dönem içinde diğer kapsamlı gelirler olarak özkaynaklara yansıtılır (Not 21).

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)**2.10 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları (Devamı)**

Kıdem tazminatı hesaplamasında kullanılan başlıca tahminler kişilerin kendi isteği ile işten ayrılma olasılığı ve iskonto faktörüdür. Kıdem tazminatı hesaplamasında kullanılan iskonto ve olasılık oranları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İskonto oranı	%3,52	%5,09
Tahmin edilen personel devir hızı	%96,90	%97,63

Maddi olmayan duran varlıklara ilişkin faydalı ömür

Şirket'in Nasdaq OMX ("Nasdaq") ile imzalamış olduğu anlaşmalara istinaden Grup'un bünyesindeki piyasaların teknolojik altyapısını teşkil eden yazılımların faydalı ömrü 20 yıl olarak belirlenmiştir.

Türev araçların gerçeğe uygun değerleri

Grup, aktif bir piyasası olmayan finansal araçların gerçeğe uygun değerlerini piyasa verilerinden yararlanarak benzer işlemlerin kullanılması, benzer enstrümanların gerçeğe uygun değerlerinin referans alınması ve indirgenmiş nakit akım analizlerini kullanarak hesaplamaktadır.

2.11 Önemli muhasebe politikalarının özeti

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan önemli muhasebe politikaları aşağıda açıklanmıştır.

İlişkili taraflar

(a) Bir kişi veya bu kişinin yakın ailesinin bir üyesi, aşağıdaki durumlarda raporlayan işletmeyle ilişkili sayılır:

- (i) Raporlayan işletme üzerinde kontrol veya müşterek kontrol gücüne sahip olması durumunda,
- (ii) Raporlayan işletme üzerinde önemli etkiye sahip olması durumunda,
- (iii) Raporlayan işletmenin veya raporlayan işletmenin bir ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması durumunda.

(b) Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin mevcut olması halinde işletme raporlayan işletme ile ilişkili sayılır:

- (i) İşletme ve raporlayan işletmenin aynı grubun üyesi olması halinde (yani her bir ana ortaklık, bağlı ortaklık ve diğer bağlı ortaklık diğerleri ile ilişkilidir).
- (ii) İşletmenin, diğer işletmenin (veya diğer işletmenin de üyesi olduğu bir grubun üyesinin) iştiraki ya da iş ortaklığı olması halinde.
- (iii) Her iki işletmenin de aynı bir üçüncü tarafın iş ortaklığı olması halinde.
- (iv) İşletmelerden birinin üçüncü bir işletmenin iş ortaklığı olması ve diğer işletmenin söz konusu üçüncü işletmenin iştiraki olması halinde.
- (v) İşletmenin, raporlayan işletmenin ya da raporlayan işletmeyle ilişkili olan bir işletmenin çalışanlarına ilişkin olarak işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda plânlarının olması halinde, raporlayan işletmenin kendisinin böyle bir plânının olması halinde, sponsor olan işverenler de raporlayan işletme ile ilişkilidir.
- (vi) İşletmenin (a) maddesinde tanımlanan bir kişi tarafından kontrol veya müştereken kontrol edilmesi halinde.
- (vii) (a) maddesinin (i) bendinde tanımlanan bir kişinin işletme üzerinde önemli etkisinin bulunması veya söz konusu işletmenin (ya da bu işletmenin ana ortaklığının) kilit yönetici personelinin bir üyesi olması halinde.

2.11.1 Hizmet gelirleri

Hizmet sunumuna ilişkin bir işleme ait hasılat, aşağıdaki tüm koşullar yerine geldiğinde finansal tablolara yansıtılır:

- Hasılat tutarının güvenilir biçimde ölçülebilmesi;
- İşleme ilişkin ekonomik yararların işletme tarafından elde edileceğinin muhtemel olması;
- Raporlama dönemi sonu itibarıyla işlemin tamamlanma düzeyinin güvenilir biçimde ölçülebilmesi ve;
- İşlem için katlanılan maliyetler ile işlemin tamamlanması için gereken maliyetlerin güvenilir biçimde ölçülebilmesi.

Gelirler, grup içi satışlar elimine edildikten sonra indirimler, iskontolar ve satışla ilgili vergiler düşüldükten sonra net olarak gösterilmiştir.

31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.11 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

2.11.1 Hizmet gelirleri (Devamı)

BİST'in faaliyet gelirleri içinde yer alan başlıca gelir kalemleri;

Borsa payları, faiz gelirleri, menkul kıymet tescil ücretleri, menkul kıymet kotasyon gelirleri, veri yayın gelirleri ve saklama hizmet gelirleridir.

Borçlanma araçları piyasası borsa payları

Borçlanma araçları piyasası borsa payları; sermaye piyasası mevzuatında "Nitelikli Yatırımcı" olarak tanımlanan yatırımcılar tarafından satın alınabilecek sermaye piyasası araçlarının ihraç işlemlerinin gerçekleştirildiği Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı ve ikinci el sabit getirili menkul kıymet işlemlerinin gerçekleştirildiği Kesin Alım-Satım, Repo-Ters Repo, Menkul Kıymet Tercihli Repo ve Bankalararası Repo Ters Repo Pazarları ile Pay Piyasası'nda işlem gören, BİST 30 Endeksi'ne dâhil paylardan Borsa Başkanlığı tarafından uygun görülen payların işleme konu olduğu Pay Senedi Repo Pazarı ile Türkiye Cumhuriyeti Hazinesi tarafından ihraç edilen ve Borsa kotunda bulunan dış borçlanma araçlarının işlem gördüğü Uluslararası Tahvil Pazarı'nda gerçekleşen işlem hacmi üzerinden elde edilen gelirlerden oluşmaktadır.

Pay piyasası borsa payları

Pay piyasasında işlem gören farklı sektörlerden şirketlerin payları; yeni pay alma hakları, borsa yatırım fonları, varantlar ve sertifikalar gibi finansal ürünlerin piyasada oluşan işlem hacimleri üzerinden alınan borsa payı gelirlerinden oluşmaktadır.

Vadeli işlem ve opsiyon piyasası borsa payları

Vadeli işlem ve opsiyon piyasası borsa payları; pay, yerli-yabancı pay endeksleri, döviz, hurda çelik, borsa yatırım fonu, kıymetli maden, emtia ve enerji gibi başlıca tüm varlık sınıflarına dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinden kaynaklanan işlem hacimleri üzerinden hesaplanan aylık olarak tahakkuk eden gelirlerden oluşmaktadır.

Kıymetli madenler ve kıymetli taşlar piyasası borsa payları

Kıymetli madenler ve kıymetli taşlar piyasası borsa payları; kıymetli madenlere ve kıymetli taşlara ilişkin olarak standart, standart dışı, cevherden üretim altın, gümüş, platin ve paladyum üzerine spot işlemlerin yapıldığı Kıymetli Madenler Piyasası, ödünç ve sertifika işlemlerinin yapıldığı Kıymetli Madenler Ödünç Piyasası ile elmas ve kıymetli taşların işlem görebildiği Elmas ve Kıymetli Taş Piyasasında gerçekleşen işlem hacmi üzerinden hesaplanan aylık ve günlük olarak tahakkuk eden gelirlerden oluşmaktadır.

Takasbank para piyasası

Takasbank para piyasası komisyonları; fon fazlası ve/veya fon ihtiyacı olan Piyasa üyelerinin talep ve tekliflerinin karşılaşmasını sağlamak amacıyla Takasbank tarafından kurulan ve işletilen piyasada yapılan işlemler üzerinden hesaplanan ve günlük olarak tahakkuk ve tahsil eden gelirlerden oluşmaktadır.

Menkul kıymet tescil ücretleri

BİST'e haftalık olarak banka ve aracı kurumlar tarafından bildirilen, Borsa dışında yapılan menkul kıymet alış, satış, repo ve ters repo işlemleri üzerinden gerçekleştirilen ve haftalık olarak tahakkuk ettirilen gelirlerden oluşmaktadır.

Menkul kıymet kotasyon ücretleri

Menkul kıymet kotasyon ücretleri, kota alma/kayda alma, kotta kalma/kayıtta kalma ve yeniden kota alma/yeniden kayda alma ücretinden teşekkül eder. Kota alma ücreti her kotasyon işleminde, menkul kıymetlerin nominal tutarları üzerinden alınır. Menkul kıymetleri Borsa kotunda bulunan ortaklıklar, ilgili menkul kıymetleri, Borsa kotunda kaldıkları sürece her yıl kotta kalma ücreti öderler.

Saklama gelirleri

Takasbank nezdinde saklamada bulunan fiziki hisse senetleri için tahakkuk ettirilen saklama ücreti ile katılımcı hesaplarında bulunan bireysel emeklilik fon paylarının saklanması ve global saklama hizmetinden elde edilen gelirlerden oluşmaktadır.

MKK nezdinde saklamada bulunan hisse senetleri, yatırım fonları, varantlar ve borçlanma araçlarının saklama hizmetlerinden elde edilen gelirlerden oluşmaktadır.

Veri yayın gelirleri

Borsa İstanbul piyasalarında oluşan verilerin Şirket'in lisanslı veri yayın kuruluşları kanalı ile eş anlı ve gecikmeli olarak kullanıcılara sunulması sonucu oluşan gelirlerden oluşmaktadır.

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)**2.11 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)****2.11.1 Hizmet gelirleri (Devamı)***Takasbank faiz geliri*

Faiz geliri, "TFRS 9-Finansal Araçlar" hükümleri çerçevesinde etkin faiz (finansal varlığın ya da yükümlülüğün gelecekteki nakit akımlarını bugünkü net defter değerine eşitleyen oran) yöntemi kullanılarak muhasebeleştirilmektedir.

2.11.2 Maddi duran varlıklar

Bir maddi duran varlık kaleminin maliyeti, ilgili duran varlığın gelecekteki ekonomik yararlarının işletmeye aktarılmasının muhtemel olması ve varlığa ilişkin maliyetin güvenilir bir şekilde ölçülebilmesi durumunda finansal tablolara yansıtılır.

Bir maddi duran varlık kalemi varlık olarak muhasebeleştirildikten sonra, finansal tablolarda maliyetinden birikmiş amortisman ve varsa birikmiş değer düşüklüğü zararları indirildikten sonraki değeri ile gösterilir.

Maddi duran varlıklara ilişkin amortismanlar, varlıkların faydalı ömürlerine göre aktive giriş tarihleri esas alınarak eşit tutarlı, doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak ayrılmaktadır.

Yapılmakta olan yatırımlar, ilgili maddi duran varlıklar kullanılmaya hazır oldukları tarih itibarıyla, faydalı ömürlerine göre amortisman tabii tutulur.

Grup'un cari ve karşılaştırmalı dönemlerde kullandığı amortisman sürelerine ilişkin tahmini faydalı ömür süreleri aşağıdaki gibidir:

Duran varlık cinsi	Yıl
Binalar	35-50
Tesis makine ve cihazlar	4-10
Taşıtlar	5
Döşeme ve demirbaşlar	4-15
Özel maliyetler	5-25

Maddi duran varlıkların herhangi bir parçasını değiştirmekten dolayı oluşan giderler aktifleştirilebilirler. Sonradan ortaya çıkan diğer masraflar söz konusu maddi duran varlığın gelecekteki ekonomik faydasını arttırıcı nitelikte ise aktifleştirilebilirler. Tüm diğer giderler, oluştukça kâr veya zararda muhasebeleştirilmektedir.

Yatırım amaçlı elde tutulan gayrimenkullere sınıflandırma

Bir arazi veya bina, sahibi tarafından kullanırken, kullanım amacı yatırım amaçlı gayrimenkul olarak değiştirilirse, bu gayrimenkul gerçeğe uygun değeri ile yeniden ölçülür ve yatırım amaçlı elde tutulan gayrimenkul olarak sınıflandırılır. Gerçeğe uygun değerin yeniden belirlenmesi esnasında ortaya çıkan kazançlar belirli bir gayrimenkul üzerindeki önceden var olan bir değer düşüklüğü tutarına kadar kâr veya zararda; geri kalan kısmı diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir ve özkaynaklarda yeniden değerlendirme değer artış yedeği olarak sunulur. Sonraki dönemlerde yatırım amaçlı gayrimenkulün gerçeğe uygun değerindeki değişimden kaynaklanan kazanç veya kayıp, oluştuğu dönemde kâr veya zarara dahil edilir.

2.11.3 Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Grup'un faaliyetlerinde kullanılmak veya idari maksatlarla veya işlerin normal seyri esnasında satılmak yerine, kira elde etmek veya değer kazanımı amacıyla veya her ikisi için tutulan binalar yatırım amaçlı gayrimenkuller olarak sınıflandırılmıştır.

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, gerçeğe uygun değer metodu ile, bağımsız eksperlerin belirlediği gerçeğe uygun değerlerinden konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır. Yatırım amaçlı gayrimenkullerdeki gerçeğe uygun değer değişiklikleri, kâr veya zarar tablosunda diğer gelirlerin altında muhasebeleştirilmektedir.

Yatırım amaçlı elde tutulan gayrimenkullerden elde edilen kira gelirleri, doğrusal yöntemle esas faaliyetlerden diğer gelirler içerisinde muhasebeleştirilir.

31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.11 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

2.11.4 Devlet teşvik ve yardımları

Devlet teşvikleri ile birlikte yatırım, araştırma ve geliştirme teşvikleri; Grup'un teşvik talepleri ile ilgili olarak yetkililer tarafından onaylandığı zaman tahakkuk esasına göre gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir. Söz konusu devlet teşvikleri, bilançoda ertelenmiş gelir olarak gösterilir ve varlığın tahmini faydalı ömrü boyunca doğrusal olarak konsolide kâr veya zarar tablosuyla ilişkilendirilir. Ar-Ge teşvikleri kapsamında indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan devlet teşvikleri TMS 12 "Gelir Vergileri" standardı kapsamında değerlendirilmektedir.

2.11.5 Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar iktisap edilmiş bilgi sistemleri, bilgisayar yazılımlarını içermektedir. Maddi olmayan duran varlıklar, elde etme maliyeti üzerinden kaydedilir ve elde edildikleri tarihten sonra tahmini faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi ile amortisman tabii tutulur. Değer düşüklüğünün olması durumunda maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değeri, geri kazanılabilir değerine getirilir. Maddi olmayan duran varlıklara ilişkin itfa payları kâr veya zararda, ilgili varlıkların tahmini faydalı ömürleri olan 3 ila 20 yıl üzerinden, doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak hesaplanması sonucu muhasebeleştirilmektedir.

Yapılmakta olan yatırımlar, ilgili maddi olmayan duran varlıklar kullanılmaya hazır oldukları tarih itibarıyla, faydalı ömürlerine göre amortisman tabii tutulur.

2.11.6 Araştırma giderleri ve geliştirme maliyetleri

Grup, yeni teknolojik bilgi veya bulgu elde etmek amacıyla yapılan planlı faaliyetleri araştırma olarak tanımlanmakta ve bu safhada katlanılan araştırma giderleri gerçekleştiğinde gider kaydedilmektedir.

Araştırma bulgularının veya diğer bilgilerin, yeni veya önemli derecede geliştirilmiş ürünler, süreçler, sistemler veya hizmetler üretmek için hazırlanmış bir plana uygulanması geliştirme olarak tanımlanmakta ve aşağıdaki koşulların tamamının varlığı halinde geliştirmeden kaynaklanan maddi olmayan varlıklar olarak konsolide finansal tablolara alınmaktadır:

- Maddi olmayan duran varlığın kullanıma veya satışa hazır hale gelebilmesinin teknik olarak mümkün olması,
- İşletmenin maddi olmayan duran varlığı tamamlama ve bu varlığı kullanma veya satma niyetinin bulunması,
- Maddi olmayan duran varlığı kullanma veya satma imkanının bulunması, maddi olmayan duran varlığın muhtemel ekonomik faydaları nasıl oluşturacağını belirli olması, ayrıca, maddi olmayan varlığın çıktısının veya maddi olmayan varlığın kendisinin bir piyasasının olması veya işletme bünyesinde kullanılacaksa maddi olmayan varlığın kullanılabilir olması,
- Geliştirme safhasını tamamlamak ve maddi olmayan duran varlığı kullanmak veya satmak için yeterli teknik, mali ve diğer kaynakların mevcut olması; ve,
- Geliştirme sürecinde maddi olmayan duran varlıkla ilgili yapılan harcamaların güvenilir bir biçimde ölçülebilir olması.

Grup'un geliştirme maliyetleri, Grup'un bünyesindeki piyasaların teknolojik altyapısını teşkil eden tüm yazılımların Grup ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmeye devam eden yazılım paketlerini içermektedir.

Grup'un geliştirme faaliyetlerine ilişkin maliyetleri, varlığın oluşturulmasında doğrudan görev alan personelin ücretleri ve diğer ilgili personel maliyetleri ile maddi olmayan varlığın oluşturulmasında kullanılan hizmetlere ilişkin maliyetlerden oluşmaktadır.

İlgili geliştirme maliyetleri, ilk olarak maddi olmayan duran varlıklar altındaki yapılmakta olan yatırımlar hesabında muhasebeleştirilip aktif olarak kullanılmaya başlayan kısmı maddi olmayan duran varlıklar altında haklara transfer olmaktadır.

2.11.7 Finansal araçlar

Sınıflandırma ve ölçüm

IFRS 9 Finansal Araçlar standardına göre finansal varlıkların sınıflandırılması ve ölçümü, finansal varlığın yönetildiği iş modeline ve sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini içeren sözleşmeye dayalı nakit akışlarına bağlı olup olmadığına göre belirlenmektedir.

IFRS 9, finansal varlıklara ilişkin üç temel sınıflandırma kategorisini içermektedir: itfa edilmiş maliyet (İEM), gerçeğe uygun değer diğer kapsamlı gelir (GUDDKG) ve gerçeğe uygun değer kâr veya zarar (GUDKZ). Standart, mevcut TMS 39 standardında yer alan, vadeye kadar elde tutulacak, krediler ve alacaklar ile satılmaya hazır finansal varlık kategorilerini ortadan kaldırmaktadır.

Grup, finansal varlıklarını 3 temel sınıflandırma kategorisinde de muhasebeleştirmektedir. Sınıflandırma, finansal varlıkların yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli ve finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özellikleri esas alınarak yapılmaktadır. Grup, finansal varlıklarının sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte yapmaktadır.

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)**2.11 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)****2.11.7 Finansal araçlar (Devamı)****Sınıflandırma ve ölçüm (Devamı)**

"İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar", sözleşmeye bağlı nakit akışlarının vadeye kadar tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anaparaya ilişkin faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu, aktif bir piyasada işlem görmeyen ve türev araç olmayan finansal varlıklardır. Grup'un itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen finansal varlıkları, "nakit ve nakit benzerleri", "ticari alacaklar" ve "diğer alacaklar" kalemlerini içermektedir. İlgili varlıklar, finansal tablolara ilk kayda alımlarında (edinme maliyeti) gerçeğe uygun değerleri ile; sonraki muhasebeleştirilmelerde ise etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri üzerinden ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve türev olmayan finansal varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide kâr veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

"Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar", hem sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini hem de finansal varlığın satılabilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anaparaya ilişkin faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu finansal varlıklardır. Etkin faiz yöntemi kullanılarak hesaplanan faiz geliri, yabancı para kazanç ve kayıpları ve değer düşüklükleri kâr veya zararda muhasebeleştirilir. Diğer kazanç ve kayıplar ise diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir. Finansal varlıklar finansal durum tablosu dışı bırakıldığında daha önceden diğer kapsamlı gelire yansıtılan toplam kazanç veya kayıplar kâr veya zararda yeniden sınıflandırılır.

Grup, özkaynağa dayalı finansal varlıklara yapılan yatırımlar için, gerçeğe uygun değerinde sonradan oluşan değişimlerin diğer kapsamlı gelire yansıtılması yöntemini, ilk defa finansal tablolara alma sırasında geri dönülemez bir şekilde tercih edebilir. Söz konusu tercihin yapılması durumunda, ilgili yatırımlardan elde edilen temettüleri konsolide kâr veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir.

TFRS 9 kapsamında özkaynak araçlarına yapılan tüm yatırımlar ve söz konusu finansal araçlara ilişkin sözleşmeler, gerçeğe uygun değerleri üzerinden ölçülmelidir. Ancak, bazı istisnai durumlarda, maliyet, gerçeğe uygun değer belirlenmesine ilişkin uygun bir tahmin yöntemi olabilir. Grup, gerçeğe uygun değer ölçümüne ilişkin yeterli düzeyde yakın zamanlı bilgi bulunmaması ya da gerçeğe uygun değer birden fazla yöntemle ölçülebilmesi ve bu yöntemler arasında maliyetin gerçeğe uygun değer tahminini en iyi şekilde yansıtır olması durumunda, maliyet yöntemini gerçeğe uygun değer belirlenmesine ilişkin yöntem olarak kullanmaktadır.

"Gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar", itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar dışında kalan finansal varlıklardan oluşmaktadır. Söz konusu varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide kâr veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

2.11.8 Varlıklarda değer düşüklüğü

TFRS 9, TMS 39'da yer alan "gerçekleşen zarar" modelini ileriye yönelik "beklenen kredi zarar" (BKZ) modeli ile değiştirmektedir. Bu kapsamda gerçekleşme olasılıklarına göre ağırlıklandırılarak belirlenecek olan ekonomik faktörlerin BKZ'leri nasıl etkilediği konusunda önemli bir değerlendirmeye ihtiyaç duyulmuştur. Yeni değer düşüklüğü modeli, itfa edilmiş maliyet veya gerçeğe uygun değeri diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklara, (özkaynağa dayalı finansal araçlara yapılan yatırımlar hariç) ve sözleşme varlıklarına uygulanmaktadır. İtfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklar ticari alacaklar, finansal yatırımlar ve nakit ve nakit benzerlerinden oluşmaktadır.

TFRS 9 kapsamında, zarar karşılıkları aşağıdaki esasların herhangi biri ile ölçülür:

- 12 aylık BKZ'lar: raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde finansal araca ilişkin gerçekleşmesi muhtemel temerrüt durumlarından kaynaklanan beklenen kredi zararlarını temsil eden kısımdır ve
- Ömür boyu BKZ'lar: finansal aracın beklenen ömrü boyunca gerçekleşmesi muhtemel tüm temerrüt durumlarından kaynaklanan beklenen kredi zararlarıdır.

Grup, ticari alacaklar ve sözleşme varlıklarına ilişkin değer düşüklüğünün hesaplanmasında ömür boyu BKZ'leri seçmiştir. Bir finansal varlığın kredi riskinin ilk muhasebeleştirilmesinden itibaren önemli ölçüde artmış olup olmadığının belirlenmesinde ve BKZ'lerin tahmin edilmesinde, Grup beklenen erken ödemelerin etkileri dahil beklenen kredi zararlarının tahminiyle ilgili olan ve aşırı maliyet veya çabaya katlanılmadan elde edilebilen makul ve desteklenebilir bilgiyi dikkate alır. Bu bilgiler, Şirket'in geçmiş kredi zararı tecrübelerini dayanan ve ileriye dönük bilgileri içeren nicel ve nitel bilgi ve analizleri içerir.

31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.11 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

2.11.8 Varlıklarda değer düşüklüğü (Devamı)

Grup, bir finansal varlık üzerindeki kredi riskinin, vadesinin 30 gün geçmesi durumunda önemli ölçüde arttığını varsaymaktadır. Grup, bir finansal varlığı aşağıdaki durumlarda temerrüde düşmüş olarak dikkate alır:

- Şirket tarafından teminatın kullanılması (eğer varsa) gibi işlemlere başvurmaksızın borçlunun kredi yükümlülüğünü tam olarak yerine getirmesi muhtemel değil ise; veya finansal varlık vadesini 90 günden fazla aşmışsa.

Bir finansal aracın düşük kredi riskine sahip olup olmadığını belirlemek amacıyla işletme, iç kredi riski derecelendirmelerini ya da düşük kredi riskinin küresel olarak kabul gören bir tanımıyla uyumlu olan ve değerlendirilen finansal araçların türünü ve risklerini dikkate alan diğer metodolojileri kullanabilir. BKZ'lerin ölçüleceği azami süre, Grup'un kredi riskine maruz kaldığı azami sözleşme süresidir.

Beklenen kredi zararlarının ölçümü

BKZ'ler finansal aracın beklenen ömrü boyunca kredi zararlarının olasılıklarına göre ağırlıklandırılmış bir tahminidir. Diğer bir ifadeyle tüm nakit açıklarının bugünkü değeri üzerinden ölçülen kredi zararlarıdır (örneğin, sözleşmeye istinaden işletmeye yapılan nakit girişleri ile işletmenin tahsil etmeyi beklediği nakit akışları arasındaki farktır). BKZ'ler finansal varlığın etkin faiz oranı üzerinden iskonto edilir.

Grup'un "Beklenen kredi zarar karşılığı" hesaplamasındaki temel ilkeleri aşağıda belirtilmiştir:

- Beklenen Kredi Zararı muhasebesinde dikkate alınan bilgiler, makul, güvenilir ve desteklenebilir olmalıdır.
- Beklenen kredi zararı için ayıracak karşılıklar hesaplarırken ülke riski de dikkate alınır. Kredilerin büyüklüğü, türü, vadesi, para birimi, faiz yapısı, kullanıldığı sektör, teminatları ile benzeri hususlarda zaman içerisinde gözlenen yoğunlaşmaları, kredi risk düzeyini ve yönetimini dikkate alarak, kredi bazında ayrılan karşılıklardan daha yüksek tutarda karşılık ayrılabilir.
- Beklenen kredi zararının değerlendirilmesi konusunda kullanılan yaklaşım, Grup'un kredi riski yönetimi ile uyumludur.
- Kullanılan bilgilerin; borçluya özgü faktörleri, genel ekonomik şartları ve raporlama tarihinde bu faktör ve şartların cari dönemdeki ve gelecekte dönemlerdeki etkilerine ilişkin yapılacak değerlendirmeyi içermesi gerekmektedir. Olası bilgi kaynakları arasında Grup'un kredi zararı deneyimleri, içsel ya da dışsal kredi derecelendirmeleri, raporlar ve istatistikler sayılabilir.
- Finansal aracın raporlama tarihinde düşük kredi riskine sahip olduğunun belirlenmesi durumunda Grup, finansal araçtaki kredi riskinin, ilk defa finansal tablolara alınmasından bu yana, önemli ölçüde artmadığını varsayabilir.

Kredi değer düşüklüğüne uğramış finansal varlıklar

Her raporlama dönemi sonunda, Grup, itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıkların ve GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan borçlanma varlıklarının değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığını değerlendirir. Bir finansal varlığın gelecekteki tahmini nakit akışlarını olumsuz şekilde etkileyen bir veya birden fazla olay gerçekleştiğinde söz konusu finansal varlık kredi değer düşüklüğüne uğramıştır.

2.11.9 Finansal gelirler ve finansal giderler

Finansal gelirler, yatırımlardan elde edilen faiz gelirlerini temettü gelirlerini, gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıkların satışından elde edilen gelirleri içerir. Faiz geliri, etkin faiz yöntemi kullanılarak tahakkuk esasına göre kâr veya zararda muhasebeleştirilir. Temettü gelirleri, Grup'un ödemeyi almayı hak kazandığı tarihte kâr veya zararda muhasebeleştirilir. Finansal giderler, komisyon giderlerini içerir.

2.11.10 Türev finansal araçlar

Grup'un türev işlemlerini ağırlıklı olarak yabancı para swapları, faiz swapları, yabancı para opsiyonları ile vadeli döviz alım-satım sözleşmeleri oluşturmaktadır.

Türev araçların ilk olarak sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir.

Türev araçlar, gerçeğe uygun değerinin pozitif olması durumunda varlık, negatif olması durumunda ise yükümlülük olarak muhasebeleştirilmektedir. Türev işlemlerin değerlemesi sonucunda ortaya çıkan değerlendirme farkları kâr zarar tablosu ile ilişkilendirilmektedir.

Grup, yabancı para ve faiz oranı riskinden korunmak amacıyla elinde türev araçlar bulundurmaktadır.

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)**2.11 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)****2.11.11 Türev olmayan finansal yükümlülükler**

Gerçeğe uygun değer opsiyonu kullanarak muhasebeleştirilmiş yükümlülüklerin kredi riskinden kaynaklanan gerçeğe uygun değer değişimleri etkisinin diğer kapsamlı kâr veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmesine izin verilmesi dışında (muhasebe uyumsuzluğunu önemli derecede etkilemediği durumlarda), TMS 39'da bulunan yükümlülükler için geçerli maddeler TFRS 9'a aynen taşınmıştır.

Grup, finansal yükümlülük ile ilgili sözleşmeye bağlı taahhütleri sona erdiğinde veya iptal edildiğinde ilgili finansal yükümlülüğü kayıtlarından çıkarır.

Grup, türev olmayan finansal yükümlülükleri, diğer finansal yükümlülükler içerisinde gösterir. Bu tür finansal yükümlülükler, başlangıçta gerçeğe uygun değerlerine doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetlerinin çıkarılmasıyla ölçülmektedir. İlk kayıtlara alınmalarını müteakiben finansal yükümlülükler etkin faiz oranı kullanılarak indirgenmiş değerleri üzerinden gösterilmektedir. Grup'un diğer finansal yükümlülükleri; finansal borçlar, ticari ve diğer borçlardır.

2.11.12 Üyelerin alacakları

Organize piyasalarda işlem yapmak isteyen, aracı kurumlar, bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketlerinin ilgili piyasalara teminat yatırabilmek, takas borçlarını ödeyebilmek ve müşterilerine para transferi yapabilmek için Takasbank nezdinde açılmış üye bakiyelerinden oluşmaktadır. Üyelerin alacakları, finansal tablolarda gerçeğe uygun değerleri ile muhasebeleştirilmektedir.

2.11.13 Alınan depozito ve teminatlar

BİST Garanti Fonu, BİST Borçlanma ve Pay Piyasaları, Takasbank Para Piyasası ("TPP"), Ödünç Pay Piyasası ("ÖPP"), Borsa İstanbul Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası ("VİOP"), Elektrik Piyasası, Kaldıraçlı alım satım işlemlerinin yapıldığı piyasalar nezdinde, piyasa ve pazarlarda alım satım amaçlı gerçekleştirilen sözleşmeler için alınmış teminatlardır. Söz konusu fonlar, borçlu üyelerin nakit temerrüde düşmeleri durumunda alacaklı olan üyelerin gecikmeden etkilenmemesini sağlamaktadır. Nakit teminat mekanizmaları ise ödemelerin zamanında ve doğru bir şekilde gerçekleştirilerek, piyasadaki nakit akışının sürekli bir şekilde sağlanması amacıyla yönelik olarak hizmet vermek üzere oluşturulmuştur. Grup, alınan depozito ve teminatları finansal kuruluşlarda nemalandırıp ilgili üyelerin hesabına yansıtmaktadır. Grup yönetimi, alınan depozito ve teminatların finansal durum tablosundaki mevcut değerlerinin, etkin faiz oranları ile itfa edilmiş değerlerine yakın olduğunu düşünmektedir.

2.11.14 Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri değerler; kasadaki nakit varlıkları, bankalardaki nakit para, vadesi üç aydan kısa vadeli mevduatları, ters repo işlemleri ve B tipi likit fonları içermektedir. Nakit ve nakit benzerleri kolayca nakde dönüştürülebilir, vadesi üç ayı geçmeyen ve değer kaybetme riski bulunmayan kısa vadeli yüksek likiditeye sahip varlıklardır. Bankalardaki vadeli mevduatlar işlem tarihinde elde etme maliyeti ile kayda alınmakta kayda alınmalarını takiben etkin faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş değerleri üzerinden izlenmektedir. Bu varlıkların defter değeri, gerçeğe uygun değerine yakındır.

2.11.15 Ticari ve diğer alacaklar

Ticari ve diğer alacaklar, ilk kayıt tarihinde gerçeğe uygun değerleri ile muhasebeleştirilmektedir. İlk kayıt tarihinden sonraki raporlama dönemlerinde, etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti üzerinden gösterilmektedir. Ödenmesi gereken meblağların tahsil edilememesi ihtimaline bağlı olarak beklenen zarar karşılıkları ayrılarak gider hesaplarına kaydedilir.

Söz konusu karşılık tutarı, alacağın defter değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. BİST yöneticileri ticari alacaklar ile diğer alacakların finansal durum tablosundaki mevcut değerlerinin, gerçeğe uygun değerlerine yaklaştığını düşünmektedir.

2.11.16 Sermaye

Adi hisseler, özkaynak olarak sınıflandırılır. Grup, temettü gelirlerini ilgili temettü alma hakkı olduğu tarihte konsolide finansal tablolara yansıtmaktadır. Temettü borçları, kâr dağıtımının bir unsuru olarak Genel Kurul tarafından onaylandığı dönemde yükümlülük olarak konsolide finansal tablolara yansıtılır.

2.11.17 Sermaye yedekleri

3 Nisan 2013 tarihinde, İMKB ve İAB'nin tüzel kişilikleri son bulmuş ve her iki kurumun her türlü varlıkları, borçları ve alacakları, hakları ve yükümlülükleri, kanunda yer alan istisnalar dışında, herhangi başka bir işleme gerek kalmaksızın BİST'e devrolmuştur. Şirket'in sermayesi, 3 Nisan 2013 tarihinde 423.234.000 tam TL olarak tescil edilmiştir. Şirket'in devrolma işlemine baz TFRS'ye göre hazırlanmış konsolide finansal tablolarındaki tüm sermaye kalemleri hesaplarından, tescil olunan sermaye miktarı düşülmüş, kalan tutar sermaye yedekleri hesabına transfer edilmiştir.

**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)**2.11 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)****2.11.18 Paylara ilişkin primler**

Paylara ilişkin prim, Şirket'in elinde bulunan bağlı ortaklık ya da özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların hisselerinin nominal bedelinden daha yüksek bir fiyat üzerinden satılması neticesinde oluşan farkı ya da Şirket'in iktisap ettiği şirketler ile ilgili çıkarmış olduğu hisselerin nominal değer ile gerçeğe uygun değerleri arasındaki farkı temsil eder.

2.11.19 Geri alınmış paylar

Grup'un, özkaynağına dayalı finansal araçlarını yeniden edinmesi durumunda, bu araçlar ("Geri alınmış paylar") özkaynaktan düşülür. İşletmenin özkaynağına dayalı finansal araçlarının alışından, satışından, ihracından ya da iptalinden dolayı kâr veya zarara herhangi bir kazanç ya da kayıp yansıtılmaz. Bunun gibi, Grup'un geri satın alınan kendi hisseleri, işletme tarafından ya da konsolide edilmiş şirketler grubunun diğer üyeleri tarafından geri alınabilir ya da elde tutulabilir. Alınan ya da ödenen tutarlar, doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir.

2.11.20 Hisse başına kazanç

TMS 33 - *Hisse Başına Kazanç* standardına göre hisse senetleri borsada işlem görmeyen işletmeler hisse başına kazanç açıklamak zorunda değildirler. Grup'un hisseleri borsada işlem görmediğinden ilişikteki konsolide finansal tablolarda hisse başına kazanç hesaplanmamıştır.

2.11.21 Karşılıklar, koşullu yükümlülükler ve varlıklar

TMS 37 - *Karşılıklar, koşullu borçlar ve koşullu varlıklar* standardına göre, herhangi bir karşılık tutarının konsolide finansal tablolara alınabilmesi için; Grup'un geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir hukuki veya zimni yükümlülüğünün bulunması, bu yükümlülüğün yerine getirilmesi için ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkmasının muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir biçimde tahmin edilebiliyor olması gerekmektedir. Söz konusu kriterler oluşmamışsa, Grup, söz konusu hususları ilgili dipnotlarında açıklamaktadır. Şarta bağlı varlıklar, gerçekleşmedikçe muhasebeleştirilmemekte ve sadece dipnotlarda açıklanmaktadır.

2.11.22 Kiralama işlemleri**i) 1 Ocak 2019 sonrasında uygulanan muhasebe politikaları**

TFRS 16, kiracılar için tek bir kiralama muhasebesi modelini getirmiştir. Grup, bir kiracı olarak, dayanak varlığı kullanım hakkını temsil eden kullanım hakkı varlığı ve ödemekle yükümlü olduğu kira ödemelerini temsil eden kiralama borçlarını finansal tablolarına almıştır. Kiraya veren açısından muhasebeleştirme, önceki muhasebe politikalarına benzer şekildedir.

Grup, TFRS 16'ya ilk geçişte tüm kolaylaştırıcı hükümlerden yararlandığından kullanım hakkı varlığı ve kiralama borcunun eşit tutarda çıkmasıyla sonuçlanan kısmi geriye dönük yaklaşımı uygulamıştır. Muhasebe politikalarındaki değişikliklerin detayları aşağıda açıklanmıştır.

a) Kiralama tanımı

TFRS 16'ya geçişte, Grup, hangi işlemlerin kiralama olarak sınıflandırılmasıyla ilgili olarak; eski haliyle kiralama olarak tanımlanan sözleşmeleri kolaylaştırıcı uygulamayı kullanarak kiralama tanımını karşılayıp karşılamadığını yeniden değerlendirilmeksizin uygulamayı seçmiştir. Dolayısıyla, TFRS 16'yı sadece daha önce kira sözleşmeleri olarak tanımlanan sözleşmelere uygulamıştır. TMS 17 ve TFRS Yorum 4'e göre kiralama içermeyen sözleşmelerin, bir kiralama işlemi içerip içermediği yeniden değerlendirilmemiştir. Bu nedenle, TFRS 16 kapsamındaki kiralama tanımı yalnızca 1 Ocak 2019'da veya sonrasında yapılan veya değişikliğe uğrayan sözleşmelere uygulanmıştır.

b) Kiracı olarak

Kiracı olarak, Şirket daha önce kiralama işleminin, varlığın mülkiyetine sahip olmaktan kaynaklanan risk ve faydaların tamamının devredilip devredilmediğinin değerlendirilmesine dayalı olarak faaliyet veya finansal kiralama olarak sınıflandırılmış olmasına karşın artık Grup TFRS 16 uyarınca, kiralamalar için kullanım hakkı varlıklarını ve kiralama borçlarını finansal tablolarına almıştır.

Kullanım hakkı varlıklarının defter değerleri aşağıdaki gibidir;

	Maddi duran varlıklar
	Taahhütler
1 Ocak 2019 itibarıyla bakiye	903
31 Aralık 2019 itibarıyla bakiye	5.983

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)**2.11 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)****2.11.22 Kiralama işlemleri (Devamı)****i) 1 Ocak 2019 sonrasında uygulanan muhasebe politikaları (Devamı)****i. Önemli muhasebe politikaları**

Grup, kiralamanın fiilen başladığı tarihte kullanım hakkı varlığını ve kira yükümlülüğünü finansal tablolarına alır. Kullanım hakkı varlığı, başlangıçta maliyet değeri üzerinden ölçülür ve sonradan birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklüğü zararları düşülmüş ve kira yükümlülüğünün yeniden ölçümüne göre düzeltilmiş maliyeti üzerinden ölçer.

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte, kira yükümlülüğü o tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçülür. Kira ödemeleri, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, bu oran, kolaylıkla belirlenememesi durumunda, Grup'un alternatif borçlanma faiz oranını kullanılarak iskonto edilir. Genel olarak, Grup iskonto oranı olarak alternatif borçlanma faiz oranını kullanmıştır. Grup'un, 1 Ocak 2019 itibarıyla finansal durum tablosuna yansıttığı TL kira yükümlülüklerine uyguladığı alternatif borçlanma faiz oranlarının ağırlıklı ortalaması %23,4'tir.

Kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra kiracı, kira yükümlülüğünün defter değerini, kira yükümlülüğündeki faizi yansıtacak şekilde artırır ve defter değerini, yapılan kira ödemelerini yansıtacak şekilde azaltır. Kiralama süresinde ve varlığı satın alma opsiyonuna ilişkin yapılan değerlendirmede değişiklik olması durumunda ve kalıntı değer taahhüdü kapsamında ödenmesi beklenen tutarlarda bir değişiklik olması ve endeks veya oranda meydana gelen bir değişiklik sonucunda bu ödemelerde bir değişiklik olması durumlarında yeniden ölçülür.

ii. Geçiş

Daha önce, Grup, kiralamalarını TMS 17 uyarınca faaliyet kiralaması olarak sınıflandırmıştır.

Geçiş sırasında, TMS 17 kapsamında faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılan kiralamalar için, kira yükümlülüğü, geri kalan kira ödemelerinin kiracının ilk uygulama tarihindeki alternatif borçlanma faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş bugünkü değeri üzerinden ölçülmüştür. Kullanım hakkı varlıkları her bir kiralama bazında aşağıdakilerden birine göre ölçmüştür:

- Kiralamanın fiilen başladığı tarihten bu yana uygulanıyormuş gibi, ancak kiracının ilk uygulama tarihindeki alternatif borçlanma faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş defter değeri üzerinden

Grup, daha önce TMS 17 kapsamında faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılan kiralamalar için TFRS 16'yı uygularken aşağıdaki kolaylaştırıcı uygulamaları kullanmıştır;

- 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla sözleşmenin bitmesine 12 aydan daha az kiralama süresi olan kiralamalar için kullanım hakkı varlıklarını ve borçlarını muhasebeleştirmek için kısa vadeli kiralamalar muafiyetini uygulamıştır.
- İlk uygulama tarihinde kullanım hakkı varlığını ölçerken başlangıçtaki doğrudan maliyetleri dahil edilmemiştir.
- Sözleşmenin, sözleşmeyi uzatma veya sonlandırma seçenekleri içermesi durumunda, kiralama süresi belirlenirken bunlara ilişkin yönetimin yeni değerlendirmeleri kullanılmıştır.

c) Finansal tablolara etkileri**i. Geçiş etkisi**

TFRS 16'ya geçiş etkisi aşağıda özetlenmiştir.

1 Ocak 2019

Maddi duran varlıklarda sunulan kullanım hakkı varlıkları	903
Kira yükümlülüğü	903

ii. Cari dönem etkisi

Başlangıçta TFRS 16'nın bir sonucu olarak, daha önce faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılan kiralamalar ile ilgili olarak Grup, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 5.983 TL kullanım hakkı ve 6.120 TL kiralama yükümlülüğü muhasebeleştirmiştir.

Ayrıca, TFRS 16 kapsamındaki kira sözleşmeleriyle ilgili olarak, Grup faaliyet kiralaması gideri yerine amortisman ve faiz giderleri muhasebeleştirmiştir. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup bu kiralamalardan 805 TL değerinde amortisman gideri ve 310 TL faiz gideri muhasebeleştirmiştir.

31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.11 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

2.11.22 Kiralama işlemleri (Devamı)

ii) 1 Ocak 2019 öncesinde uygulanan muhasebe politikaları

Mülkiyete ait risk ve kazanımların önemli bir kısmının kiracıya ait olduğu kiralama işlemi, finansal kiralama olarak sınıflandırılmaktadır. Diğer bütün kiralamalar, faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılmaktadır.

2.11.23 Çalışanlara sağlanan faydalar

Grup, mevcut iş kanunu gereğince, emeklilik nedeni ile işten ayrılan veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle işine son verilen ve en az bir yıl hizmet vermiş personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür.

Grup, ilişikteki konsolide finansal tablolarda, kıdem tazminatı karşılığını projeksiyon metodunu kullanarak ve Grup'un personel hizmet süresini tamamlama ve kıdem tazminatına hak kazanma konularında geçmiş yıllarda kazandığı deneyimlerini baz alarak hesaplamış ve bilanço tarihinde devlet tahvilleri kazanç oranı ile iskonto etmiştir.

1 Ocak 2013 tarihinden sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerli olmak üzere yayınlanan TMS 19 (değişiklik), "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" uyarınca, kıdem tazminatı karşılığı hesaplamasında kullanılan aktüeryal varsayımlardaki değişiklikler neticesinde oluşan, aktüeryal kâr/zarar tutarları kapsamlı kâr veya zarar tablosunda gösterilmektedir.

2.11.24 Finansal bilgilerin bölümlere göre raporlanması

Faaliyet bölümü, Grup'un diğer kısımları ile yapılan işlemlere ilişkin hasılat ve giderler de dahil olmak üzere, hasılat elde edebildiği ve harcama yapabildiği, işletme faaliyetlerinde bulunan, faaliyet sonuçlarının, bölüme tahsis edilecek kaynaklara ilişkin kararların alınması ve bölümün performansının değerlendirilmesi amacıyla işletmenin faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili merci tarafından düzenli olarak gözden geçirildiği ve hakkında ayrı finansal bilgilerin mevcut olduğu bir kısımdır.

Grup'un faaliyetlerine ilişkin karar almaya yetkili merci tarafından düzenli olarak gözden geçirilen ve finansal performansları ayrı takip edilen bölümleri bulunmadığından faaliyet bölümlerine göre raporlama yapılmamıştır.

2.11.25 Hisse bazlı ödemeler

İşletmenin özkaynağına dayalı finansal araçların, hissedarları tarafından, mal veya hizmet sağlayanlara, çalışanlar da dahil olmak üzere, intikal ettirilmesi işlemi, ilgili işlemin sağlanan mal veya hizmet dışında bir ödemeye istinaden yapıldığı açık olarak anlaşılmadıkça, hisse bazlı ödeme işlemidir.

Grup, hisse bazlı ödeme işlemlerinden elde edilen veya devralınan mal veya hizmetleri, mallar teslim alındıkça ya da hizmetler sağlandıkça muhasebeleştirir. İşletme, mal veya hizmetlerin özkaynaktan karşılanan hisse bazlı ödeme işlemleri yoluyla elde edilmesi durumunda özkaynaklarda, nakit olarak ödenen hisse bazlı ödeme işlemleri yoluyla elde edilmesi durumunda ise borçlarda, anılan işlemler karşılığı meydana gelen artışları muhasebeleştirir.

2.11.26 Vergilendirme

Vergi gideri veya geliri, dönem içerisinde ortaya çıkan kazanç veya zararlar ile alakalı olarak hesaplanan yasal ve ertelenmiş verginin toplamıdır.

Ertelenmiş vergi, bilanço yükümlülüğü metoduna göre bilanço tarihinde geçerli olan vergi oranları kullanılarak hesaplanmıştır. Ertelenmiş vergi, aktif ve pasiflerin konsolide finansal tablolarda yansıtılan değerleri ile vergi matrahları arasındaki geçici farkların vergi etkisi olup, finansal raporlama amacıyla dikkate alınarak yansıtılmaktadır. Ertelenmiş vergi aktifleri ilerde bu zamanlama farklılıklarının kullanılabileceği bir mali kâr oluşabileceği ölçüde; tüm indirilebilir geçici farklar, kullanılmayan teşvik tutarları ile geçmiş dönemlere ilişkin taşınan mali zararlar için tanımlanır. Ertelenmiş vergi aktifleri her bilanço döneminde gözden geçirilmekte ve ertelenmiş vergi aktifinin ilerde kullanılması için yeterli mali kârın oluşmasının mümkün olmadığı durumlarda, bilançoda taşınan değeri azaltılmaktadır. Özkaynaklar hesabı altında muhasebeleştirilen gelir ve gider kalemlerine ilişkin ertelenmiş vergi tutarları da özkaynaklar hesabı altında takip edilir.

Ertelenmiş vergi aktifleri ve pasifinin hesaplanmasında, Grup'un bu geçici farkları kullanabileceğini düşündüğü tarihlerde geçerli olacak vergi oranları -bilanço tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiş veya girmesi kesinleşmiş olan oranlar baz alınarak- kullanılmaktadır. Her bilanço döneminde Grup, ertelenmiş vergi varlıklarını gözden geçirmekte ve gelecekte indirilebilir olması ihtimali göz önüne alınarak muhasebeleştirmektedir.

NOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ

Bulunmamaktadır.

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 4 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla nakit ve nakit benzerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kasa	36	60
Bankalar - vadeli mevduat	15.643.225	11.462.603
Bankalar - vadesiz mevduat	519.100	96.640
Ters repo alacakları	29.338	19.554
Yatırım fonları (B tipi likit)	2.651	5.410
Para piyasalarından alacaklar	-	623.670
Bilançoda yer alan toplam nakit ve nakit benzerleri	16.194.350	12.207.937
Nakit ve nakit benzerlerine ait faiz gelir reeskontları	(20.833)	(32.215)
12 aylık beklenen kredi zarar karşılığı	22.742	16.607
Nakit akış tablosunda yer alan toplam nakit ve nakit benzerleri	16.196.259	12.192.329

Grup, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 16.194.350 TL tutarındaki nakit ve nakit ve nakit benzerleri için, TFRS 9 kapsamında 22.742 TL tutarında 12 aylık beklenen kredi zarar karşılığı hesaplamıştır.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bloke mevduat bulunmamaktadır (31 Aralık 2018: Bulunmamaktadır).

Bankalar - Vadeli mevduat

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, vadeli mevduatın detayları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2019	Tutar (TL)	Efektif faiz oranı (%)	Vade tarihi
TL	8.799.398	11,38	2 Ocak 2020 – 31 Mart 2020
ABD Doları	3.429.554	2,70	2 Ocak 2020-13 Şubat 2020
Avro	3.414.273	0,72	2 Ocak 2020 – 4 Şubat 2020
Toplam	15.643.225		

31 Aralık 2018	Tutar (TL)	Efektif faiz oranı (%)	Vade tarihi
TL	6.658.832	24,28	2 Ocak 2019 – 26 Şubat 2019
ABD Doları	3.017.718	5,51	2 Ocak 2019-14 Şubat 2019
Avro	1.786.053	2,99	2 Ocak 2019
Toplam	11.462.603		

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 5 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR

Grup'un özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlarının hiçbirisi halka açık şirket değildir ve bu nedenle kayıtlı piyasa fiyatları bulunmamaktadır.

Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen müşterek yönetime tabi ortaklıkların, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla özet finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

Müşterek yönetime tabi ortaklıklar

31 Aralık 2019	Ortaklık payları (%)	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler	Net varlıklar	Cari dönem kârı/ (zararı)	BİST'in kâr/ (zarar)'daki payı	BİST'in net varlıklardaki payı
Finans Teknopark A.Ş.	51,00	2.033	1	2.032	27	14	1.036
Tasfiye Halinde Borsa İstanbul İTÜ Teknoloji A.Ş.	50,00	154	-	154	(2)	(1)	77
Toplam						13	1.113

31 Aralık 2018	Ortaklık payları (%)	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler	Net varlıklar	Cari dönem kârı/ (zararı)	BİST'in kâr/ (zarar)'daki payı	BİST'in net varlıklardaki payı
Finans Teknopark A.Ş.	50,00	7.231	5.072	2.159	674	337	1.079
Borsa İstanbul İTÜ Teknoloji A.Ş.	50,00	175	19	156	(1)	(1)	78
Toplam						336	1.157

Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen iştiraklerin 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla özet finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

İştirakler

31 Aralık 2019	Ortaklık payları (%)	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler	Net varlıklar	Cari dönem kârı	BİST'in kâr'daki payı	BİST'in net varlıklardaki payı
Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.	30,83	293.621	81.317	212.304	41.771	12.878	65.453
Sermaye Piy. Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş.	34,27	34.999	4.058	30.941	7.176	2.459	10.603
Karadağ Borsası	24,43	16.400	259	16.141	1.503	367	3.943
Kırgızistan Borsası	16,33	2.948	76	2.872	-	-	469
Toplam						15.704	80.468

31 Aralık 2018	Ortaklık payları (%)	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler	Net varlıklar	Cari dönem kârı	BİST'in kâr'daki payı	BİST'in net varlıklardaki payı
Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.	30,83	291.167	110.246	180.921	55.121	16.994	55.778
Sermaye Piy. Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş.	34,27	26.878	3.129	23.749	7.355	2.521	8.139
Karadağ Borsası	24,43	14.690	45	14.645	1.911	467	3.578
Kırgızistan Borsası	16,33	2.948	191	2.757	10	2	450
Toplam						19.984	67.945

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 5 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR (Devamı)

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerinde, özkaynak yöntemiyle değerlendirilen müşterek yönetime tabi ortaklıkların ve iştiraklerin hareketi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
Dönem başı - 1 Ocak	69.102	48.222
İştiraklerden alınan temettüleri	(3.202)	-
İştirak ve müşterek yönetime tabi ortaklıklardan elde edilen gelir ve giderler, (net)	15.717	20.320
Yabancı para çevrim farkları	(36)	560
Dönem sonu - 31 Aralık	81.581	69.102

NOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, kısa vadeli finansal yatırımların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar	869.416	7.741
Vadesi üç aydan uzun vadeli mevduat	40.049	32.013
Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar	33.288	-
Toplam	942.753	39.754

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, uzun vadeli finansal yatırımların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	11.189	11.193
İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar	54.366	69.980
Toplam	65.555	81.173

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, borçlanma senetlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019		31 Aralık 2018	
	Kayıtlı değeri	Faiz oranı (%)	Kayıtlı değeri	Faiz oranı (%)
Devlet tahvili	628.252	3,45	-	-
Eurobondlar	131.899	4,69	-	-
Bonolar	75.034	11,59	-	-
Varlığa dayalı menkul kıymetler	41.265	16,99	69.730	16,99
Sukuklar	33.288	11,73	7.099	23,00
Sertifika	24.046	11,75	642	-
Repolar	23.013	11,10	-	-
Özel sektör tahvili	273	18,44	250	16,40
Toplam	957.070		77.721	

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklardan repo işlemlerine konu olanlar bulunmamaktadır.

31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, teminat olarak verilen finansal yatırım bulunmamaktadır.

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, sermayede payı temsil eden gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar detayı aşağıdaki gibidir:

Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	31 Aralık 2019		31 Aralık 2018	
	İştirak oranı (%)	Kayıtlı değeri	İştirak oranı (%)	Kayıtlı değeri
Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş.	21,79	6.250	21,79	6.250
Ege Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş.	19,97	3.320	19,97	3.320
Saraybosna Borsası	16,68	799	16,68	799
Bakü Borsası	4,76	157	4,76	157
Diğer	<0,01	663	<0,01	667
Toplam		11.189		11.193

NOT 7 - TİCARİ ALACAKLAR VE DİĞER ALACAKLAR

Ticari alacaklar

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, ilişkili olmayan taraflardan kısa vadeli ticari alacakların detayı aşağıdaki gibidir:

İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Üyelerden alacaklar ^(*)	96.811	47.187
Verilen krediler	157.493	14.800
Saklama ve komisyon alacakları	22.466	14.407
Şüpheli ticari alacaklar	677	580
Ömür boyu beklenen kredi zarar karşılığı	(1.083)	(659)
Toplam	276.364	76.315

^(*) Üyelerden alacaklar; BİST üyelerine ait tescil ücreti pay piyasası borsa payı, borçlanma araçları piyasası borsa payı, yıllık üyelik aidatı, pay piyasası, borçlanma araçları piyasası terminal kullanım ücretleri ve data hattı ücretlerinden oluşmaktadır

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, ticari alacaklarının kalan vadeleri 3 aydan kısadır.

Ömür boyu beklenen kredi zarar karşılığı

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait, ticari alacaklar değer düşüklüğü karşılığının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
Dönem başı - 1 Ocak	(659)	(1.965)
TFRS 9'un ilk uygulamasına ilişkin düzeltme	-	(337)
Dönem içerisinde ayrılan karşılıklar	(485)	(131)
Dönem içerisinde yapılan tahsilatlar	23	69
Dönem içinde iptal edilen/ters çevrilen karşılıklar	38	1.705
Dönem sonu - 31 Aralık	(1.083)	(659)

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 7 - TİCARİ ALACAKLAR VE DİĞER ALACAKLAR (Devamı)**Diğer alacaklar*****İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar***

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, ilişkili olmayan taraflardan kısa vadeli diğer alacakların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Diğer alacaklar	251	253
Personelden alacaklar	122	554
Toplam	373	807

NOT 8 - DİĞER VARLIKLAR***Diğer dönen varlıklar***

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, diğer dönen varlıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
ViOP teminatlarından alacaklar	6.461	18.954
İş avansları	733	3.745
Verilen depozito ve teminatlar	252	57
Diğer	2.346	9.636
Toplam	9.792	32.392

Diğer duran varlıklar

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, diğer duran varlıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Verilen depozito ve teminatlar	806	620
Toplam	806	620

NOT 9 - ERTELENMİŞ GELİRLER***Kısa vadeli ertelenmiş gelirler***

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, kısa vadeli ertelenmiş gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Gelecek aylara ait gelirler	3.715	2.154
Toplam	3.715	2.154

Uzun vadeli ertelenmiş gelirler

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, uzun vadeli ertelenmiş gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Gelecek yıllara ait gelirler	814	1.866
Toplam	814	1.866

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 10 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER***Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler***

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, kısa vadeli peşin ödenmiş giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Gelecek aylara ait giderler	14.587	19.184
Toplam	14.587	19.184

Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, uzun vadeli peşin ödenmiş giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Gelecek yıllara ait giderler	1.335	6.026
Toplam	1.335	6.026

NOT 11 - YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait yatırım amaçlı gayrimenkullerin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Değerleme metodu	1 Ocak 2019	Değerleme artışları/ (azalışları)	31 Aralık 2019
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	Emsal karşılaştırma	23.175	325	23.500
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	Emsal karşılaştırma	38.630	(4.355)	34.275
Toplam		61.805	(4.030)	57.775
	Değerleme metodu	1 Ocak 2018	Değerleme artışları	31 Aralık 2018
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	Emsal karşılaştırma	23.000	175	23.175
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	Emsal karşılaştırma	36.355	2.275	38.630
Toplam		59.355	2.450	61.805

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup'un İstanbul Akmerkez Alışveriş Merkezi'nde ve İstanbul Şişli'de yer alan yatırım amaçlı gayrimenkulleri bulunmakta olup, SPK tarafından yetkilendirilmiş bağımsız gayrimenkul değerleme şirketlerinin Akmerkez Alışveriş Merkezi'nin 4 Aralık 2019 tarihli raporuna göre gerçeğe uygun değeri 23.500 TL'dir.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla kullanımda olmayan ve kira getirisi elde etme kararı alınan Şişli Hizmet Binası, maddi duran varlıklar altından yatırım amaçlı gayrimenkullere sınıflanmıştır. Söz konusu yatırım amaçlı gayrimenkulün 24 Aralık 2019 tarihli raporuna göre gerçeğe uygun değeri 34.275 TL'dir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren hesap döneminde yatırım amaçlı gayrimenkullerden elde edilen kira geliri 600 TL'dir (31 Aralık 2018: 600 TL).

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 11 - YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER (Devamı)

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla finansal tablolarda, yatırım amaçlı gayrimenkul olarak sınıflandırılan taşınmazların gerçeğe uygun değerinin bulunması esnasında kullanılan önemli değerlendirme, tahmin ve varsayımlar aşağıda açıklanmıştır:

Gayrimenkul adı	Değerleme yöntemi	Ekspertiz raporu tarihi	Emsal m ² değeri TL
Akmerkez Büro	"Emsal karşılaştırma"	4 Aralık 2019	26,111
Şişli Hizmet Binası	"Emsal karşılaştırma"	24 Aralık 2019	7,542

Yatırım amaçlı gayrimenkuller üzerinde aktifleştirilmiş olan borçlanma maliyeti, herhangi bir ipotek veya rehin gibi bir kısıtlama bulunmamaktadır.

NOT 12 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait maddi duran varlıkların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Binalar	Tesis makine ve cihazlar	Taşıtlar	Döşeme ve demirbaşlar	Özel maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar	Kullanım hakkı	Toplam
1 Ocak 2019								
Dönem başı net kayıtlı değer	28.052	12.873	119	26.534	122.865	12.480	-	202.923
Girişler	-	4.740	-	17.264	4.267	31.263	6.788	64.322
Çıkışlar	-	-	-	(90)	-	-	-	(90)
Transfer	-	-	-	(2.232)	25.624	(24.967)	-	(1.575)
Cari dönem amortismanı	(581)	(8.275)	(44)	(8.167)	(5.491)	-	(805)	(23.363)
31 Aralık 2019	27.471	9.338	75	33.309	147.265	18.776	5.983	242.217

	Binalar	Tesis makine ve cihazlar	Taşıtlar	Döşeme ve demirbaşlar	Özel maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
1 Ocak 2018							
Dönem başı net kayıtlı değer	28.617	15.611	172	21.076	127.550	5.594	198.620
Girişler	16	6.180	-	16.899	716	17.369	41.180
Çıkışlar	-	-	-	(126)	-	-	(126)
Transfer	-	-	-	(5.524)	-	(10.483)	(16.007)
Cari dönem amortismanı	(581)	(8.918)	(53)	(5.791)	(5.401)	-	(20.744)
31 Aralık 2018	28.052	12.873	119	26.534	122.865	12.480	202.923

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait maddi duran varlıklar üzerinde ipotek ve rehin bulunmamaktadır.

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 13 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait maddi olmayan duran varlıkların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Haklar	Bilgisayar yazılımları	Geliştirme maliyetleri ^(*)	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
1 Ocak 2019					
Dönem başı net kayıtlı değer	353.914	26.548	34.873	-	415.335
Girişler	5.568	9.620	-	-	15.188
Çıkışlar	-	(111)	-	-	(111)
Transferler	(1.534)	-	3.109	-	1.575
Cari dönem itfa payları	(24.000)	(7.709)	(11.025)	-	(42.734)
31 Aralık 2019	333.948	28.348	26.957	-	389.253

	Haklar	Bilgisayar yazılımları	Geliştirme maliyetleri ^(*)	Yapılmakta olan yatırımlar ^(**)	Toplam
1 Ocak 2018					
Dönem başı net kayıtlı değer	170.261	22.148	26.526	130.152	349.087
Girişler	68.703	12.885	-	4.190	85.778
Çıkışlar	(48)	-	(4)	-	(52)
Transferler	132.163	-	18.186	(134.342)	16.007
Cari dönem itfa payları	(17.165)	(8.485)	(9.835)	-	(35.485)
31 Aralık 2018	353.914	26.548	34.873	-	415.335

^(*) Grup'un 5746 sayılı Ar-Ge Kanunu kapsamında Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Ar-Ge Merkezi tescilli bulunmaktadır. Bu kapsamda geliştirilen projeler için yapılan harcamalar aktifleştirilerek geliştirme maliyetleri hesabına alınmaktadır. Projelerin tamamlanmasına müteakip, toplam proje bedeli maddi olmayan duran varlık olarak aktifleştirilmekte ve amortismanına tabi tutulmaktadır. 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren hesap döneminde 62 TL tutarında amortisman gideri Ar-Ge Merkezi kapsamında geliştirilen projeler için ayrılmakta olup aktifleştirilmiştir (31 Aralık 2018: 283 TL).

^(**) Grup'un 31 Aralık 2013 tarihinde Nasdaq OMX ("Nasdaq") ile imzalamış olduğu anlaşmalara istinaden, Grup'un bünyesindeki piyasaların teknolojik altyapısını teşkil eden tüm yazılımların, Grup ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilen yazılım paketleri ile yenilenmesi ve uygulanması sürecindeki ilave zorunlu maliyetleri içermektedir.

NOT 14 - DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI

MKK'nın 5746 sayılı Ar-Ge Kanunu kapsamında Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 8 Kasım 2018 tarihli yazı ile Ar-Ge Merkezi statüsünün devam ettirileceği bildirilmiştir.

Borsa İstanbul'un 5746 sayılı Ar-Ge Kanunu kapsamında Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 6 Kasım 2018 tarihli yazı ile Ar-Ge Merkezi statüsünün devam ettirileceği bildirilmiştir.

Takasbank'ın 5746 sayılı Ar-Ge Kanunu kapsamında Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 20 Nisan 2017 tarihli yazı ile Ar-Ge Merkezi kapsamına alınmıştır.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, 21.629 TL tutarında Ar-Ge vergi indirimi vergi hesaplamasında indirim kalemi olarak dikkate alınmıştır (31 Aralık 2018: 28.868 TL).

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla TÜBİTAK'tan alınan Ar-Ge yardımı bulunmamaktadır (31 Aralık 2018: 310 TL).

Ar-Ge teşvikleri kapsamında indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan devlet teşvikleri TMS 12 "Gelir Vergileri" standardı kapsamında değerlendirilmektedir.

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 15 - TİCARİ BORÇLAR VE DİĞER BORÇLAR***İlişkili olmayan taraflara kısa vadeli ticari borçlar***

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, ilişkili olmayan taraflara kısa vadeli ticari borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Üyelerin alacakları ^(*)	850.501	360.044
Ticari borçlar ^(**)	86.894	76.963
Yurtiçi satıcılara muhtelif borçlar	10.483	10.951
Toplam	947.878	447.958

^(*) Organize piyasalarda işlem yapmak isteyen, aracı kurumlar, bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketlerinin ilgili piyasalara teminat yatırabilmek, takas borçlarını ödeyebilmek ve müşterilerine para transferi yapabilmek için Takasbank nezdinde açılmış üye bakiyelerinden oluşmaktadır.^(**) Grup'un stratejik ortaklık anlaşması kapsamında yapmış olduğu işlemlerden kaynaklanmaktadır.***İlişkili taraflara diğer borçlar***

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, ilişkili taraflara diğer borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Sermaye Piyasası Kurul Payı gider tahakkuku	87.544	79.876
Diğer borçlar	171	416
Toplam	87.715	80.292

İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla ilişkili olmayan taraflara diğer borçlar 348 TL'dir (31 Aralık 2019: 1.147 TL).

İlişkili olmayan taraflara uzun vadeli ticari borçlar

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, uzun vadeli ticari borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Ticari borçlar ^(*)	166.840	218.674
Toplam	166.840	218.674

^(*) Grup'un stratejik ortaklık anlaşması kapsamında yapmış olduğu işlemlerden kaynaklanmaktadır.**NOT 16 – TÜREV ARAÇLAR*****Türev varlıklar***

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, türev varlıklar detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
<i>Türev varlıklar</i>		
Swap işlemleri	40.015	-
Toplam	40.015	-

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 17 - KISA VADELİ KARŞILIKLAR***Diğer kısa vadeli karşılıklar***

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, diğer kısa vadeli karşılıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Dava karşılıkları	20.360	16.100
Toplam	20.360	16.100

NOT 18 - KISA VADELİ BORÇLANMALAR

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, kısa vadeli borçlanmaların detayı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2019	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı %	Para birimi	Orijinal tutar	TL karşılığı
Kısa vadeli borçlanmalar	1,67	ABD Doları	334.833	1.988.973
	0,01	Avro	318.300	2.116.887
	-	TL	-	-
				4.105.860
31 Aralık 2018	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı %	Para birimi	Orijinal tutar	TL karşılığı
Kısa vadeli borçlanmalar	2,40	ABD Doları	316.163	1.663.301
	0,12	Avro	184.000	1.109.155
	23,40	TL	652.957	652.957
				3.425.413

NOT 19 - KİRALAMA YÜKÜMLÜLÜKLERİ

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla kiralama yükümlülüklerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019		31 Aralık 2018	
	Brüt	Net	Brüt	Net
1 yıla kadar	1.800	1.519	-	-
1-5 yıl arası	5.930	4.601	-	-
Toplam	7.730	6.120	-	-

NOT 20 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER***Davalara ilişkin karşılıklar***

Grup'un lehine ve aleyhine açılmış ve halihazırda devam eden muhtelif davalar bulunmaktadır. Bu davalar işe iade ve piyasa üyeleri ile olan anlaşmazlıklardan kaynaklı davalardan oluşmaktadır. Grup yönetimi, her dönem sonunda bu davaların olası sonuçlarını ve finansal etkisini değerlendirmekte ve bu değerlendirme sonucunda olası yükümlülüklerle karşı gerekli görülen karşılıklar ayrılmaktadır. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, davalar için ayrılan karşılık tutarı 20.360 TL'dir (31 Aralık 2018: 16.100 TL) (Not 17).

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 20 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Taahhütler

Pasifte yer almayan taahhütlerin toplam tutarı

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
<i>Üyelerden alınan teminatlar^(*)</i>		
Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası teminatları	416.131	104.554
Pay Piyasası teminatları	10.795	10.962
Borçlanma Araçları Piyasası teminatları	4.328	4.282
Toplam	431.254	119.798

^(*) BİST'in işletmiş olduğu piyasalara ilişkin üyelerinden almış olduğu teminatları içermektedir.

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
<i>Mal ve hizmet satıcılarından alınan teminatlar</i>		
TL	58.369	63.049
ABD Doları	21.335	17.882
Avro	5.908	5.170
Toplam	85.612	86.101

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
<i>Emanete alınan kıymetler</i>		
BİST Zorunlu Eğitime Katkı Payı Fonu ^(*)	106.231	123.135
Toplam	106.231	123.135

^(*) Kesintisiz Eğitime Katkı Payı adı altında İMKB Yönetim Kurulu tarafından 1997 yılında alınan bir kararla 32.000 TL başlanmıştır. Genel Kurul ve Yönetim Kurulu kararları çerçevesinde İMKB Zorunlu Eğitime Katkı Payı Fonu adı altında ilköğretim okulları yapımı için tahsis edilen ve kamu bankalarında vadeli hesaplarda değerlendirilen, İMKB tarafından yönetilen, ancak İMKB'nin mal varlığına dahil olmayan, 1999 yılına kadar İMKB aktif ve pasif hesaplarında izlenen bu tarihten sonra ise nazım hesaplarda takip edilmeye başlanan Zorunlu Eğitime Katkı Payı Fonu'nun 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla anapara tutarı üzerine ilave gelen faiz ile birlikte 106.231 TL'dir (31 Aralık 2018: 123.135 TL).

NOT 21 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALARA İLİŞKİN KARŞILIKLAR VE ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR

Kısa vadeli çalışan hakları karşılıkları

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	8.710	6.421
Personele borçlar	1.518	4.896
Toplam	10.228	11.317

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İzin ücreti karşılığı	23.727	19.194
Personel prim karşılığı	26.468	21.462
Toplam	50.195	40.656

31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 21 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALARA İLİŞKİN KARŞILIKLAR VE ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR (Devamı)

İzin ücreti karşılığı

Grup, yürürlükteki İş Kanunu'na göre iş yerinde işe başladığı günden itibaren deneme süresi de dahil olmak üzere, en az bir yıl çalışmış olan personelin doğmuş olan yıllık ücretli izin haklarından kullanılmayan kısımları için önceki dönemleri de kapsayan bir tutarı çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar hesabında tutmaktadır.

İzin ücreti karşılığının, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait hareketi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak– 31 Aralık 2019	1 Ocak– 31 Aralık 2018
1 Ocak itibarıyla izin ücreti karşılığı	19.194	18.038
Dönem içinde yapılan ödemeler	(2.092)	(595)
Dönem içindeki artışlar	6.625	1.751
Dönem sonu – 31 Aralık	23.727	19.194

Personel prim karşılığı

Personel prim karşılığının, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait hareketi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak– 31 Aralık 2019	1 Ocak– 31 Aralık 2018
1 Ocak itibarıyla personel prim karşılığı	21.462	19.310
Dönem içinde yapılan ödemeler	(21.462)	(18.934)
Dönem içindeki artışlar	26.468	21.086
Dönem sonu – 31 Aralık	26.468	21.462

Uzun vadeli çalışan hakları karşılıkları

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kıdem tazminatı karşılığı	33.371	26.506
Hizmet ikramiyesi karşılığı	1.227	3.738
Toplam	34.598	30.244

Kıdem tazminatı karşılığı

Türk İş Kanunu'na göre, Şirket bir senesini doldurmuş olan ve Şirket'le ilişkisi kesilen veya emekli olan 25 hizmet (kadınlarda 20) yılını dolduran ve emekliliğini kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir. 23 Mayıs 2002 tarihindeki mevzuat değişikliğinden sonra emeklilikten önceki hizmet süresine ilişkin bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır.

Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş kadardır ve bu tutar 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 6.379,86 tam Türk Lirası ile sınırlandırılmıştır (31 Aralık 2018: 5.434,42 tam Türk Lirası).

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminiyle hesaplanır.

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 21 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALARA İLİŞKİN KARŞILIKLAR VE ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR (Devamı)

TMS 19, Grup'un kıdem tazminatı karşılığını tahmin etmek için aktüer değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıda yer alan aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İskonto oranı	%3,52	%5,09
Tahmin edilen personel devir hızı	%96,90	%97,63

Kıdem tazminatı karşılığının, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait hareketi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
1 Ocak itibarıyla kıdem tazminatı karşılığı	26.506	24.369
Faiz maliyeti	3.018	2.197
Hizmet maliyeti	3.889	3.083
Dönem içindeki ödemeler	(5.007)	(3.355)
Aktüeryal kayıp/kazanç	4.965	212
Dönem sonu kıdem tazminatı karşılığı - 31 Aralık	33.371	26.506

Hizmet ikramiyesi karşılığı

Mülga İMKB Personel Yönergesinin 49'uncu maddesi hükmü uyarınca personele ödenmek üzere, personelin kademesi ve kıdem yılı dikkate alınarak son gösterge ücret rakamı üzerinden hizmet ikramiyesi karşılığı hesaplanmaktadır.

Mülga İMKB Personel Yönergesi'nin hizmet ikramiyesine ilişkin 63'üncü maddesinin 5'inci fıkrası hükümlerinin geleceğe dönük uygulanmasına 30 Haziran 2012 tarihinde son verilmiş olup; 30 Haziran 2012 tarihi itibarıyla Borsa'da görevli her bir belirsiz süreli personel için bu tarihteki katsayı kıdem yılı (kıdem yılı kistelyevm uygulanarak tespit edilmiştir) esasına göre hesaplanmış net TL tutarlarından oluşan bir liste hazırlanmıştır. 28 Eylül 2012 tarihine kadar haklı nedenlerle fesih halleri dışında iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi suretiyle ayrılacak olanlara, bu listede belirtilen tutar defaten ve net olarak nakden ödenmektedir.

Hizmet ikramiyesi karşılığının 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait hareketi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
1 Ocak itibarıyla hizmet ikramiyesi karşılığı	3.738	6.086
Dönem içindeki ödemeler	(2.511)	(2.348)
31 Aralık itibarıyla hizmet ikramiye karşılığı	1.227	3.738

NOT 22 - DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER***Diğer kısa vadeli yükümlülükler***

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, kısa vadeli diğer yükümlülüklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Alınan depozito ve teminatlar ^(*)	9.349.133	6.131.758
Beklenen zarar karşılığı (bilanço dışı kalemler)	14.744	36.379
Ödenecek vergi ve harçlar	26.687	36.080
Diğer	2.485	5.035
Toplam	9.393.049	6.209.252

(*) BİAŞ Garanti Fonu, BİAŞ Borçlanma ve Pay Piyasaları, Takasbank Para Piyasası (TPP), Ödünç Pay Piyasası (ÖPP), Borsa İstanbul Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası (VİOP), Elektrik Piyasası, Kaldıraçlı alım satım işlemlerinin yapıldığı piyasalar nezdinde, piyasa ve pazarlarda alım satım amaçlı gerçekleştirilen sözleşmeler için alınmış teminatlardır.

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 22 - DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)***Diğer uzun vadeli yükümlülükler***

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, diğer uzun vadeli yükümlülüklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Alınan depozito ve teminatlar	8.870	8.631
Toplam	8.870	8.631

NOT 23 - ÖZKAYNAKLAR***Ödenmiş sermaye***

6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 138'inci maddesi'nde öngörüldüğü üzere, Borsa İstanbul Anonim Şirketi'nin faaliyet konusu ve amacı, sermaye miktarı, payları, payların devir esasları, 6102 sayılı Kanunun 478'inci maddesinin dördüncü fıkrasına tabi olmaksızın paylara tanınacak imtiyazlar, tasfiye, devir, birleşme, fesih, halka arz sınırlamaları, organları, komiteleri, bunların oluşumu, görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları, hesapları ve kârlarının dağıtımı ile teşkilatına ilişkin esaslar ile sair hususların yer aldığı esas sözleşmesi Sermaye Piyasası Kurulu tarafından hazırlanarak, ilgili Bakanın onayını müteakip 3 Nisan 2013 tarihinde ticaret siciline re'sen tescil edilmiştir. Şirketin esas sözleşmesinde de belirtildiği üzere Şirketin kuruluş sermayesi 423.234.000 tam Türk Lirası olup, bu sermaye her biri bir kuruş değerinde 42.323.400.000 adet nama yazılı paya ayrılmıştır.

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, Şirket'in sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

Ortağın Adı/Unvanı	31 Aralık 2019		31 Aralık 2018	
	Pay tutarı (TL)	Sermaye oranı (%)	Pay tutarı (TL)	Sermaye oranı (%)
Türkiye Varlık Fonu	383.450	90,60	341.126	80,60
Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği	5.502	1,30	5.502	1,30
Borsa İstanbul A.Ş.	9.590	2,27	9.417	2,23
Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası ^(*)	-	-	42.324	10,00
Diğer	24.692	5,83	24.865	5,87
Toplam	423.234	100.00	423.234	100.00

^(*) Türkiye Varlık Fonu, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası'na (EBRD) ait %10 oranındaki payı satın almış ve ortaklık oranını %90,60'a çıkarmıştır.**Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler**

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler	448.302	392.550
Toplam	448.302	392.550

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedek akçeler, birinci ve ikinci tertip yasal yedek akçelerden oluşmaktadır. Birinci tertip yasal yedek akçeler, Şirket sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar yasal dönem kârının %5'i oranında ayrılmaktadır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin %5'ini aşan dağıtılan kârın %10'udur. Birinci ve ikinci yasal yedek akçeler, toplam sermayenin %50'sini aşmadığı sürece dağıtılamazlar; ancak ihtiyari yedek akçelerin tükenmesi halinde zararların karşılanmasında kullanılabilirler.

Geçmiş yıllar kârları

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla geçmiş yıllar kârları 1.018.679 TL'dir (31 Aralık 2018: 260.483 TL). Borsa İstanbul A.Ş.'nin 12 Nisan 2019 tarihinde yapılan Genel Kurulunda hissedarlara 179.687 TL kâr dağıtımı kararı alınmıştır.

Paylara ilişkin primler

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Paylara ilişkin primler	12.418	12.418
Toplam	12.418	12.418

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 23 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)**Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler****Yeniden değerlendirme değer artış yedeği**

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Yeniden değerlendirme değer artış yedeği	13.677	13.677
Toplam	13.677	13.677

Değer artış yedeği, maddi duran varlıkların yatırım amaçlı gayrimenkul olarak yeniden sınıflandırılmasından önce yapılan yeniden değerlemelerinden meydana gelmektedir (Not 11).

Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları

Kıdem tazminatı karşılığı, Grup'un, çalışanların emekli olmasından doğan gelecekteki olası yükümlülüğün bugünkü değerinin tahmini ile hesaplanır. Grup, 2012 yılında TMS 19'da meydana gelen ve 1 Ocak 2014'ten itibaren geçerli olan değişikliği uygulamaya başlayarak, kıdem tazminatı karşılığına ilişkin tüm aktüeryal kayıp ve kazançları diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirmiştir. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla yeniden değerlendirme ölçüm farkı olarak bilançoda özkaynaklar altında gösterilen ölçüm kayıpları 9.456 TL'dir (31 Aralık 2018: 6.093 TL).

Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler**Yabancı para çevrim farkları**

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Yabancı para çevrim farkları	1.397	1.433
Toplam	1.397	1.433

Yabancı para çevrim farkları, Grup'un yurtdışı faaliyetlerine ait finansal tablolarının geçerli para biriminden raporlama para birimine çevriminden kaynaklanan yabancı para kur farklarından oluşmaktadır.

Geri alınmış paylar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Geri alınmış paylar	(99.016)	(97.666)
Toplam	(99.016)	(97.666)

NOT 24 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETLERİ

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait brüt kârın detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
Hizmet gelirleri	1.930.577	1.539.679
Eksi: İskontolar ve indirimler	(6.920)	(1.012)
Satışlar	1.923.657	1.538.667
Satışların maliyetleri	(196.657)	(161.847)
Brüt kâr	1.727.000	1.376.820

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 24- HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETLERİ (Devamı)

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait hizmet gelirlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
Takasbank faiz gelirleri	732.323	684.568
Borsa payı gelirleri	513.827	328.015
<i>Borçlanma araçları piyasası</i>	224.552	58.791
<i>Pay piyasası</i>	117.875	114.153
<i>Vadeli işlemler ve opsiyon piyasası</i>	100.792	89.349
<i>Kıymetli madenler ve kıymetli taşlar piyasası</i>	33.512	12.339
<i>Takasbank para piyasası</i>	32.759	50.555
<i>Takasbank ödünç pay piyasası</i>	2.281	1.454
<i>Türkiye elektronik fon alım satım platformu</i>	2.056	1.374
Saklama gelirleri	290.556	222.152
Takas gelirleri	95.582	58.652
Veri yayın gelirleri	87.068	65.368
Menkul kıymet kotasyon ücretleri	80.918	71.614
Menkul kıymet tescil ücretleri	25.030	23.188
Kolokasyon gelirleri	23.588	16.113
Üyeler ilave terminal kullanım ücreti	18.161	16.031
Para transfer hizmetlerinden gelirler	13.987	9.338
Hesap yönetim gelirleri	11.744	11.347
Üye aidat gelirleri	11.052	8.198
Lisans gelirleri	8.911	6.967
Kamu aydınlatma platformu gelirleri	5.716	5.096
Diğer hizmet gelirleri	12.114	13.032
Toplam	1.930.577	1.539.679

Hizmetlerin maliyeti

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait hizmetlerin maliyeti hesabının detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
Takasbank faiz giderleri	184.720	152.164
Ödenecek ücret ve komisyonlar	11.937	9.683
Toplam	196.657	161.847

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 25 - GENEL YÖNETİM GİDERLERİ

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait genel yönetim giderleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
Personel ücret ve giderleri	347.171	259.434
Amortisman ve tükenme payları	66.035	56.512
Vergi, resim ve harç giderleri	26.320	34.129
Bakım ve onarım giderleri	21.470	16.828
Dışardan sağlanan fayda ve hizmetler	13.851	8.323
Reklam ve ilan giderleri	9.129	9.834
Elektrik, su ve gaz giderleri	8.467	5.156
Haberleşme giderleri	8.112	8.040
Taşeron giderleri	5.759	4.723
Danışmanlık hizmetleri	4.795	5.060
Sosyal giderler	4.462	4.175
Sigorta giderleri	4.237	3.149
Seyahat giderleri	3.017	3.572
Kira giderleri	1.613	3.429
Diğer çeşitli giderler	9.961	7.385
Toplam	534.399	429.749

Personel giderleri

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait personel giderleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
Brüt ücretler	194.153	144.073
İkramiye gideri	47.062	41.077
Sosyal yardımlar	37.845	27.983
SGK işveren payı	33.171	22.187
Sağlık giderleri	15.243	11.869
İkale ödemeleri	3.819	2.338
Diğer ödemeler	15.878	9.907
Toplam	347.171	259.434

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 25 - GENEL YÖNETİM GİDERLERİ (Devamı)**Niteliklerine göre giderler**

	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
Personel ücret ve giderleri	347.171	259.434
Takasbank faiz giderleri	184.720	152.164
Amortisman ve tükenme payları	66.035	56.512
Vergi, resim ve harç giderleri	26.320	34.129
Bakım ve onarım giderleri	21.470	16.828
Dışardan sağlanan fayda ve hizmetler	13.851	8.323
Ödenecek ücret ve komisyonlar	11.937	9.683
Reklam ve ilan giderleri	9.129	9.834
Elektrik, su ve gaz giderleri	8.467	5.156
Haberleşme giderleri	8.112	8.040
Taşeron giderleri	5.759	4.723
Danışmanlık hizmetleri	4.795	5.060
Sosyal giderler	4.462	4.175
Sigorta giderleri	4.237	3.149
Seyahat giderleri	3.017	3.572
Kira giderleri	1.613	3.429
Diğer çeşitli giderler	9.961	7.385
Toplam	731.056	591.596

NOT 26 - ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER/GİDERLER**Esas faaliyetlerden diğer giderler**

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait esas faaliyetlerden diğer giderler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
SPK kurul payı karşılık gideri	87.544	79.876
Karşılık giderleri	13.212	20.261
Diğer	454	895
Toplam	101.210	101.032

Esas faaliyetlerden diğer gelirler

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait esas faaliyetlerden diğer gelirler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
Kambiyo kârları	36.648	19.205
Konusu kalmayan karşılıklar	23.630	44.891
Gayrimenkul kira geliri	1.190	1.201
İş göremezlik ödemeleri	677	475
Menkul kıymet satış kârları (*)	-	265.253
Diğer olağan gelir ve kârlar	7.717	7.087
Toplam	69.862	338.112

(*) Borsa İstanbul A.Ş. Esas Sözleşmesi 3. maddesine göre borsacılık faaliyetleri ile ilgili olarak her türlü ortaklığa, işbirliğine ve anlaşmaya girmek, gerektiğinde stratejik ortaklıklar yapmak faaliyetlerinde bulunabilir. Bu kapsamda 2015 yılında LCH. Clearnet Group Limited'e ortak olunmuş olup 2018 yılında yapılan müzakereler sonucunda mevcutta bulunan paylar elden çıkarılmıştır ve bu işlem sonucunda oluşan tutar menkul kıymet satış kârı olarak kayıtlara alınmıştır.

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 27 - YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER/GİDERLER

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait yatırım faaliyetlerinden gelirler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
Temettü geliri	276	14.533
Yatırım amaçlı gayrimenkul değer artışı	325	2.450
Toplam	601	16.983

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait yatırım faaliyetlerinden giderler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
Yatırım amaçlı gayrimenkul değer azalışı	4.355	-
Toplam	4.355	-

NOT 28 - FİNANSAL GELİRLER/GİDERLER

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait finansal gelirler aşağıdaki gibidir:

Finansal gelirler

	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
Faiz gelirleri	95.859	117.327
Türev işlemler kârı	33.915	-
Reeskont faiz geliri	-	20.016
Toplam	129.774	137.343

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait finansal giderler aşağıdaki gibidir:

Finansal giderler

	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
Reeskont giderleri	8.959	-
Diğer	228	-
Toplam	9.187	-

NOT 29 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Türkiye’deki bir işyeri ya da daimi temsilcisi aracılığı ile gelir elde eden dar mükellef kurumlar ile Türkiye’de yerleşik kurumlara ödenen kâr paylarından (temettü) stopaj yapılmaz. Bunların dışında kalan kişi ve kurumlara yapılan temettü ödemeleri %15 oranında stopaja tabidir. Kârın sermayeye ilavesi, kâr dağıtımı sayılmaz.

5 Aralık 2017 tarihli ve 30261 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7061 sayılı “Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”un 91’inci maddesi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’na eklenen geçici 10’uncu madde uyarınca kurumların 2018, 2019 ve 2020 vergilendirme dönemlerine ait kazançları üzerinden ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %22 oranıyla hesaplanması ve sonrasında tekrardan %20 oranı ile vergilendirilmeye devam edilmesi öngörülmektedir. Bu süre zarfında Bakanlar Kurulu’na %22 oranını %20 oranına kadar indirme yetkisi verilmiştir.

31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 29 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Şirketler üçer aylık mali kârları üzerinden %22 oranında geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 14'üncü gününe kadar beyan edip 17'nci günü akşamına kadar öderler. Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsuba rağmen ödenmiş geçici vergi tutarı kalmış ise bu tutar nakden iade alınabileceği gibi devlete karşı olan herhangi bir başka mali borca da mahsup edilebilir.

Türkiye'de ödenecek vergiler konusunda vergi otoritesi ile mutabakat sağlamak gibi bir uygulama bulunmamaktadır. Kurumlar vergisi beyannameleri hesap döneminin kapandığı ayı takip eden dördüncü ayın 25'inci günü akşamına kadar bağlı bulunan vergi dairesine verilir.

Vergi incelemesine yetkili makamlar, beş yıl zarfında muhasebe kayıtlarını inceleyebilir ve hatalı işlem tespit edilirse yapılacak vergi tarhiyatı nedeniyle vergi miktarları değişebilir.

Türk vergi sistemine göre oluşmuş zararlar, ileriki senelerde oluşabilecek vergiye tabi kârları netleştirmek amacı ile yalnızca 5 yıl ileriye taşınabilirler. Zararlar, geçmiş dönem kârlarını netleştirmek amacı ile geriye taşınamazlar.

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, dönem kârı vergi varlığı ve yükümlülüğü aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kurumlar vergisi karşılığı	268.014	252.230
Peşin ödenen geçici vergi	(196.608)	(131.398)
Dönem kârı vergi yükümlülüğü	71.406	120.832

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait gelir tablosundaki vergi giderinin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
Dönem vergi gideri	268.014	252.230
Ertelenmiş vergi gideri/(geliri)	16.351	(66.976)
Toplam vergi gideri	284.365	185.254

Aşağıda dökümü verilen mutabakat, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait toplam vergi karşılığı ile yasal vergi oranının vergi öncesi kâr rakamına uygulanmasıyla hesaplanan miktar arasındaki farkları göstermektedir:

	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
Vergi öncesi kâr	1.293.803	1.358.797
Yasal oran kullanılarak hesaplanan vergi	284.637	298.935
Kalıcı farklar	11.134	(26.247)
Vergiden istisna gelirler	(34.328)	(72.141)
Ertelenmiş vergiye konu olan geçici farklar	7.674	(26.262)
Kanunen kabul edilmeyen giderler	15.248	10.969
Vergi gideri	284.365	185.254

Grup'un 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren hesap döneminde efektif vergi oranı %22 olarak gerçekleşmiştir (31 Aralık 2018: %14).

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 29 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)**Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri**

Grup ve bağlı ortaklıkları, ertelenen vergi varlık ve yükümlülüklerini bilanço kalemlerinin TFRS ve vergi mali tabloları arasındaki farklı değerlendirmelerin sonucunda oluşan geçici farkların etkilerini dikkate alarak hesaplamaktadırlar. 7061 sayılı "Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile yüzde 22'lik Kurumlar Vergisi oranı yürürlüğe girdiği için ertelenmiş vergi hesaplamalarında 31 Aralık 2019 finansal tabloları hazırlanırken 2020 yılında geri kazanılacağı muhtemel olan geçici farklar için % 22 oranı, 2020 sonrası geri kazanılacağı muhtemel olan geçici farklar için ise % 20 oranı kullanılmıştır (31 Aralık 2018: % 22, 2020 sonrası %20).

Ertelenen vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

Hesaplanan ertelenmiş vergi alacakları ile ertelenmiş vergi yükümlülükleri, konsolidasyona tabi farklı şirketlerin finansal tablolarında netleştirilerek gösterilmektedir. Ancak, konsolide finansal tablolarda konsolidasyona tabi farklı şirketlerden kaynaklanan net ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri konsolide finansal tablolarda netleştirilmeden varlıklar ve yükümlülüklerde ayrı ayrı gösterilmektedir.

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018		
	Ertelenmiş vergi (yükümlülüğü)/varlığı, net			
	Geçici farklar	Ertelenmiş vergi	Geçici farklar	Ertelenmiş vergi
Sermaye Piyasası Kurul payı gider tahakkuku	87.544	19.260	79.876	17.573
Yatırım amaçlı gayrimenkul, maddi ve maddi olmayan duran varlıkların vergi matrah farkı	52.440	10.488	95.215	19.043
TFRS 9 karşılığı	37.918	8.342	53.247	11.714
Kıdem tazminatı karşılığı	33.371	6.674	26.506	5.301
Kullanılmamış izin ücreti karşılığı	23.727	5.220	19.194	4.223
Dava karşılıkları	20.360	4.381	16.100	3.444
Prim karşılığı	16.859	3.709	8.715	1.917
Hizmet ikramiyesi karşılığı	1.227	245	3.738	748
Finansal araçlar değer farkı	(40.015)	(8.803)	-	-
Diğer	8.209	1.806	12.351	2.717
Ertelenmiş vergi (yükümlülüğü)/varlığı, net		51.322		66.680

Grup'un 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 56.904 TL tutarında ertelenmiş vergi varlığı (31 Aralık 2018: 72.175 TL) ve 5.582 TL tutarında ertelenmiş vergi yükümlülüğü olarak Grup'un finansal tablolarına yansıtılmıştır (31 Aralık 2018: 5.495 TL).

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 29 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)**Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri (Devamı)**

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait ertelenmiş net vergi (yükümlülüklerinin)/varlıkları hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
Dönem başı - 1 Ocak	66.680	(209)
TFRS 9 açılış düzeltmesi	-	(129)
Ertelenmiş vergi geliri/(gideri)	(16.351)	66.976
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler	993	42
- <i>Ertelenmiş vergi geliri/(gideri)</i>	993	42
Dönem sonu - 31 Aralık	51.322	66.680

NOT 30 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, ilişkili taraflara diğer borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Sermaye Piyasası Kurul Payı gider tahakkuku ^(*)	87.544	79.876
Diğer borçlar	171	416
Toplam	87.715	80.292

^(*) 25 Şubat 2011 tarih ve 27857 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 6111 sayılı yasa ile Sermaye Piyasası Kanunu'nun 28'inci maddesinin (b) bendine eklenen hükme göre borsaların faaliyetlerinden elde ettikleri faiz gelirleri hariç tüm gelirlerinin azami %10'u SPK bütçesine gelir kaydedilebilmektedir. Grup bu nedenle ilgili yılların gelirlerinden ödemesi gereken SPK Kurul payı için gider tahakkuk etmektedir. 7 Nisan 2015 tarihli ve 29319 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan, 6362 sayılı Kanunu'nun 130'uncu maddesinin dördüncü fıkrasında yapılan değişiklik ile birlikte 2015 yılı gelirlerinden başlamak üzere; 2014 yılı sonu itibarıyla SPK bütçesine gelir kaydedilen tutar her yıl Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Türkiye geneli için hesaplanan Tüketici Fiyat Endeksi ve Yurtiçi Üretici Fiyat Endeksi'nin, Aralık ayından bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranlarının aritmetik ortalaması oranında artırılması suretiyle bulunacak tutar, SPK Kurul payı gider tahakkuku olarak ayrılacaktır.

İlişkili taraflara giderler

	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
Sermaye Piyasası Kurulu	87.544	79.876
Toplam	87.544	79.876

İlişkili taraflardan gelirler

	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
Kira geliri		
Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş.	600	600
Toplam	600	600

Üst yönetim kadrosuna yapılan ödemeler

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren hesap dönemine ait üst yönetim kadrosuna yapılan ücret ve benzeri menfaat ödemeleri toplamı 10.649 TL'dir (31 Aralık 2018: 8.184 TL).

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 31 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

Bu not, aşağıda belirtilen her bir risk için Grup'un maruz kaldığı riskler, Grup'un bu risklerini yönetmek ve ölçmek için belirlediği politikaları hakkında bilgi vermektedir. Grup, finansal araçların kullanımından kaynaklanan aşağıdaki risklere maruz kalmaktadır:

- kredi riski
- likidite riski
- piyasa riski

Kredi riski

Grup'un tahsilat riski, esas olarak ticari alacaklarından doğabilmektedir. Ticari alacaklar, Grup yönetimince geçmiş tecrübeler ve cari ekonomik durum göz önüne alınarak değerlendirilmekte ve uygun oranda şüpheli alacak karşılığı ayırdıktan sonra finansal durum tablosunda net olarak sunulmaktadır.

Piyasa riski

Piyasa riski, yabancı para birimlerinin TL karşısındaki değerlerinin değişimlerine bağlı olarak kur dalgalanmaları, faiz oranlarında veya menkul kıymetlerin ve diğer finansal sözleşmelerin değerinde meydana gelen ve Grup'u etkileyebilecek değişimleri içermektedir.

Likidite riski

Likidite riski, nakde ihtiyaç duyulduğu zaman varlıkların satılamaması ve paraya çevrilememesinden kaynaklanmaktadır. Grup genellikle kısa vadeli finansal araçlarını nakde çevirerek; örneğin alacaklarını tahsil ederek, kendisine fon yaratmaktadır. Grup likidite riskinden korunmak amacıyla kısa vadeli fonlamayı tercih etmekte olup, bankalar mevduatı, yatırım fonları ve devlet tahvili yatırımlarıyla varlık ve yükümlülükler arasındaki vade uyumunun sağlanmasını gözetmektedir.

31.1 Kredi riski açıklamaları

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, Grup'un kredi riskine maruz kredi ve diğer alacaklar niteliğindeki finansal varlıkları aşağıdaki tablodaki gibidir:

	Alacaklar				Nakit ve nakit benzerleri		
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar		Bankalardaki mevduat	Ters repo alacakları	Finansal yatırımlar ^(*)
31 Aralık 2019	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf			
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalan azami kredi riski (A+B+C+D+E+F)	-	276.364	-	373	16.162.325	29.338	997.119
- Azami riskin teminat vs ile güvence altına alınmış kısım	-	-	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net değeri	-	276.770	-	373	16.185.067	29.338	997.119
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	677	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerler	-	(677)	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-
- Net değer teminat ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
- Net değer teminat ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-
E. Ömür boyu beklenen kredi zararları	-	(406)	-	-	-	-	-
F. 12 aylık beklenen kredi zararları	-	-	-	-	(22.742)	-	-

(*) 40.049 TL tutarındaki 3 aydan uzun vadeli mevduat bakiyesi finansal yatırımlar altında gösterilmiştir.

31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 31 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31.1 Kredi riski açıklamalar (Devamı)

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, Grup'un kredi riskine maruz kredi ve diğer alacaklar niteliğindeki finansal varlıkları aşağıdaki tablodaki gibidir:

	Alacaklar				Nakit ve nakit benzerleri		
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar		Bankalardaki mevduat	Ters repo alacakları	Finansal yatırımlar ^(*)
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf			
31 Aralık 2018							
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalan azami kredi riski (A+B+C+D+E+F)	-	76.315	-	807	11.559.243	19.554	109.734
- Azami riskin teminat vs ile güvence altına alınmış kısım	-	-	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net değeri	-	76.394	-	807	11.575.850	19.554	109.734
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerler	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	580	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(580)	-	-	-	-	-
- Net değerın teminat ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
- Net değerın teminat ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-
E. Ömür boyu beklenen kredi zararları	-	(79)	-	-	-	-	-
F. 12 aylık beklenen kredi zararları	-	-	-	-	(16.607)	-	-

^(*) 32.013 TL tutarındaki 3 aydan uzun vadeli mevduat bakiyesi finansal yatırımlar altında gösterilmiştir.

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 31 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)**31.2 Likidite riski**

Likidite riski, Grup'un net fontlama yükümlülüklerini yerine getirmeme ihtimalidir. Piyasalarda meydana gelen bozulmalar veya kredi puanının düşürülmesi gibi fon kaynaklarının azalması sonucunu doğuran olayların meydana gelmesi, likidite riskinin oluşmasına sebebiyet vermektedir. Grup yönetimi, fon kaynaklarını dağıtarak mevcut ve muhtemel yükümlülüklerini yerine getirmek için yeterli tutarda nakit ve benzeri kaynağı bulundurmak suretiyle likidite riskini yönetmektedir. 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un finansal yükümlülüklerine ait iskonto edilmeksizin nakit çıkışlarının tutarı kalan vadelerine göre aşağıdaki tablodaki gibidir:

31 Aralık 2019	Kayıt değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar	3 aydan kısa	3-12 ay	1-5 yıl
Türev olmayan finansal yükümlülükler					
Kısa vadeli yükümlülükler					
Kısa vadeli borçlanmalar	4.105.860	4.105.860	4.105.860	-	-
Kiralama yükümlülükleri	1.519	1.800	529	1.271	-
Ticari ve diğer borçlar	948.226	948.226	948.226	-	-
İlişkili taraflara borçlar	87.715	87.715	87.715	-	-
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	9.393.049	9.393.049	9.393.049	-	-
Uzun vadeli yükümlülükler					
Kiralama yükümlülükleri	4.601	5.930	-	-	5.930
Ticari borçlar	166.840	175.799	-	-	175.799
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	8.870	8.870	-	-	8.870
Toplam türev olmayan finansal yükümlülükler	14.716.680	14.727.249	14.535.379	1.271	190.599
Türev finansal yükümlülükler					
Kısa vadeli yükümlülükler					
Türev nakit çıkışları	-	372.000	372.000	-	-
Türev nakit girişleri	(40.015)	(449.400)	(449.400)	-	-
Toplam türev finansal yükümlülükler	(40.015)	(77.400)	(77.400)	-	-
Yükümlülükler toplamı	14.676.665	14.649.849	14.457.979	1.271	190.599

31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 31 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2018	Kayıt değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar	3 aydan kısa	3-12 ay	1-5 yıl
Türev olmayan finansal yükümlülükler					
Kısa vadeli yükümlülükler					
Kısa vadeli borçlanmalar	3.425.413	3.425.413	3.425.413	-	-
Ticari ve diğer borçlar	449.105	451.055	451.055	-	-
İlişkili taraflara borçlar	80.292	80.292	80.292	-	-
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	6.209.252	6.209.252	6.209.252	-	-
Uzun vadeli yükümlülükler					
Ticari borçlar	218.674	236.741	-	78.915	157.826
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	8.631	8.631	-	-	8.631
Yükümlülükler toplamı	10.391.367	10.411.384	10.166.012	78.915	166.457

31.3 Piyasa riski

Piyasa riski, faiz oranı, hisse senedi fiyatları, döviz kurları ve kredi genişlikleri gibi piyasa fiyatlarında olabilecek değişikliklerin Grup'un gelirini veya elinde bulundurduğu finansal araçların değerini etkileme riskidir. Grup bu riski, faiz oranına duyarlı olan varlık ve yükümlülüklerini dengelemek suretiyle yönetmektedir.

Döviz kuru riski

Yabancı para cinsinden varlıklar, yükümlülükler ve finansal durum tablosu dışı kalemlere sahip olma durumunda ortaya çıkan kur hareketlerinden kaynaklanacak etkiler kur riskini oluşturmaktadır.

Grup'un 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla yabancı para cinsinden yapılan işlemlerini TL'ye çevirirken kullandığı başlıca döviz kurları TL olarak aşağıdaki tabloda verilmiştir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
ABD Doları	5,9402	5,2609
Avro	6,6506	6,0280

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 31 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Aşağıdaki tablolarda 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, Grup tarafından tutulan yabancı para varlıkların ve yükümlülüklerin kayıtlı tutarlarını TL cinsinden gösterecek şekilde yabancı para pozisyonu riskini özetlemektedir.

	31 Aralık 2019			31 Aralık 2018		
	TL karşılığı	ABD doları	Avro	TL karşılığı	ABD doları	Avro
Nakit ve nakit benzerleri	7.361.980	606.064	565.639	4.892.062	588.471	297.972
Finansal yatırımlar	525.535	21.132	60.146	880	-	146
Diğer dönen varlıklar	324	50	4	1.503	264	19
Toplam varlıklar	7.887.839	627.246	625.789	4.894.445	588.735	298.137
Kısa vadeli borçlanmalar	4.105.861	334.833	318.300	2.772.454	316.163	184.000
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	3.067.015	241.246	245.687	1.764.818	214.080	105.933
Ticari borçlar	253.736	42.715	-	295.636	56.195	-
Toplam yükümlülükler	7.426.612	618.794	563.987	4.832.908	586.438	289.933
Net yabancı para varlıklar/ (yükümlülükler)	461.227	8.452	61.802	61.537	2.297	8.204
Türev araçlar	399.036	-	60.000	-	-	-
Net yabancı para bilanço dışı	399.036	-	60.000	-	-	-
Net pozisyon	62.191	8.452	1.802	61.537	2.297	8.204

Maruz kalınan kur riski

TL'nin aşağıdaki para birimlerine karşılık yüzde 10 değer kazanmasının/(kaybının) 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait kâr/zararda veya özkaynaklarda (vergi etkisi hariç) oluşturacağı etki aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Döviz kuru duyarlılık analizi tablosu

	Kâr/(Zarar)		Özkaynak	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
31 Aralık 2019				
ABD Doları kurunun %10 değişmesi halinde				
1-ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	5.021	(5.021)	5.021	(5.021)
2-ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
3-ABD Doları net etkisi (1+2)	5.021	(5.021)	5.021	(5.021)
Avro kurunun %10 değişmesi halinde				
4-Avro net varlık/yükümlülüğü	1.198	(1.198)	1.198	(1.198)
5-Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
6-Avro net etkisi (4+5)	1.198	(1.198)	1.198	(1.198)
TOPLAM (3+6)	6.219	(6.219)	6.219	(6.219)

31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 31 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

	Kâr/(Zarar)		Özkaynak	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
31 Aralık 2018				
ABD Doları kurunun %10 değişmesi halinde				
1-ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	1.208	(1.208)	1.208	(1.208)
2-ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
3-ABD Doları net etkisi (1+2)	1.208	(1.208)	1.208	(1.208)
Avro kurunun %10 değişmesi halinde				
4-Avro net varlık/yükümlülüğü	4.945	(4.945)	4.945	(4.945)
5-Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
6-Avro net etkisi (4+5)	4.945	(4.945)	4.945	(4.945)
TOPLAM (3+6)	6.153	(6.153)	6.153	(6.153)

Faiz oranı riski

Grup, faiz oranlarındaki değişikliklerin faize duyarlı varlık ve yükümlülüklerine olan etkisinden dolayı faiz oranı riskine maruz kalmaktadır.

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, Grup'un sabit faiz bileşenine sahip finansal araçları aşağıda gösterilmiştir:

Sabit faizli finansal araçlar	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Finansal varlıklar		
Banka mevduatları ^(*)	15.683.274	11.494.616
Ters repo alacakları	29.338	19.554
Para piyasalarından alacaklar	-	623.670
İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar	923.782	77.721
Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar	33.288	-
Finansal yükümlülükler		
Kısa vadeli borçlanmalar	4.105.860	3.425.413

^(*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla finansal yatırımlar altında sınıflanan 40.049 TL tutarındaki 3 aydan uzun vadeli mevduat bakiyesi banka mevduatları içerisinde gösterilmiştir (31 Aralık 2018: 32.013 TL).

Sabit faizli araçlar için gerçeğe uygun değer duyarlılık analizi

Grup, sabit faizli gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlık ve yükümlülük ve gerçeğe uygun değer riskinden korunma amaçlı muhasebeleştirme modeli altında kaydedilen riskten korunma amaçlı muhasebeleştirme modeli altında kaydedilen riskten korunma amaçlı türev enstrümanları bulundurmamaktadır. Bu nedenle, raporlama dönemi sonunda faiz oranlarındaki bir değişiklik kâr veya zarara yansımamaktadır.

BORSA İSTANBUL A.Ş.**31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLAR***Finansal araçların gerçeğe uygun değeri***

Gerçeğe uygun değer, bir varlığın cari bir işlemde istekli taraflar arasında alım satımına konu olan fiyatını ifade eder.

Grup'un finansal varlık ve yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerlerinin belirlenmesi hem muhasebe politikası hem de dipnot sunumları açısından gereklidir.

Aşağıdaki yöntemler ve varsayımlar, gerçeğe uygun değeri belirlemenin mümkün olduğu durumlarda her bir finansal aracın gerçeğe uygun değerini tahmin etmekte kullanılmıştır.

Finansal varlıklar

Kısa vadeli olmaları nedeniyle nakit ve nakit benzerleri ile ticari alacakların kayıtlı değerlerinin gerçeğe uygun değerine yakın olduğu varsayılmaktadır.

Konsolide finansal durum tablosunda gerçeğe uygun değeri ile gösterilen menkul kıymetlerin gerçeğe uygun değerlerinin belirlenmesinde raporlama tarihinde geçerli olan piyasa fiyatları esas alınmaktadır. Türev işlemler kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değerleri ile değerlendirilmektedir.

Finansal yükümlülükler

Ticari borçların, finansal borçların kısa vadeli olmaları nedeniyle kayıtlı değerlerinin gerçeğe uygun değerine yakın olduğu varsayılmaktadır.

31 Aralık 2019	Kayıtlı değeri	Gerçeğe uygun değeri	Not
Finansal varlıklar			
Nakit ve nakit benzerleri	16.194.350	16.194.350	4
Ticari ve diğer alacaklar	276.737	276.737	7
Türev araçlar	40.015	40.015	16
Finansal yatırımlar (İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar)	923.782	928.987	6
Finansal yatırımlar (Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar)	33.288	33.288	6
Finansal yükümlülükler			
Borçlanmalar	4.105.860	4.105.860	18
Kiralama yükümlülükleri	6.120	6.120	19
Ticari ve diğer borçlar	1.202.781	1.202.781	15
31 Aralık 2018	Kayıtlı değeri	Gerçeğe uygun değeri	Not
Finansal varlıklar			
Nakit ve nakit benzerleri	12.207.937	12.207.937	4
Ticari ve diğer alacaklar	77.122	77.122	7
Finansal yatırımlar (İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar)	77.721	77.201	6
Finansal yükümlülükler			
Borçlanmalar	3.425.413	3.425.413	18
Ticari ve diğer borçlar	748.071	748.071	15

Grup'un 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, açıklama amaçlı sunulan itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklarının gerçeğe uygun değer sınıflaması 2. Seviyedir.

31 ARALIK 2019 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLAR (Devamı)

Gerçeğe uygun değer ile ölçüme ilişkin sınıflandırma

Aşağıdaki tabloda gerçeğe uygun değer ile değerlendirilen varlık ve yükümlülüklerin, değerlendirme yöntemleri verilmiştir. Seviyelere göre değerlendirme yöntemleri şu şekilde tanımlanmıştır:

Seviye 1: Özdeş varlıklar veya borçlar için aktif piyasalardaki kayıtlı (düzeltilmemiş) fiyatlar;

Seviye 2: Seviye 1'de yer alan kayıtlı fiyatlar dışında kalan ve varlıklar veya borçlar açısından doğrudan (fiyatlar aracılığıyla) veya dolaylı olarak (fiyatlardan türetilmek suretiyle) gözlemlenebilir nitelikteki veriler;

Seviye 3: Varlık veya borçlara ilişkin olarak gözlemlenebilir piyasa verilerine dayanmayan veriler (gözlemlenebilir nitelikte olmayan veriler).

Bu çerçevede gerçeğe uygun değerleri üzerinden ölçülen finansal varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değer sınıflandırması aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2019	1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye	Toplam
Finansal varlıklar				
Yatırım fonları (Nakit ve nakit benzerleri)	2.651	-	-	2.651
Türev araçlar	-	40.015	-	40.015
Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar	7.736	25.552	-	33.288
Toplam	10.387	65.567	-	75.954
31 Aralık 2018	1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye	Toplam
Finansal varlıklar				
Yatırım fonları (Nakit ve nakit benzerleri)	5.410	-	-	5.410
Toplam	5.410	-	-	5.410

Grup, sermayede payı temsil eden gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıkların maliyetlerinin, ilgili varlıkların gerçeğe uygun değerlerini en iyi şekilde yansıttığını değerlendirmiştir. İlgili varlıkların, gerçeğe uygun değer seviyesi Seviye 3 olarak belirlenmiştir.

Finansal olmayan varlık ve borçların gerçeğe uygun değeri ile gösterilmesine ilişkin açıklamalar

Grup, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, bilançosunda yatırım amaçlı gayrimenkuller içerisinde sınıflandırılan gayrimenkulleri gerçeğe uygun değeri ile taşımaktadır. Söz konusu gerçeğe uygun değer belirlenmesinde seviye 2 girdileri kullanılmaktadır. Gerçeğe uygun değer tespitinde emsal karşılaştırma yöntemine göre değerlendirme yapılmış ve ekspertiz raporlarında söz konusu gayrimenkullerin gerçeğe uygun değeri 57.775 TL (31 Aralık 2018: 61.805 TL) olarak belirtilmiştir. İlgili değerlendirme esasları muhasebe politikaları Not 2.10'da açıklanmıştır.

NOT 33 - RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Bulunmamaktadır.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK PERFORMANS VERİLERİ

EKONOMİK PERFORMANS VERİLERİ

(Milyon)	2016		2017		2018		2019	
Üretilen Ekonomik Değer	TL	ABD Doları	TL	ABD Doları	TL	ABD Doları	TL	ABD Doları
Gelirler*	966	320	1.157	317	2.051	426	2.140	377
Dağıtılan Ekonomik Değer								
İşletme Giderleri**	320	106	343	94	353	73	411	72
Çalışan Ücretleri ve Yan Haklar	216	71	209	57	259	54	347	61
Sermaye Sağlayıcılara Ödemele***	-	-	28	8	461	96	181	32
Devlete Yapılan Ödemeler****	154	51	185	51	265	55	372	66
Elde Tutulan Ekonomik Değer								
(Gelirler - Dağıtılan Ekonomik Değer)	276	91	392	107	713	148	828	146

Açıklama ve notlar

Konsolide finansal bilgiler sunulmuştur. Hesaplamalarda yıllık ortalama DOLAR/TL döviz kuru 2017 yılı için 3,6477; 2018 yılı için 4,8134 ve 2019 yılı için 5,6708 olarak kullanılmıştır.

* Tüm gelirleri (finansal ve diğer faaliyet gelirleri dahil) içermektedir.

** Diğer faaliyet giderleri ve finansal giderler dahildir. 2018 yılında 8,7 milyon TL prim karşılığı işletme giderlerinden çıkartılarak çalışan ücretlerine eklenmiştir, denetim raporunda da bu sınıflama yapılmıştır.

*** Kar payı ve pay geri alım ödemelerini kapsar.

**** SPK Payı ve Kurumlar Vergisi karşılığından oluşmaktadır.

ÇEVRE PERFORMANS VERİLERİ

Sera Gazı Emisyonları* (ton CO₂-eşdeğer)

	2016	2017	2018	2019
Kapsam 1	1.303,3	1.622,5	1.692,2	1.593,3
Araçlar	98,3	154,0	182,2	171,4
F-gazları	761,0	571,3	748,9	665,7
Binalarda kullanılan yakıtlar	404,4	725,3	681,8	674,4
Jeneratörler (dizel)	39,6	171,9	79,2	81,8
Kapsam 2	4.085,6	6.146,4	6.875,8	6.910,1
Elektrik tüketimi	4.085,6	6.146,4	6.875,8	6.910,1
Kapsam 3	547,8	331,5	265,2	255,4
Çalışan ulaşımı - Servisler	213,6	194,3	187,2	191,1
İş amaçlı yurt içi uçuşlar	49,8	27,1	29,7	20,4
İş amaçlı kısa mesafe (Avrupa) uçuşlar	117,1	37,0	24,7	13,6
İş amaçlı uzun uçuşlar	167,3	73,2	23,6	30,2
Toplam	5.936,7	8.100,4	8.833,2	8.758,8
Not: KIP (Küresel Isınma Potansiyeli) değerleri IPCC AR5 raporundan alınmıştır.				
	2016	2017	2018	2019
Kapsam 3 Toplam	1.303,3	1.622,5	1.692,2	1593,3
CO ₂	1.300,3	1.617,0	1.686,5	1587,9
CH ₄	1,2	2,7	2,8	2,6
N ₂ O	1,8	2,8	2,9	2,8
Kapsam 3 Toplam	4.085,6	6.146,4	6.875,8	6910,1
CO ₂	4.072,9	6.126,0	6.853,0	6887,2
CH ₄	1,4	2,4	2,7	2,7
N ₂ O	11,3	18,0	20,1	20,2
Kapsam 3 Toplam	547,8	331,5	265,2	255,4
CO ₂	542,2	328,1	262,5	252,8
CH ₄	0,1	0,1	0,1	0,1
N ₂ O	5,4	3,3	2,7	2,6
Genel Toplam	5.936,7	8.100,4	8.833,2	8758,8
CO ₂	5.915,4	8.071,1	8.801,2	8727,2
CH ₄	2,7	5,2	5,6	5,6
N ₂ O	18,5	24,1	26,3	26,1

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK PERFORMANS VERİLERİ

SOSYAL PERFORMANS VERİLERİ

ÇALIŞAN SAYISI

	2016		2017		2018		2019	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Çalışan Sayısı	135	371	122	389	125	440	142	442
Toplam	506		511		565		584	

İSTİHDAM TÜRÜNE GÖRE ÇALIŞAN SAYISI

	2016	2017	2018	2019
Tam Zamanlı	506	511	560	580
Yarı Zamanlı	0	0	5	4
Toplam	506	511	565	584

ÇALIŞANLARIN YAŞ DAĞILIMI

	2016	2017	2018	2019
50 yaş üstü	30	9	32	41
30- 50 yaş arası	395	408	432	439
30 yaş altı	81	94	101	104
Toplam	506	511	565	584

ÇALIŞMA SÜRELERİNE GÖRE ÇALIŞAN SAYISI

	2016	2017	2018	2019
0-5 Yıl	230	246	230	282
5-10 Yıl	99	132	153	134
10+ yıl	177	133	182	168
Toplam	506	511	565	584

ÇEŞİTLİLİK VE FIRSAT EŞİTLİĞİ

	2016		2017		2018		2019	
Üst Yönetim Organlarındaki Çalışanların Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
50 yaş üstü	1	0	1	1	2	8	2	11
30- 50 yaş arası	0	24	0	21	0	19	1	21
30 yaş altı	0	0	0	0	0	0	0	0

DOĞUM İZNİNE AYRILAN VE DOĞUM İZNİNDEN DÖNEN ÇALIŞANLAR

	2016		2017		2018		2019	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Doğum iznine Hak Kazanan	12	27	7	18	10	29	5	22
Doğum izninden Sonra İşe Dönen	10	27	8	18	10	29	7	22

Eşinin doğum yapması sonucu 10 gün izin hakkına sahip olan erkek çalışan sayısı alınmıştır. Toplu İş Sözleşmesinde sözleşmesinde bu izin “zorunlu izin” ve 10 gün olarak, İş Kanunu’unda “mazeret izni” ve 5 gün olarak tanımlanmıştır.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMİ

	2016	2017	2018	2019
İş Sağlığı ve Güvenliğine Ayrılan Eğitim Saati Yüzdesi (İSG Konulu Eğitimler/ Toplam Eğitim Saati)	%58,43	%11	%4	%14

Mevzuat gereği çalışan başına 8 saat temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimi alınması gerekmektedir. Bu eğitimin az tehlikeli sınıfta her 3 yılda bir yapılması gerekmekte olup, 2019 yılında 120 çalışanımıza İSG eğitimi verilmiştir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ VERİLERİ

	2016	2017	2018	2019
Borsa İstanbul Çalışan Sayısı	506	511	564	584
Taşeron Çalışan Sayısı	89	80	72	72
Ölümlü Kaza Sayısı	0	0	0	0
Kaza Sayısı	0	1	0	0
Kaza Sıklık Oranı* (Borsa İstanbul)	0	0,94	0	0
Kaza Sıklık Oranı* (Taşeron)	0	0	0	0
Kayıp Gün Oranı** (Taşeron)	0	0	0	0

* Kaza Sıklık Oranı = (Toplam kaza sayısı/Toplam çalışan çalışma saati) x 1.000.000

** Kayıp Gün Oranı = (Toplam kayıp gün sayısı x 200.000)/Toplam iş günü (saat cinsinden)

ÇALIŞAN EĞİTİMLERİ

	2016	2017	2018	2019
Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim Saati	9,8	19,7	13,6	17,0
Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim Saati*	10,2	29,7	22,8	23,0
Kadın Çalışanlar Başına Yıllık Ortalama Eğitim Saati	9,5	22,2	10,3	17,4
Erkek Çalışanlar Başına Yıllık Ortalama Eğitim Saati	10,5	11,7	14,5	16,8

*Eğitim alan çalışan sayısı üzerinden hesaplanmıştır.

YENİ ÇALIŞAN SAYISI

	2016		2017		2018		2019	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Yeni işe alınan personel sayısı	10	54	7	89	12	70	30	57
50 yaş üstü	-	-	-	2	0	3	1	0
30- 50 yaş arası	5	36	2	55	4	36	15	29
30 yaş altı	5	18	5	32	8	31	14	28

İŞTEN AYRILAN ÇALIŞAN SAYISI

	2016		2017		2018		2019	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Yıl içinde işten ayrılan personel sayısı	17	116	21	70	9	20	15	53
50 yaş üstü	2	5	7	27	0	1	1	10
30- 50 yaş arası	12	91	13	39	7	16	13	32
30 yaş altı	3	20	1	4	2	3	1	11

GENEL BİLGİLER

PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİNE TABİ ÇALIŞANLAR

	2016		2017		2018		2019	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
	135	368	122	389	121	424	142	442

BORSA İSTANBUL - GRI İÇERİK ENDEKSİ - TEMEL

GRI STANDARDI	GÖSTERGELER	SAYFA NUMARASI/DOĞRUDAN KAYNAK
GRI 101: TEMEL ESASLAR 2016		
GRI 102: GENEL GÖSTERGELER		
GRI 102: GENEL GÖSTERGELER 2016	KURUMSAL PROFİL	
	102-1	Borsa İstanbul A.Ş.
	102-2	• Finansal ve Operasyonel Özet, Sayfa: 14-17 https://www.borsaistanbul.com/urunler-ve-piyasalar
	102-3	Reşitpaşa Mahallesi, Borsa İstanbul Caddesi, No: 4 34467 Sarıyer/İstanbul -Türkiye
	102-4	İstanbul-Türkiye
	102-5	• Paydaşlarımız, Sayfa: 52-53
	102-6	https://www.borsaistanbul.com/kurumsal/borsa-istanbul-hakkinda/hukuki-cerceve
	102-7	• Finansal ve Operasyonel Özet, Sayfa: 12-13 • Paydaşlarımız/Çalışanlarımız, Sayfa: 58-60 • Ekonomik Performans Verileri, Sayfa: 128 • Sosyal Performans Verileri, Sayfa: 130-131
	102-8	• Sosyal Performans Verileri, Sayfa: 130-131
	102-9	• Paydaşlarımız, Sayfa: 50-63
	102-10	• Kurumun Organizasyonu ve Faaliyet Konusu, Sayfa: 81-82
	102-11	• Risk Yönetimi, Sayfa: 40-48
	102-12	https://www.borsaistanbul.com/kurumsal/borsa-istanbul-hakkinda/uluslararasi-taninma-ve-uyelikler
	102-13	https://www.borsaistanbul.com/kurumsal/borsa-istanbul-hakkinda/uluslararasi-taninma-ve-uyelikler
	STRATEJİ	
	102-14	• Yönetim Kurulu Başkanı'nından Mesaj, Sayfa: 4-5 • Genel Müdür'ün Değerlendirmesi, Sayfa: 6-7
	102-15	• Risk Yönetimi, Sayfa: 40-48
	ETİK VE DÜRÜSTLÜK	
	102-16	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-etik-kurallari.pdf?sfvrsn=10

GRI STANDARDI	GÖSTERGELER	SAYFA NUMARASI/DOĞRUDAN KAYNAK
GRI 102: GENEL GÖSTERGELER 2016	YÖNETİŞİM	
	102-18	- Organizasyon Yapısı, Sayfa: 64 - Yönetim Kurulu, Sayfa: 66-67 - Yönetim Kurulu Komiteleri, Sayfa: 68-69 - Üst Yönetim, Sayfa: 70
	102-19	Kurumsal Yönetim, Sayfa: 64 https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/bias-esas-sozlesmesi.pdf?sfvrsn=26
	102-20	- Kurumsal Yönetim, Sayfa: 64 - Sürdürülebilirlik Yaklaşımımız, Sayfa: 35-37
	102-22	- Yönetim Kurulu, Sayfa: 66-67 - Yönetim Kurulu Komiteleri, Sayfa: 68-69
	102-23	Yönetim Kurulu Başkanı aynı zamanda İcra Kurulu Başkanı'dır. https://www.borsaistanbul.com/yatirimcilar/kurumsal-yonetim
	102-24	- Yönetim Kurulu, Sayfa: 66-67 - Kurumsal Yönetim, Sayfa: 64
	102-25	https://www.borsaistanbul.com/yatirimcilar/kurumsal-yonetim
	102-29	- Risk Yönetimi, Sayfa: 40-48 - Kurumsal Yönetim, Sayfa: 64 https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-as-surdurulebilirlik-komitesi-uygulama-usulu-ve-esaslari.pdf?sfvrsn=4
	102-30	Risk Yönetimi, Sayfa: 40-48 https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-as-surdurulebilirlik-komitesi-uygulama-usulu-ve-esaslari.pdf?sfvrsn=4
	102-32	Sürdürülebilirlik Yaklaşımımız, Sayfa: 22-23 https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-as-surdurulebilirlik-komitesi-uygulama-usulu-ve-esaslari.pdf?sfvrsn=4
	102-35	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-ucretlendirme-politikasi.pdf?sfvrsn=12
	PAYDAŞ ANALİZİ	
	102-40	Paydaşlarımız, Sayfa: 50-63
	102-41	- Paydaşlarımız, Sayfa: 50-63 - Kurumsal Yönetim, Sayfa: 64
	102-42	Paydaşlarımız, Sayfa: 50-63
	102-43	Paydaşlarımız, Sayfa: 50-63
	102-44	Paydaşlarımız, Sayfa: 50-63
	RAPORLAMA	
	102-45	Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar, Sayfa: 81-82
	102-46	- Entegre Faaliyet Raporu Hakkında, Sayfa: 1 - Öncelikli Konularımız, Sayfa: 24-27
	102-47	Öncelikli Konularımız, Sayfa: 24-27
	102-48	Yeniden düzenlenen bir beyan bulunmamaktadır.
	102-49	Önceki raporlama dönemlerine göre öncelikli unsurlar ve unsur çerçevelerinde belirgin değişiklikler olmamıştır.
	102-50	01.01.2019-31.12.2019
	102-51	2018
	102-52	Yıllık
	102-53	Muhittin Esen, Genel Müdür Yardımcısı Tel: 0212 298 21 00, e-posta: muhittin.esen@borsaistanbul.com
	102-54	Bu rapor GRI Standartları: Temel seçeneğine uygun bir şekilde hazırlanmıştır.
	102-55	Sayfa: 132-136
	102-56	Dış denetim alınmamıştır.

BORSA İSTANBUL - GRI İÇERİK ENDEKSİ - TEMEL

GRI STANDARDI	GÖSTERGELER	SAYFA NUMARASI/DOĞRUDAN KAYNAK
GRI 200: EKONOMİK STANDART SERİLERİ		
	EKONOMİK PERFORMANS	
GRI 103: YÖNETİM YAKLAŞIMI 2016	103-1	• Öncelikli Konularımız, Sayfa: 24-27
	103-2	• Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı, Sayfa: 4-5 • Genel Müdür'ün Mesajı, Sayfa: 6-7
	103-3	• Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı, Sayfa: 4-5 • Genel Müdür'ün Mesajı, Sayfa: 6-7
GRI 201: EKONOMİK PERFORMANS 2016	201-1	• Nasıl Değer Üretiyoruz, Sayfa: 28-29 • Ekonomik Performans Verileri, Sayfa: 128
	201-3	• Çalışanlara Sağlanan Faydalar, Sayfa: 108-110
	201-4	Raporlama döneminde devletten alınan herhangi bir mali yardım bulunmamaktadır.
	DOLAYLI EKONOMİK ETKİLER	
GRI 103: YÖNETİM YAKLAŞIMI 2016	103-1	• Öncelikli Konularımız, Sayfa: 24-27
	103-2	• Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı, Sayfa: 4-5 • Genel Müdür'ün Mesajı, Sayfa: 6-7
	103-3	• Yönetim Kurulu Başkanı'nın Mesajı, Sayfa: 4-5 • Genel Müdür'ün Mesajı, Sayfa: 6-7
GRI 203: DOLAYLI EKONOMİK ETKİLER 2016	203-1	• Nasıl Değer Üretiyoruz, Sayfa: 28-29
	203-2	• Nasıl Değer Üretiyoruz, Sayfa: 28-29
	YOLSUZLUKLA MÜCADELE	
GRI 103: YÖNETİM YAKLAŞIMI 2016	103-1	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-etik-kurallari.pdf?sfvrsn=10
	103-2	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-etik-kurallari.pdf?sfvrsn=10
	103-3	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-etik-kurallari.pdf?sfvrsn=10
GRI 205: YOLSUZLUKLA MÜCADELE 2016	205-1	Raporlama döneminde herhangi bir yolsuzluk vakası tespit edilmediğinden bu konuda bir önlem alınmasına ihtiyaç duyulmamıştır.
	205-2	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-etik-kurallari.pdf?sfvrsn=10
	205-3	Raporlama döneminde teyit edilmiş yolsuzluk vakası tespit edilmemiştir.

GRI STANDARDI	GÖSTERGELER	SAYFA NUMARASI/DOĞRUDAN KAYNAK
GRI 300: ÇEVRESEL STANDART SERİLERİ		
	ENERJİ	
GRI 103: YÖNETİM YAKLAŞIMI 2016	103-1	• Öncelikli Konularımız, Sayfa: 24-27 https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-as-cevre-politikasi.pdf?sfvrsn=4
	103-2	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-as-cevre-politikasi.pdf?sfvrsn=4
	103-3	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-as-cevre-politikasi.pdf?sfvrsn=4
GRI 302: ENERJİ 2016	302-1	• Çevre Performans Verileri, Sayfa: 129
	302-2	• Çevre Performans Verileri, Sayfa: 129
	302-4	• Çevre Performans Verileri, Sayfa: 129
	SU	
GRI 103: YÖNETİM YAKLAŞIMI 2016	103-1	• Öncelikli Konularımız, Sayfa: 24-27 https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-as-cevre-politikasi.pdf?sfvrsn=4
	103-2	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-as-cevre-politikasi.pdf?sfvrsn=4
	103-3	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-as-cevre-politikasi.pdf?sfvrsn=4
GRI 303: SU 2016	303-1	• Çevre Performans Verileri, Sayfa: 129
	EMİSYONLAR	
GRI 103: YÖNETİM YAKLAŞIMI 2016	103-1	• Öncelikli Konularımız, Sayfa: 24-27 https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-as-cevre-politikasi.pdf?sfvrsn=4
	103-2	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-as-cevre-politikasi.pdf?sfvrsn=4
	103-3	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-as-cevre-politikasi.pdf?sfvrsn=4
GRI 305: EMİSYONLAR 2016	305-1	• Çevre Performans Verileri, Sayfa: 129
	305-2	• Çevre Performans Verileri, Sayfa: 129
	305-3	• Çevre Performans Verileri, Sayfa: 129
	ÇEVRESEL UYUM	
GRI 103: YÖNETİM YAKLAŞIMI 2016	103-1	• Öncelikli Konularımız, Sayfa: 24-27 https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-as-cevre-politikasi.pdf?sfvrsn=4
	103-2	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-as-cevre-politikasi.pdf?sfvrsn=4
	103-3	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-as-cevre-politikasi.pdf?sfvrsn=4
GRI 307: ÇEVRESEL UYUM 2016	307-1	Raporlama döneminde çevre kanunu ve düzenlemelerine uyulmaması nedeniyle uygulanan parasal ceza ve parasal olmayan yaptırım bulunmamaktadır.

BORSA İSTANBUL - GRI İÇERİK ENDEKSİ - TEMEL

GRI STANDARDI	GÖSTERGELER	SAYFA NUMARASI/DOĞRUDAN KAYNAK
GRI 400: SOSYAL STANDART SERİLERİ		
	İSTİHDAM	
GRI 103: YÖNETİM YAKLAŞIMI 2016	103-1	- Öncelikli Konularımız, Sayfa: 24-27 - Paydaşlarımız/Çalışanlarımız, Sayfa: 58-60
	103-2	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-insan-kaynaklari-politikasi.pdf?sfvrsn=10
	103-3	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-insan-kaynaklari-politikasi.pdf?sfvrsn=10
GRI 401: İSTİHDAM 2016	401-1	Sosyal Performans Verileri, Sayfa: 130-131
	401-3	Sosyal Performans Verileri, Sayfa: 130-131
	İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	
GRI 103: YÖNETİM YAKLAŞIMI 2016	103-1	Öncelikli Konularımız, Sayfa: 24-27
	103-2	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-as-is-sagligi-ve-guvenligi-politikasi.pdf?sfvrsn=4
	103-3	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-as-is-sagligi-ve-guvenligi-politikasi.pdf?sfvrsn=4
GRI 403: İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ 2016	403-1	Sosyal Performans Verileri, Sayfa: 130-131
	403-2	Sosyal Performans Verileri, Sayfa: 130-131
	EĞİTİM VE ÖĞRETİM	
GRI 103: YÖNETİM YAKLAŞIMI 2016	103-1	Öncelikli Konularımız, Sayfa: 24-27
	103-2	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-insan-kaynaklari-politikasi.pdf?sfvrsn=10
	103-3	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-insan-kaynaklari-politikasi.pdf?sfvrsn=10
GRI 404: EĞİTİM VE ÖĞRETİM 2016	404-1	Sosyal Performans Verileri, Sayfa: 130-131
	404-3	Sosyal Performans Verileri, Sayfa: 130-131
	ÇEŞİTLİLİK VE FIRSAT EŞİTLİĞİ	
GRI 103: YÖNETİM YAKLAŞIMI 2016	103-1	Öncelikli Konularımız, Sayfa: 24-27
	103-2	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-insan-kaynaklari-politikasi.pdf?sfvrsn=10
	103-3	https://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-insan-kaynaklari-politikasi.pdf?sfvrsn=10
GRI 405: ÇEŞİTLİLİK VE FIRSAT EŞİTLİĞİ 2016	405-1	- Paydaşlarımız/Çalışanlarımız, Sayfa: 58-60 - Sosyal Performans Verileri, Sayfa: 130-131
	405-2	Borsa İstanbul'da kadın ve erkek çalışanlar arasında cinsiyet bazlı taban maaş ve ücret farkı bulunmamaktadır.

İLETİŞİM

Borsa İstanbul A.Ş., Reşitpaşa Mahallesi, Borsa İstanbul Caddesi No: 4, 34467 Sarıyer/İstanbul

T. 0212 298 21 00

F. 0212 298 25 00

Borsa İstanbul A.Ş. (Kayıtlı e-posta adresi): borsaistanbul@hs03.kep.tr

Büyük Mükellefler Vergi Dairesi - Vergi No: 180 044 9175

Ticaret Sicil No: 848233/0

Sorumlu Kişi: Stratejik Planlama ve Yatırımcı İlişkileri Direktörlüğü

**BORSA
İSTANBUL**

www.borsaistanbul.com

**BORSA
İSTANBUL
GRUBU**